MANTELL GWYNEDD CYF

England & Wales · Charity number 1068851

Details

Other names	MANTELL GWYNEDD
Status	Registered
Legal form	Charitable company
Company number	03420271
Registered	1998-03-25
Register	View on the Charity Commission register

Contact

Address	25 Bridge Street Caernarfon LL55 1AB
Phone	01286672626
Email	ymholiadau@mantellgwynedd.com
Website	www.mantellgwynedd.com

Activities

Objects: TO PROMOTE ANY CHARITABLE PURPOSES FOR THE BENEFIT OF THE INHABITANTS OF GWYNEDD AND IN PARTICULAR BY ASSISTING IN SUPPORTING CHARITABLE PURPOSES AND THE WORK OF CHARITABLE ORGANISATION IN THE AREA OF BENEFIT

Activities: Our aim is to assist Gwynedd's voluntary and community groups to operate by providing information, training, relevant advice and practical support. We also endeavour to ensure that the voice of the Third Sector is heard.

Classification

- **How:** Makes Grants To Organisations, Provides Advocacy/advice/information, Acts As An Umbrella Or Resource Body
- **What:** General Charitable Purposes, Education/training, Economic/community Development/employment
- **Who:** Other Charities Or Voluntary Bodies

Downloaded from opencharities.uk/ew/1068851

Geography

- **Area of benefit:** GWYNEDD
- Gwynedd

Finances

Period end	Income	Expenditure	Assets	Employees
2025-03-31	£1,411,035	£1,339,229	£2,484,625	14
2024-03-31	£1,281,617	£1,227,406	£2,103,781	12
2023-03-31	£603,493	£648,767	£1,806,570	14
2022-03-31	£744,175	£791,807	£1,010,844	12
2021-03-31	£778,752	£606,621	£643,476	15

Trustees

Name	Role	Appointed
BETTY HELENA WILLIAMS		2012-01-17
ELWEN LLOYD ROBERTS		
Meinir Wyn Evans		2023-11-14
Rev TAD DEINIOL		
SYDNA ANN WILLIAMS		2017-04-26
Trystan Pritchard		2017-04-26

Downloaded from opencharities.uk/ew/1068851

MANTELL GWYNEDD CYF

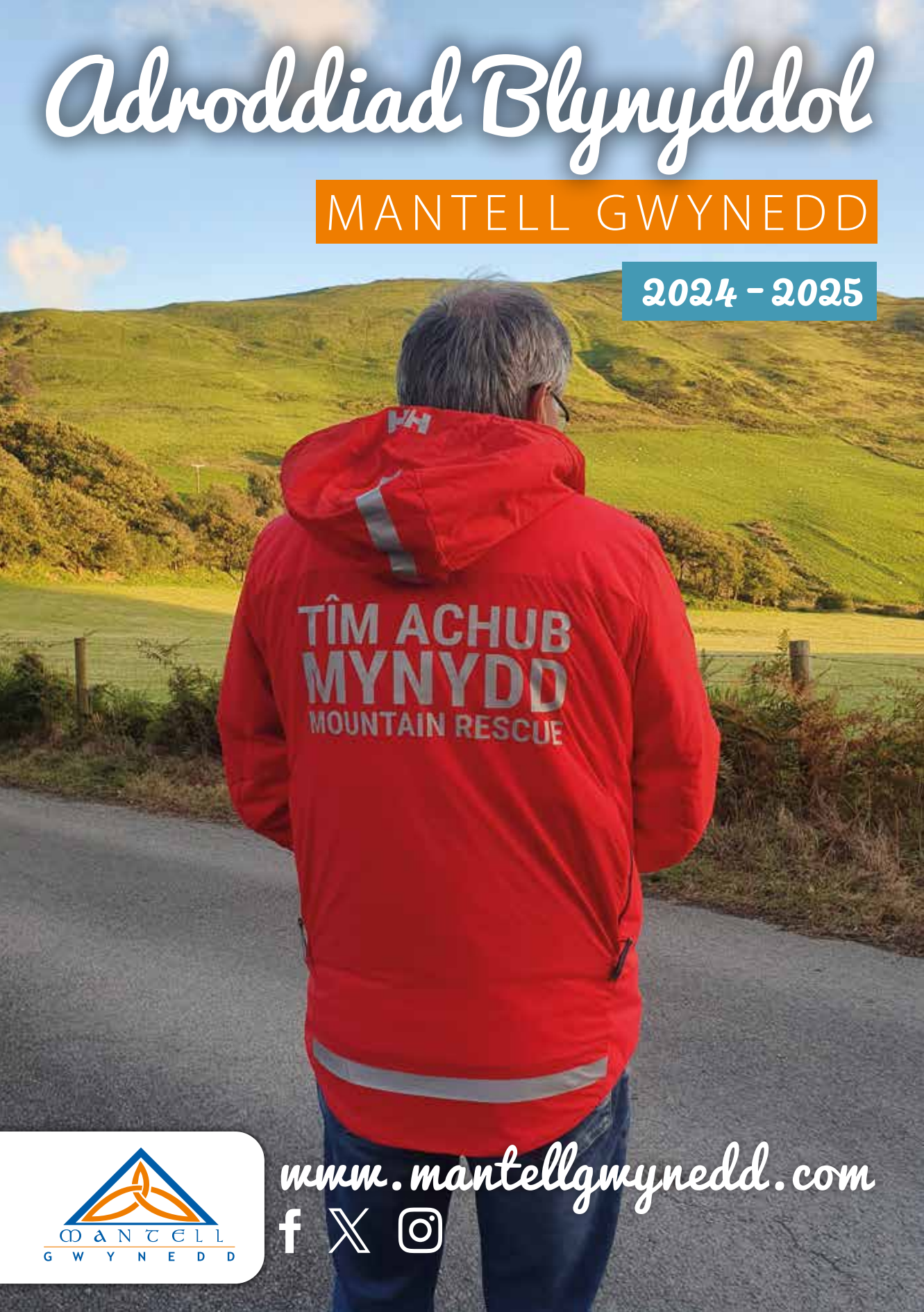
England & Wales - Charity number 1068851

Accounts

Adroddiad Blynyddol

MANTELL GWYNEDD

2024 - 2025

MANTELL GWYNEDD

www.mantellgwynedd.com

MANTELL
GWYNEDD
Yn cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol
Supporting voluntary and community groups

SWYDDFA GOFRESTREDIG
25 Y Bont Bridd
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1AB
Ffôn: 01286 672 626
ymholiadau@mantellgwynedd.com

SWYDDFA ARDAL
Yr Hen Orsaf Heddlu
Y Lawnt
Dolgellau
Gwynedd
LL40 1SB
Ffôn: 01341 422575
dolgellau@mantellgwynedd.com

Elusen Gofrestredig: 1068851 | Cwmni Cyfyngedig Trwy Warant: 3420271 | Cofrestrwyd yng Nghymru

LLUN CLAWR:
Fel rhan o ddathliadau 40 mlynedd ers sefydlu Wythnos Gwirfoddoli rhoddodd Mantell Gwynedd gydnabyddiaeth arbennig i'r Timau Achub Mynydd. Gwirfoddolwyr yw pob aelod o'r Timau Achub Mynydd. Yn y llun mae aelod o Dîm Achub Aberglaslyn yn ystod ymarfer ar y mynydd.

Wedi ei ariannu gan Llywodraeth y DU

Ariennir gan Lywodraeth Cymru Funded by Welsh Government

Cynnwys

Neges gan y Cadeirydd	4
Gweithgareddau	5
Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd	6 - 10
Gwasanaeth Cyflogres	11
Iechyd a Llesiant	12 - 13
Presgripsiwn Cymdeithasol	14 - 15
Social Value Cymru	16 - 17
Grantiau	18 - 22
Cynlluniau'r Dyfodol	24
Crynodeb Ariannol	25
Bwrdd Rheoli a Staffio	26

www.mantellgwynedd.com

Neges gan y Cadeirydd...

Wedi blwyddyn wrth y llyw fel Cadeirydd Mantell Gwynedd mae'n bleser gennyf gyflwyno yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2024-25.

Fel y gwelwch o gynnwys yr Adroddiad mae wedi bod yn flwyddyn eithriadol o brysur i'r cwmni ac yn flwyddyn sydd wedi gweld cynnydd mewn staffio a hefyd mewn prosiectau a ffynonellau ariannu newydd. Mae hyn i gyd yn newyddion da i Mantell Gwynedd!

Mae'r cwmni wedi gweinyddu Cronfa Grant gwerth dros £2.1m o'r Gronfa Ffyniant Gyffredin ers 2023 ac fel y gwelwch yn yr Adroddiad yma mae'r rhai sydd wedi derbyn nawdd o'r Gronfa yn drawsdoriad eang o fudiadau o bob cwr o'r Sir. Mae wedi bod yn bleser o'r mwyaf cael bod yn rhan o'r Panel Grantiau oedd yn dyrannu'r arian ac mae wedi bod yn gyfle i mi, fel Cadeirydd y cwmni, i brofi safon uchel y ceisiadau ac amrediad y gwaith sy'n cael ei gyflawni gan y sector gwirfoddol a chymunedol yng Ngwynedd. Mae fy niolch i Gyngor Gwynedd am eu cydweithrediad parhaus a'u hawydd gwirioneddol i gydweithio gyda Mantell Gwynedd.

Mae'n dda gweld gwaith Social Value Cymru yn mynd o nerth i nerth a'r flwyddyn yma wedi bod yn eithriadol o amrywiol a llwyddiannus o safbwynt y contractau sydd wedi cael eu cyflawni gan y tîm. Mae'n bleser gennyf gadeirio y Fforwm Gwerth Cymdeithasol ar ran y Bwrdd Rheoli. Mae hwn yn parhau yn faes gwaith arloesol iawn ac mae'n dda gweld Mantell Gwynedd yn arwain yn genedlaethol ar rai o'r trafodaethau am fesur gwerth cymdeithasol.

Mae'r cydweithio gyda'r Bwrdd Iechyd hefyd yn ganolog i waith Mantell Gwynedd ac mae'n allweddol bwysig fod y Bwrdd Iechyd yn parhau i'n comisiynu i gyflawni prosiect Codi Pontydd Cadarn a hefyd y maes gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol. Dyma ddau faes gwaith gwerthfawr a phwysig i Wynedd gyfan.

Mae gwaith Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd, sydd yn rhan o Mantell Gwynedd, yn parhau i ffynnu a thyfu. Llwyddwyd i lansio prosiect Gafael Llaw i Wirfoddoli gyda nawdd Cronfa Ffyniant Gyffredin yn ystod 2023 ac mae'r prosiect hwnnw yn parhau i annog a chefnogi gwirfoddoli ymysg unigolion sydd yn wynebu heriau personol ychwanegol. Cawsom newyddion da yn ystod yr Haf eleni fod y Loteri Cenedlaethol hefyd am gefnogi'r prosiect yma gyda dros £261k o nawdd ychwanegol er mwyn ehangu ardal ddaearyddol y prosiect. Erbyn hyn, mae prosiect newydd arall yn y Ganolfan Wirfoddoli, sef Ffrindia' Newydd, sydd yn annog gwirfoddolwyr i gyfeillio gydag unigolion er mwyn lleihau unigrwydd.

Mae'n anodd credu fod tim mor fychan (14 o staff) yn medru cyflawni cymaint mewn blwyddyn. Mae'r Adroddiad Blynyddol yma yn destament i waith caled pob aelod o staff y cwmni. Mae fy niolch yn fawr iawn i bob un ohonynt a hefyd i fy nghyd aelodau ar y Bwrdd Rheoli am eu cefnogaeth barhaus i waith y cwmni. Fodd bynnag, mae'r diolch mwyaf i'r holl fudiadau ac unigolion sydd yn rhan o'r trydydd sector yng Ngwynedd ac sydd yn gweithio'n ddiflino er mwyn eraill. Byddai Gwynedd yn sir dlawd iawn heb yr holl wirfoddolwyr a'r mudiadau sydd yn rhan mor ganolog o lesiant y Sir, felly diolch i bob un copa walltog ohonoch am wneud Gwynedd yn Sir cymaint gwell i fyw ynddi.

Trystan Pritchard
(Cadeirydd y Bwrdd Rheoli)

Gweithgareddau

Beth mae Mantell yn ei wneud?

Cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol, annog unigolion i wirfoddoli a bod yn llais cryf i'r trydydd sector yng Ngwynedd yw nod Mantell Gwynedd.

Mae Mantell Gwynedd yn gwmni elusennol cofrestredig gydag aelodaeth leol sydd hefyd yn rhan o rwydwaith CTSC (Cefnogi Trydydd Sector Cymru) sef 19 o Gynghorau Gwirfoddol Sirol a CGGC (Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru) sy'n gweithredu trwy Gymru. Daw'r arian craidd i redeg y cwmni oddi wrth Llywodraeth Cymru trwy law CGGC. Mae Mantell Gwynedd yn ymgymryd â gwaith a gweithgareddau ychwanegol i hyn ond gyda'r un nod o hyrwyddo gwirfoddoli a'r trydydd sector yng Ngwynedd.

Mae'r gweithgareddau yn cynnwys y canlynol:

- Hyrwyddo, datblygu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli
- Cynrychioli'r trydydd sector a chydweithio ar bartneriaethau strategol
- Rhoi cymorth i bobl a mudiadau i ymgysylltu'n fwy effeithiol gyda chyrff cyhoeddus
- Rhoi cefnogaeth lywodraethol i fudiadau e.e. materion cyfansoddiadol ac ariannol
- Rhoi cefnogaeth i fudiadau i fesur eu gwerth yn well, yn enwedig gwerth cymdeithasol
- Gweithredu fel linc ar gyfer cyfeirio unigolion at wasanaethau trydydd sector e.e. Presgripsiwn Cymdeithasol
- Rhoi cefnogaeth i redeg prosiectau a pheilota prosiectau ar gyfer y trydydd sector pan fo angen
- Hwyluso cyflogaeth swyddogion ar ran partneriaid
- Rheoli ffynonellau grant a rhoi cyngor ar ariannu prosiectau
- Hybu datblygiad mentrau cymdeithasol a chynaliadwyedd mudiadau
- Annog datblygiad a chyd-lynu consortia darparwyr trydydd sector
- Rhannu gwybodaeth gyda'r trydydd sector trwy'r Bwletin misol, taflenni gwybodaeth, yr wefan, cyfryngau cymdeithasol ac unrhyw ddull priodol arall
- Cynnig rhaglen hyfforddiant i gynorthwyo mudiadau a gwirfoddolwyr yn eu gwaith
- Cynnig gwasanaethau ymarferol e.e. llogi offer, llungopio, darparu ystafelloedd cyfarfod a gofod swyddfa
- Cynnig gwasanaeth cyflogres
- Annog cydweithio ar draws sectorau.

Derbyniwyd dros **6,000** o ymholiadau yn ystod y flwyddyn

Aelodaeth

Mae aelodaeth yn agored i holl fudiadau gwirfoddol Gwynedd, ac mae'r tâl ymaelodi yn **£10 y flwyddyn**.

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

Yng Nghanolfan Gwirfoddoli Gwynedd rydym yn:

- Recriwtio gwirfoddolwyr
- Hyrwyddo gwirfoddoli
- Cefnogi gwirfoddoli
- Dathlu gwirfoddoli
- Cynghori a datblygu ymarfer da mewn gwirfoddoli

WYTHNOS GENEDLAETHOL GWIRFODDOLI YN DATHLU PENBLWYDD 40!

'Roedd 40 o flynyddoedd ers lansio Wythnos Genedlaethol Gwirfoddoli yn 2024.

Nodwyd y garreg filltir bwysig hon ym Mhortmeirion yn ystod Wythnos Gwirfoddoli . Bu i unigolion a mudiadau dderbyn cydnabyddiaeth am eu cyfraniadau arbennig er lles eraill. 'Roedd yn ddiwrnod llawn straeon ysbrydoledig ac yn deyrnged i rym gwirfoddoli.

166
ymholiad

CYDNABYDDIAETH ARBENNIG I'R TIMAU ACHUB MYNYDD

Rhoddwyd cydnabyddiaeth arbennig i'r Timau Achub Mynydd fel rhan o ddathliadau 40 o flynyddoedd ers sefydlu Wythnos Genedlaethol Gwirfoddoli.

Gwirfoddo

Gwirfoddoli Cymru
Volunteering Wales

CYNLLUN GWIRFODDOLI GWYNEDD

Mae'r cynllun yma yn cynnig ffordd o gydnabod cyfraniad gwirfoddolwyr trwy gofnodi eu horiau gwirfoddoli a chyflwyno tystysgrifau iddynt ar gyrraedd cerrig milltir penodol. Mae tystysgrifau 25,50,100, 200, 500 a 1,000 o oriau ar gael i wirfoddolwyr o bob oedran. Mae'r cynllun yn annog amrywiaeth o weithgarwch gwirfoddol. Cofnodwyd dros 700 o oriau gwirfoddoli gan wirfoddolwyr ifanc yn ystod y flwyddyn.

ADEILADU CYMRU YFORY

Cynhaliwyd cyfres o ddigwyddiadau ar draws Cymru i drafod yr heriau mae gwirfoddolwyr yn eu hwynebu. Chwiliwyd am ddatrusiadau ymarferol er mwyn ymgysylltu'n well gyda gwirfoddolwyr yn ystod cyfnodau mwy heriol. Yn dilyn y digwyddiadau yma sefydlwyd y Grŵp Arweiniol Gwirfoddoli Traws Sector yng Nghymru a chanlyniad gwaith y grŵp yma oedd Gweledigaeth Gwirfoddoli newydd ar gyfer Cymru gyfan. Lansiwyd yr Weledigaeth newydd yn 2025 a bu Mantell Gwynedd yn rhan o'r grŵp traws sector. Ar hyn o bryd mae Fframwaith wedi ei datblygu a gwaith pellach yn digwydd ar Gynllun Gweithredu ar gyfer y weledigaeth.

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

GRANT GWIRFODDOLWYR IFANC GWYNEDD

Mae Mantell Gwynedd yn parhau i weinyddu Grant Gwirfoddolwyr Ifanc Gwynedd sy'n cael ei redeg gan banel o bobl ifanc rhwng 14 a 25 oed. Mae'r grant yn cael ei ddosbarthu gan y Cynghorau Gwirfoddol Sirol ar draws Cymru ac yn rhan o Gynllun Grantiau dan Arweiniad Pobl Ifanc gan Lywodraeth Cymru er mwyn cefnogi prosiectau gwirfoddoli ar draws Cymru.

Pennwyd chwe maes blaenoriaeth ar gyfer eu hariannu rhwng 2023-25 ac roedd yn rhaid i bob cais gyfarch o leiaf un o'r saith Nod Llesiant o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Yn 2023 recriwtiwyd 7 disgybl o Ysgol Dyffryn Nantlle fel aelodau y Panel Grant. Dau gais fu'n llwyddiannus a rhannwyd y swm o £10,000 rhwng dau fudiad sef Rheilffordd Talyllyn, Tywyn a Chwaraeon Nathan Craig gydag amnod fod yn rhaid gwario'r arian o fewn dwy flynedd.

134
o wirfoddolwyr wedi cofrestry ar wefan Gwirfoddoli Cymru trwy'r Ganolfan Wirfoddoli

Gwirfoddo

Gwirfoddoli Cymru Volunteering Wales

ASTUDIAETH ACHOS:
Ffion Freeman

Rheilffordd Talyllyn , Tywyn

Mae gwirfoddolwyr ifanc yn Rheilffordd Talyllyn wedi llwyddo i ddod â hanes yn ôl yn fyw drwy brosiect treftadaeth dan arweiniad pobl ifanc. Wrth wneud hynny, maent wedi meithrin sgiliau newydd, magu hyder a datblygu ymdeimlad cryf o berthyn i'r gymuned.

Mae Grŵp Aelodau Ifanc (YMG) Rheilffordd Talyllyn yn gweithredu fel rhwydwaith cefnogol i bawb rhwng 14 a 25 oed sy'n aelodau neu'n wirfoddolwyr ifanc gyda Chymdeithas Gadwraeth y Rheilffordd. Mae'r grŵp yn cynnig awyrgylch hwyliog a chroesawgar i unrhyw un sydd â diddordeb mewn gwirfoddoli ar y rheilffordd, boed yn newydd neu'n rhan ohoni eisoes.

Bywyd newydd i'r hen wagen powdwr gwn

Defnyddiodd Rheilffordd Talyllyn y cyllid i ail-greu fersiwn o'r Wagen Powdwr Gwn – y wagen olaf o'i bath a gludai ffrwydron ar hyd y rheilffordd yn y gorffennol, ond a oedd wedi mynd yn angof dros amser. Penderfynodd y grŵp ail-greu'r cerbyd hanesyddol hwn gan ddefnyddio dulliau adeiladu traddodiadol lle bo hynny'n bosibl, gyda'r nod o'i ddefnyddio i rannu hanes Chwarel Lechi Bryneglwys, un o'r safleoedd allweddol y bu'r rheilffordd yn ei gwasanaethu ers talwm.

Eglurodd Matthew, un o'r adeiladwyr allweddol a chynrychiolydd ar y pwyllgor datblygu, eu bod am greu prosiect cynhwysol lle gallai pob gwirfoddolwr gymryd rhan a chyfrannu at adfer darn gwerthfawr o hanes lleol – rhywbeth roedd yn agos at ei galon.

"Drwy'r prosiect hwn, rwyf wedi meithrin cysylltiadau dwfn â gwirfoddolwyr eraill ac wedi gwneud ffrindiau oes, sydd wedi bod yn hwb go iawn i'm hiechyd meddwl,' meddai Matthew. 'Mae gwirfoddoli wedi rhoi ymdeimlad cryf o falchder a bodlonrwydd i mi am y cyfraniad rwyf wedi'i wneud."

Pobl ifanc yn arwain

Cymerodd Ffion rôl flaenllaw yn y prosiect. *"Trwy weithio ar y wagen bowdwr, rydw i wedi datblygu sgiliau mewn gwaith coed a metel, ac wedi cael cyfle i ddysgu mwy am ddiwydiant y llechi lleol wrth wneud gwaith ymchwil arno"* meddai. Wrth i'r prosiect fynd rhagddo, bu Ffion yn dysgu geiriau Cymraeg yn ymwneud â'r wagen gyda'i chyd-wirfoddolwyr, rhywbeth a gafodd ymateb brwdfrydig ac a ychwanegodd at y profiad i bawb.

Mae gwirfoddoli yn Rheilffordd Talyllyn wedi agor drysau i gyfeillgarwch newydd i Luke ac wedi rhoi profiad uniongyrchol iddo o redeg y rheilffordd. Mae'n gwirfoddoli fel glanhawr injan, gan gynorthwyo gyda thanio a chynnal y locomotifau cyn iddynt adael.

"Mae'r profiad wedi newid fy mywyd. Dwi'n llawer mwy hyderus ac yn fwy cymdeithasol nag oeddwn i o'r blaen, a dwi wedi cael cyfle i wneud ffrindiau gwych sydd yn rhannu'r un diddordebau â fi."

Prosiect Gafael Llaw i Wirfoddoli

Dyma ail flwyddyn y prosiect yma sydd yn cael ei ariannu trwy Gronfa Ffyniant Gyffredin y DU.

Mae'r arian o'r Gronfa wedi galluogi Mantell Gwynedd i gyflogi Swyddog llawn amser i gefnogi uniogolion sydd angen yr hwb ychwanegol i fynd ati i wirfoddoli. Mae'r gefnogaeth 1:1 yma sy'n cael ei ddaparu gan y Swyddog Gafael Llaw yn golygu fod gan unigolion gefnogaeth bersonol er mwyn mynd ati i gychwyn gwirfoddoli.

David o Gaernarfon

Yn dilyn deiagnosis o salwch Parkinsons bu'n anodd i David ganfod gwaith cyflogedig ac felly dechreuodd deimlo'n ynysig yn ei fywyd bob dydd. Gyda chefnogaeth y Swyddog Gafael Llaw bu i David ddechrau gwirfoddoli gyda Banc Bwyd Arfon yn helpu darparu'r parseli bwyd.

Dywedodd Lola, Cydlynydd y Banc Bwyd *"Mae David wedi dod yn rhan bwysig o'r tîm ac mae'r Banc Bwyd yn hwb cymunedol i David ble mae yn gallu cymdeithasu gydag unigolion eraill dros baned a chawl ar ôl gorffen ei shift yn gwirfoddoli."*

"Mae gwirfoddoli wedi fy helpu yn bersonol trwy wneud ffrindiau, cyfarfod â phobl newydd a mynd allan o'r tŷ sy'n bwysig oherwydd roeddwn yn teimlo'n unig cyn gwirfoddoli. Diolch am gyfeirio fi yno ac i'r Banc Bwyd a'r tîm yna am fy nghefnogi o wythnos i wythnos."

Rhiannon o Aberdaron

Yn dioddef gorbryder roedd Rhiannon am roi cynnig ar wirfoddoli er mwyn ei helpu i ymdopi yn well gyda'i chyflwr. Cael gwirfoddoli o adref oedd nod Rhiannon ar y cychwyn ac felly canfuwyd cyfle iddi wirfoddoli dros y ffôn o adref fel rhan o wasanaeth cyfeillio Ffrind Mewn Angen, Age Cymru. Cynlluniwyd y gwasanaeth cyfeillio yn ystod cyfnod Covid ac mae wedi parhau ers hynny yn gynllun i gefnogi pobl hŷn sy'n teimlo'n unig. Mae Rhiannon yn parhau i wirfoddoli'n wythnosol gyda'r cynllun ac mae'r gwirfoddoli yn rhoi hwb personol iddi gan helpu rhywun arall yr un pryd.

"Mae gwirfoddoli wedi newid fy mywyd, mae yn rhywbeth i mi wneud o wythnos i wythnos ac mae wedi helpu fy iechyd meddwl trwy roi pwrpas i mi. Fyddai yn edrych ymlaen at bob bore Dydd Mawrth yn rheolaidd lle fyddai yn sgwrsio gyda fy nghyfaill ar y ffôn. Mae gwirfoddoli yn y rôl hon yn golygu'r byd i mi."

Ers cychwyn y prosiect yn Ionawr 2024 mae

149

o unigolion wedi cael cefnogaeth ac wedi mynd ati i wirfoddoli o ganlyniad

Gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd

Mae Mantell Gwynedd yn darparu gwasanaeth cyflogres ar gyfer mudiadau trydydd sector yng Ngwynedd ers blynyddoedd maith.

Gall materion ariannol a chyflogaeth fod yn gymhleth i fudiadau bychan sydd yn aml yn dibynnu ar wirfoddolwyr.

Mae'r gwasanaeth cyflogres yn rhoi sicrwydd i fudiadau fod y taliadau a wneir yn rhai cywir a bod y gweithdrefnau iawn yn cael eu dilyn. Mae'n golygu hefyd fod na rhywun ochor arall i'r ffôn i gynnig cymorth a chefnogaeth fel bo angen. Yn y blynyddoedd diwethaf, yn enwedig gyda newidiadau i gofynion a hawliau pensiwn, mae'r gwasanaeth yn fwy gwerthfawr nag erioed i fudiadau bychain.

Dyma sydd gan rai o'r mudiadau i ddweud am y gwasanaeth cyflogres maent wedi ei dderbyn:

Bethan, Cylch Meithrin Dyffryn yr Enfys

"Mae'r gwasanaeth paratoi cyflogau wedi bod o fudd mawr i'r mudiad.

Mae'r gwaith papur yn cael ei ddarparu yn brydlon ac yn gywir, ac mae'r gwasanaeth yn golygu bod llawer llai o faich ar aelodau gwirfoddol y pwyllgor."

Heather, Clerc Cyngor Tref Abermaw

"Mae'r gwasanaeth cyflogres sy'n cael ei ddarparu gan Mantell Gwynedd o gymorth mawr i ni ac yn hanfodol wrth sicrhau rheolaeth esmwyth Cyngor Tref Abermaw. Ni fyddem yn medru ymdopi heb y gwasanaeth yma."

Sioned, Pum Plwy Penllyn

"Mae'r gwasanaeth cyflogau a ddarperir gan Mantell Gwynedd wedi bod o fudd sylweddol i ni dros y blynyddoedd. Mae'r gefnogaeth a geir gan Mantell yn sicrhau cywirdeb wrth ddelio gyda chyflogau staff ac yn rhoi tawelwch meddwl i'r cwmni o ran cydymffurfiaeth a chefnogaeth broffesiynol. Mae hyn yn rhoi yr amser i ni fedru canolbwyntio ar ein gwaith craidd ac yn lleihau y baich gweinyddol arnom."

Aimee, Ysgol Ein Harglwyddes

"Rydym yn ddiolchgar i'r gwasanaeth am eu cymorth a'r gefnogaeth wrth i ni reoli ein cyflogres.

Mae staff Mantell Gwynedd bob amser ar gael i gynnig cyngor a bob amser yn ymateb yn brydlon i ymholiadau."

Iechyd a Llesiant

Mae prosiect Codi Pontydd Cadarn yn cael ei ariannu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac yn galluogi Mantell Gwynedd i gyflogi Hwylusydd Iechyd a Llesiant llawn amser.

Mae'r swydd yn sicrhau pont rhwng y gwasanaeth iechyd a'r mudiadau trydydd sector sydd yn darparu gwasanaethau yn y maes iechyd a llesiant.

Mae'r Hwylusydd yn:

- Hwyluso cyfarfodydd a chefnogi fforymau a gweithdai
- Codi ymwybyddiaeth o gyfleoedd i ddylanwadu
- Sicrhau perpectif mudiadau trydydd sector mewn cyfarfodydd partneriaeth a digwyddiadau eraill
- Cynnal cyfres o rwydweithiau trwy'r flwyddyn

Cynhaliwyd cyfres o gyfarfodydd Rhwydwaith Llesiant a Gwirfoddoli yn ystod 2024 – 25.

Eleni dyma'r themâu yn y cyfarfodydd drefnwyd gan neu ar y cyd gyda'r Hwylusydd:

- Digwyddiad Rhanbarthol ' Iechyd a Gofal Cymdeithasol Gogledd Cymru' gan Hwyluswyr Gogledd Cymru (16.05,24)
- Teithio Llesol (14.05.24)
- Digwyddiad Spid-detio rhyngweithiol (05.06.24)
- Digwyddiad ymgysylltu IECHYD DA'R HA' 24 am y tro cyntaf, Gogledd Gwynedd (27.06.24)
- Heriau Recriwtio Gwirfoddolwyr (19.09.24)
- *Digwyddiad IECHYD DA yn Nolgellau (12.10.24)
- Grantiau a Chyllid – Cwrdd â'r Cyllidwyr (23.10.24)
- Gweithdy DBS (20.11.24)
- Dathliad Nadolig ar thema Llesiant gan Hwyluswyr Gogledd Cymru (03.12.24)
- Cynhadledd Diwrnod Cenedlaethol Menywod gan Hwyluswyr G Cymru mewn partneriaeth gyda BIPBC yn Y Rhyl (04.03.25)
- Digwyddiad Dydd Cenedlaethol Prescripsiwn Cymdeithasol gan Hwyluswyr G Cymru mewn partneriaeth gyda BIPGC yn Ewloe (31.03.25)

Ymgysylltwyd gyda thros 150 o fudiadau yn ystod y cyfnod dan sylw.

"Mae iechyd a lles yn fater hynod bwysig ym mhob man, ac yn arbennig felly yn rhywle fel Caernarfon sydd efo pocedi sylweddol o dlodi ac amddifadedd.... Mae'n bwysig ein bod ni'n edrych ar ôl ein hiechyd a'n lles ein hunain, a'n gilydd. Mae'r digwyddiad yma yn cynnig y modd a'r wybodaeth i ni wneud hynny yn fwy effeithiol."
Cyng. Olaf Cai Larsen
Digwyddiad Iechyd Da, Caernarfon

232
trwy'r drws

DIGWYDDIAD IECHYD DA'R HA'
Mehefin 2024

Mae Mantell Gwynedd yn cynnal digwyddiad IECHYD DA ers bron i ugain mlynedd yn Nolgellau bob mis Hydref . Mae'n ddigwyddiad hynod llwyddiannus ac yn gyfle gwerthfawr i'r Trydydd Sector a phartneriaid ym myd Iechyd a Llesiant ddod at ei gilydd i rwydweithio ac ymgysylltu gyda'r boblogaeth leol yn Ne Gwynedd. Penderfynwyd ehangu'r ddarpariaeth a chynnal digwyddiad IECHYD DA'R HA' am y tro cyntaf yng Ngogledd Gwynedd yn Neuadd y Farchnad, Caernarfon ar 27ain o Fehefin 2024 fel rhan o Wythnos Lles y Byd.

Roedd
24
stondin gan fudiadau Gwynedd a'n partneriaid

DIGWYDDIAD IECHYD DA
Hydref 2024

Diolch i Liz Saville Roberts AS am agor IECHYD DA 24 yn Nolgellau. Soniodd am y cyfraniad aruthrol mae'r Trydydd Sector yn ei wneud i gefnogi, cynnal a gwella iechyd a llesiant ymysg trwch y boblogaeth leol. Pwysleisiodd hefyd yr angen i bob un ohonom fod yn fwy ymwybodol o, a pharhau i ddysgu am, ddulliau i wella ansawdd ein hiechyd a'n lles. Rhan bwysig o'n llwybr ni i lesiant ydi darganfod beth sy'n ein helpu ni i ymlacio, sut i gael gwared o straen a'n cael ni i symud mwy.

Roedd
34
stondin gan fudiadau Gwynedd a'n partneriaid

238
trwy'r drws

"

ADBORTH GAN STONDINWYR

Beth oedd y peth gorau i chi fel mudiadau?

"Amser i gyfarfod a sgwrsio"
Barnardo's

"...pobl ifanc yn ymgysylltu gydag mudiadau, ac eisiau cyfrannu – gwych gweld hyn!"
Marie Curie

" Digwyddiad gwych a threfnus iawn. Da cael cyfle i ymgysylltu gyda elusennau eraill o fewn y sector.... da teimlo fel rhan o'r llun mawr o fewn ein cymunedau"
Cymdeithas Eryri

"wedi enjoio gwneud massages pen"

" y freebies!" " gwybodaeth da ar y stondina"

"roedd yn ddiwrnod da a cyfle i ffeindio allan mwy"

Myfyrwyr Coleg Llandrillo Menai a disgyblion Ysgol y Gader

" Ehangodd fy ngwybodaeth am yr hyn sydd ar gael wrth fynd yn hŷn"

"Byswn i'n hoffi gweld gwasanaethau fatha meddygfeydd yn bod yn rhan o hwn"

" byswn i'n hoffi gweld mwy o bobl yr ardal yn troi fewn"

Sylwadau gan y Cyhoedd

"

Presgripsiwn Cymdeithasol

Mae presgripsiwn cymdeithasol yn galluogi meddygon teulu, nyrsus a gweithwyr proffesiynol eraill yn y maes gofal sylfaenol i gyfeirio unigolion at amryw o wasanaethau lleol sydd ddim yn wasanaethau clinigol. Mae hefyd yn chwarae rhan allweddol yn yr agenda ataliol e.e. codi ymwybyddiaeth am sgrinio, atal codymau a hybu cyrsiau iechyd a lles.

Dull sydd yn mynd i'r afael ag anghenion unigolion mewn modd mwy holistig ydyw a'u hannog i gael gwell gafael ar eu llesiant a'u hiechyd eu hunain. Mae gweithgareddau Presgripsiwn Cymdeithasol yn gallu bod yn amrywiaeth enfawr o bethau ond, ar y cyfan, gweithgareddau ydynt sydd yn cael eu darparu gan fudiadau cymunedol a gwirfoddol.

Mae sawl model gwahanol o Bresgripsiwn Cymdeithasol ond mae'r rhan fwyaf yn fodelau yn cynnwys Swyddog Cyswllt Cymunedol sy'n derbyn cyfeiriadau ac wedyn yn gweithio gyda'r unigolion i adnabod cyfleoedd addas ar eu cyfer. Mae Mantell Gwynedd mewn lle unigryw i ddarparu gwasanaeth Presgripsiwn Cymdeithasol gan ein bod yn gorff ymbarél trydydd sector gyda chronfa ddata enfawr o fudiadau, a gan nad ydym yn darparu gwasanaeth rheng flaen ein hunain nid oes unrhyw wrthdaro wrth i ni gyfeirio unigolion at wasanaethau.

Mae'r prosiect yn cael ei ariannu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

CYSWLLT CYMUNEDOL ARFON: CYFEIRIADAU O 1AF EBRILL 2024 - 31AIN O FAWRTH 2025

Rôl y Swyddog Cyswllt Cymunedol yw:

- Grymuso unigolion i ail gysylltu gyda'u cymunedau lleol
- Magu hyder a gwydnwch
- Gwella lechyd a Lles
- Gwella ansawdd bywyd yr unigolion
- Lleihau nifer o apwyntiadau meddygol a'r defnydd o feddyginiaeth
- Cynyddu'r ymwybyddiaeth o beth sydd ar gael i gefnogi a chynorthwyo unigolion
- Lleihau unigrwydd
- Cynorthwyo unigolion i gymryd gwell rheolaeth o'u bywydau

Ers i'r prosiect gychwyn ym 2016 mae 2,005 o unigolion wedi eu cefnogi trwy'r prosiect. Yn ystod 2024-25 mae 233 o unigolion wedi eu cefnogi.

ASTUDIAETH ACHOS: Mrs K

Meddyg Teulu ddaeth i gyswllt gyda'r Swyddog Cymunedol yn gofyn am gymorth ar gyfer Mrs K hefo materion corfforol, meddyliol, budd-daliadau, costau byw ac unigrwydd.

Trefnodd y Swyddog Cymunedol i gyfarfod gyda Mrs K er mwyn dod i'w hadnabod yn well a chael sgwrs am pa fath o gymorth fyddai yn ei helpu a pha faterion fyddai yn bosib eu datrys.
Yn ystod y sgwrs eglurodd Mrs K ei bod yn byw gyda chyflyrrau megis sgil effeithiau covid ac ME. Daeth i'r amlwg fod effeithiau'r ddau salwch yma yn peri gofid sylweddol i Mrs K gan achosi isleder drwg iddi, poen corfforol, teimladau o rwystredigaeth a methu ymdopi gyda gwaith na heriau dydd i dydd. Roedd yr holl bethau hyn wedi peri iddi dorri perthynas gyda'i chymar ers dros ugain mlynedd. Yn waethaf oll 'roedd Mrs K yn cael teimladau am hunan laddiad.

Gyda dirywiad yn ei symudedd a'i gallu i ymdopi, roedd Mrs K wedi gorfod rhoi'r gorau i'w gwaith a hyn wedi cael effaith sylweddol arni yn feddyliol ac yn ariannol.

Yn dilyn y sgwrs gyda'r Swyddog Cymunedol:

- Cyfeiriwyd Mrs K at Gyngor ar Bopeth er mwyn helpu llenwi ffurflenni a chael cyngor cyfreithiol
- Cyfeiriwyd Mrs K at I CAN er mwyn iddi dderbyn cefnogaeth emosiynol a meddyliol
- Cysylltwyd gyda Gofal a Thrwsio er mwyn gwneud y cartref mor ddiogel â phosib
- Cafwyd gwybodaeth a chysylltiadau ar gyfer asesiad cadair olwyn
- Derbyniwyd cyfeiriad asesiad symudedd ar gyfer cymorthyddion cerdded
- Trefnwyd bod Mrs K yn cael ei rhestru fel unigolyn angen blaenoriaeth gyda chwmniau iwtiliti a llenwyd ffurflen ar gyfer mesurydd dwr

Yn ogystal â'r uchod rhoddwyd Pecyn Gwybodaeth at ei gilydd i Mrs K gyda:

- Manylion am help llaw ymarferol ar gael yn lleol
- Manylion am gymorth tanwydd a thalebau bwyd
- Rhestr o weithgareddau yn yr ardal fyddai yn helpu gyda'i symudedd
- Gwybodaeth am sesiynau llesiant oedd yn cael eu cynnal yn yr ardal
- Teclynnau pwrpasol i helpu gyda thasgau o ddydd i ddydd

O ganlyniad i'r gefnogaeth yma gan y Swyddog Cymunedol mae Mrs K mewn sefyllfa llawer iawn gwell. Bu Cyngor ar Bopeth yn gymorth mawr i ddatrys ei sefyllfa gwaith ac adref. Cafodd ganllawiau eu gosod yn y tŷ gan Gofal a Thrwsio er mwyn helpu gyda symud o gwmpas yn ddiogel a chadw ei hannibynniaeth. Bu ICAN yn gefnogol gyda'i heriau iechyd meddwl a chafodd declyn pwrpasol i'w helpu i gerdded. Yn dilyn gosod mesurydd dwr hanerodd ei biliau dŵr. Mae Mrs K bellach yn mynd i ddosbarth ioga lleol i helpu gyda symudedd ac mae ganddi gymorth yn y tŷ i lanhau a chadw trefn. Mae hi hefyd wedi dweud ei bod yn awyddus i ddechrau gwirfoddoli rwan.

"Dwi mor ddiolchgar a dwi wedi cael gymaint o ryddhad yn dilyn eich ymweliad cyntaf ataf. Mi wnaethoch chi gael y gefnogaeth oeddwn wir ei angen er mwyn fy helpu i droi pethau rownd. Diolch"
Mrs K

Social Value Cymru

Ers 2016 mae Mantell Gwynedd wedi bod yn cyflawni gwaith arloesol yn y maes o fesur gwerth cymdeithasol.

Bellach mae 4 aelod staff yn gweithio i'r prosiect, pob un wedi cymhwyso gyda Social Value UK fel ymarferwyr wedi eu achredu. Yn ystod 2024 –25 gweithiodd tîm Social Value Cymru gyda mudiadau ar hyd Cymru i ddarparu gwasanaeth hyfforddiant a mentora, gwerthusiadau llawn a sefydlu fframwaith mesur.

Bu i 90% o'r mudiadau y buom yn gweithio gyda hwy ymateb i'n harolwg er mwyn ein helpu i adnabod effaith ein gwaith.

Deilliannau

- **77%** wedi gwella sgiliau i fesur gwerth cymdeithasol
- **89%** Yn fwy hyderus yn y maes gwerth cymdeithasol
- **100%** yn medru dangos eu heffaith yn well i gynulleidfa fewnol
- **88%** yn medru dangos eu heffaith yn well i gynulleidfa allanol
- **66%** gyda gwell cyfleoedd ariannu
- **66%** yn dweud bod y data yn helpu iddynt wneud penderfyniadau gwell

SOCIAL VALUE INTERNATIONAL ADVANCED PRACTITIONER 1 2 3

SOCIAL VALUE UK Pioneer

ASTUDIAETH ACHOS 1:
Cwmni Theatr Frân Wen

Mae Frân Wen yn gwmni theatr proffesiynol sy'n gweithredu fel elusen gofrestredig wedi ei lleoli yng Ngogledd Orllewin Cymru. Mae yn cydweithio gyda chymunedau, artistiaid a phobl ifanc.

Cafodd Cwmni Frân Wen arian i ddatblygu prosiect OLION sef prosiect aml-gelfyddydol wedi ei anelu at bobl ifanc a thrigolion y gymuned leol ym Mangor ac yn hyrwyddo pŵer y celfyddydau a chreadigrwydd fel ffordd i ddathlu a dod â chymunedau ac unigolion amrywiol ynghyd.

Roedd y cwmni yn awyddus i werthuso a dangos gwerth y prosiect yma a phenderfynwyd cydweithio gyda thîm gwerth cymdeithasol Mantell Gwynedd er mwyn datblygu sgiliau yn y maes yma a pharatoi gwerthusiad llawn.

"Roedd y cymorth a'r hyfforddiant o dan ofal medrus Mantell Gwynedd yn brofiad hollol amrhisiadwy, ac mae wedi bod yn gyfle i ni edrych ar sut i wreiddio egwyddorion gwerth cymdeithasol trwy ein gweithgarwch. Mae'r cydweithio hynaws a thrylwyr wedi'n rhoi ni mewn sefyllfa gref lle gallwn ni fynd ati'n hyderus i lunio adroddiadau ein hunain nid yn unig er mwyn parhau i werthuso penderfyniadau mewnol ond hefyd er mwyn sicrhau adnodd a thystiolaeth fydd yn cefnogi ceisiadau grant prosiectau cymunedol a chreadigol tebyg eto yn y dyfodol."
Elgan Rhys, Pennaeth Ymgysylltu Cwmni Fran Wen

ASTUDIAETH ACHOS 2:
Hwb Amlddiwylliannol Gogledd Ddwyrain Cymru

Fel rhan o Gronfa Diwylliant, Treftadaeth a Chwaraeon Cymru Wrth-hiliol, cafodd Tŷ Pawb, Cymuned Cydlyniad Gogledd Ddwyrain Cymru (WCBC) mewn partneriaeth â Race Council Cymru, £240,000 dros gyfnod o dair blynedd. Pwrpas y cyllid oedd cefnogi sefydlu HWB Amlddiwylliannol Gogledd Ddwyrain Cymru sydd wedi'i leoli yn Tŷ Pawb.

Comisiynwyd tîm Social Value Cymru i werthuso'r prosiect gydag adroddiad interim yn Rhagfyr 2023 ac yna gwerthusiad llawn yn Rhagfyr 2024.

Dangosodd y gwaith o fesur gwerth cymdeithasol fod £3.06 wedi ei greu am bob £1 a fuddsoddwyd.

"Mae Hwb aml-ddiwylliannol Gogledd Ddwyrain Cymru yn cydnabod rôl allweddol gwirfoddoli …. ac mae gweithio efo Social Value Cymru wedi galluogi dealltwriaeth gynhwysfawr o'r effaith gymdeithasol sy'n cael ei greu gan dros 20 o grwpiau cymunedol sydd yn gysylltiedig hefo'r Hwb.

Yn ychwanegol at hyn mae gweithio hefo Social Value Cymru wedi cryfhau yn sylweddol gallu'r Hwb i gasglu tystiolaeth gadarn er mwyn arddangos gwerth. Mae hyn yn ei dro yn gwella cyfleoedd ariannu yn ogystal â meithrin perthynas well gydag amrywiaeth o randdeiliaid."
Emily Reddy, Cydlyniant Cymunedol Rhanbarthol Gogledd Ddwyrain Cymru

Wedi ei ariannu gan
Llywodraeth y DU

Grantiau

CRONFA SECTOR WIRFODDOL...

Y mudiadau fu'n llwyddiannus

ARFON

Seindorf Arian Dyffryn Nantlle
£120,350
Adnewyddu adeilad Cwt Band y Seindorf yn Nhalysarn gan gynnwys trin pydredd sych, gosod lloriau newydd, system wresogi ac awyru newydd, plastro, ail-weirio, cegin newydd a gosod paneli solar.

"Heb gwt, dim hanes, heb hanes, dim dyfodol - bandio'n mlaen hefo'n gilydd".

Sistema Cymru - Codi'r To
£22,639
Datblygu cyfleoedd tiwtora offerynnau pres yn ardal Arfon i blant a phobl ifanc.

"Nes i fwynhau pryd oedd y ni ar y drwm oherwydd bod y ni gyd efo ei gilydd pan o ni ar y drwm, roedd yn lot o hwyl cael dysgu yr offerynau taro"
Disgybl Ysgol Gynradd

Neuadd Bentref Rhiwlas
£40,995
Gosod paneli solar a batris yn y neuadd er mwyn lleihau costau ynni a gweithio tuag at fod yn net sero fel Neuadd.

"Mae'r grant ar gyfer paneli solar wedi gwneud Neuadd Bentref Rhiwlas yn wirioneddol gynaliadwy, o ran carbon a hefyd yn ariannol."

Banc Bwyd Arfon, Caernarfon
£17,334
Penodi Swyddog Cydlynu Gwirfoddolwyr i recriwtio a chefnogi mwy o wirfoddolwyr.

"Mae cael y Grant gan yr SPF wedi'n galluogi i recriwtio rhagor o wirfoddolwyr yn y Banc Bwyd, ac rydyn ni wedi gallu cefnogi, a chael cefnogaeth gan, dîm arbennig o fwy nag 84 o wirfoddolwyr. Mae hynny wedi'n galluogi ni i roi bwyd a chyngor i fwy na 300 o deuluoedd ac unigolion mewn argyfwng tlodi."

Community Arts Project, Bangor
£7,125
Creu arddangosfa gelf yn Pontio, Bangor.

"Mae cyfansoddi cerddoriaeth eto, ar ôl sawl blwyddyn o iechyd meddwl gwael, wedi rhoi'r cyfle i mi seinio fy llais fy hun a magu hyder. Edrychaf ymlaen yn awr at fynd â'r Prosiect i gynulleidfa ehangach fyth. Gobeithiwn wneud hyn trwy 'siopau chwarae' lle mae artistiaid (a rhai nad ydynt yn artistiaid) yn cydweithio'n greadigol i Swnio Eich Llais -Be Heard - Re-Connect - ADFER!"

Neuadd y Pentref Carmel
£11,250
Gosod paneli solar ar y Neuadd.

"Yn dilyn derbyn grant i osod paneli solar ar do'r Neuadd, mae'r pwyllgor wedi gweld gostyngiad yng nghostau rhedeg y neuadd. Rydym yn rhagweld y byddwn yn arbed tua £500 y flwyddyn. Mae'r arbediad hwn yn ein costau yn ein galluogi i gadw prisiau llogi'r Neuadd heb orfod cynyddu gyda chwyddiant, ac mae hyn wedi rhoi rhywfaint o sicrwydd ariannol i'r Cylch Meithrin."

Tŷ Elidir, Deiniolen
£10,000
Gosod system wresogi newydd yn Nhŷ Elidir, Deiniolen.

"Mae darparu gwresogyddion yn ein hadeilad, Tŷ Elidir Deiniolen, wedi gwneud gwahaniaeth mawr gyda'r ystafelloedd yn llawer mwy clyd"

Neuadd Ogwen, Bethesda
£24,430
Darparu gweithgareddau a chyfleoedd i blant a phobl ifanc ynghyd â chwblhau addasiadau i'r ymolchfa a'r lifft.

"Mae'r gefnogaeth ariannol wedi galluogi Neuadd Ogwen i wella ein cyfleusterau a gwneud ein canolfan yn fwy hygyrch. Mae hefyd wedi galluogi tanio gweithgaredd megis clwb drama, dawns ac ysgol roc yn dilyn Cofid-19. O ganlyniad i'r gefnogaeth mae'r gweithgareddau yma yn parhau ac yn ffynnu."

Neuadd Goffa Llanllyfni
£21,250
Gosod paneli solar, cwblhau addasiadau mewnol a gosod cegin newydd.

"Diolch i griw Mantell Gwynedd am y cyngor a'r arweiniad gawson ni fel pwyllgor wrth drio am grant i wella'r Neuadd. Erbyn hyn mae na gegin newydd sbon yma, ac mae'n edrych yn wych! Pawb yn brolio! Wedi codi calon y pwyllgor hefyd - diolch o galon!"

Neuadd Bentref Y Groeslon
£11,910
Gosod llawr newydd a pheintio'r neuadd.

"Llwyddodd Neuadd Bentref Y Groeslon i sicrhau arian grant ar gyfer prosiect i ail wynebu llawr a pheintio'r Neuadd. Mae hyn wedi cael effaith bositif iawn ar ddefnyddwyr y neuadd."

Caban Cynfi, Deiniolen
£79,872
Creu canolfan gymunedol aml-bwrpas o'r enw Caban Cynfi.

"Mae gallu gwireddu'r freuddwyd o greu canolfan aml-bwrpas Caban Cynfi yn gwbl amhrisiadwy. Mewn cymuned lle mae adnoddau yn brin bydd Caban Cynfi yn cynnig lloches, cynhaliaeth a chyfleoedd dirifedi i drigolion ardal Deiniolen a'r cylch."

Canolfan Tregarth
£7,442
Gosod ffenestri a phrynu cadeiriau newydd yn y ganolfan.

"Mae derbyn grant wedi bod yn drobwynt i Ganolfan Tregarth. Heb y cymorth ariannol allweddol hwn, ar gyfer gwelliannau hanfodol, byddai Canolfan Tregarth mewn sefyllfa llawer gwannach ar gyfer darparu'r adnodd gwerthfawr hwn i bobl Tregarth a'r fro."

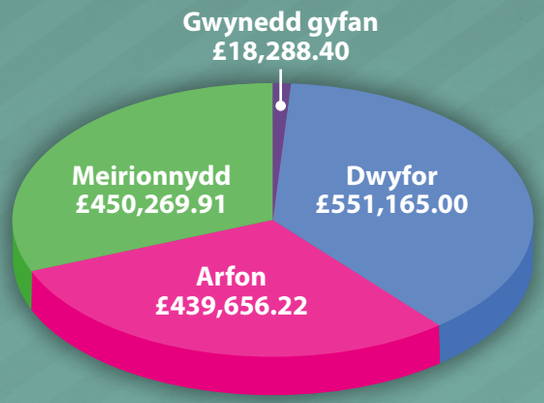
Seindorf Arian Deiniolen
£6,950
Datblygu prosiect tiwtora i blant a phobl ifanc Deiniolen a'r cylch.

"Mae'r gwersi 'Band i Bawb' wedi bod o fudd mawr i'r unigolion sydd wedi cymryd rhan. Cawsom gyfanswm o 9 unigolyn yn penderfynu cymryd gwersi, ac maent i gyd wedi bod yn falch iawn o'r cyfle, wedi mwynhau'r gwersi yn fawr, ac wedi penderfynu parhau i chwarae. Byddant i gyd yn symud ymlaen i'r Band Cymunedol sydd gennym yma fel sefydliad."

Canolfan Gymdeithasol Talysarn
£9,966
Grant i osod paneli solar a batris.

"Mae cael y grant wedi ein galluogi i ni gael paneli solar a batri wedi rhoi hwb i ni fel pwyllgor. Rydym wedi cael tawelwch meddwl ar gyfnod gweddol ansicr gyda chostau ynni yn mynd i fyny yn aruthrol. Rydym hefyd yn gallu edrych ar gefnogi mwy o grwpiau sydd yn trefnu gweithgareddau yn Y Ganolfan, gan gadw costau llogi'n sefydlog ac yn fforddiadwy."

DWYFOR

Neuadd Goffa Penmorfa a'r Cylch
£97,900
Adnewyddu'r ganolfan yn cynnwys ail-doi, lloriau newydd, peintio, gwaith trydanol a gwella cyfleusterau snwcer y Neuadd.

"Mae'r gefnogaeth ariannol wedi gwneud gwahaniaeth enfawr i ni yn y pentref gan sicrhau fod y Neuadd yn gallu parhau i gynnig ystod o weithgareddau i drigolion Penmorfa a'r cylch. Heb y cymorth ariannol hwn roedd yn debygol y byddai wedi bod yn rhaid cau y neuadd. Mae'r neuadd bellach yn fwy effeithlon o ran defnydd o ynni ac mae'r cyfleusterau wedi eu huwchraddio yn sylweddol ac mae'n braf gweld y Neuadd yn cael defnydd unwaith eto yn arbennig gan bobl ifanc y pentref."

Clwb Rygbi Pwllheli
£27,070
Gosod goleuadau LED ar gaeau'r clwb.

"Mae'n sicr bydd y prosiect gosod goleuadau LED o fudd mawr i'r gymdeithas leol. Mae yn hanfodol bwysig i'r Clwb sicrhau fod ein plant a'n pobl ifanc yn cael yr adnoddau gorau posib i ddatblygu eu sgiliau. Bydd y system newydd yn gaffaeliad mawr i chwaraewyr rygbi o bob oedran ym Mhen Llŷn."

Ynni Llŷn
£35,317
Penodi Cynghorydd Ynni i ddarparu archwiliadau ynni yn y cartref a chyngor budd-daliadau wedi'u teilwra i anghenion penodol trigolion lleol.

"Mae'r grant wedi ein galluogi i recriwtio aelod o staff i'n Prosiect Gwres a Lles a'u hyfforddi i allu darparu cyngor budd-daliadau ac ynni. Mae hwn yn wasanaeth gwerthfawr ac rydym wedi cysylltu â phobl yn y gymuned sy'n agored i niwed, ac yn parhau i gysylltu â nhw, i'w helpu i gael gafael ar y budd-daliadau y maen nhw'n gymwys i'w cael, a hefyd eu helpu i ddefnyddio ynni mewn modd mor effeithlon â phosib yn eu cartrefi."

Hafod Ceiri, Llithfaen
£98,795
Addasu'r capel fel caffi.

"Mae'r grant wedi sicrhau adnoddau sef cegin, toiledau, gwres a golau mewn adeilad newydd sy'n gweithredu fel caffi ar gyfer y gymuned ac ymwelwyr â'r ardal. Diolch i'r grant, mae gennym sylfaen gref ar gyfer gwireddu breuddwyd ehangach y prosiect."

Cymdeithas Chwaraeon Bro Eifl
£80,000
Gosod offer ar gyfer cae chwarae newydd gydag offer cyfoes a hygyrch, a ffens i'w wahanu o'r cae chwarae mawr.

"Mae'r grant wedi ein galluogi i adnewyddu y parc chwarae yn y pentref i gyd-fynd efo dymuniadau'r gymuned. Mae'r parc ar ei newydd wedd yn adnodd cyfoes a diogel i blant yr ardal ymgynnull a chwarae yn yr awyr iach."

Cae Chwarae Rhydyclafdy
£86,445
Datblygu cae chwarae newydd i'r pentref.

"Mae'r prosiect yma wedi gwneud gwahaniaeth enfawr i gymuned Rhydyclafdy. Mae mor braf fod gan y plant le diogel i chwarae a bod teuluoedd yn gallu mwynhau treulio amser yn yr awyr agored."

Canolfan Adloniant Aberdaron
£20,154
Gwella adnoddau a datblygu'r Ganolfan gan gynnwys peintio, boiler newydd a gwella'r stafell snwcer.

"Mae'r arian a dderbyniwyd wedi gwneud gwahaniaeth i Ganolfan Adloniant Aberdaron, trwy gael uwchraddio gwaith trydanol, plymio, peintio a thacluso fel arall! Rydym fel pwyllgor yn hynod ddiolchgar a gobeithio bydd pobl yr ardal yn cael defnydd o'r Ganolfan yn y dyfodol! "

MEIRIONNYDD

Oasis Nursery, Abermaw
£2460
Datblygu ysgol goedwig gyda'r plant yn mynychu'r ardd gymunedol yn y Abermaw.

"Mae wedi darparu cyfleoedd dysgu amhrisiadwy i'n plant. Mae wedi meithrin ynddynt gariad tuag at yr awyr agored, eu hamgylchedd a'r broses o edrych ar ôl ein hamgylchedd naturiol, a thyfu ffrwythau a llysiau ein hunain. Gyda'r grant yma rydym wedi gwir fedru rhoi sgiliau a gwybodaeth amhrisiadwy i'n plant ifanc."

Cyngor Cymuned Dyffryn Ardudwy a Thalybont
£26,060
Gosod offer cae chwarae ar gyfer y gymuned gan gynnwys zipwire er mwyn cynyddu cyfleoedd chwarae i blant o bob oedran.

"Mae'r grant wedi gwneud gwahaniaeth mawr i'r cae chwarae gan fod mwy o blant y pentref yn ei ddefnyddio gan gynnwys rhai o ardaloedd cyfagos."

Friends of Wern Mynach, Abermaw
£2,487
Gosod system casglu dŵr glaw yn yr ardd gymunedol yn Abermaw.

"Prosiect gwych i fod yn rhan ohono, ac mae'n braf gweld yr holl wahanol bobl yn mwynhau ac yn cymryd rhan."

Clwb Rygbi Dolgellau
£47,475
Gosod goleuadau LED i'r caeau/adeilad y clwb ynghyd â ffenestri newydd.

"Mae'r chwaraewyr sy'n defnyddio'r llifoleuadau wedi sylwi ar y gwelliant mae'r goleuadau'n ei wneud ar gyfer gemau a hyfforddiant. Rydym hefyd wedi elwa o ffenestri newydd drwy'r adeilad, a dodrefn newydd yn yr ystafell gyfarfod. Mae'r grwpiau sy'n defnyddio'r cyfleusterau i gyd wedi sylwi faint cynhesach a chroesawgar yw'r adeilad, ac rydym wedi gweld cynnydd yn y defnydd ohono."

Y Capel Bach, Trawsfynydd
£129,304
Adnewyddu'r Capel Bach yn Nhrawsfynydd yn cynnwys ail-doi, ffenestri newydd, ail-blastro, system gwresogi, pwmp gwres o'r aer a chegin newydd.

"Mae'r grant wedi gwneud gwahaniaeth enfawr i'n grŵp. Roedd ein hadeilad yn hen, yn ddrud i'w redeg ac yn straen ar ein hadnoddau. Mae'r cyllid wedi ein galluogi i insiwleiddio'r adeilad a'i wneud yn llawer mwy effeithlon o ran ynni. Mae'r adeilad bellach yn ofod ecogyfeillgar, dymunol a chyfforddus ar gyfer pob un o'r grwpiau cymunedol sydd yn ei ddefnyddio."

Neuadd y Pentre, Bontddu
£83,540
Adnewyddu'r ganolfan yn cynnwys ffenestri, system wresogi a chegin newydd.

"Mae'r grant wedi bod yn achubiaeth i adeilad Neuadd y Pentre, ac i'r gymuned leol yn y Bontddu. Mae'r pentref wedi colli'i dafarn, ei ysgol a'i siop leol, felly'r Neuadd yw'r unig adeilad cymunedol sydd ar gael i ni. Mae'r gwaith ailwampio wedi rhoi balchder o'r newydd yn eu cymuned i drigolion, ynghyd â brwdfrydedd dros ddigwyddiadau cymunedol."

Canolfan Gymdeithasol Bro Ffestiniog
£123,030
Adnewyddu'r ganolfan drwy osod ffenestri, drysau a system wresogi newydd.

"Mae derbyn y grant Ffyniant Gyffredin drwy Mantell Gwynedd wedi bod yn newid anhygoel i'r Ganolfan Gymdeithasol ym Mlaenau Ffestiniog. Cawsom ffenestri a boiler newydd drwy'r adeilad ac mae wedi gwneud gwahaniaeth mawr i ni a phellach yn adeilad llawer mwy cynnes a chartrefol. Yn dilyn y gwaith rydym yn cael dipyn mwy o defnydd gan grwpiau a thrigolion yr ardal a rwan yn cynnig croeso cynnes i bawb!"

Canolfan Cymuned Y Parc
£15,417
Comisiynu astudiaeth dichonoldeb a datblygu cynlluniau ar gyfer uwchraddio'r Ganolfan.

"Mae'r Grant wedi'n galluogi i symud ymlaen efo'n cynllun datblygu manwl ar gyfer y dyfodol i ddatblygu ac uwchraddio cyfleusterau'r Ganolfan sef hen Ysgol Gymuned y Parc. Ein gobaith yn awr yw medru symud ymlaen i geisio grant llawn ar gyfer gwireddu'r cynlluniau hyn."

Eglwys Bedyddwyr Tywyn
£25,890
Gosod paneli solar a gwresogyddion effeithlon yn y Capel/hwb cymunedol.

"Mae'r Gronfa Ffyniant Cyffredin wedi ein galluogi ni yn Eglwys Bedyddwyr Tywyn i osod paneli solar gyda batris storio 40kW. Hefyd, rydyn ni wedi gosod system wresogi arbenigol mewn rhan o'r adeilad sydd wedi'i ddynodi'n fan cynnes ac wedi croesawu pobl i ddefnyddio'r fan honno fel rhan o estyn allan yr Hwb Cymunedol."

Clwb Rygbi Bro Ffestiniog
£65,035
Gosod paneli solar, ffenestri a boiler newydd a thrwsio pileri'r fynedfa.

"Mae'r Clwb wedi cael budd o dderbyn grant wedi cael effaith anhygoel ar ein biliau trydan, ac ar gynhesrwydd y clwb. Mae ceisio cael y clwb yn sero net yn golygu ein bod yn gallu cymryd rhan yn yr agenda newid hinsawdd."

Fforwm Pobl Hŷn De Gwynedd, Tywyn
£3,040
Cynnal cyfres o weithgareddau ynghyd â phrynu offer newydd i'r fforwm.

"Mae'r grant wedi ein galluogi i ail-sefydlu sylfaen gadarn o gyfarfodydd rheolaidd, sy'n cael eu cefnogi'n dda gan y gymuned. Yn yr un modd, bydd yr offer ychwanegol sydd wedi'i gaffael ag arian y grant yn arwain at welliant syfrdanol yn ein rhaglen ddigwyddiadau gyda siaradwyr allanol, a byddant yn arbennig o ddefnyddiol mewn sesiynau rhyngweithiol. Bydd hyn yn gwneud gwahaniaeth enfawr gyda thymor 2025 yn nesáu."

Sied Egryn, Llanegryn
£27,644
Prynu deunyddiau i wella ac ymestyn Sied Egryn gyda gwirfoddolwyr yn cwblhau'r gwaith.

"Mae'r grant gan Mantell Gwynedd ar gyfer ein prosiect wedi hwyluso'r broses o adeiladu gofod cymunedol newydd drwy ymdrech gwbl wirfoddol. Mae'r cyfle hwn wedi creu nod cyffredin – ac ymdeimlad o berthyn yn y gymuned. Bydd y gweithdy a'r gofod dan do y tu allan yn creu'r cyfle i gynnal gweithgareddau cymunedol am flynyddoedd i ddod."

GWYNEDD GYFAN

Partneriaeth Awyr Agored
£8,688
Hyfforddi a chefnogi Llysgenhadon gwirfoddol i weithio gyda'r Bartneriaeth Awyr Agored i gryfhau cymunedau o fewn Gwynedd.

"Mae'r grant Ffyniant Cyffredin wedi ein galluogi i recriwtio a hyfforddi gwirfoddolwyr sy'n gweithio yn uniongyrchol efo ni, ar draws Gwynedd, i greu cyfleoedd a hybu pobl ar draws yr ardal i drio gweithgareddau awyr agored, er budd eu hiechyd a lles."

Ymddiriedolaeth Llwybr Llechi Eryri
£9,600
Comisiynu arolwg proffesiynol ar gyfer cydymffurfio gyda safon Llwybrau Cenedlaethol.

"Mae'r grant eisoes wedi ein harwain i gyfrannu at rai prosiectau i wella mynediad ar hyd y Llwybr, ac i symud ymlaen â'n prosiect bydd byrddau gwybodaeth yn cael eu gosod yn yr Haf."

£1.5M

BETH YW CRONFA SECTOR WIRFODDOL MANTELL GWYNEDD?

Mae'r Gronfa Ffyniant Gyffredin wedi darparu £2.6 biliwn o gyllid ar draws y DU ac yn dod i ben fis Mawrth 2025. Dyrannwyd £24.4 miliwn i Wynedd gyda £4.2 miliwn o'r dyraniad wedi ei warchod ar gyfer codi lefelau rhifedd ymhlith oedolion.

Bu Mantell Gwynedd yn ffodus iawn o dderbyn **£1.5m** ar gyfer sefydlu a gweinyddu Cronfa Sector Wirfoddol er budd mudiadau trydydd sector yng Ngwynedd.

Penodwyd Swyddog Grantiau Cronfa Sector Wirfoddol Mantell Gwynedd ym mis Awst 2023 ac agorwyd y Gronfa i geisiadau ym mis Medi 2023. Derbyniwyd 88 o geisiadau gwerth £5.8m.

Hysbyswyd y 36 mudiad llwyddiannus yn ystod Tachwedd 2023 gydag amserlen dynn i ddod â gwariant i ben erbyn Rhagfyr 2024.

Cynlluniau i'r Dyfodol

Cefnogi Trydydd Sector Cymru
Third Sector Support Wales

Byddwn yn parhau i weithredu yn unol â gofynion y Cytundeb Partneriaeth, sef ein cytundeb gyda Llywodraeth Cymru. Mae Mantell Gwynedd yn un o aelodau o Bartneriaeth Cefnogaeth Trydydd Sector Cymru, sef rhwydwaith o fudiadau cymorth i'r trydydd sector yng Nghymru sydd â'r nod o alluogi'r sector a gwirfoddolwyr i gyfrannu'n llawn at lesiant unigolion a chymunedau, yn awr ac yn y dyfodol.

Mae'r gwaith Partneriaeth sydd wedi digwydd rhwng Cyngor Gwynedd a Mantell Gwynedd ers 23-24 er mwyn hwyluso arian Cronfa Ffyniant Gyffredin a sefydlu Cronfa Sector Wirfoddol wedi bod yn allweddol bwysig. Erbyn hyn, gyda phenodiadau newydd i uwch swyddi yn y Cyngor, mae'r cydweithio wedi ymestyn yn sylweddol a chanlyniad hyn yw prosiectau newydd sydd yn galluogi cydweithio gyda'r Cyngor er lles trigolion Gwynedd.

Trwy ein prosiect Social Value Cymru, byddwn yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol. Trwy'r gwaith hwn rydym yn gallu dangos sut yr ydym fel sector yn datgloi potensial Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Yn ogystal, mae y Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) wedi rhoi cyfrifoldebau newydd ar gyrff cyhoeddus. Bydd gofyn i gyrff cyhoeddus gyflawni dyletswyddau rheoli contractau er mwyn sicrhau y rhoddir sylw i ganlyniadau cymdeithasol cyfrifol trwy gadwyni cyflenwi. Mae hwn yn gam allweddol wrth i waith Social Value Cymru ddatblygu.

Byddwn yn ceisio ymestyn ein gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol er mwyn sicrhau bod mudiadau'r trydydd sector yn cael y cyfle i chwarae rhan flaenllaw mewn darparu cefnogaeth i unigolion sydd heb anghenion clinigol. Gobeithiwn uchafu potensial mudiadau'r trydydd sector i gyfrannu i'r agenda llesiant wrth wneud hyn, a thrwy hynny, yn gwireddu potensial Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sydd yn rhoi'r trydydd sector wrth galon darparu a chynllunio gwasanaethau. Byddwn yn parhau i fesur gwerth cymdeithasol prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon er mwyn darparu tystiolaeth o'r angen am wasanaethau trydydd sector ac yn parhau i chwilio am gyfleodd ariannol i ehangu'r prosiect presennol.

Byddwn yn parhau i edrych ar ffyrdd ymarferol o gefnogi'r trydydd sector i gydymffurfio gyda safonau Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a byddwn yn manteisio ar bob cyfle posibl i gefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg yn y trydydd sector, yn enwedig yn y maes Gwirfoddoli gan adeiladu ar y gwaith da mae Mantell Gwynedd eisoes wedi arwain arno.

Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â'r agenda newid hinsawdd a hyrwyddo ymarfer da o fewn y sector.

Wrth i'r wlad wynebu heriau economaidd aruthrol byddwn yn cydweithio gyda phartneriaid er mwyn eu cynorthwyo i fynd i'r afael â'r creisis costau byw.

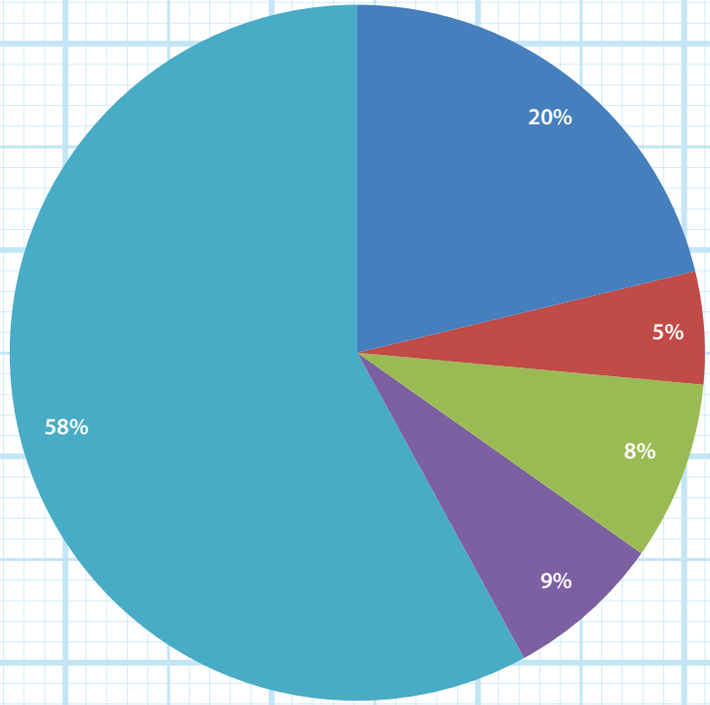
Crynodeb Ariannol

Sut mae Mantell Gwynedd yn cael ei ariannu

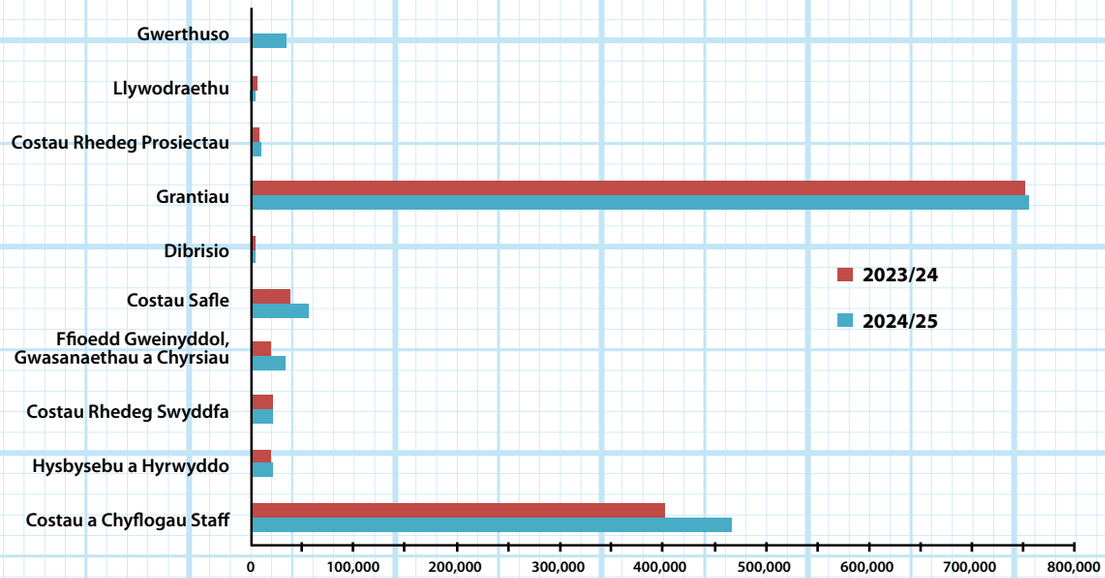
Pob blwyddyn mae Mantell Gwynedd yn llwyddo i ddenu arian o nifer o amrywiol ffynonellau e.e. Cyrff y Llywodraeth, Ymddiriedolaethau Elusennol a Chronfeydd Loteri.

Cyfanswm Incwm yn ystod 2024/25
£1,440,073

Cyfanswm Gwariant yn ystod 2024/25
£1,339,229

CYMHARIAETH YNG NGWARIANT MANTELL GWYNEDD YN YSTOD 2023/24 a 2024/25

Cysylltwch â Mantell Gwynedd am gopi o Gyfrifon Ariannol llawn am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2025

Bwrdd Rheoli 2024/2025

SWYDDOGION
Cadeirydd: Trystan Pritchard
Prif Weithredwr Canolfannau Byw'n Iach
Is-Gadeirydd: Meinir Evans
Prif Swyddog Canolfan Felin Fach
Trysorydd: Elwen Roberts
Menter Gymunedol Y Llew Gwyn
Is-Drysorydd: Annie Williams
Cyn Bennaeth Coleg Harlech WEA (wedi ymddeol)

AELODAU
Y Tad Deiniol
"Yn Ein Blaenau"
Betty Williams
Aelod Seneddol (wedi ymddeol)
Paul John Rowlinson
Cynrychiolydd Cyngor Gwynedd

Staff 2024/2025

TÎM RHEOLI
Bethan Russell Williams
Prif Swyddog
Ceren Williams
Dirprwy Brif Swyddog a Phennaeth Tîm Cyllid a Gweinyddu

DATBLYGU A GWASANAETHAU
Eleri Lloyd Roberts
Rheolwr Gwerth Cymdeithasol
Gareth Jâms
Swyddog Datblygu a Mesur Gwerth
Mathew Lewis
Swyddog Mesur Gwerth Cymdeithasol
Katie Jones
Swyddog Datblygu a Mesur Gwerth Cymdeithasol
Carys Williams
Swyddog Datblygu a Grantiau a Chynorthwy-ydd Cyllid
Carina Roberts
Swyddog Grantiau

IECHYD A LLESIANT
Sioned Llywelyn Roberts
Hwylusydd Iechyd a Llesiant
Rhian Griffiths
Swyddog Cyswllt Cymunedol Arfon

CYLLID A GWEINYDDOL
Tracy Lynne Rotheram
Swyddog Gweinyddol

CANOLFAN GWIRFODDOLI GWYNEDD
Carwyn Humphreys
Cydlynydd Canolfan Gwirfoddoli
Jordan Thomas
Swyddog Gafael Llaw i Wirfoddoli
Beca Gruffydd
Swyddog Prosiect Ffrindia' Newydd

Rhif y Cwmni 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(CYFYNGEDIG DRWY WARANT)

CYFRIFON ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2025

MANTELL GWYNEDD CYF.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR (CYFARWYDDWYR)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2025

Cyflwyna'r ymddiriedolwyr eu hadroddiad ynghyd â'r cyfrifon am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025.

Prif Weithgaredd ac Adolygiad

Prif weithgaredd y Cwmni yn ystod y flwyddyn oedd hyrwyddo unrhyw ddibenion elusennol er lles trigolion Gwynedd ac yn arbennig trwy gynorthwyo a chefnogi dibenion elusennol a gwaith mudiadau gwirfoddol yn yr ardal les. Gweler yr Adroddiad Blynyddol am fwy o fanylion, mae hwn ar gael gan y cwmni.

Manylion Gweinyddol

Enw'r Elusen	Mantell Gwynedd Cyf.
Rhif Elusen Gofrestredig	1068851
Rhif Cwmni Cofrestredig	3420271
Cyfeiriad Cofrestredig	25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Archwilwyr	WJ Matthews a'i Fab 11-15 Y Bont Bridd Caernarfon
Cyfreithwyr	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bancwyr	Banc Barclays Parc Menai Bangor
	Undeb Credyd Cambrian 144 Ffordd Conwy Cyffordd Llandudno Conwy
	The Charity Bank Limited Fosse House 182 High Street Tonbridge
	Santander Bridle Road Bootle Merseyside
	Flagstone Group Banc HSBC,Aldermore,Nationwide, Sainsburys, Hampshire Trust, Standard Chartered a Charter Savings 1st Floor Clareville House 26-27 Oxendon St London

MANTELL GWYNEDD CYF.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR (CYFARWYDDWYR) - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2025

Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn, a'r rhai presennol yw:

Trystan Pritchard (Cadeirydd)
Elwen Roberts (Trysorydd)
Meinir Wyn Evans (Is – Gadeirydd)
Sydna Ann Williams (Is-Drysorydd)
Betty Williams
Y Tad Deiniol

Enwau'r prif aelodau o staff (Tîm Rheoli) yw:-

Bethan Russell Williams - Prif Swyddog
Ceren Williams - Dirprwy Prif Swyddog a Phennaeth Tîm Cyllid a Gweinyddol

Telir aelodau'r staff yn unol â'r trefn pwyntiau sydd yn berthnasol i'r llywodraeth leol.

Strwythur, Llywodraethu a Rheoli

Mae'r cwmni yn un cyfyngedig heb gyfranddaliadau ac yn elusen gofrestredig sy'n cael ei lywodraethu gan Femorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae apwyntiadau yn cael eu gwneud yn y cyfarfod blynyddol yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae gan Mantell Gwynedd broses i anwytho ymddiriedolwyr newydd. Cyfrifoldeb y Prif Swyddog a'r Cadeirydd yw sicrhau fod ymddiriedolwyr newydd yn manteisio ar y broses o anwytho.

Rheolir busnes yr Elusen gan yr Ymddiriedolwyr. Y mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am strwythur polisïau'r Elusen a sicrhau fod y gwaith yn cael ei reoli'n effeithiol. Pwrpas y gwaith yw gwarchod lles yr elusen, felly'n caniatáu'r gwaith da barhau yn y dyfodol.

Y mae staff wedi eu hapwyntio, yn atebol i'r Ymddiriedolwyr ac yn goruchwylio'r gwaith dyddiol yn unol â'r polisi. Mae'r ymddiriedolwyr yn cyfarfod o leiaf pedair gwaith y flwyddyn, a gall cyfarfodydd ychwanegol gael eu galw pe bydd angen. Gall yr ymddiriedolwyr apwyntio un neu ragor o is-bwyllgorau yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r cwmni.

Risgiau yn wynebu Mantell Gwynedd yn ystod 2025-26

- Mae'r Cytundeb Partneriaeth gyda Llywodraeth Cymru yn hanfodol i ddarparu arian craidd Mantell Gwynedd. Dros y blynyddoedd diwethaf mae perthynas gref a phwysig iawn wedi bod rhwng Uned Trydydd Sector Llywodraeth Cymru a Phartneriaeth Trydydd Sector Cymru. Mae ariannu'r dyfodol yn gwbl ddibynnol ar y berthynas unigryw hon. Gyda Etholiad ar y gorwel ym 2026 gall hyn gael effaith sylweddol ar y berthynas os bydd newid gwleidyddol yn y Llywodraeth.

- Mae swydd Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon wedi ei ariannu ers 2016 trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. 2025-26 yw'r flwyddyn olaf y bydd arian yn cael ei ddyrannu yn y dull presennol felly mae gwaith yn mynd rhagddo ar y cyd rhwng y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd i adnabod ffyrdd o gefnogi'r gwaith. Er ein bod yn cyfrannu'n gadarn i'r drafodaeth ar bob lefel mae 'na risg gwirioneddol na fydd modd ariannu'r gwaith yn yr un ffordd yn y dyfodol.

Risgiau yn wynebu Mantell Gwynedd yn ystod 2025-26 - parhad

- Dros y flwyddyn ddiwethaf mae Mantell Gwynedd wedi bod yn ffodus i ddenu arian allannol sylweddol i'r cwmni er enghraifft arian Cronfa Ffyniant Gyffredin (dros £2.2m ers 2023) a hefyd arian Loteri (dros £260k) yn ogystal â nifer o ffynonellau llai eraill. Fodd bynnag, rhaid nodi fod arian sydd ar gael yn lleihau a bydd rhaid cadw golwg barcud ar bob cyfle ddaw, gan derbyn y bydd llawer mwy o gystadleuaeth amdano.

- Mae gwaith Social Value Cymru wedi mynd o nerth i nerth dros y blynyddoedd diwethaf. Buddsoddwyd mewn aelod staff ychwanegol yn ystod 2024 er mwyn cynyddu capasiti y tîm. Er bod digon o waith yn dod i mewn ar y funud bydd rhaid parhau i gadw golwg barcud am bob cyfle posib i gefnogi'r gwaith yma er mwyn parhau i gadw'r llif busnes.

- Mae Swyddfa Dolgellau yn parhau ym mherchnogaeth Mantell Gwynedd wrth i'r adroddiad yma gael ei gwblhau. Er bod y Bwrdd Rheoli wedi cymeradwyo yn unfrydol i werthu'r eiddo mae'r gwerthiant yn peri problem am nifer o resymau. Yn bennaf, mae na ffi o £62,843 yn daladwy (Parc Cenedlaethol) oherwydd newid defnydd o Swyddfa/masnachol i ddefnydd preswyl. Ar ben hyn mae Erthygl 4 (Article 4) sydd wedi ei gyflwyno yng Ngwynedd yn cyfyngu defnydd posib medru gosod yr eiddo fel lle gwyliau ar ôl ei brynu a'i adnewyddu. Mae'r ddau beth yma wedi rhoi y prynwr (oedd yn barod i gwblhau ar y pryniant) mewn sefyllfa anodd bellach. Gyda chyflwr yr adeilad yn dirywio mae Bwrdd Mantell Gwynedd wedi derbyn cyngor i symud ymlaen i roi y lle mewn ocsiwn. Yn y cyfamser mae gwneuthuriad yr adeilad yn dirywio. Mae'r safle yn risg sylweddol i'r cwmni erbyn hyn.

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau

Cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol, annog unigolion i wirfoddoli a bod yn llais cryf i'r trydydd sector yng Ngwynedd yw nod Mantell Gwynedd. Mae'n gwmni elusennol cofrestredig gydag aelodaeth leol ond yn rhan o rwydwaith o Gynghorau Gwirfoddol Sirol sy'n gweithredu drwy Gymru. Daw'r arian craidd i redeg y cwmni oddi wrth Llywodraeth Cymru, trwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru. Mae'r mudiad yn ymgymryd â gweithgareddau ychwanegol i hyn ond i gyd gyda'r un nôd o hyrwyddo gwirfoddoli a'r trydydd sector yng Ngwynedd.

Mae'r gweithgareddau yn cynnwys y canlynol:-

- Hyrwyddo, datblygu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli.
- Cynrychioli'r trydydd sector a chydweithio ar bartneriaethau strategol.
- Rhoi cymorth i bobl a mudiadau i ymgysylltu'n fwy effeithiol gyda chyrff cyhoeddus.
- Rhoi cefnogaeth llywodraethol i fudiadau e.e. materion cyfansoddiadol ac ariannol.
- Rhoi cefnogaeth i fudiadau i fesur eu gwerth yn well, yn enwedig gwerth cymdeithasol.
- Gweithredu fel linc ar gyfer cyfeirio unigolion at wasanaethau trydydd sector e.e. Presgripsiwn Cymdeithasol.
- Rhoi cefnogaeth i redeg prosiectau a pheilota prosiectau ar gyfer y trydydd sector pan fo angen.
- Rheoli ffynhonellau grant a rhoi cyngor ar ariannu prosiectau.
- Hybu datblygiad mentrau cymdeithasol a chynaliadwyedd mudiadau.
- Annog datblygiad a chyd-lynu consortia darparwyr trydydd sector.
- Rhannu gwybodaeth gyda'r trydydd sector trwy newyddlenni, bwletinau, taflenni gwybodaeth, y wefan, cyfryngau cymdeithasol ac unrhyw ddulliau addas eraill.
- Cynnig rhaglen o hyfforddiant i gynorthwyo mudiadau a gwirfoddolwyr yn eu gwaith.
- Cynnig gwasanaethau ymarferol e.e. llogi offer, llogi uned symudol, llungopio, darparu ystafelloedd cyfarfod a gofod swyddfa.
- Cynnig gwasanaeth cyflogres.
- Annog cydweithio ar draws sectorau

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau - parhad

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd:

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

Prif rôl Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd yw hyrwyddo a dathlu gwirfoddoli, recriwtio a chefnogi gwirfoddolwyr, yn ogystal â chynghori a datblygu arferion da am wirfoddoli.

Mae gwaith y Ganolfan wedi cynyddu yn sylweddol dros y flwyddyn ddiwethaf gyda dau brosiect cymharol newydd yn y Ganolfan.

Mae **prosiect Gafael Llaw i Wirfoddoli** (ddechreuodd yn Ionawr 2024) yn cael ei ariannu trwy gronfa SPF yn ein galluogi i gyflogi Swyddog llawn amser i roi cefnogaeth i unigolion i fynd ati i wirfoddoli . Mae 134 o unigolion wedi cael cefnogaeth gan y Swyddog Gafael Llaw ers Ionawr 2024. Oherwydd llwyddiant y prosiect yma mae Mantell Gwynedd wedi bod yn llwyddiannus gyda chais i'r Gronfa Loteri Gymunedol am £261,650 dros gyfnod o bedair blynedd.

Mae **prosiect Ffindia' Newydd** hefyd wedi dechrau ers Gorffennaf 2025. Mae hwn yn cael ei ariannu trwy Gronfa SPF hyd Mawrth 2026 ac yn galluogi Mantell Gwynedd i sefydlu cynllun cyfeillio ar gyfer unigolion yn ardal Arfon. Mae'r prosiect hwn wedi digwydd trwy gydweithrediad â Chyngor Gwynedd a'r Bwrdd Iechyd.

Mae'r Ganolfan hefyd wedi llwyddo i ddenu arian o **Gronfa Newid** ar gyfer cyfarpar TG newydd (£4000) sydd yn golygu fod gennym rhywfaint o gyfarpar ar gael i'r sector ei ddefnyddio.

Mae'r Ganolfan hefyd wedi gweinyddu **Cronfa Grant Gwirfoddoli Pobl Ifanc** gwerth £10,000.

Prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon

Mae presgripsiwn cymdeithasol yn galluogi meddygon teulu, nyrsus a gweithwyr proffesiynol eraill yn y maes gofal sylfaenol i gyfeirio unigolion at amryw o wasanaethau lleol sydd ddim yn wasanaethau clinigol. Mae hefyd yn chwarae rhan allweddol yn yr agenda ataliol e.e. codi ymwybyddiaeth am sgrinio, atal codymau a hybu cyrsiau iechyd a lles.

Dull sydd yn mynd i'r afael ag anghenion unigolion mewn modd mwy holistig ydyw a'u hannog i gael gwell gafael ar eu llesiant a'u hiechyd eu hunain. Mae gweithgareddau Presgripsiwn Cymdeithasol yn gallu bod yn amrywiaeth enfawr o bethau ond, ar y cyfan, gweithgareddau ydynt sydd yn cael eu darparu gan fudiadau cymunedol a gwirfoddol.

Mae'r prosiect yn cael ei ariannu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac yn galluogi Mantell Gwynedd i gyflogi Swyddog llawn amser i wneud y gwaith yma.

Ers i'r prosiect gychwyn ym 2016 mae dros 1800 o unigolion wedi eu cefnogi trwy'r prosiect.

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau - parhad

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd (parhad):

Prosiect Codi Pontydd Cadarn / Llesiant

Mae prosiect Codi Pontydd Cadarn yn cael ei ariannu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ag yn galluogi Mantell Gwynedd i gyflogi Hwylusydd Llesiant llawn amser.

Mae'r swydd yn sicrhau pont rhwng y gwasanaeth iechyd a'r mudiadau trydydd sector sydd yn darparu gwasanaethau yn y maes iechyd a llesiant.

Mae'r Hwylusydd yn

- hwyluso cyfarfodydd a chefnogi fforymau a gweithdai
- codi ymwybyddiaeth o gyfleoedd i ddylanwadu
- sicrhau perspectif mudiadau trydydd sector mewn cyfarfodydd parteriaeth a digwyddiadau eraill
- cynnal cyfres o Rwydweithiau trwy'r flwyddyn

Yn ystod 2024-25 cynhaliwyd 11 cyfarfod Rhwydwaith Llesiant a Gwirfoddoli gyda phynciau amrywiol a pherthnasol yn cael eu trafod. 'Roedd rhai o'r cyfarfodydd rheiny wedi eu trefnu'n rhanbarthol gyda Hwyluswyr Llesiant eraill o Gynghorau Gwirfoddol y Gogledd a rhai ar y cyd gyda Chanolfan Gwirfoddoli Mantell Gwynedd.

Prif ddigwyddiad y flwyddyn yw Digwyddiad Iechyd Da yn Nolgellau sydd yn cael ei gynnal fis Hydref pob blwyddyn ers degawd. Mae'r digwyddiad yma wedi bod yn greiddiol bwysig dros y blynyddoedd ar gyfer aelodau cyhoedd a darparwyr gwasanaeth. Yn dilyn sawl galwad am ddigwyddiad tebyg yng Ngogledd y Sir mi drefnwyd Iechyd Da'r Ha' yng Nghaernarfon yn 2024 ac eto yn 2025 gan ddenu cynulleidfa sylweddol ar y ddau achlysur a chanmoliaeth mawr i'r datblygiad. Y gobaith yw y bydd hwn yn ennill ei blwy' a sefydlu yn ddigwyddiad blynyddol pwysig yn union fel mae digwyddiad Dolgellau wedi gwneud.

Eleni, am y tro cyntaf, derbyniwyd cyllid ychwanegol gan y Llywodraeth er mwyn codi ymwybyddiaeth a chynnig cefnogaeth i'r sector gyda'r agenda Diogelu. Bu'r Hwylusydd yn cyd lynu cyfres o ddigwyddiadau ar gyfer y sector gan gynnwys comisiynu ffilm am ofynion diogelu.

Prosiect Social Value Cymru

Bu i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 osod seiliau cadarn i'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol trwy ofyn i sectorau (cyhoeddus, preifat a thrydydd sector) i weithio'n wahanol. I wneud hynny 'roedd angen meddwl beth oedd y pethau pwysig oedd angen eu mesur a'u rheoli. Dim ond trwy ddeall gwerth cymdeithasol y gallwn wir fynd ati'n effeithiol tuag at reoli y modd yr ydym yn creu llesiant. Erbyn hyn mae egwyddorion gwerth cymdeithasol wedi eu hatgyfnerthu yn y Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru). Nod y Ddeddf yma yw gweithio gyda'n gilydd i wella'r dull o ddarparu gwasanaethau cyhoeddus a llesiant yng Nghymru. Bydd mesur gwerth cymdeithasol yn greiddiol i'r cyfan.

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau -parhad

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd (parhad):

Prosiect Social Value Cymru- parhad

Ers 2016 mae Mantell Gwynedd wedi bod yn cyflawni gwaith arloesol yn y maes mesur gwerth cymdeithasol. Dros gyfnod o saith mlynedd mae'r tim wedi datblygu i fod yn bedwar aelod staff sydd wedi cymhwyso trwy Social Value UK fel ymarferwyr achrededig yn y maes.

Ym 2019 enillodd Mantell Gwynedd farc ansawdd cenedlaethol am wreiddio gwerth cymdeithasol yn ei holl waith. Dyma'r tro cyntaf i gorff ymbarel ennill marc ansawdd o'r math yma. Yn ddiweddarach yn 2020 derbyniodd Mantell Gwynedd wobr gan Social Value UK am ei waith yn gweithio mewn Partneriaeth i gynyddu gwerth cymdeithasol. Bellach, mae un o'r tim Social Value Cymru gyda statws Hyfforddwr Rhyngwladol ac yn darparu hyfforddiant ar gyfer mudiadau ar draws y byd a'r gwaith yn mynd rhagddo i Mantell Gwynedd ennill marc ansawdd Lefel 3.

Mae Tim Social Value Cymru, Mantell Gwynedd yn gallu cynnig amrediad eang o wasanaethau yn y maes mesur gwerth cymdeithasol gan gynnwys adroddiadau SROI llawn a hyfforddiant wedi ei deilwro ar gyfer mudiadau unigol.

Gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd

Ers rhai blynyddoedd bellach mae Mantell Gwynedd yn darparu gwasanaeth cyflogres ar gyfer mudiadau trydydd sector yng Ngwynedd.

Gall materion ariannol a chyflogaeth fod yn gymhleth i fudiadau bychan sydd yn aml yn dibynnu ar wirfoddolwyr.

Mae'r gwasanaeth cyflogres yn rhoi sicrwydd i fudiadau o daliadau a gweithdrefnau cywir ac yn golygu fod na rywun ochor arall i'r ffôn i gynnig cymorth a chefnogaeth fel bo angen.

Gweinyddu Grantiau

Mae gan Mantell Gwynedd hanes hir o reoli a gweinyddu cronfeydd grantiau.

Yn ystod 2023-24 derbyniodd Mantell Gwynedd dros £1.5m o Gronfa Ffyniant Cyffredin er mwyn sefydlu Cronfa Sector Wirfoddol Mantell Gwynedd.

Yn ystod 2023-24 gweinyddwyd y Gronfa gyntaf a derbyniwyd 88 o geisiadau gwerth £5.8m oedd yn chwilio am arian o'r Gronfa. Llwyddodd 36 o fudiadau gyda'u ceisiadau am arian o'r Gronfa.

Yn ystod 2025 derbyniwyd £640,000 o arian pellach o arian Cronfa Ffyniant Cyffredin er mwyn sefydlu ail Gronfa Sector Wirfoddol Mantell Gwynedd. Mae'r Gronfa hon hefyd bellach wedi ei gweinyddu a 24 o fudiadau ar draws Gwynedd wedi cael budd ohoni

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau -parhad

Adolygiad Ariannol

Mae'r elusen yn dangos gwarged o £100,844 y flwyddyn hon (2024: gwarged £54,211) cyn addasu am y cynllun pensiwn budd. Manylir mwy am y cronfeydd a'r cynllun pensiwn budd yn y nodiadau i'r cyfrifon.

Polisi'r elusen ynglŷn â'r cronfeydd wrth gefn

Mae Mantell Gwynedd yn cydnabod ac yn derbyn ei gyfrifoldebau fel elusen a chyflogwr i ddiogelu eu dichonoldeb ariannol a pharhad y mudiad. Yn ôl canllawiau arfer da'r Comisiwn Elusennau, cytunwn fod arian yn cael eu clustnodi i gronfa wrth gefn.

Pwrpas y gronfa fydd:-

- I sicrhau llif arian (gwarchod rhag oediad derbyn arian refeniw);
- I warchod rhag unrhyw ddigwyddiad annisgwyl;
- I roi cyfle i ddenu/adnabod ffynonellau ariannol newydd pe bai ffynonellau presennol yn cael eu cwtogi;
- I sicrhau pe bai ariannu yn dod i ben, bod y mudiad yn gallu cwblhau ei ymrwymiadau ariannol a chyfreithiol wrth ddirwyn i ben.

Bydd lefel y gronfa wrth gefn yn cael ei hadolygu yn flynyddol gan y Bwrdd. Oni bai cytunir yn wahanol bydd y cwmni yn cadw o leiaf dau fis o gostau rhedeg y mudiad, a cheisio i gynyddu'r gronfa i swm sydd yn gyfartal i 4 mis o gostau rhedeg. Mae dadansoddiad o'r cronfeydd a sefyllfa'r cynllun pensiwn budd yn nodyn 11 o'r cyfrifon.

Cynlluniau i'r Dyfodol

- Byddwn yn parhau i weithredu yn unol â gofynion y Cytundeb Partneriaeth, sef ein cytundeb gyda Llywodraeth Cymru. Mae Mantell Gwynedd yn un o aelodau o'r Bartneriaeth Cefnogaeth Trydydd Sector Cymru, sef rhwydwaith o fudiadau cymorth i'r trydydd sector yng Nghymru sydd â'r nod o alluogi'r sector a gwirfoddolwyr i gyfrannu'n llawn at lesiant unigolion a chymunedau, yn awr ac yn y dyfodol.

- Mae'r gwaith Partneriaeth sydd wedi digwydd rhwng Cyngor Gwynedd a Mantell Gwynedd ers 2023-2024 er mwyn hwyluso arian Cronfa Ffyniant Cyffredin a sefydlu Cronfa Sector Wirfoddol wedi bod yn allweddol bwysig. Erbyn hyn, gyda phenodiau newydd i uwch swyddi yn y Cyngor, mae'r cydweithio wedi ymestyn yn sylweddol a chanlyniad hyn yw prosiectau newydd sydd yn galluogi cydweithio gyda'r Cyngor er lles trigolion Gwynedd.

- Trwy ein prosiect Social Value Cymru, byddwn yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol. Trwy'r gwaith hwn rydym yn gallu dangos sut yr ydym fel sector yn datgloi potensial Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Yn ogystal, mae y Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) wedi rhoi cyfrifoldebau newydd ar gyrff cyhoeddus. Bydd gofyn i gyrff cyhoeddus gyflawni dyletswyddau rheoli contractau er mwyn sicrhau y rhoddir sylw i ganlyniadau cymdeithasol gyfrifol trwy gadwyni cyflenwi. Mae hwn yn gam allweddol wrth i waith Social Value Cymru ddatblygu.

Cynlluniau i'r Dyfodol - parhad

- Byddwn yn ceisio ymestyn ein gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol er mwyn sicrhau bod mudiadau'r trydydd sector yn cael cyfle i chwarae rhan flaenllaw mewn darparu cefnogaeth i unigolion sydd heb anghenion clinigol. Gobeithiwn uchafu potensial mudiadau'r trydydd sector i gyfrannu i'r agenda llesiant wrth wneud hyn, a thrwy hynny yn gwireddu potensial Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sydd yn rhoi'r trydydd sector wrth galon darparu a chynllunio gwasanaethau. Byddwn yn parhau i fesur gwerth cymdeithasol prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon er mwyn darparu tystiolaeth o'r angen am wasanaethau trydydd sector ac yn parhau i chwilio am gyfleodd ariannol i ehangu'r prosiect presennol.

- Byddwn yn parhau i edrych ar ffyrdd ymarferol o gefnogi'r trydydd sector i gydymffurfio gyda safonau Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a byddwn yn manteisio ar bob cyfle posibl i gefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg yn y trydydd sector, yn enwedig yn y maes gwirfoddoli gan adeiladu ar y gwaith da y mae Mantell Gwynedd eisoes wedi arwain arno.

- Byddwn yn gweithio gydag phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â'r agenda newid hinsawdd a hyrwyddo ymarfer da o fewn y sector.

- Wrth i'r wlad wynebu heriau economaidd aruthrol byddwn yn cydweithio gyda phartneriaid er mwyn eu cynorthwyo i fynd i'r afael â'r creisis costau byw.

Datganiad Budd y Cyhoedd

Mae'r Pwyllgor Rheoli wedi ystyried adroddiad y Comisiwn Elusennau ynglŷn â Budd i'r Cyhoedd ac maent yn fodlon bod gweithgareddau'r elusen yn ystod y flwyddyn, fel y disgrifiwyd yn yr adroddiad hwn, yn unol â'r prawf hwnnw.

Polisi ac Amcanion Buddsoddiadau

Yn unol â'r Memorandwm ac Erthyglau y mae gan ymddiriedolwyr yr elusen y pwêr i fuddsoddi pan maent yn credu fod y buddsoddiad yn briodol. Mae asedau'r elusen ar gael ac yn ddigonol i gwrdd â'r gofynion yn y dyfodol gweladwy.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr o Mantell Gwynedd Cyf. at bwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r adroddiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102: Y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP).

Mae cyfraith cwmni yn ei wneud yn ofynnol i Ymddiriedolwyr baratoi Adroddiadau Ariannol am bob cyfnod ariannol sydd yn rhoi golwg cywir a theg o sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac o incwm a gwariant y cwmni elusennol am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r adroddiadau ariannol, mae yn rhaid i'r Ymddiriedolwyr:-

- ddewis polisïau cyfrifo addas ac yna eu gweithredu yn gyson;
- dilyn egwyddorion a gweithdrefnau sydd yn y SORP elusennau (SORP 2019 (FRS 102));
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon cyfrifo sydd yn rhesymol ac yn ddarbodus;
- datgan os yw Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig berthnasol wedi eu dilyn, yn amodol i unrhyw newid materol sydd wedi eu datguddio a'u hegluro yn yr Adroddiadau Ariannol, a
- paratoi adroddiadau ariannol ar sail bod y busnes yn parhau oni bai nad yw yn addas i gymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo digonol sydd yn datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol, ac i'w galluogi i sicrhau bod yr Adroddiadau Ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am sicrhau asedion y cwmni elusennol a thrwy hynny cymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Cyn belled a bod yr Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:-

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohono, ac
- y mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymryd y camau sy'n ddyletswydd arnynt i sicrhau eu bod yn hysbys o unrhyw wybodaeth fyddai'n berthnasol i'r archwiliad, ac i sicrhau fod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth hynny.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gofal a chywirdeb yr wybodaeth corfforedig ac ariannol sydd wedi ei gynnwys ar safle wê y cwmni elusennol. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n rheoli, paratoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodau eraill.

Archwilwyr
Bydd yr archwilwyr, WJ Matthews a'i Fab, yn cael eu cynnig i'w hailbenodi yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol eleni.

Trwy orchymyn y bwrdd ar 25/11/2025

..... Bethan Russell Williams (Ysgrifennydd)

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU

MANTELL GWYNEDD CYF.

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2025

Barn

Archwiliwyd cyfrifon Mantell Gwynedd Cyf. am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth, 2025 sydd yn cynnwys y Datganiad o Symudiadau Ariannol, Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, Datganiad Llif Arian a'r nodiadau perthnasol yn cynnwys crynodeb o'r polisïau cyfrifo arwyddocaol. Y fframwaith ar gyfer Adroddiadau Ariannol sydd wedi ei ddefnyddio wrth baratoi'r cyfrifon yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig yn cynnwys Safon Adrodd Ariannol 102, y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP)

Yn ein barn ni mae'r cyfrifon:-

- yn rhoi adlewyrchiad cywir a theg, o gyflwr ariannol y cwmni elusennol ar 31 Mawrth, 2025 a'r adnoddau mewnol ac adnoddau a ddefnyddiwyd, yn cynnwys ei incwm a gwariant am y flwyddyn;
- wedi eu paratoi yn gywir yn unol ag Egwyddorion Cyfrifeg Gyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig; ac
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail i'r farn roddwyd

Gwnaethpwyd yr archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) (ISAs (UK)) a'r gyfraith perthnasol. Mae ein cyfrifoldebau yn cael eu manylu'n bellach yn y datganiad am gyfrifoldebau'r archwilwyr yn ein hadroddiad. Yr ydym yn annibynnol yn unol â gofynion moesegol y Deyrnas Gyfunol sydd yn berthnasol i'n archwiliad o'r cyfrifon, yn cynnwys Safonau Moesegol y FRC, ac yr ydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hynny. Yr ydym o'r farn fod y dystiolaeth gasglwyd yn briodol ac yn ddigonol i'n galluogi i ffurfio barn.

Casgliadau yn ymwneud a sail busnes byw

Wedi archwilio'r cyfrifon yr ydym wedi dod i'r canlyniad ei bod yn briodol i'r ymddiriedolwyr baratoi'r cyfrifon ar sail busnes byw.

Yn seiliedig ar y gwaith wnaethpwyd, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd materol fyddai, yn unigol neu ar y cyd , yn creu amheuaeth sylweddol ar allu'r elusen i hawlio sail busnes byw am o leiaf deuddeg mis o'r dyddiad pryd mae'r cyfrifon yn cael eu awdurdodi.

Mae ein cyfrifoldebau fel archwilwyr a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr yn ymwneud â sail busnes byw wedi ei fanylu yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad.

Gwybodaeth Ychwanegol

Yr ymddiriedolwyr sydd yn gyfrifol am yr wybodaeth ychwanegol, sydd yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiadau ariannol, ac eithrio'r cyfrifon a'n adroddiad. Nid ydyw ein barn ar yr adroddiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth ychwanegol hwn, ar wahân ein bod yn manylu hynny yn ein hadroddiad, ac felly nid ydym yn datgan unrhyw farn arno. Yng nghyswllt ein archwiliad o'r adroddiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ydyw i ddarllen yr wybodaeth ychwanegol ac ystyried os ydyw'n faterol wahanol i'r adroddiadau, neu'r wybodaeth yr ydym wedi ei gasglu yn ystod yr archwiliad, neu ei fod yn ymddangos wedi ei gam ddatgan. Os ydym yn darganfod unrhyw anghysondeb neu gamddatganiad materol, y mae'n gyfrifoldeb arnom i asesu os ydyw'n gamddatganiad yn yr adroddiadau ariannol neu'r wybodaeth ychwanegol. Os yr ydym yn casglu fod camddatganiad yn yr wybodaeth ychwanegol mae'n ofynnol arnom i ddatgan hynny. Nid oes gennym unrhyw wybodaeth i'w ddatgan yn y cyswllt hwn.

Barn ar fater arall a argymhellir gan Ddeddf Cwmnïau 2006

Yn ein barn ni mae'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn cynnwys adroddiad y cyfarwyddwyr yn unol â chyfraith cwmni) am y flwyddyn ariannol yn gyson gyda'r Adroddiadau Ariannol, ac wedi ei baratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol.

Materion y mae'n rhaid i ni adrodd arnynt trwy eithriad

Yng nghyswllt ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth o'r cwmni elusennol, nid ydym wedi darganfod unrhyw gam ddatgeliadau materol yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn ôl ynglŷn â'r materion canlynol, ble mae'n ofynnol i ni adrodd i chwi yn unol â Deddf Cwmnïau 2006, os yn ein barn ni:-

- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw na dogfennau digonol ar gyfer ein harchwiliad wedi eu derbyn gan y safleoedd nad ydym wedi ymweld â hwy;
- nid yw'r Datganiadau Ariannol yn cytuno gyda'r cofnodion cyfrifo na'r dogfennau;
- nid yw datgeliadau o daliadau i'r Ymddiriedolwyr sy'n ofynnol i'w ddatgelu yn ôl y gyfraith wedi eu gwneud;
- nid ydym wedi derbyn y cyfan o'r wybodaeth a'r esboniadau yr oedd eu hangen er mwyn gwneud yr archwiliad; neu
- nad oedd gan yr Ymddiriedolwyr yr hawl i baratoi'r cyfrifon yn unol â threfniadau cwmnïau bychain na chymryd mantais o ryddhadau cwmni bychain wrth baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a pheidio paratoi adroddiad strategol.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Fel sydd wedi ei esbonio yn llawnach yn natganiad cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (ar dudalen 9), mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr y Cwmni Elusennol ar gyfer pwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiadau Ariannol ac am sicrhau eu bod yn rhoi golwg cywir a theg.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr - parhad

Maent hefyd yn gyfrifol am ffurfio rheoliadau mewnol er mwyn sicrhau fod yr Adroddiadau Ariannol yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny yn sgil camgymeriad neu dwyll.

Wrth baratoi'r adroddiadau mae'r ymddiriedolwyr hefyd yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau ar sail busnes hyfyw, neu ddatgelu gwybodaeth i'r gwrthwyneb os yn berthnasol.

Cyfrifoldebau'r Archwilwyr

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r cyfrifon a bodloni ein hunain eu bod yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny oherwydd twyll neu anghysonderau eraill, a chyhoeddi adroddiad sydd yn cynnwys ein barn. Ni allwn sicrhau y bydd archwiliad sydd wedi ei wneud yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) yn darganfod camddatganiad materol ym mhob achos. Gall camddatganiad ddigwydd oherwydd twyll neu anghysondeb arall, a caiff ei ystyried yn faterol os, yn unigol, neu mewn cyfanswm, y byddai'n ddigonol i ddylanwadu penderfyniadau sydd wedi eu selio ar y cyfrifon hyn.

Yr ydym wedi cynllunio'r archwiliad i gyd fynd â'r cyfrifoldebau uchod er mwyn adnabod camddatganiadau materol o ganlyniad i anghysonderau neu dwyll.

Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod anghysonderau, yn cynnwys twyll:

Mae anghysonderau, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rydym yn dylunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag anghysonderau, gan gynnwys twyll:

- Sicrhaodd y partner ymgysylltu fod y cymhwysedd, y galluoedd a'r sgiliau priodol ar gael i nodi neu gydnabod diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau cymwys
- Gwnaethom nodi'r deddfau a'r rheoliadau sydd yn berthnasol trwy drafodaethau â'r ymddiriedolwyr a rheolwyr eraill, ac o'n gwybodaeth fasnachol a'n profiad o'r sector
- Gwnaethom ganolbwyntio ar gyfreithiau a rheoliadau penodol yr oeddem o'r farn allai gael effaith sylweddol uniongyrchol ar ddatganiadau ariannol neu weithgareddau'r Cwmni, gan gynnwys deddfwriaeth fel Deddf Cwmnïau 2006, deddfwriaeth trethiant, diogelu data, gwrth-lwgrwobrwyo, cyflogaeth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch ac amgylcheddol.
- Gwnaethom asesu graddau'r cydymffurfiad â'r deddfau a'r rheoliadau a nodwyd uchod trwy wneud ymholiadau gyda'r rheolwyr ac archwilio gohebiaeth gyfreithiol, a
- Cyfleu y deddfau a rheoliadau a nodwyd o fewn y tim archwilio yn rheolaidd gan sicrhau ymwybyddiaeth gyson drwy'r archwiliad.

Gwnaethom asesu tueddiad datganiadau ariannol y Cwmni i gamddatganiad materol, gan gynnwys cael dealltwriaeth o sut y gallai twyll ddigwydd, trwy:

- Wneud ymholiadau ynglŷn â'r tueddiad i dwyll, gwybodaeth am dwyll gwirioneddol, amheus a honedig;
- Ystyried y rheolaethau mewnol sydd ar waith i liniaru risgiau twyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.

Er mwyn mynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy ragfarn a diystyru rheolaethau, rydym yn:

- Perfformio gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw gysylltiadau anarferol neu annisgwyl;
- Profi cofnodion cyfrifo ar gyfer trafodion anarferol;

Gweithdrefnau – parhad

- Asesu a oedd dyfyrniadau a thybiaethau a wnaed wrth bennu'r amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl,
- Ymchwilio i'r rhesymeg tu ôl i drafodion sylweddol neu anghyffredin

Mewn ymateb i'r risg o anghysonderau a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gwnaethom ddylunio gweithdrefnau a oedd yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- Cytuno datgeliadau'r datganiadau ariannol i ddogfennau atebol sylfaenol;
- Darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sydd yn gyfrifol am lywodraethau;
- Ymholi'r rheolwyr ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- Adolygu'r gohebiaeth â Chyllid a Thollau EF, rheoleiddwyr perthnasol a chynghorwyr cyfreithiol y Cwmni os yn berthnasol.

Mae cyfyngiadau cynhenid yn y gweithdrefnau archwilio ddisgrifiwyd uchod. Po fwyaf y caiff deddfau a rheoliadau eu dileu o drafodion ariannol, y lleiaf tebygol ydyw y byddwn yn dod yn ymwybodol o ddiffyg cydymffurfio. Mae safonau archwilio hefyd yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio sydd yn ofynnol i nodi diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau i ymholi'r cyfarwyddwyr a rheolwyr eraill ac archwilio gohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol, os o gwbl. Gall fod yn anoddach canfod camddatganiadau materol sydd yn codi oherwydd twyll na'r rhai sydd yn codi o gamgymeriad gan fod bosib iddynt gynnwys elfen o guddiad neu gydgynllwynio yn fwriadol.

Mae mwy o wybodaeth am gyfrifoldebau archwilwyr ar gael ar safle wê y Financial Reporting Council (FRC) (www.frc.org.uk/auditors/audit-assurance/auditorsresponsibilities). Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'n adroddiad.

Defnydd o'r adroddiad

Paratowyd yr adroddiad hwn ar gyfer aelodau'r cwmni yn unig yn unol â Phennod 3 o Ran 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Gwnaethpwyd y gwaith archwilio er mwyn ein galluogi i adrodd yr hyn yr oedd cyfrifoldeb arnom i gynnwys yn Adroddiad yr Archwilydd yn unig, ac i ddim pwrpas ychwanegol. Hyd eithaf yr hyn ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn na chymryd cyfrifoldeb i unrhyw gorff yn ychwanegol i'r cwmni a'r aelodau am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad a'r farn a ffurfiwyd gennym.

David Chidley
Prif Archwiliwr Statudol
Dros ac ar ran:
WJ Matthews a'i Fab
CYFRIFWYR SIARTREDIG
ARCHWILWR STATUDOL

11-15 Y Bont Bridd
CAERNARFON
25/11/2025

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O SYMUDIADAU ARIANNOL

(DATGANIAD CYNHWYSFAWR O INCWM A GWARIANT)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2025

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2025 £	Cyfanswm 2024 £
Incwm a gwaddolion o:					
Rhoddion					
Incwm gwirfoddol	2	276,875	-	276,875	262,713
Weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	129,036	1,005,124	1,134,160	1,005,926
Llôg banc		29,038	-	29,038	12,978
Cyfanswm		434,949	1,005,124	1,440,073	1,281,617
Gwariant ar weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	324,664	1,014,565	1,339,229	1,227,406
Cyfanswm		324,664	1,014,565	1,339,229	1,227,406
Incwm Net cyn enillion a cholledion cydnabyddedig		110,285	(9,441)	100,844	54,211
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		(8)	8	-	-
		110,277	(9,433)	100,844	54,211
Enillion a cholledion cydnabyddedig eraill					
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar gynllun pensiwn budd	9	280,000	-	280,000	243,000
Symudiadau yn y cronfeydd		390,277	(9,433)	380,844	297,211
Cyfanswm cronfeydd d/y		2,068,477	35,304	2,103,781	1,806,570
Cyfanswm cronfeydd c/y	11	2,458,754	25,871	2,484,625	2,103,781

Ni pharatowyd datganiad ar wahân o incwm a gwariant.

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 17 i 29 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O'R SEFYLLFA ARIANNOL

AR 31 MAWRTH 2025

	Nodyn	2025 £	2024 £
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau Gweladwy a ddefnyddir gan yr Elusen	5	116,110	119,507
ASEDAU CYFREDOL			
Dyledwyr	6	17,942	28,752
Arian yn y banc ac mewn llaw		736,874	676,079
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL		754,816	704,831
CREDYDWYR: Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	7	(32,301)	(22,557)
ASEDAU CYFREDOL NET		722,515	682,274
Cyfanswm asedau llai credydwyr cyfredol		838,625	801,781
Ased/Rhwymedigaeth cynllun pensiwn budd	9	1,646,000	1,302,000
ASEDAU NET YN CYNNWYS CYNLLUN PENSIWN		2,484,625	2,103,781
CRONFEYDD			
Cronfeydd Anghyfyngedig	11		
- Cronfa Gyffredinol		696,170	703,518
- Cronfa Benodol		116,584	62,959
- Cronfa Pensiwn		1,646,000	1,302,000
Cronfa Gyfyngedig	11	25,871	35,304
CYFANSWM CRONFEYDD		2,484,625	2,103,781

Cymeradwywyd y cyfrifon gan y Bwrdd ac arwyddwyd ar eu rhan ar 25/11/2025 gan:-

..... Trystan Pritchard (Cyfarwyddwr)

Rhif Cofrestredig 3420271

Mae'r nodiadau ar dudalennau 17 i 29 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF

DATGANIAD LLIF ARIAN

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2025

	2025 £	2024 £
Llif arian o weithgareddau gweithredol (datganiad o symudiadau ariannol)	380,844	297,211
Addasu am		
Dibrisio	2,870	3,587
Llogau dderbyniwyd	(29,038)	(12,978)
	354,676	287,820
Newid yn y:		
Dyledwyr masnachol a dyledwyr eraill	10,810	(11,891)
Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill	9,744	2,605
Cynllun pensiwn budd	(344,000)	(289,000)
Llif arian net o weithgareddau gweithredol	31,230	(10,466)
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Gwerthiant asedau sefydlog	527	-
Llôg dderbyniwyd	29,038	12,978
Llif arian net o weithgareddau yn y cyfnod	60,795	2,512
Newid net mewn arian a'r hyn sydd yn cyfateb i arian	60,795	2,512
Ar gychwyn y flwyddyn	676,079	673,567
Ar ddiwedd y flwyddyn	736,874	676,079

Mae'r nodiadau ar dudalennau 17 i 29 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2025

1. **Polisïau Cyfrifo**
Gwybodaeth Gyffredinol

Mae'r elusen yn gwmni cyfyngedig preifat heb gyfranddaliadau wedi ei gofrestru yng Nghymru, ac yn elusen gofrestredig yng Nghymru. Cyfeiriad y swyddfa gofrestredig yw 25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd.

Y mae'r elusen yn cwrdd a diffiniad FRS 102 o endid sydd yn rhoi budd i'r cyhoedd.

Sail Cyfrifo/Datganiad Cydymffurfio
Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi o dan y ddefod cost hanesyddol a'r Safon Adrodd Ariannol 102, sef y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a'r SORP FRS102 ar gyfer elusennau a'r Ddeddf Cwmnïau 2006.

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi mewn sterling, sef arian swyddogaethol y cwmni elusennol.

Busnes Hyfyw
Ym marn yr ymddiriedolwyr nid oes unrhyw ansicrwydd ynglŷn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Dyfarniadau a phrif ansicrwydd parthed amcangyfrifon
Wrth baratoi'r Adroddiadau Ariannol mae'n ofynnol gwneud dyfarniadau, amcangyfrifon a phenderfyniadau sy'n effeithio ar y ffigyrau a roddwyd. Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau yma yn cael eu hadolygu'n gyson ac maent wedi eu selio ar brofiad o ffactorau eraill gan gynnwys disgwyliadau a digwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Dibrisio/Amhariad gwerth asedau sefydlog
Mae'r asedau sefydlog wedi eu dangos yn ôl eu cost (ble mae'r gost yn fwy na £1000) a'u dibrisio dros eu bywyd defnyddiol ar y graddfeydd canlynol:-

Tir ac Eiddo	- 1% pob blwyddyn
Offer Cyffredinol	- 25% pob blwyddyn
Offer Cyfrifiadurol	- 25% i 33% pob blwyddyn

Cynhelir adolygiad blynyddol ar gyfer adnabod unrhyw nam ar werth yr asedau sefydlog, a pan fo'r gwerth yn fwy na'r swm y gellir ei adennill gwneir cofnod cyfrifo o'r amhariad. Adolygir unrhyw amhariad blaenorol a'i wrthdroi os yn berthnasol.

Cyfrifo ar gyfer y cronfeydd
Mae'r cronfeydd anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio ar ddisgresiwn yr Ymddiriedolwyr er mwyn hybu nôd elusennol y cwmni.

Mae cronfeydd penodedig yn gronfeydd anghyfyngedig sydd wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr ar gyfer pwrpas penodol yn y dyfodol.

Mae cronfeydd cyfyngedig wedi eu cyfyngu yn ôl eu defnydd i gynlluniau priodol yn unol ac amodau'r arianwyr.

Incwm
Mae'r holl incwm yn cael ei gynnwys yn y datganiad o symudiadau ariannol pan mae'r hawl i'r incwm wedi trosglwyddo i'r elusen; y mae'n debygol y bydd y manteision economaidd sy'n gysylltiedig yn llifo i'r elusen, gall y swm gael ei fesur yn ddibynadwy a bod unrhyw amodau wedi eu cwrdd, neu o fewn gallu'r elusen i'w cwrdd.

Prif elfen incwm yw grantiau a chytundebau o wahanol ffynonellau.

1. **Polisïau Cyfrifo - parhad**

Incwm - parhad

Caiff incwm cyfyngedig ei gynnwys mewn cronfa gyfyngedig a'i gyfatebu â'r gwariant.

Mae'r incwm wedi ei rannu rhwng y gwahanol gronfeydd. Mae'r arian craidd yn cael ei ddangos fel incwm gwirfoddol. Mae incwm eraill yn cael ei ddangos fel incwm o weithgareddau'r elusen, sy'n cynnwys cytundebau gyda gwahanol arianwyr a gwasanaethau sydd yn ran o weithgareddau'r cwmni er mwyn hybu ei nôd elusennol yn unol â'r SORP, fel y nodir yn nodyn 2. Mae incwm yn cael ei ohirio ble mae wedi ei dderbyn ymlaen llaw.

Mae rhai cytundebau cyfyngedig yn gadael y cwmni ail ddosbarthu costau rhedeg fel costau'r cytundebau ac mae'r incwm yn cael ei ddangos fel incwm anghyfyngedig. Mae'r trafodion yma yn cael eu dangos ar wahân yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol. Cyfanswm 2025 oedd £ 30,811 (2024: £23,709).

Derbyniwyd grantiau gan Llywodraeth Cymru drwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (WCVA) fel y'i manylir yn nodyn 2.

Costau

Cynhwysir holl gostau'r elusen yn natganiad y symudiadau ariannol yn unol â'r drefn o gronni costau, ble mae dyletswydd gyfreithiol yn bodoli. Mae'r gwariant yn cynnwys unrhyw Treth ar Werth gan na ellir ei adennill.

Manylwyd y costau yn ôl canllawiau'r Datganiad o Arferion ac Argymhellion (SORP) ble mae nôd yr elusen yn cael ei ddangos fel costau gweithgareddau'r elusen, wrth ymgymryd â'r gweithgareddau hynny sydd yn hyrwyddo ei nodau elusennol er budd ei buddiolwyr. Mae costau llywodraethu yn cynnwys costau cefnogol llywodraethu'r elusen, ac yn ffurfio rhan o gostau'r gweithgareddau elusennol.

Mae'r holl gostau yn cael eu hadrodd wrth natur y gwariant. Mae gwariant cyfyngedig yn cael ei ddyrannu i gronfa gyfyngedig.

Costau cefnogol
Y mae'r costau wedi eu manylu yn y datganiad o symudiadau ariannol a'r nodiadau. Gan mai gweithgareddau elusennol yn unig sydd, a dim gweithgareddau codi arian, nid oes rhaniad pellach wedi ei wneud o'r costau cefnogol.

Cynllun Grantiau

Mae'r cwmni yn gweithredu cynlluniau grantiau a gweler yn nodyn 2.

Cynlluniau Pensiwn

Mae'r cwmni yn aelod o gynllun pensiwn Cyngor Gwynedd sydd yn gynllun budd wedi ei ddiffinio. Mae'r cynllun yn cael ei reoli gan y "Local Government Pension Scheme Regulations 1997".

Mae'r symiau sydd wedi eu codi yn erbyn yr elw gweithredol yn cynrychioli cost lefel bresennol o'r gwasanaeth ynghyd a'r elw neu'r colledion ar y setliadau a'r cwtogiadau lle yn berthnasol. Maent wedi eu cynnwys fel rhan o gostau staff. Mae costau gwasanaeth yn y gorffennol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol yn syth os yw'r buddiannau mewn meddiant.

Os nad yw'r buddiannau mewn meddiant yn syth, yna mae'r costau yn cael eu cydnabod dros gyfnod tan fod y buddiannau yn dod i feddiant. Mae'r llog ar adenillion ar yr asedau yn cael eu netio i ffwrdd o gostau cyllido a chredits tebyg o dan llog. Mae enillion a cholledion actiwaraidd yn cael eu cydnabod yn syth yn natganiad yr enillion a'r colledion cydnabyddiedig.

Mae'r cynllun wedi ei gyllido, gyda'r asedion o'r cynllun yn cael eu dal ar wahân i asedion y cwmni, mewn cronfeydd sydd wedi eu gweinyddu gan ymddiriedolwyr.

1. Polisïau Cyfrifo - parhad

Cynlluniau Pensiwn - parhad

Mae asedion y cynllun pensiwn wedi eu mesur yn ôl gwerth teg ac mae'r rhwymedigaethau yn cael eu mesur ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ac wedi eu disgowntio ar gyfradd sy'n cyfateb i hynny a geir ar fond corfforaethol o safon uchel, yn yr un cyfred ariannol a'r un cyfnod a dyledion y cynllun.

Mae'r prisiadau actiwaraidd yn cael eu paratoi o leiaf bob tair blynedd ac maent yn cael eu hadolygu ar bob pen blwyddyn. Mae'r gwarged neu ddyled budd diffiniedig a geir wedyn yn cael ei gyflwyno ar wahân i weddill yr asedion ar wyneb y Fantolen.

Mae'r cwmni wedi dechrau cynllun pensiwn arall gyda "The Pension Trust" i aelodau newydd, ble mae'r cyflogwr yn talu 10%. Cynllun pensiwn cyfraniad ydyw ble mae'r gôst yn cael ei rannu yn unol â swyddogaeth yr unigolion.

Les Gweithredol

Mae lesi gweithredol yn cael eu dangos yn y datganiad o symudiadau ariannol fel y maent yn codi.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr ar y swm cytundebol ar ôl unrhyw ddisgownt perthnasol

Arian yn y banc ac mewn llaw

Mae arian yn y banc ac mewn llaw yn cynnwys arian a symiau wedi eu buddsoddi tymor byr, ble mae'r gwerth yn wybyddus a'r risg o newid yn isel.

Credydwyr a darpariaethau

Cydnabyddir credydwyr a darpariaethau ar y swm setlo llai unrhyw ddisgownt

Asedau Ariannol

Mae ased neu rhwymedigaeth ariannol yn cael ei adnabod pan fydd yr elusen yn barti i ddarpariaeth cytundebol.

Mae asedau neu rhwymedigaethau sylfaenol yn cael eu cydnabod ar y swm derbyniadwy neu sy'n daladwy gan gynnwys unrhyw gostau trafodion cysylltiedig, oni bai bod y trefniant yn gyfystyr a chytundeb ariannu, lle caiff ei gydnabod ar werth presennol taliadau y dyfodol wedi'i addasu ar gyfradd llog y farchnad ar ddyled tebyg.

2. Datganiad o Symudiadau Ariannol

Mae'r gwarged (2024:gwarged) (cyn addasu am y cynllun pensiwn) am y flwyddyn ar ôl codi am y canlynol:-

	2025 £	2024 £
Dibrisio	2,870	3,587
Ffioedd yr Archwilwyr - Archwilio	5,000	5,000
Tâl a phensiwn Ymddiriedolwyr	-	-
	=====	=====

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	Anghyfyngedig £	Cyfyngedig £	Cyfanswm 2025 £	Cyfanswm 2024 £
Incwm - Rhoddion				
WCVA - arian craidd	276,875	-	276,875	262,713
	276,875	-	276,875	262,713
Incwm - Gweithgareddau Elusennol				
Adeiladu Pontydd Cadarn	-	47,256	47,256	44,557
WCVA - GwirVol	-	6,650	6,650	6,650
Gwynedd - Cytundeb gwasanaeth	8,880	-	8,880	8,880
Ffi Asiantaeth	9,830	-	9,830	7,650
Ffi Gweinyddol	20,981	-	20,981	16,059
Incwm arall - Gwasanaethau a chyrsiau	9,845	-	9,845	16,018
Eisteddfod Genedlaethol Llŷn ac Eifionydd	-	-	-	9,300
Incwm SROI	79,500	-	79,500	43,071
Presgripsiwn Cymdeithasol/Hwylusydd Iechyd	-	61,917	61,917	60,900
Cyngor Gwynedd - Cronfa Unigrwydd ac Ynysigrwydd	-	-	-	45,454
Cronfa Grantiau Ffyniant Bro	-	824,444	824,444	735,387
Cyngor Gwynedd – Gafael Llaw	-	62,457	62,457	12,000
WCVA Cyfrifiaduron	-	2,400	2,400	-
	129,036	1,005,124	1,134,160	1,005,926
Gwariant - Gweithgareddau Elusennol				
Cyflogau a theithio	293,736	171,112	464,848	403,003
Hysbysebu a hyrwyddo	3,294	16,324	19,618	18,626
Hyfforddiant a recriwtio staff	3,999	1,280	5,279	1,185
Costau rhedeg y swyddfa	18,551	2,109	20,660	21,009
Costau gweinyddol	-	20,981	20,981	15,584
Gwasanaethau a chyrsiau	43	10,164	10,207	3,856
Costau safle	52,623	1,580	54,203	38,752
Costau banc	375	-	375	801
Costau (incwm) cyllid net	(61,418)	-	(61,418)	(46,406)
Dibrisio	2,870	-	2,870	3,587
Colled wrth werthu'r Uned Symudol	-	27	27	-
Grantiau	-	756,158	756,158	753,672
Costau rhedeg prosiectau	-	9,830	9,830	7,650
Costau gwerthuso	5,530	25,000	30,530	-
Costau Llywodraethu:-				
Archwilio a chyfrifo	5,000	-	5,000	6,000
Costau teithio'r Ymddiriedolwyr	61	-	61	87
	324,664	1,014,565	1,339,229	1,227,406

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	2025 £	2024 £
Grantiau - Mudiadau		
WCVA Grantiau dan arweiniad -2 (2024:2)	5,000	5,000
Unigrwydd ac Ynysigrwydd Cymdeithasol (2024:26)	-	40,000
Grantiau Ffyniant Bro – 35 (2024:36)	751,158	708,672
	756,158	753,672

Ceir mwy o fanylion am y mudiadau a'r grantiau yn yr Adroddiad Blynyddol sydd i'w gael ar www.mantellgwynedd.com. Yn unol â'r polisi cyfrifo mae elfen o'r costau cefnogol yn cael ei ail ddosbarthu a'i gynnwys fel incwm.

Y swm perthnasol eleni oedd £5,587 (2024: £6,654)

3. **Staff**

	2025	2024
Cyfartaledd nifer y staff yn ystod y flwyddyn:-		
Cefnogi'r Trydydd Sector	14	13

	2025 £	2024 £
Cyfanswm Cyflogau	373,066	322,370
Yswiriant Gwladol	30,592	24,935
Pensiwn Budd - 3 aelod o staff (2024: 3)	29,582	28,594
Pensiwn Cyfraniad - 9 aelod o staff (2024: 10)	24,370	19,754
	457,610	395,653

Ni enillodd yr un staff cyflog o £60,000 neu fwy'r flwyddyn (2024:dim). Nid oedd unrhyw daliadau diswyddo yn y flwyddyn (2024:dim)

Talwyd £118,659 (2024: £115,200) i'r tîm rheoli, yn cynnwys yswiriant gwladol cyflogwr a chyfraniadau pensiwn, yn unol â'r drefn pwyntiau sydd yn berthnasol i wasanaethau'r llywodraeth leol. Mae'r cyflogau wedi eu rhannu yn y datganiad o symudiadau ariannol yn ôl swyddogaeth yr unigolyn.

4. **Treth Corfforaeth**

Y mae'r elusen yn cael ei eithrio rhag talu treth gan fod yr incwm yn gysylltiedig a'i amcanion elusennol.

5. **Asedau Sefydlog Gweladwy**

	Eiddo Rhydd-ddaliad (Dolgellau)	Uned Symudol	MESMAC	Offer Cyffredinol	Offer Cyfrifiadurol	Cyfanswm
Cost	£	£	£	£	£	£
Ar 1.4.24	125,000	23,691	408	47,757	31,177	228,033
Ychwanegwyd	-	-	-	-	-	-
Gwerthwyd	-	(23,691)	-	-	-	(23,691)
Ar 31.3.25	125,000	-	408	47,757	31,177	204,342
Dibrisio						
Ar 1.4.24	12,500	23,164	408	41,281	31,173	108,526
Am y flwyddyn	1,250	-	-	1,619	1	2,870
Ar werthiant	-	(23,164)	-	-	-	(23,164)
Ar 31.3.25	13,750	-	408	42,900	31,174	88,232
Gwerth yn y Llyfrau						
Ar 31.3.25	111,250	-	-	4,857	3	116,110
Ar 31.3.24	112,500	527	-	6,476	4	119,507

Defnyddir yr holl asedau i bwrpas elusennol.

6. **Dyledwyr** - Symiau'n ddyledus ymhen blwyddyn

	2025 £	2024 £
Dyledwyr masnachol	11,942	22,752
Talwyd ymlaen llaw	6,000	6,000
	17,942	28,752

7. **Credydwyr** - Symiau'n daladwy ymhen blwyddyn

	2025 £	2024 £
Credydwyr Masnachol	12,728	4,000
Trethiant a nawdd chymdeithasol	8,432	7,908
Costau wedi cronni ac incwm gohiriedig	5,000	5,000
Credydwr Pensiwn	6,141	5,649
	32,301	22,557

8. Trafodion gyda Phartïon Perthynol

Mae'r cwmni yn cael ei reoli gan y Bwrdd a enwir ar dudalen 2. Talwyd costau teithio o £61 i 2 o aelodau'r Bwrdd eleni (2024: £87). Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr ffioedd am eu gwaith fel Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn (2024: £dim).

Bu'r prif swyddog yn aelod annibynnol o Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr fel cynrychiolydd o'r trydydd sector am gyfnod o dair mlynedd. Ymddiswyddodd ar ddiwedd Chwefror 2019. Mae'r cwmni wedi derbyn cyllid ar gyfer dau gynllun gan y Bwrdd Iechyd eleni, sef Adeiladu Pontydd Cadarn a Presgripsiwn Cymdeithasol/Hwylusydd Iechyd (2024: 2).

9. Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd

Mae'r cwmni yn rhan o gynllun Cyngor Gwynedd, sydd yn gynllun budd. Mae'r prisiad ystadegol yn cael ei wneud gan gyfrifydd proffesiynol. Cafodd y cynllun ei brisio diwethaf ar 31 Mawrth 2022 ond mae diweddariad yn cael ei wneud ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Mae costau'r pensiwn am y cyfnod wedi ei ddangos isod.

Paratowyd adroddiad at bwrpas y cyfrifon yma gan Hymans Robertson:-

Symudiad yn Asedau, Rhwymedigaethau a Diffyg y Cynllun Pensiwn Budd

	Asesau £000	Rhwymedigaethau £000	(Diffyg)Gwarged £000
d/y ar 1.4.24	3,100	1,798	1,302
Cost yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol			
Cost gwasanaeth cyfredol	-	27	
Llôg ar asedau'r cynllun	150	-	
Llôg ar rwymedigaethau'r cynllun	-	87	
	150	114	36
Llif Arian			
Cyfraniadau'r aelodau	7	7	-
Cyfraniadau'r cyflogwr	28	-	28
Buddion dalwyd	(39)	(39)	-
Gwerthoedd disgwyliedig	3,246	1,880	1,366
Colledion/Enillion Cydnabyddedig			
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	-	(275)	
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	-	(3)	
Profiadau eraill	-	(16)	
Ad-ennill ar asedau ac eithrio'r swm wedi ei gynnwys fel llôg	(14)	-	
	(14)	(294)	280
c/y ar 31.3.25	3,232	1,586	1,646

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd - parhad**

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

	31 Mawrth 2025 £000	31 Mawrth 2024 £000
Ecwiti	2,101	1,953
Eiddo	162	217
Arian	678	682
Bondiau	291	248
	3,232	3,100

Asedau Pensiwn Net

	31 Mawrth 2025 £000	31 Mawrth 2024 £000
Asedau'r Cynllun	3,232	3,100
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(1,586)	(1,798)
Gwarged Pensiwn Net	1,646	1,302

Symudiad yn y Gwarged/Diffyg) am y flwyddyn:-	31 Mawrth 2025 £	31 Mawrth 2024 £
Gwarged(Diffyg) d/y	1,302,000	1,013,000
Cost gwasanaeth cyfredol	(27,000)	(29,000)
Cyfraniad y cyflogwr	29,582	28,594
Enillion net ar asedau	61,418	46,406
Enillion/(Colledion) actiwaraidd	280,000	243,000
Gwarged/(Diffyg) c/y	1,646,000	1,302,000

Mae cyfraniadau'r cyflogwr yn y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2026 wedi'u hamcangyfrif i fod yn £29,000 (2024: £29,000). Roedd y raddfa adennill ar y gronfa yn 4.4% yn y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2025 (2024: 11.2%). Mae gwerth teg asedau'r cyflogwr yn llai na 1% o'r gronfa.

Rhagdybiaethau ariannol	31 Mawrth 2025 (% y flwyddyn)	31 Mawrth 2024 (% y flwyddyn)
Codiad Pensiwn	2.75	2.75
Codiad Cyflog	3.25	3.25
Cyfran Disgownt	5.80	4.85

Dadansoddiad sensitifrwydd

Newid yn y rhagdybiaethau ar 31 Mawrth 2025	Amcan o'r newid yn y rhwymedigaeth	Amcan £000
Lleihad o 0.1% yn y gyfran disgownt	2%	28
Blwyddyn o gynnydd yn amcangyfrif oes	4%	63
Cynnydd o 0.1% yn y codiad cyflog	0%	2
Cynnydd o 0.1% yn y codiad pensiwn	2%	27

10. Datganiad o Asedau Net Rhwng Cronfeydd

Ar 31.3.25	Cronfa Anghyfyngedig	Cronfa Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Asedau Sefydlog	116,110	-	116,110
Asedau Cyfredol	2,374,945	25,871	2,400,816
Credydwyr	(32,301)	-	(32,301)
	2,458,754	25,871	2,484,625

Ar 31.3.24	Cronfa Anghyfyngedig	Cronfa Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Asedau Sefydlog	119,507	-	119,507
Asedau Cyfredol	1,971,527	35,304	2,006,831
Credydwyr	(22,557)	-	(22,557)
	2,068,477	35,304	2,103,781

11. **Datganiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2025**

Cronfeydd Cyfyngedig

		Balans ar 1.4.24 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Balans ar 31.3.25 £
1.	Cynllun Grantiau - amrywiol	2,736	6,650	(6,200)	-	3,186
2.	Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	4,284	47,256	(49,891)	-	1,649
3.	Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2,002	-	-	-	2,002
4.	Uned Symudol	4,687	-	(27)	-	4,660
5.	Presgripsiwn Cymdeithasol	3,547	61,917	(63,996)	-	1,468
6.	Cydlynydd Cymunedol	16,812	-	(6,553)	-	10,259
7.	Cronfa Sector Gwirfoddol (SPF)	-	824,444	(824,197)	-	247
8.	Gafael Llaw i Wirfoddoli	1,236	62,457	(63,701)	8	-
9.	Cyfrifaduron i'w llogi	-	2,400	-	-	2,400
		35,304	1,005,124	(1,014,565)	8	25,871

Cronfeydd Anghyfyngedig

	Balans ar 1.4.24 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Enillion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.25 £
1. Cronfeydd Cyffredinol	703,518	434,949	(388,664)	(53,633)	-	696,170
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2,592	-	-	-	-	2,592
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33,318	-	-	-	-	33,318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5,674	-	-	-	-	5,674
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	21,375	-	-	53,625	-	75,000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	1,302,000	-	64,000	-	280,000	1,646,000
	2,068,477	434,949	(324,664)	(8)	280,000	2,458,754

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn yn dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Fel sydd wedi ei fanylu yn nodyn 9 Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd, mae'r cynllun yn gynllun pensiwn budd, ble mae'r prisiad yn cael ei ddiweddaru ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Roedd prisiad 31.3.21 yn dangos fod rhwymedigaethau'r cynllun yn fwy na gwerth yr asedau perthnasol, ac o ganlyniad roedd y diffyg yn creu rhwymedigaeth o £197,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r gronfa wedi dangos gwarged blynyddol wedi hynny.

Ar 31.3.25 mae'r prisiad yn dangos fod gwerth yr asedau yn fwy na'r rhwymedigaethau, ac o ganlyniad mae'r gwarged yn creu ased o £1,646,000 (2024:£1,302,000) yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Mae hyn yn dilyn prisiad llawn o'r cynllun yn 2022. Gwnaethpwyd y prisiad blaenorol yn 2019 (nodyn 9). Yn unol â'r canllawiau yn FRS 102 mae'r ased wedi ei ddatgan gan fod modd adennill y swm drwy dalu cyfraniadau gostyngedig yn y dyfodol a/neu cael ad-daliadau o'r cynllun. Cafwyd cadarnhad gan Gyngor Gwynedd a Hymans Robertson fod termau ac amodau'r cynllun yn caniatáu hyn. Gan fod y cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â Safonnau Adrodd Ariannol y DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP) nid ydyw'r cyfrifon yn dilyn trefn IAS19 o addasu am unrhyw nenfwd asedau. Mae cyfraniadau'r cyflogwr yn £ddim o 2026 ymlaen yn dilyn y prisiad llawn wnaethpwyd eleni.

Mae sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni a gall y canlyniadau newid yn sylweddol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

11. Dadansoddiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2024

	Balans ar 1.4.23 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Balans ar 31.3.24 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	2,736	52,104	(52,104)	-	2,736
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	3,599	44,557	(43,872)	-	4,284
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2,002	-	-	-	2,002
4. Uned Symudol	4,687	-	-	-	4,687
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	3,492	60,900	(60,845)	-	3,547
6. Datblygu Maesgeirchen	1,459	-	(711)	(748)	-
7. Cydlynydd Cymunedol	27,613	-	(10,801)	-	16,812
8. Cronfa Sector Gwirfoddol	(315)	735,387	(735,072)	-	-
9. Gafael Llaw i wirfoddoli	-	12,000	(10,764)	-	1,236
10. Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd	-	9,300	(12,374)	3,074	-
	45,273	914,248	(926,543)	2,326	35,304

	Balans ar 1.4.23 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Enillion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.24 £
Cronfeydd Anghyfyngedig						
1. Cronfeydd Cyffredinol	685,338	367,369	(346,863)	(2,326)	-	703,518
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2,592	-	-	-	-	2,592
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33,318	-	-	-	-	33,318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5,674	-	-	-	-	5,674
- Cyflogi staff SR0I am flwyddyn	21,375	-	-	-	-	21,375
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	1,013,000	-	46,000	-	243,000	1,302,000
	1,761,297	367,369	(300,863)	(2,326)	243,000	2,068,477

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn yn dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Fel sydd wedi ei fanylu yn nodyn 9 Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd, mae'r cynllun yn gynllun pensiwn budd, ble mae'r prisiad yn cael ei ddiweddaru ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Roedd prisiad 31.3.21 yn dangos fod rhwymedigaethau'r cynllun yn fwy na gwerth yr asedau perthnasol, ac o ganlyniad roedd y diffyg yn creu rhwymedigaeth o £197,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r gronfa wedi dangos gwarged blynyddol wedi hynny.

Ar 31.3.24 mae'r prisiad yn dangos fod gwerth yr asedau yn fwy na'r rhwymedigaethau, ac o ganlyniad mae'r gwarged yn creu ased o £1,302,000 (2023: £1,013,000) yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Mae hyn yn dilyn prisiad llawn o'r cynllun yn 2022. Gwnaethpwyd y prisiad blaenorol yn 2019 (nodyn 9) Yn unol â'r canllawiau yn FRS 102 mae'r ased wedi ei ddatgan gan fod modd adennill y swm drwy dalu cyfraniadau gostyngedig yn y dyfodol a/neu cael ad-daliadau o'r cynllun. Cafwyd cadarnhad gan Gyngor Gwynedd a Hymans Robertson fod termau ac amodau'r cynllun yn caniatáu hyn. Gan fod y cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â Safonnau Adrodd Ariannol y DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP) nid ydyw'r cyfrifon yn dilyn trefn IAS19 o addasu am unrhyw nenfwd asedau.

Mae sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni a gall y canlyniadau newid yn sylweddol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

11. **Datganiad o'r Cronfeydd - parhad**

Mae'r gronfa gyfyngedig yn cynnwys incwm wedi ei dderbyn tuag at gynllun penodol lle mae'r arianwyr wedi rhoi amodau sut mae'r incwm i'w wario:-

1. Gwahanol gynlluniau grantiau i'r gymuned.
2. Adeiladu Pontydd Cadarn - Hwylusydd Iechyd.
3. Cyllid craidd y Ganolfan Gwirfoddoli Gwynedd ynghyd â chynllun gwirfoddoli ymysg ieuenctid yng Ngwynedd.
4. Uned Symudol, ar gyfer mynd a gwybodaeth i gymunedau yng Ngwynedd a thu hwnt.
5. Cynllun peilot Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon
6. Cynllun Cydlynydd Cymunedol Cymru Garedig
7. Cronfa Sector Wirfoddol Mantell Gwynedd - Grantiau Ffyniant Bro yn cael ei weinyddu ar ran Cyngor Gwynedd.
8. Gafael Llaw i Wirfoddoli - cefnogaeth i unigolion efo anghenion ychwanegol
9. Cyfrifiaduron i'w prynu a'u llogi i'r drydydd sector

Mae'r gronfa gyffredin yn cynnwys incwm gan arianwyr allanol tuag at brif weithgaredd y cwmni.

Mae'r cronfeydd penodol wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr tuag at y costau dyfodol canlynol:-

- costau diswyddo a salwch staff;
- cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol.
- cyfrannu at gyflogi swyddog am 6 mis yn ystod 2015/16 gyda'r gweddill ar gael i'r dyfodol.
- cyfrannu at y gost o gyflogi staff SROI am flwyddyn

12. **Ymrwymiadau**

Ar 31 Mawrth, 2025 roedd gan y cwmni ymrwymiadau yn ymwneud â thir ac adeiladau ac offer cyffredinol yn darfod :-

	Tir ac Adeiladau 2025 £	Offer Cyffredinol 2025 £	Tir ac Adeiladau 2024 £	Offer Cyffredinol 2024 £
Ymhen blwyddyn	24,000	4,568	24,000	4,743
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	96,000	15,223	54,000	5,547
Ar ôl pum mlynedd	42,000	-	-	-
	162,000	19,791	78,000	10,290

13. Datganiad o Symudiadau Ariannol - gwybodaeth cymharol y Datganiad o Symudiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024

	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2024 £	Cyfanswm 2023 £
Incwm a gwaddolion o:				
Rhoddion				
Incwm gwirfoddol	262,713	-	262,713	246,584
Weithgareddau elusennol				
Cefnogi'r Trydydd Sector	91,678	914,248	1,005,926	354,671
Llôg banc	12,978	-	12,978	2,238
Cyfanswm	367,369	914,248	1,281,617	603,493
Gwariant ar weithgareddau elusennol				
Cefnogi'r Trydydd Sector	300,863	926,543	1,227,406	648,767
Cyfanswm	300,863	926,543	1,227,406	648,767
Incwm Net cyn enillion a cholledion cydnabyddedig	66,506	(12,295)	54,211	(45,274)
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd	(2,326)	2,326	-	-
	64,180	(9,969)	54,211	(45,274)
Enillion a cholledion cydnabyddedig eraill				
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar gynllun pensiwn budd	243,000	-	243,000	841,000
Symudiadau yn y cronfeydd	307,180	(9,969)	297,211	795,726
Cyfanswm cronfeydd d/y	1,761,297	45,273	1,806,570	1,010,844
Cyfanswm cronfeydd c/y	2,068,477	35,304	2,103,781	1,806,570

Company Number 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(LIMITED BY GUARANTEE)

FINANCIAL ACCOUNTS

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2025

MANTELL GWYNEDD CYF.

TRUSTEES' (DIRECTORS') REPORT

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2025

The trustees present their report together with the accounts for the year ending 31 March 2025.

Principal Activity and Review

The principal activity of the Company during the year was to promote any charitable objectives for the good of the people of Gwynedd, and especially through assisting and supporting such charitable objectives and work of volunteer organisations within the welfare district. Further information on the activities can be seen in the Annual Report which is available at the company's premises.

Reference & Administrative Details

Charity Name	Mantell Gwynedd Cyf.
Registered Charity Number	1068851
Registered Company Number	3420271
Registered and Principal Office	25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Auditors	W J Matthews & Son 11-15 Bridge Street Caernarfon
Solicitors	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bankers	Barclays Bank Parc Menai Bangor Cambrian Credit Union 144 Conway Road Llandudno Junction Conwy Santander Bridle Road Bootle Merseyside The Charity Bank Ltd. Fosse House 182 High Street Tonbridge Flagstone Group - HSBC, Aldermore, Nationwide, Sainsburys, Hampshire Trust, Standard Chartered & Charter Savings, 1st Floor Clareville House 26-27 Oxendon Street London

Trustees (Directors)

The members who served during the year and the current members are:-

Trystan Pritchard (Chairman)
Elwen Roberts (Treasurer)
Meinir Wyn Evans (Vice Chairman)
Sydna Ann Williams (Vice Treasurer)
Betty Williams
Y Tad Deiniol

The names of the senior staff members (Management Team) are:-

Bethan Russell Williams - Chief Officer
Ceren Williams - Deputy Chief Officer & Head of Finance and Operations Team

All staff are paid in accordance with the local government pay scale.

Structure, Governance & Management

The company is limited without share capital and is a registered charity and its governing document is its Memorandum & Articles of Association. Appointments are made at the Annual General Meeting, in accordance with the Memorandum and Articles of the charity.

Mantell Gwynedd has a process to induct new trustees. It is the responsibility of the Chief Officer and the Chairman to ensure that the new trustees follow the induction process.

The business of the Charity is managed by the trustees. Trustees are responsible for developing the Charity's policy structure, and ensuring that the Charity is managed effectively. The aim is to secure the welfare of the charity, thus enabling the work to continue in the future.

Staff have been appointed, to work directly for the Trustees, to oversee the day to day management of the office, in line with the operating policy. The Board meets at least four times per annum, although additional meetings may be convened should the need arise. The trustees may appoint one or more sub-committees in accordance with the Memorandum and Articles of the Company.

Risks facing Mantell Gwynedd during 2025-26

- The Partnership Agreement with Welsh Government is essential to provide core funding for Mantell Gwynedd. For a number of years the relationship between the Welsh Government's Third Sector Unit and Third Sector Support Wales has been a strong and pivotal partnership. Future funding is wholly reliant on this unique relationship. With an election talking place in 2026 there is a very real risk of a change in Government which might bring about a negative impact on this important relationship.

- Since 2016 our Arfon Social Prescription project has been funded through Betsi Cadwaladr University Health Board (BCUHB). 2025-26 is the final year in which funding will be disseminated in its current form. Work is underway to between Cyngor Gwynedd and BCUHB to agree on a local Social Prescribing strategy which might identify a new funding stream. Despite contributing positively at every level in these discussions, the future funding of this role is at risk.

Risks facing Mantell Gwynedd during 2025-26 - continued

- Over the past year Mantell Gwynedd has been fortunate enough to attract funding from a diverse range of sources which have included Shared Prosperity Fund (over £2.2m since 2023) as well as National Lottery funding (over £260k) and a number of smaller funds. However, it must be noted that as funding opportunities decrease the competition for new funding will undoubtedly become harder.

- The work of Social Value Cymru has gone from strength to strength over the last few years. Mantell Gwynedd invested further funding in the team during 2025 with another full time member of staff. At present the team are working to full capacity with plenty of new work coming in but a watchful eye will need to be kept on the project to ensure a steady flow of new work over the coming year.

- The Dolgellau office remains in the ownership of Mantell Gwynedd as this report is released. Despite the Management Board agreeing unanimously to the sale of the property the sale has ran into a number of obstacles. A fee of £62,843 is now payable (National Park) because of the change of use from commercial/office to residential. In addition to this Article 4 has now been implemented in Gwynedd which drastically reduces the possible use of the property as a holiday let after purchase and renovation. These two matters have put the potential purchaser (who was ready to complete on the sale) in a compromised situation. As the condition of the building is deteriorating we have taken advice to put the property into auction. Given its deteriorating condition the property is a significant risk to the company.

Objectives and Activities, Achievements and Performance

The aim of Mantell Gwynedd is to support voluntary and community groups, to encourage individuals to volunteer and to be a strong voice for the third sector in Gwynedd. It is a registered charitable company with local membership, but is also part of the Wales wide network of County Voluntary Councils. Its' core funding comes from the Welsh Government via the WCVA. The organisation also takes on numerous other projects all with the same objective, to support and promote volunteering and the third sector in Gwynedd.

The activities include the following:-

- Promote, develop and support volunteering opportunities
- Represent the third sector on, and work collaboratively with, strategic partnerships
- Support individuals and organisations to engage more effectively with public bodies
- Provide governance support to organisations e.g. constitutional and financial matters
- Support organisations to better measure their value, particularly social value
- Operate as a link between individuals and third sector organisations e.g. Social Prescription
- Provide support to run projects, and pilot projects on behalf of the third sector as and when needed.
- Administer grant funding and provide advice on sources of funding
- Promote the development of social enterprises and sustainability of organisations
- Promote and co-ordinate third sector consortia arrangements
- Share information with the third sector via the quarterly newsletter, bulletins, information sheets, the website, social media and any other relevant sources.
- Offer a programme of training to support organisations and volunteers in their work
- Offer practical services such as the loan of equipment, including the Mobile Unit, photocopying service, meeting rooms and office space.
- Offer payroll services
- Encourage working collaboratively across sectors.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2024-25

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd Volunteering Centre

The main function of Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd is to promote and celebrate volunteering, recruit and support volunteers and advise and develop good practice in Volunteering.

The Centre's work has increased substantially over the last year with two relatively new projects at the Centre.

The **Gafael Llaw i Wirfoddoli project** (which began January 2024) is funded by a SPF grant and ensures that a full time Officer is employed specifically to support individuals and lend a helping hand to volunteer. Since January 2024, the helping hand Officer has thus far supported a total of134 individuals. As a result of this project's early success, Mantell Gwynedd has received funding through the Community Lottery Fund of £261,650 over four years.

Ffrindia Newydd project has also started since July 2025. This is funded through a SPF grant until March 2026 and enables Mantell Gwynedd to set up a buddy system for individuals in the Arfon area. This project is in partnership with Cyngor Gwynedd and the Health Board.

The Centre has also succeeded in receiving money from the Transformation Grant for IT equipment (£4000) which is available for the use of the sector.

The Centre also administers the Young People's Volunteering Grant worth £10,000.

Arfon Social Prescribing project

Social Prescribing enables GPs, nurses and other primary care professionals to refer individuals to numerous local services that are non-clinical. This makes a significant contribution to the preventative agenda e.g. through raising awareness within the community of health screening, reducing falls and promoting health awareness and well-being courses.

Social Prescribing seeks to address individuals' needs in a holistic way, supporting individuals to take greater control in managing and improving their own health and well-being.

Social prescribing schemes can involve a variety of activities which are typically provided by community and voluntary sector organisations and groups.

The project is funded by Betsi Cadwaladr University Health Board and enables Mantell Gwynedd to employ a full time Arfon Community Link Officer.Since its inception in 2016 the Arfon Social Prescribing Project has supported 1800 individuals.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2024-25 - continued

The Building Strong Bridges project / Well-being

The Building Strong Bridges project is funded through Betsi Cadwaladr University Health Board and enables Mantell Gwynedd to employ a full time Health and Well-being Facilitator.

The facilitator post ensures that there is a bridge between the Health Board and Third sector organisations who provide health and well-being services.

The Facilitator

- Facilitates meetings and supports Networks and Forums
- Raises awareness of opportunities to influence
- Ensures that there is a third sector perspective at partnership meetings and other events
- Organises a series of Network events throughout the year

During 2024-25 11 Well-being and Volunteering Network meetings were held, on varied and relevant topics of discussion. Some of these meetings were organised regionally by the Facilitators within the North Wales Voluntary Councils as a whole, and some were coordinated with Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd.

The main health and well-being event is **Iechyd Da** in Dolgellau which has been organised annually in south Gwynedd in October for over a decade. This event has been fundamentally important over the years to both the public and service providers. Following repeated calls for a similar event in the north of the county, **Iechyd Da'r Ha'** was organised in Caernarfon in June 2024, and again in 2025, and attracted large audiences and positive praise for this long-awaited development. It is hoped that this health and well-being event will establish itself and equally become as important an annual event in Caernarfon, as the Dolgellau event has in the south of the county.

This year, for the first time, additional funding was awarded by the Government to raise awareness and offer support to the sector as regards the Safeguarding agenda. The Facilitator organised a series of training sessions and also commissioned and produced a film introducing safeguarding requirements.

Social Value Cymru project

The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 set solid foundations for the work of measuring social value by placing a responsibility on public, private and third sector bodies to work differently. This resulted in the need to work out exactly which were the most important areas that needed measuring and managing. It is only through understanding the social value of activities that we can truly and effectively get to grips with managing the way in which we create well-being. Today these principles have been further enhanced in the Social Partnership and Public Procurement (Wales) Act. The aim of this most recent legislation is to ensure that we work together to improve ways in which we deliver public services and well-being in Wales. Measuring social value is central to all of this.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2024-25 - continued

Social Value Cymru project - continued

Since 2016 Mantell Gwynedd has been at the forefront of developing and measuring social value. Over a period of eight years the team has developed to include four individuals, who are qualified through Social Value UK as accredited practitioners in this field.

In 2019 Mantell Gwynedd achieved the national kite mark for embedding social value in all of its work. This was the first time an umbrella organisation achieved this kite mark. Later in 2020 Mantell Gwynedd achieved the national award from Social Value UK for its partnership working which was aimed at maximising social value. Furthermore, one individual now holds Social Value International Trainer status and undertakes training for organisations across the globe. Mantell Gwynedd consistently strives to maximise social value in all its work and is currently aiming to achieve the Level 3 kite mark.

The Social Value Wales team at Mantell Gwynedd can offer a wide range of services with regards to measuring social value, including full SROI reports as well as specifically tailored training for organisations.

Mantell Gwynedd's Payroll Service

For many years Mantell Gwynedd has offered a payroll service for third sector organisations in Gwynedd.

Financial matters, and particularly payroll matters, can be complicated for small organisations who often depend on volunteers.

The payroll service offers reassurance to organisations that proper procedures and protocols are in place and ensures that there is somebody at the end of a call to offer support and assistance when required.

Grant Administration

Mantell Gwynedd has a long serving history of managing and allocating grant funding.

During 2023-24 Mantell Gwynedd was allocated over £1.5m through the Shared Prosperity Fund to set up and administer the Mantell Gwynedd Voluntary Sector Fund.

The fund opened for applications in 2023-24 with 88 applications received with a total value of £5.8m. 36 of the applications were successful and received funding.

During 2025 a further £640,000 from the Shared Prosperity Fund was allocated for a second Mantell Gwynedd Voluntary Sector Fund. This Fund has by now been allocated and 24 organisations within Gwynedd have benefitted from the grant funding.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Financial Review

The charity has a surplus of £100,844 at the year end (2024: surplus £54,211) prior to adjusting for the defined benefit pension plan.The reserves and defined benefit pension scheme are detailed in the notes to the accounts.

The Charity's Policy on Reserves

Mantell Gwynedd recognises and accepts its responsibilities as a charity, and employer, to protect the financial viability and continuation of the organisation. In accordance with Charity Commission recommended good practice it is agreed that monies are allocated toward a reserve. The purpose of which is:-

- To ensure cash flow (cover delays in revenue funding);
- To cover any unforeseen circumstances;
- To provide the opportunity to attract/identify alternative funding should existing funding be subject to cutbacks;
- To ensure that should funding cease, the organisation would be able to fulfil all of its financial and legal obligations when winding up.

The level of the reserve will be reviewed annually by the Board. Unless and until otherwise agreed the organisation will maintain a minimum reserve equivalent to two months running costs of the organisation, and endeavour to increase this amount to four months running costs. An analysis of the reserves and pension scheme is made in note 11 to the accounts.

Plans for the future

- We will continue to deliver the requirements of the Third Sector Support Wales Partnership Agreement. Mantell Gwynedd is a member of Third Sector Support Wales, a network of support organisations for the third sector in Wales. Our shared goal is to enable the third sector and volunteers across Wales to contribute fully to individual and community well-being, now and for the future.

- The partnership working which has developed with Cyngor Gwynedd since 2023-24 to facilitate Shared Prosperity Funding and the establishment of Mantell Gwynedd's Voluntary Sector Grant Fund has been of key importance. To date, given some new senior appointments in Cyngor Gwynedd, the joined up working has extended further and the result of this is new projects which enable Mantell Gwynedd and Cyngor Gwynedd to work collaboratively for the benefit of the people of Gwynedd.

- Through our Social Value Cymru project we will continue to encourage and support the sector to measure its social value. Through this work we are able to demonstrate how the third sector can help unlock the potential of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. In addition to the 2015 legislation The Social Partnership and Public Procurement Act (Wales) puts responsibility on public bodies to make sure that spending on goods, works and services is done in a way that benefits everyone and does not just focus on costs. It sets up the Social Partnership Council and will ensure that procurement in Wales involves social responsibility. This is a significant step as we consider how the work of Social Value Cymru develops.

Objectives and Activities, Achievement and Performance – continued

Plans for the future- continued

- We will endeavour to expand on our Social Prescription work to ensure that third sector organisations are provided with the opportunity to deliver support to individuals with non-clinical needs. By doing so we hope that third sector organisations are able to contribute fully to the well-being agenda, thus fulfilling the aspirations of The Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 which places the third sector at the heart of the design and delivery of services. We will continue to measure the social value of this work so that we are well placed with sufficient evidence as we proceed to look for funding to continue with the project. We will continue to source funding to expand the current project.

- We will look at practical ways of supporting the third sector to comply with the legislative requirements of The Welsh Language (Wales) Measure 2011. We will take every opportunity to support and promote the Welsh language within the third sector and will continue to build on Mantell Gwynedd's good work in this area.

- We will work with others to tackle the challenges of climate change and to promote good practice within the sector.

- As we face huge economic challenges we will work with partners to help tackle the cost of living crisis.

Public Benefit Statement

The Management Committee has considered the Charity Commission guidance regarding Public Benefit and are satisfied that the Charity's activities during the year, as described in this report, satisfy the test.

Investment policy and objectives

Under the Memorandum and Articles of Association, the charity has the power to make any investment that the trustees judge to be appropriate, in the interests of the organisation and adequate to meet its obligations for the foreseeable future.

Trustees Responsibilities

The Trustees (who are also Directors of Mantell Gwynedd Cyf. for the purposes of company law) are responsible for preparing the Trustees' Report (incorporating the directors' report) and the financial statements in accordance with applicable law and United Kingdom Accounting Standards including Financial Reporting Standard 102: The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (UK Generally Accepted Accounting Practice).

Company law requires the Trustees to prepare financial statements for each financial year which give a true and fair view of the state of affairs of the charitable company and of the income and expenditure, of the charitable company for that period. In preparing these financial statements, the trustees are required to:

- select suitable accounting policies and then apply them consistently;
- observe the methods and principles in the Charities SORP 2019 (FRS 102);
- make judgements and accounting estimates that are reasonable and prudent;
- state whether applicable UK Accounting Standards have been followed, subject to any material departures disclosed and explained in the financial statements, and
- prepare the financial statements on the going concern basis unless it is inappropriate to presume that the charitable company will continue in business.

The Trustees are responsible for maintaining proper accounting records that disclose with reasonable accuracy at any time the financial position of the charitable company and enable them to ensure that the financial statements comply with the Companies Act 2006. They are also responsible for safeguarding the assets of the charitable company and hence for taking reasonable steps for the prevention and detection of fraud and other irregularities.

In so far as the Trustees are aware:-

- there is no relevant audit information of which the charitable company's auditors are unaware, and

- the Trustees have taken all steps that they ought to have taken to make themselves aware of any relevant audit information and to establish that the auditors are aware of that information.

- The Trustees are responsible for the maintenance and integrity of the corporate and financial information included on the charitable company's website. Legislation in the United Kingdom governing the preparation and dissemination of financial statements may differ from legislation in other jurisdictions.

Auditors

The auditors, W.J. Matthews & Son, will be proposed for re-appointment at the forthcoming Annual General Meeting.

This report was approved by the board on 25/11/2025 and signed on its behalf by

..... Bethan Russell Williams (Secretary)

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT TO THE MEMBERS OF

MANTELL GWYNEDD CYF.

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2025

Opinion

We have audited the Financial Statements of Mantell Gwynedd Cyf. (Limited by Guarantee) for the year ended 31 March 2025 which comprise the Statement of Financial Activities, the Statement of Financial Position, the cash flow statement and the notes to the Financial Statements including a summary of significant accounting policies. The financial reporting framework that has been applied in their preparation is applicable law and United Kingdom Accounting Standards including Financial Reporting Standard 102 The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (United Kingdom Generally Accepted Accounting Practice).

In our opinion the Financial Statements:

- give a true and fair view of the state of the charitable company's affairs as at 31 March 2025 and of its incoming resources and application of resources, including its income and expenditure, for the year then ended;
- have been properly prepared in accordance with United Kingdom Generally Accepted Accounting Practice; and
- have been prepared in accordance with the requirements of the Companies Act 2006.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (UK) (ISAs (UK)) and applicable law. Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's responsibilities for the audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the charitable company in accordance with the ethical requirements that are relevant to our audit of the Financial Statements in the UK, including the FRC's Ethical Standard, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Conclusions relating to going concern

In auditing the Financial Statements, we have concluded that the trustees' use of the going concern basis of accounting in the preparation of the financial statements is appropriate.

Based on the work we have performed, we have not identified any material uncertainties relating to events or conditions that, individually or collectively, may cast significant doubt on the company's ability to continue as a going concern for a period of at least 12 months from when the financial statements are authorised for issue.

Our responsibilities and the responsibilities of the trustees' with respect to going concern are described in the relevant sections of this report.

Other Information

The Trustees are responsible for the other information. The other information comprises the information included in the annual report, including the Trustees Report other than the Financial Statements and our auditor's report thereon. Our opinion on the Financial Statements does not cover the other information and, except to the extent otherwise explicitly stated in our report, we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the Financial Statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the Financial Statements or our knowledge obtained in the course of the audit or otherwise appears to be materially misstated. If we identify such material inconsistencies or apparent material misstatements, we are required to determine whether there is a material misstatement in the Financial Statements or a material misstatement of the other information. If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact.

We have nothing to report in this regard.

Opinions on other matters prescribed by the Companies Act 2006

In our opinion, based on the work undertaken in the course of the audit:-

- the information given in the Trustees' Report (incorporating the Directors' Report) for the financial year for which the Financial Statements are prepared is consistent with the Financial Statements; and
- the Trustees' Report (incorporating the Directors' Report) have been prepared in accordance with applicable legal requirements.

Matters on which we are required to report by exception

In the light of the knowledge and understanding of the Charity and its environment obtained in the course of the audit, we have not identified material misstatements in the Trustees' Annual Report.

We have nothing to report in respect of the following matters in relation to which the Companies Act 2006 requires us to report to you if, in our opinion:-

- adequate accounting records have not been kept or returns adequate for our audit have not been received from branches not visited by us;
- the Financial Statements are not in agreement with the accounting records and returns;
- certain disclosures of Trustees' remuneration specified by law are not made; or
- we have not obtained all the information and explanations necessary for the purpose of our audit;
- the Trustees were not entitled to prepare the Financial Statements in accordance with the small companies' regime and take advantage of the small companies' exemption in preparing the trustees report and from the requirement to prepare a strategic report.

Responsibilities of Trustees

As explained more fully in the Trustees' Responsibilities Statement (set out on page 9), the Trustees (who are also the directors of the charitable company for the purposes of company law) are responsible for the preparation of the Financial Statements and for being satisfied that they give a true and fair view, and for such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of Financial Statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Responsibilities of Trustees - continued

In preparing the Financial Statements, the Trustees are responsible for assessing the Charity's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless the Trustees either intend to liquidate the Charity or to cease operations, or have no realistic alternative but to do so.

Auditor's responsibilities for the audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the Financial Statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an Auditor's Report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs (UK) will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these Financial Statements

Irregularities including fraud, are instances of non-compliance with laws and regulations. We design procedures in line with our responsibilities, outlined above, to detect material misstatements in respect of irregularities, including fraud.

The extent to which our procedures are capable of detecting irregularities including fraud is detailed below:

Our approach to identifying and assessing the risks of material misstatement in respect of irregularities, including fraud and non-compliance with laws and regulations, was as follows:

• the engagement partner ensured that the engagement team collectively had the appropriate competence, capabilities and skills to identify or recognise non-compliance with applicable laws and regulations;

• we identified the laws and regulations applicable to the company through discussions with trustees and other management, and from our commercial knowledge and experience of the charity and sector;

• we focused on specific laws and regulations which we considered may have a direct material effect on the financial statements or the operations of the company, including the Companies Act 2006, taxation legislation and data protection, anti-bribery, employment, environmental and health and safety legislation;

• we assessed the extent of compliance with the laws and regulations identified above through making enquiries of management and inspecting legal correspondence; and

• identified laws and regulations were communicated within the audit team regularly and the team remained alert to instances of non-compliance throughout the audit.

We assessed the susceptibility of the company's financial statements to material misstatement, including obtaining an understanding of how fraud might occur, by:

• making enquiries of management as to where they considered there was susceptibility to fraud, their knowledge of actual, suspected and alleged fraud; and

• considering the internal controls in place to mitigate risks of fraud and non-compliance with laws and regulations.

Procedures - continued

To address the risk of fraud through management bias and override of controls, we:

- performed analytical procedures to identify any unusual or unexpected relationships;
- tested journal entries to identify unusual transactions;
- assessed whether judgements and assumptions made in determining the accounting estimates were indicative of potential bias; and
- investigated the rationale behind significant or unusual transactions.

In response to the risk of irregularities and non-compliance with laws and regulations, we designed procedures which included, but were not limited to:

- agreeing financial statement disclosures to underlying supporting documentation;
- reading the minutes of meetings of those charged with governance;
- enquiring of management as to actual and potential litigation and claims; and
- reviewing correspondence with HMRC, relevant regulators including the Health and Safety Executive, and the company's legal advisors, as considered necessary.

There are inherent limitations in our audit procedures described above, including those leading to a material misstatement in the financial statements or non-compliance with regulation. The more removed that laws and regulations are from financial transactions, the less likely it is that we would become aware of non-compliance. Auditing standards also limit the audit procedures required to identify non-compliance with laws and regulations to enquiry of the trustees and other management and the inspection of regulatory and legal correspondence, if any.

Material misstatements that arise due to fraud can be harder to detect than those that arise from error as they may involve deliberate concealment or collusion.

A further description of our responsibilities is available on the Financial Reporting Council's website at : [www.frc.org.uk/auditors/audit-assurance/auditors-responsibilities]. This description forms part of our Auditor's Report.

Use of our report

This report is made solely to the charitable company's members, as a body, in accordance with Chapter 3 of Part 16 of the Companies Act 2006. Our audit work has been undertaken so that we might state to the Charity's members those matters we are required to state to them in an Auditor's Report and for no other purpose. To the fullest extent permitted by law, we do not accept or assume responsibility to anyone other than the charitable company and the charitable company's members as a body, for our audit work, for this report, or for the opinions we have formed.

David Chidley
Senior Statutory Auditor
For and on behalf of:
W J MATTHEWS & SON
CHARTERED ACCOUNTANTS
STATUTORY AUDITOR

11-15 Bridge Street
CAERNARFON
25/11/2025

MANTELL GWYNEDD CYF.

STATEMENT OF FINANCIAL ACTIVITIES

(INCOME & EXPENDITURE ACCOUNT)

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2025

	Notes	Unrestricted Funds £	Restricted Funds £	Total 2025 £	Total 2024 £
Income and endowments from					
Donations and legacies					
Voluntary income	2	276,875	-	276,875	262,713
Charitable activities					
Supporting the Third Sector	2	129,036	1,005,124	1,134,160	1,005,926
Bank interest		29,038	-	29,038	12,978
Total income		434,949	1,005,124	1,440,073	1,281,617
Expenditure on:					
Charitable activities					
Supporting the Third Sector	2	324,664	1,014,565	1,339,229	1,227,406
Total expenditure		324,664	1,014,565	1,339,229	1,227,406
Net Income before other recognised gains and loss		110,285	(9,441)	100,844	54,211
Net transfers between funds		(8)	8	-	-
		110,277	(9,433)	100,844	54,211
Other recognised gains/losses					
Actuarial gains/(losses) on defined benefit pension scheme	9	280,000	-	280,000	243,000
Net movement in funds		390,277	(9,433)	380,844	297,211
Total funds brought forward		2,068,477	35,304	2,103,781	1,806,570
Total funds carried forward	11	2,458,754	25,871	2,484,625	2,103,781

No separate income and expenditure account has been prepared.

The company's Directors wish to bring attention to the fact that the pension fund has affected the final financial figures. They are keen to note that Gwynedd Pension Fund's state of affairs is outside the company's control.

The notes on pages 17 to 29 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF.

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

AS AT 31 MARCH 2025

	Notes	2025 £	2024 £
FIXED ASSETS			
Tangible Assets used for charitable purposes	5	116,110	119,507
CURRENT ASSETS			
Debtors	6	17,942	28,752
Cash at bank and in hand		736,874	676,079
TOTAL CURRENT ASSETS		754,816	704,831
CREDITORS: Amounts falling due within one year	7	(32,301)	(22,557)
NET CURRENT ASSETS		722,515	682,274
Total assets less current liabilities		838,625	801,781
Defined benefit pension scheme asset/(liability)	9	1,646,000	1,302,000
NET ASSETS INCLUDING PENSION ASSET/ LIABILITY		2,484,625	2,103,781
RESERVES			
Unrestricted Funds	11		
- General Reserves		696,170	703,518
- Designated Funds		116,584	62,959
- Pension Fund		1,646,000	1,302,000
Restricted Funds	11	25,871	35,304
TOTAL FUNDS		2,484,625	2,103,781

The accounts were approved by the Board on 25/11/2025 and signed on its behalf by:-

..... Trystan Pritchard (Director)

Registration Number: 3420271

The notes on pages 17 to 29 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF

CASH FLOW STATEMENT

FOR THE YEAR ENDING 31 MARCH 2025

	2025 £	2024 £
Cash flows from operating activities (SOFA)	380,844	297,211
Adjusted for:		
Depreciation	2,870	3,587
Interest received	(29,038)	(12,978)
	354,676	287,820
Changes in:		
Trade and other debtors	10,810	(11,891)
Trade and other creditors	9,744	2,605
Defined benefit pension scheme	(344,000)	(289,000)
Cash flows from operating activities	31,230	(10,466)
Cash flows from investing activities		
Expenditure on fixed assets	527	-
Interest received	29,038	12,978
Net cash flows from activities in the year	60,795	2,512
Changes in cash and that equivalent to cash	60,795	2,512
At the beginning of the year	676,079	673,567
At the end of the year	736,874	676,079

The notes of pages 17 to 29 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NOTES TO THE ACCOUNTS

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2025

1. **Accounting Policies**

General Information

The charity is a private limited company without share capital, registered in Wales and a registered charity in Wales. The address of the registered office is 25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd. The charity meets the definition of a public benefit entity.

Basis of Preparation/Statement of Compliance

These financial statements have been prepared under the historical cost convention and in accordance with FRS102 "The Financial Reporting Standard" applicable in the UK and Republic of Ireland, the Statement of Recommended Practice applicable to charities preparing their accounts in accordance with FRS102 (Charities SORP) and the Companies Act 2006.

The accounts have been prepared in sterling which is the functional currency of the charity.

Going concern

The trustees consider that there is no uncertainty as to whether the charity can continue in business.

Judgements and principal uncertainty regarding estimates

In preparing the financial reports, it is necessary to make judgements, estimates and decisions which affect the figures reported. These estimates and judgments are regularly reviewed and are based on experience and other factors including expectations of events in the future which are believed to be reasonable under the circumstances.

Depreciation/Impairment review

Fixed assets are stated in the accounts at cost (where the cost exceeds £1000) and are depreciated over their economic useful lives at the following rates:-

Land & Buildings	- 1% per year
Equipment	- 25% per year
Computer Equipment	- 25% to 33% per year

A review is made annually to identify indicators of impairment, Should the carrying value exceed the recoverable amount, the asset is impaired accordingly. Prior impairments are also reviewed for possible reversals annually.

Accounting for the funds

The unrestricted funds are available for use at the Trustees' discretion in order to promote the company's aims.

The designated funds are unrestricted funds which have been earmarked by the Trustees for a specific purpose in the future.

Restricted funds represent income towards a specific project where the donor specifies how the income can be spent.

Income

All income is included in the statement of financial activities when entitlement has passed to the charity, there is sufficient certainty that receipt is probable, the amount can be reliably measured, and any conditions attached have been met or are fully within the control of the charity.

1. **Accounting Policies - continued**

Income - continued

The main sources of income are grants and contracts from various sources.

Income with restrictions imposed are allocated to a restricted fund and matched with the expenditure.

Income has been split between the different incoming resources. The core funding is shown as voluntary income. All other income is shown as income from Charitable Activities, which mainly represents contracts with various funders and services offered as part of the activities of the charity to further its' charitable aims, in accordance with the SORP, as listed in note 2. Income is only deferred when it is received in advance.

Under certain contracts the company is allowed to recharge certain overhead costs to the restricted fund and an agency/administration fee are included in income as unrestricted and the equivalent costs are included in the restricted fund. These are not netted off in the Statement of Financial Activities due to the nature of the contract. The total for 2025 was £30,811 (2024: £23,709).

Welsh Government grants were received from the WCVA and local government as detailed in note 2.

Costs

All expenditure is included in the Statement of Financial Activities in accordance with the accruals concept, where there is a legal obligation committing the charity to the expenditure. The expenditure includes VAT as it cannot be recovered.

Costs have been categorised in accordance with the guidance given in the Charities SORP where all the expenditure directly related to the aims of the charity are shown as costs of "charitable activities". Governance costs include those incurred in relation to the constitutional and statutory requirements. Support costs are included within the charitable activities as analysed in the SOFA.

Support Costs

The general running costs of the charity are detailed in the SOFA and notes to the accounts. Since there is only one charitable activity and no trading/fund raising activities it is not considered necessary to further allocate support costs.

Grants Schemes

The company operates grant schemes and the relevant details are shown in note 2.

Pension Schemes

The company is a member of the Gwynedd Council pension scheme which is a defined benefit statutory scheme. The fund is governed by the Local Government Pension Scheme Regulations 1997.

The amounts charged to operating profit are the current service costs and gains and losses on settlements and curtailments where applicable. They are included as part of staff costs. Past service costs are recognised immediately in the Statement of Financial Activities if the benefits have vested. If the benefits have not vested immediately, the costs are recognised over the period until vesting occurs. The interest costs and the expected return on assets are shown as a net amount of other finance costs or credits adjacent to other finance costs.

Actuarial gains and losses are recognised immediately in the statement of total recognised gains and losses.

1. **Accounting Policies - continued**

Pension Schemes - continued

The scheme is funded with the assets of the scheme held separately from those of the company, in separate trustee administered funds. The pension scheme assets are measured at fair value and liabilities are measured on an actuarial basis using the projected unit method and discounted at a rate equivalent to the current rate of return on a high quality corporate bond of equivalent currency and term to the scheme liabilities. The actuarial valuations are obtained at least triennially and are updated at each Balance Sheet date. The resulting defined benefit asset is presented separately after other net assets on the face of the Balance Sheet.

The company has started a new pension scheme for any new staff with The Pension Trust, where the employer pays a contribution of 10%. This is a defined contribution scheme where contributions are allocated in accordance with the role of the staff concerned.

Operating Leases

Operating leases are charged to the Statement of Financial Activities as incurred.

Debtors

Debtors are recognised at the settlement amount due after any discount offered

Cash at bank and in hand

Cash at bank and in hand includes cash and short term liquid investments where the known amount is at a low risk of change.

Creditors and provisions

Creditors and provisions are recognised at the settlement amount after allowing for any discount.

Financial instruments

A financial asset or financial liability is recognised only when the entity becomes a party to the contractual provisions of the instrument.

Basic financial instruments are initially recognised at the amount receivable or payable including any related transaction costs, unless the arrangement constitutes a financial transaction, where it is recognised at the present value of the future payments discounted at a market rate of interest for a similar debt instrument.

2. **Statement of Financial Activities**

The surplus (2024: surplus) for the year is stated after charging the following:-

	2025 £	2024 £
Depreciation	2,870	3,587
Auditors Fees: Audit	5,000	5,000
Trustees' Fees & pension	-	-
	====	====

2. **Statement of Financial Activities - continued**

	Unrestricted £	Restricted £	Total 2025 £	Total 2024 £
Income - Voluntary Income				
WCVA - Core funding	276,875	-	276,875	262,713
	276,875	-	276,875	262,713
Income - Charitable Activities				
Building Stronger Bridges	-	47,256	47,256	44,557
WCVA - GwirVol	-	6,650	6,650	6,650
Gwynedd - Service level agreement	8,880	-	8,880	8,880
Agency fee	9,830	-	9,830	7,650
Administration fee	20,981	-	20,981	16,059
Other income - Services & courses	9,845	-	9,845	16,018
Eisteddfod Genedlaethol Llŷn ac Eifionydd	-			9,300
SROI income	79,500	-	79,500	43,071
Social Prescription	-	61,917	61,917	60,900
Gwynedd Council – Loneliness & Isolation Fund	-	-	-	45,454
Shared Prosperity Grants	-	824,444	824,444	735,387
Gwynedd Council - Gafael Llaw	-	62,457	62,457	12,000
Computers WCVA	-	2,400	2,400	-
	129,036	1,005,124	1,134,160	1,005,926
Expenditure - Charitable activities				
Wages & travel	293,736	171,112	464,848	403,003
Advertising & promotion	3,294	16,324	19,618	18,626
Staff training & recruitment	3,999	1,280	5,279	1,185
Office running costs	18,551	2,109	20,660	21,009
Administration fee	-	20,981	20,981	15,584
Services & courses	43	10,164	10,207	3,856
Premises costs	52,623	1,580	54,203	38,752
Bank charges	375	-	375	801
Net finance costs	(61,418)	-	(61,418)	(46,406)
Depreciation	2,870	-	2,870	3,587
Loss on sale of mobile unit	-	27	27	-
Grant payments	-	756,158	756,158	753,672
Project running costs	-	9,830	9,830	7,650
Appraisal costs	5,530	25,000	30,530	-
Support Costs (Governance)				
Audit & accountancy	5,000	-	5,000	6,000
Trustees' travelling expenses	61	-	61	87
	324,664	1,014,565	1,339,229	1,227,406

2. **Statement of Financial Activities - continued**

Grant Payments - Institutions	2025 £	2024 £
WCVA Youth led grant scheme - 2 (2024:2)	5,000	5,000
Loneliness & Social Isolation Fund - (2024: 26)	-	40,000
Shared Prosperity Fund -35 (2024:36)	751,158	708,672
	756,158	753,672

Recipient details and further information and analysis is provided in the Annual Report available at www.mantellgwynedd.com

In accordance with the accounting policy detailed, certain overhead (support) costs are recharged and administration/agency income is shown in the SOFA . The current year charge totalled £5,587 (2024: £6,654)

3. **Staff**

	2025	2024
Average number of employees for the year:-		
Supporting the Third Sector	14	13

	2025 £	2024 £
Wages	373,066	322,370
National Insurance	30,592	24,935
Pension Benefit - 3 members of staff (2024: 3)	29,582	28,594
Pension Contribution - 9 members of staff (2024: 10)	24,370	19,754
	457,610	395,653

No employees earned £60,000 or more during the year (2024: nil). There were no redundancy payments during the year (2024: nil).

A total of £118,659 (2024: £115,200) was paid to the management team, inclusive of employer national insurance and pension contribution, in accordance with local government pay scales. Salaries are allocated according to the role of employee in the Statement of Financial Activities.

4. **Corporation Tax**

The charity is exempt from tax on income and gains to the extent that these are applied to its charitable objects.

5. **Fixed Assets**

	Freehold Property (Dolgellau)	Mobile Unit	MESMAC	Equipment	Computer Equipment	Total
Cost	£	£	£	£	£	£
At 1.4.24	125,000	23,691	408	47,757	31,177	228,033
Additions	-	-	-	-	-	-
Disposals	-	(23,691)	-	-	-	(23,691)
As at 31.3.25	125,000	-	408	47,757	31,177	204,342
Depreciation						
At 1.4.24	12,500	23,164	408	41,281	31,173	108,526
For the year	1,250	-	-	1,619	1	2,870
On disposals	-	(23,164)	-	-	-	(23,164)
At 31.3.25	13,750	-	408	42,900	31,174	88,232
Net Book Value						
At 31.3.25	111,250	-	-	4,857	3	116,110
At 31.3.24	112,500	527	-	6,476	4	119,507

The assets are used for charitable purposes.

6. **Debtors** - amounts falling due within one year

	2025	2024
	£	£
Trade debtors	11,942	22,752
Prepayments	6,000	6,000
	17,942	28,752

7. **Creditors** - amounts falling due within one year

	2025	2024
	£	£
Trade creditors	12,728	4,000
Other taxes and Social Security costs	8,432	7,908
Accruals & deferred income	5,000	5,000
Pension creditor	6,141	5,649
	32,301	22,557

8. **Related Party Transactions**

The Company is managed by the Board as listed on page 2. Travel expenses totalling £61 were paid to two Board members this year (2024: £87). No fees or remuneration was paid to Board members (2024: £ nil).

8. **Related Party Transactions- continued**

The chief executive was appointed an independent board member of Betsi Cadwaladr University Health Board, representing the third sector, until her resignation at the end of February 2019. The Health Board provided funding for the Building Stronger Bridges/Health and Wellbeing Facilitator and Social Prescription projects during the year (2024: 2).

9. **Gwynedd Council Pension Scheme**

The company is a member of the Gwynedd Council Pension scheme which is a defined benefit statutory scheme. The fund is governed by the Local Government Pension Scheme Regulations 1997. The last triennial independent actuarial valuation was performed as at 31 March 2022, however a detailed valuation is performed at each year end in accordance with FRS102. The pension costs for the period are detailed below.

Hymans Robertson prepared a report for the preparation of these accounts:-

Movement in the Defined Benefit Scheme Assets, Obligations and Surplus

	Assets £000	Obligations £000	Surplus £000
B/fwd 1.4.24	3,100	1,798	1,302
Charged to the statement of financial activities			
Current service cost	-	27	
Interest income on plan assets	150	-	
Interest cost of defined benefit obligation	-	87	
	150	114	36
Cash flow			
Participants contributions	7	7	-
Employer contributions	28	-	28
Benefits paid	(39)	(39)	-
	3,246	1,880	1,366
Remeasurements			
Changes in financial assumptions	-	(275)	
Changes in demographic assumptions	-	(3)	
Other experiences	-	(16)	
Return on assets excluding amounts included in net interest	(14)	-	
	(14)	(294)	280
C/fwd 31.3.25	3,232	1,586	1,646

9. Gwynedd Council Pension Scheme - continued

Fair Value of Employer Assets

	31 March 2025 £000's	31 March 2024 £000's
Equities	2,101	1,953
Property	162	217
Cash	678	682
Bonds	291	248
	3,232	3,100

Net Pension Assets

	31 March 2025 £000's	31 March 2024 £000's
Scheme Assets	3,232	3,100
Present Value of Scheme Liabilities	(1,586)	(1,798)
Net Pension Surplus	1,646	1,302

	31 March 2025 £	31 March 2024 £
Movement in surplus/deficit during the year;-		
Surplus b/f	1,302,000	1,013,000
Current service cost	(27,000)	(29,000)
Employer contribution	29,582	28,594
Net return on assets	61,418	46,406
Actuarial gains/(losses)	280,000	243,000
Surplus c/f	1,646,000	1,302,000

The estimated contributions for the year to 31 March 2026 are £29,000 (2024: £29,000). The rate of return on plan assets was 4.4% in the year to 31 March 2025 (2024: 11.2%) , with the employer assets representing less than 1% of the fund.

Assumptions	31 March 2025 (% per annum)	31 March 2024 (% per annum)
Pension increase rate	2.75	2.75
Salary increase rate	3.25	3.25
Discount rate	5.80	4.85

Sensitivity analysis- change in assumptions	Approx % increase	Approx £000
0.1% decrease in the Real Discount Rate	2%	28
Life expectancy increase of 1 year	4%	63
0.1% increase in the Salary Increase Rate	0%	2
0.1% increase in the Pension Increase Rate	2%	27

10. Statement of Net Assets between Funds

As at 31.3.25

	Unrestricted Funds £	Restricted Funds £	Total £
Fixed Assets	116,110	-	116,110
Current Assets	2,374,945	25,871	2,400,816
Creditors	(32,301)	-	(32,301)
	2,458,754	25,871	2,484,625

As at 31.3.24

	Unrestricted Funds £	Restricted Funds £	Total £
Fixed Assets	119,507	-	119,507
Current Assets	1,971,527	35,304	2,006,831
Creditors	(22,557)	-	(22,557)
	2,068,477	35,304	2,103,781

11. Statement of Reserves for the year ended 31 March 2025

Restricted Funds

	Balance at 1.4.24 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Balance at 31.3.25 £
1. Grant Schemes - various	2,736	6,650	(6,200)	-	3,186
2. Building Stronger Bridges/ Health Facilitator	4,284	47,256	(49,891)	-	1,649
3. Volunteering Centre/ Gwirvol	2,002	-	-	-	2,002
4. Mobile Unit	4,687	-	(27)	-	4,660
5. Social Prescription	3,547	61,917	(63,996)	-	1,468
6. Community Co-ordinator	16,812	-	(6,553)	-	10,259
7 Voluntary Sector Fund	-	824,444	(824,197)	-	247
8 Gafael Llaw to volunteer	1,236	62,457	(63,701)	8	-
9. Computers to hire	-	2,400	-	-	2,400
	35,304	1,005,124	(1,014,565)	8	25,871

Unrestricted Funds	Balance at 1.4.24 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Actuarial Gain £	Balance at 31.3.25 £
1.General Funds	703,518	434,949	(388,664)	(53,633)	-	696,170
2.Designated Funds:-						
- Staff costs	2,592	-	-	-	-	2,592
- Contributions towards 2018/19 and future costs	33,318	-	-	-	-	33,318
- Employing officer for 6 months	5,674	-	-	-	-	5,674
- Employing SR0I staff for 12 months	21,375	-	-	53,625	-	75,000
3. Pension fund (note 9)	1,302,000	-	64,000	-	280,000	1,646,000
	2,068,477	434,949	(324,664)	(8)	280,000	2,458,754

The company's Directors wish to draw attention to the fact that the pension fund has affected the final results. As detailed in note 9) Gwynedd Council Pension Scheme, it is a defined benefit scheme where the valuation is updated annually in accordance with FRS 102. The 31.3.21 valuation assessed the scheme liabilities to be in excess of the scheme assets and as a result the plan had a deficit of £197,000, creating a defined benefit liability in the Statement of Financial Position as at the year end. The fund has been in surplus at each subsequent year end.

On 31.3.25 the valuation shows that the plan assets are in excess of the plan liabilities, consequently creating a plan surplus of £1,646,000 in the current Statement of Financial Position (also 31.3.24 £1,302,000). The last full triennial valuation took place as at 31.3.22 , with 2019 being the previous full valuation. In accordance with FRS 102 the plan asset has been recognised as it is possible to realise the amount via either reduced contributions in the future and/or a refund. Both Gwynedd Council and Hymans Robertson confirmed that the plan terms and conditions allow this.

The financial statements are prepared in accordance with UK GAAP therefore the IAS19 guidance regarding asset ceiling has not been applied. As a result of the 2025 triennial review the employer contribution for the next three years has been reduced to nil.

The scheme is outside the control of the Directors and the results can vary considerably year on year.

11. Statement of Reserves for the year ended 31 March 2024

Restricted Funds

	Balance at 1.4.23 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Balance at 31.3.24 £
1. Grant Schemes- various	2,736	52,104	(52,104)	-	2,736
2. Building Stronger Bridges/ Health Facilitator	3,599	44,557	(43,872)	-	4,284
3. Volunteering Centre/ Gwirvol	2,002	-	-	-	2,002
4. Mobile Unit	4,687	-	-	-	4,687
5. Social Prescription	3,492	60,900	(60,845)	-	3,547
6. Developing Maesgeirchen	1,459	-	(711)	(748)	-
7. Community Co-ordinator	27,613	-	(10,801)	-	16,812
8 Voluntary Sector Fund	(315)	735,387	(735,072)	-	-
9 Gafael Llaw to volunteer	-	12,000	(10,764)	-	1,236
10 Eisteddfod Llyn ac Eifionydd	-	9,300	(12,374)	3,074	-
	45,273	914,248	(926,543)	2,326	35,304

Unrestricted Funds

	Balance at 1.4.23 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Actuarial Gain £	Balance at 31.3.24 £
1.General Funds	685,338	367,369	(346,863)	(2,326)	-	703,518
2.Designated Funds:-						
- Staff costs	2,592	-	-	-	-	2,592
- Contributions towards 2018/19 and future costs	33,318	-	-	-	-	33,318
- Employing officer for 6 months	5,674	-	-	-	-	5,674
- Employing SR0I staff for 12 months	21,375	-	-	-	-	21,375
3. Pension fund (note 9)	1,013,000	-	46,000	-	243,000	1,302,000
	1,761,297	367,369	(300,863)	(2,326)	243,000	2,068,477

The company's Directors wish to draw attention to the fact that the pension fund has affected the final results. As detailed in note 9) Gwynedd Council Pension Scheme, it is a defined benefit scheme where the valuation is updated annually in accordance with FRS 102. The 31.3.21 valuation assessed the scheme liabilities to be in excess of the scheme assets and as a result the plan had a deficit of £197,000, creating a defined benefit liability in the Statement of Financial Position as at the year end. The fund has been in surplus at each subsequent year end.

On 31.3.24 the valuation shows that the plan assets are in excess of the plan liabilities, consequently creating a plan surplus of £1,302,000 in the current Statement of Financial Position (also 31.3.23 £1,013,000). The last full triennial valuation took place as at 31.3.22 , with 2019 being the previous full valuation. In accordance with FRS 102 the plan asset has been recognised as it is possible to realise the amount via either reduced contributions in the future and/or a refund. Both Gwynedd Council and Hymans Robertson confirmed that the plan terms and conditions allow this. The financial statements are prepared in accordance with UK GAAP therefore the IAS19 guidance regarding asset ceiling has not been applied.

The scheme is outside the control of the Directors and the results can vary considerably year on year.

11. Statement of Reserves for the year ended 31 March 2025 - continued

The restricted funds represent income towards a specific project where the donor specifies how the income can be spent:-

1. Various grant schemes for the community.
2. Building Stronger Bridges - Health Facilitator.
3. Core funding of the Volunteer Centre and volunteering amongst Young People in Gwynedd project.
4. Mobile Unit for taking information out to the communities within Gwynedd and beyond.
5. Social Prescription pilot scheme in Arfon
6. Cymru Garedig Community Co-ordinator Scheme.
7. Voluntary Sector Fund shared prosperity fund grants supporting individuals with special needs.
8. Gafael Llaw to Volunteer - supporting individuals with additional needs
9. Computers to buy and hire to third sector.

The unrestricted fund represents the funding from various external funders to further the objects of the charity.

The designated funds have been decided by the Trustees to cover future costs as follows:-

- redundancy and sickness staff costs;
- contribution towards general running costs in 2018/19 and the future.
- contribution towards employing an individual for 6 months during 2015/16 with the balance being carried forward.
- contribution towards employing SR0I staff for 12 months.

12. Financial Commitments

At 31 March, 2025 the company had cumulative operating lease commitments on land and buildings and equipment expiring:-

	Land and Buildings 2025	Equipment 2025	Land and Buildings 2024	Equipment 2024
	£	£	£	
Within one year	24,000	4,568	24,000	4,743
Between two and five years	96,000	15,223	54,000	5,547
After five years	42,000	-	-	-
	162,000	19,791	78,000	10,290

13 . Statement of Financial Activities - Comparative Statement of Financial Activities information for the year ended 31 March 2024

	Unrestricted Funds £	Restricted Funds £	Total 2024 £	Total 2023 £
Income and endowments from				
Donations and legacies				
Voluntary income	262,713	-	262,713	246,584
Charitable activities				
Supporting the Third Sector	91,678	914,248	1,005,926	354,671
Bank interest	12,978	-	12,978	2,238
Total income	367,369	914,248	1,281,617	603,493
Expenditure on:				
Charitable activities				
Supporting the Third Sector	300,863	926,543	1,227,406	648,767
Total expenditure	300,863	926,543	1,227,406	648,767
Net Income before other recognised gains and loss	66,506	(12,295)	54,211	(45,274)
Net transfers between funds	(2,326)	2,326	-	-
	64,180	(9,969)	54,211	(45,274)
Other recognised gains/losses				
Actuarial gains/(losses) on defined benefit pension scheme	243,000	-	243,000	841,000
Net movement in funds	307,180	(9,969)	297,211	795,726
Total funds brought forward	1,761,297	45,273	1,806,570	1,010,844
Total funds carried forward	2,068,477	35,304	2,103,781	1,806,570

MANTELL GWYNEDD CYF

England & Wales - Charity number 1068851

Accounts

Company Number 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(LIMITED BY GUARANTEE)

FINANCIAL ACCOUNTS

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

MANTELL GWYNEDD CYF.

TRUSTEES' (DIRECTORS') REPORT

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

The trustees present their report together with the accounts for the year ending 31 March 2024.

Principal Activity and Review

The principal activity of the Company during the year was to promote any charitable objectives for the good of the people of Gwynedd, and especially through assisting and supporting such charitable objectives and work of volunteer organisations within the welfare district. Further information on the activities can be seen in the Annual Report which is available at the company's premises.

Reference & Administrative Details

Charity Name	Mantell Gwynedd Cyf.
Registered Charity Number	1068851
Registered Company Number	3420271
Registered and Principal Office	25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Auditors	Emyr Mortimer Archwilwyr Cyf. 32 Y Maes Caernarfon
Solicitors	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bankers	Barclays Bank Parc Menai Bangor
	Cambrian Credit Union 144 Conway Road Llandudno Junction Conwy
	Santander Bridle Road Bootle Merseyside
	The Charity Bank Ltd. Fosse House 182 High Street Tonbridge
	Shawbrook Bank Ltd. Lutea House Warley Hill Business Park Great Worley Brentwood
	Flagstone Group - HSBC, Aldermore, Nationwide, and Sainsbury's Banks. 1st Floor Clareville House 26-27 Oxendon Street London

Trustees (Directors)

The members who served during the year and the current members are:-

Gwen Griffith (Chairman resigned 20.12.23)
Elwen Roberts (Treasurer)
Sydna Ann Williams (Vice Chairman/Vice Treasurer 20.12.23)
Trystan Pritchard (Vice Treasurer/Chairman 20.12.23)
Betty Williams
Y Tad Deiniol
Meinir Wyn Evans (Vice Chairman appointed 20.12.23)

The names of the senior staff members (Management Team) are:-

Bethan Russell Williams - Chief Officer
Ceren Williams - Deputy Chief Officer & Head of Finance and Operations Team

All staff are paid in accordance with the local government pay scale.

Structure, Governance & Management

The company is limited without share capital and is a registered charity and its governing document is its Memorandum & Articles of Association. Appointments are made at the Annual General Meeting, in accordance with the Memorandum and Articles of the charity.

Mantell Gwynedd has a process to induct new trustees. It is the responsibility of the Chief Officer and the Chairman to ensure that the new trustees follow the induction process.

The business of the Charity is managed by the trustees. Trustees are responsible for developing the Charity's policy structure, and ensuring that the Charity is managed effectively. The aim is to secure the welfare of the charity, thus enabling the work to continue in the future.

Staff have been appointed, to work directly for the Trustees, to oversee the day to day management of the office, in line with the operating policy. The Board meets at least four times per annum, although additional meetings may be convened should the need arise. The trustees may appoint one or more sub-committees in accordance with the Memorandum and Articles of the Company.

Risks facing Mantell Gwynedd during 25-26

- The current Partnership Agreement with Welsh Government is in place until March 2025. **Future core funding** will be dependent on the outcome of budget and review negotiations within Welsh Government. Departments within Welsh Government will need to show the effect of withdrawing any current funding. Whilst a change in funding arrangements might result in reputational damage or a legal challenge to Welsh Government, there will be a need for WG Officials to show the impact of funding. The work of measuring core funding impact has been underway by TSSW and alongside this impact work a Business Plan is also being developed by TSSW

- The additional funding provided by Welsh Government during 2021-22 enabled the work of **Social Value Cymru** to continue with a three member staff team. Despite considerable interest in this work and successful bids already won by the team it must be noted that the future of this work is entirely dependent on winning tenders and other contract work. At this moment in time the work is in abundance with the team having to turn down some opportunities, but with other organisations and institutions also venturing into this area of work the competition will be greater. Cuts to organisational budgets might mean there is no financial flexibility within organisations to commission this type work. As part of the planning work relating to Social Value Cymru the Board of Mantell Gwynedd decided to invest £75,000 of reserves funding to appoint a fourth member of staff who will help with the current workload and also help ensure that the team are no longer turning down potential work.

Risks facing Mantell Gwynedd during 25-26 - continued

- Mantell Gwynedd have always needed to present bids for additional funding to a host of external funders. However, with **external funding sources** appearing to be less and competition for the funding much greater there will be a need to be both creative and proactive in presenting bids. Proposed cuts in Local Authority and other public sector budgets will mean opportunities to bid to those organisations will be fewer and funding much less. Mantell Gwynedd, for example, will need to identify a suitable funder to continue the the Gafael Llaw Volunteering project and whilst funders have been identified the competition is likely to be much tougher.

- The **Arfon Social Prescription project** has been funded through the Betsi Cadwaladr University Health Board since 2016. The current funding stream comes to an end in March 2025 and there is therefore considerable risk to the future of this project. In September 2023 the Health Minister placed all Health Boards under the microscope with regard to financial responsibilities and planning. There is also considerable competition for Social Prescribing funding and there will be a need to act swiftly when a funding opportunity arises. Our saving grace is that Mantell Gwynedd has diligently measured the social value of this project since 2016 using the SROI (social return on investment) methodology. We will continue to measure the social value of the project so that we are well placed to bid when a funding opportunity arises. We failed to secure funding from the Regional Integrated Fund despite being encouraged by Cyngor Gwynedd to do so. Negotiations continue during 2024 to identify funding.

- During 2024 Mantell Gwynedd's Board acknowledged the risk relating to the **Dolgellau office** in terms of upkeep liability. The office is an old registered building and despite reserves funding having been spent on it in recent years the likely upkeep in future years will be substantial. Given the reduced use of the building since covid with greater online activity taking place, plus a number of tenants having left the building due to project closures, the Board took the decision to put the building on the open market during the Spring of 2024. It is hoped a sale will close during the end of 2024 but the building remains a risk until its disposal.

Objectives and Activities, Achievements and Performance

The aim of Mantell Gwynedd is to support voluntary and community groups, to encourage individuals to volunteer and to be a strong voice for the third sector in Gwynedd. It is a registered charitable company with local membership, but is also part of the Wales wide network of County Voluntary Councils. Its' core funding comes from the Welsh Government via the WCVA. The organisation also takes on numerous other projects all with the same objective, to support and promote volunteering and the third sector in Gwynedd.

The activities include the following:-

- Promote, develop and support volunteering opportunities
- Represent the third sector on, and work collaboratively with, strategic partnerships
- Support individuals and organisations to engage more effectively with public bodies
- Provide governance support to organisations e.g. constitutional and financial matters
- Support organisations to better measure their value, particularly social value
- Operate as a link between individuals and third sector organisations e.g. Social Prescription
- Provide support to run projects, and pilot projects on behalf of the third sector as and when needed.
- Administer grant funding and provide advice on sources of funding
- Promote the development of social enterprises and sustainability of organisations
- Promote and co-ordinate third sector consortia arrangements
- Share information with the third sector via the quarterly newsletter, bulletins, information sheets, the website, social media and any other relevant sources.
- Offer a programme of training to support organisations and volunteers in their work
- Offer practical services such as the loan of equipment, including the Mobile Unit, photocopying service, meeting rooms and office space.
- Offer payroll services
- Encourage working collaboratively across sectors.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2023-24

Gwynedd Volunteer Centre project

The main role of the Volunteer Centre is to promote and celebrate volunteering, recruit and support volunteers as well as advise on and develop good practice in volunteering.

Volunteers' Week 2023.
Every year the Gwynedd Volunteer Centre organises a range of activities during 'Volunteers' Week' which is a national event to celebrate volunteering.

This year, we returned to Portmeirion for the highlight of the Week with our 'Celebration and Thank You Event'. Our guest speaker was Emyr Williams Chief Executive of Eryri National Park Authority who discussed the importance of the contribution of volunteers to the national park.

Scam Awareness
During the year the Volunteer Centre worked in partnership with North Wales Police and Gwynedd Council to arrange a series of sessions to raise awareness about scams. Almost 100 people from local organisations and volunteers attended to hear about the challenges and how we can share important messages of good practice with the wider community.

New Wales Volunteering website
The new Volunteer Wales website was launched in 2023 with a fresh look to connect volunteering opportunities with volunteers across Wales. This is the main database of volunteering opportunities in the country.

Disclosure and Barring Service (DBS) session
In October, an update workshop was held by the Disclosure and Barring Service for local volunteering organisations. Following the COVID-19 lockdown there was an obvious need to be reminded of the process and arrangements for DBS checks especially for volunteers. We had a very interactive session to reinforce the procedures and when it is appropriate to carry out a check on volunteers. The session was also an opportunity for organizations to revisit their safeguarding policies and arrangements.

In terms of figures :

- 166 enquiries through Volunteering Wensite
- 98 volunteers registered through Volunteering Wales in Gwynedd

Social Prescription Project

Social Prescription enables GPs, nurses and other primary care professionals to refer individuals to a range of non-clinical services. Social Prescription also plays a key role in preventative work e.g. promoting awareness of screening, falls prevention, and referring to and promotion of health awareness courses.

Social Prescription seeks to address people's needs in a holistic way. It supports individuals to take greater control of their own health and well-being. Social Prescribing schemes can involve a variety of activities which are typically provided by voluntary and community sector organisations.

There are many different models of Social Prescribing but most involve a link worker or navigator who works with people to access local sources of support. Mantell Gwynedd is well placed as an umbrella organisation to undertake this work particularly given its vast database of opportunities and its connections with, and knowledge of, third sector providers. In addition to this, as it does not itself provide any front line services there is no vested interest or conflict as it refers to other organisations.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2023-24 - continued

Social Prescription Project - continued

The Mantell Gwynedd project is currently funded by Betsi Cadwaladr University Health Board.
Since the project started in 2016 there have been a total of 1,621 individuals who have been supported.

During 2023–24 204 individuals have been supported.

This is what one individual had to say about the support received through this project:

"Huge thanks to the Social Prescribing Officer for the information and help. I feel as if I am coping far better now. I was amazed at how quickly things got better for me after speaking to the Officer. Four organisations got in touch with me the same week to arrange visits and discuss support. Thank you for being patient with me and listening to my situation"

Building Strong Bridges project / Well-being

The Building Strong Bridges project is funded through Betsi Cadwaladr University Health Board and enables Mantell Gwynedd to employ a full time Health and Well-being Facilitator.

The facilitator post ensures there is a bridge between the Health Board and third sector organisations who provide services within the health and well-being sector.

The Facilitator

- Facilitates meetings and supports Networks and Forums
- Raises awareness of opportunities to influence
- Ensures that there is a third sector perspective at partnership meetings and other events
- Holds a series of Network events throughout the year

During 2023-24 a series of Wellbeing and Volunteering Network meetings were held. These meetings are central to supporting third sector organisations e.g. to attract funding and apply for grants for projects which, in turn, lessen dependence on statutory services; they are a contact point for information sharing and updates as well as sharing good practice and a means to raise awareness of influencing opportunities; they are essential to ensure third sector organisations have a voice and enable organisations to promote their contribution to the health and wellbeing agenda at a county level and beyond.

During 23-24 the main topics of discussion at network meetings were

- Safeguarding (20.04.23)
- Interactive Speed Dating event (15.06.23)
- Raising Voices : raising awareness of long term conditions such as MS and epilepsy (26.07.23)
- Iechyd Da event at Dolgellau (12.10.23)
- DBS Workshop (24.11.23)
- Funding opportunities deriving from Shared Prosperity Funding to develop literacy (19.12.23)
- Resilience – an introduction to Dŵr Cymru's Resilience project (06.03.24)

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2023-24 - continued

The Facilitator engaged with over 150 organisations during 23-24
During the year the Facilitator contributed to Betsi Cadwaladr University Health Board's North Wales pre conception strategy, collaborated with other Facilitators across North Wales to hold a regional wellbeing event which attracted over a hundred attendees, and ensured that the views of third sector organisations in Gwynedd were central to local, regional and national developments.

Social Value Cymru Project

The well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 set solid foundations for the work of measuring social value by placing a responsibility on public, private and third sector bodies to work differently. To do this there was a need to work out which were the important areas that needed measuring and managing. It is only by understanding the social value of activities that we can effectively get to grips with managing the way in which we create well-being. Today these principles have been further enhanced in the Social Partnership and Public Procurement (Wales) Act. The aim of this most recent legislation is to ensure we work together to improve ways in which we deliver public services and well-being in Wales. Measuring social value is central to all of this.

Since 2016 Mantell Gwynedd has been at the forefront of developing and measuring social value.

In 2019 Mantell Gwynedd achieved the national kite mark for embedding social value in all of its work. This was the first time an umbrella organisation achieved this kite mark.

Later in 2020 Mantell Gwynedd won a national award from Social Value UK for its partnership working which was aimed at maximising social value.

In 2024 Mantell Gwynedd achieved the Level 2 kitemark from Social Value International. This latest kitemark demonstrates Mantell Gwynedd is consistently striving to maximise social value in all its work.

The Social Value Cymru team at Mantell Gwynedd is able to offer a wide range of services with regards to measuring social value. This includes full SROI reports as well as specifically tailored training for organisations.

During 2024 Mantell Gwynedd's Board made a decision to invest some of the company's reserves in this project. The result is that an additional member of staff has been appointed for two years which means the team of four are better placed to bid for work. All of them are trained through Social Value International. One member of the team has International Trainer status and provides training world wide.

"The study into our work with Eleri and Mathew was an amazing experience. Our ambition is to exhibit the results to help us attract more statutory funding so we can continue with aspects of our work in both Bro Ffestiniog and Penrhyndeudraeth"
Gwydion ap Wynn, Y Dref Werdd Project Manager.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2023-24 - continued

Compassionate Cymru Project

In 2018 the Welsh Government set out its aspirations for Wales to become the world's first "compassionate country". Since then, work has been ongoing to spread the compassionate approach throughout Wales.

The vision of Compassionate Cymru Garedig is for Wales to become a considerate and caring nation which comes together to develop compassionate ways to support people's health and wellbeing. Compassionate Cymru Garedig works with individuals, organisations and communities to help improve the ways in which people die, care and grieve in Wales.

The aim of Compassionate Cymru Garedig is to help people collate and share information and offer care and support in a compassionate way within their communities. It concentrates specifically on end of life care and support, whatever point in life that may happen.

Mantell Gwynedd is pleased to be a part of this unique development and in collaboration with Public Health Wales funding has been secured to employ a Compassionate Cymru Garedig Officer who is employed by Mantell Gwynedd and works across Gwynedd, Mon and Conwy.

This is a two year project lasting until 2025 and it is hope that a Caffi Colled will have been established in Arfon Dwyfor and Meirionnydd by then which will be sustainable beyond the lifespan of the project funding. A Directory of services will also be published.

The Officer's main work is to:

- Promote compassionate approaches
- Support local networks which promote compassion
- Map existing end of life care and grief services and create a Service Map with the aim of identifying gaps in services and working with communities to fill those gaps. In time it is hoped that this will ensure a comprehensive end of life care service within our communities.
- Support workplaces to adopt policies for individuals who have received a diagnosis of a condition which reduces life expectancy and also support individuals with death and grief.

During 2022-23 a Directory of Services was compiled which contains details about services which offer end of life care and support which are available to children, young people and adults.

During the year Caffi Colled was set up in Bethesda under the care of Chaplain Sara Roberts. This Caffi Colled now meets regularly throughout the year and offers invaluable support to individuals.

Arrangements are underway to set up a Caffi Colled in Pwllheli which will benefit the people of Pwllheli and Pen Llŷn.

Here's what some of the Caffi Colled participants had to say :

"I have taken advantage of the opportunity to socialise with other individuals who are in the same position as me. Having lost my husband during Covid it was incredibly hard to rejoin social events as a single individual rather than a couple. The Caffi Colled is not a sad place at all but it is an opportunity to share sad and happy memories over a cuppa and a biscuit and sometimes a tasty cake. It is an opportunity to support others when needed"

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2023-24 - continued

Gafael Llaw i Wirfoddoli project

The Shared Prosperity Fund provided the UK with £2.6b of funding which comes to an end in March 2025. £24.4m was allocated for Gwynedd with £4.2m earmarked for improving adult numeracy skills.

As part of the Resilient Communities project, which is funded by Shared Prosperity Fund, Mantell Gwynedd launched the Gafael Llaw i Wirfoddoli project.

The Gafael Llaw i Wirfoddoli project has enbled Mantell Gwynedd to employ a full time officer to provide 1:1 support for individuals who have additional support needs but who are keen to volunteer. The Officer commenced his role in January 2024.

The project works alongside a number of key agencies and organisations across Gwynedd so that new opportunities can be accessed for adults who wish to volunteer but who have additional support needs. The project has accepted referrals from mental health teams, Job Centres, Careers Wales, colleges and other local educational providers and also self referrals.

As this Annual Report goes to print over fifty individuals have benefitted from the support of the Gafael Llaw i Wirfoddoli Officer and have progressed to volunteering as a result of that support.

This is the story of Evan, one of the individuals who has become a volunteer thanks to the support of the Gafael Llaw i Wirfoddoli Officer.

Evan's Story

Evan lives in Cwm y Glo and came to the Gwynedd Volunteer Centre with his parents to ask about volunteering opportunities. Evan had attended Pendalar school when younger because of severe autism. He is a very shy individual.

After chatting with Evan it became apparent that he has a very keen interest in music and owns over 500 music albums. It was agreed that an opportunity would be sought at one of the town's charity shops in Caernarfon and contact was made with Sense charity shop on Pool St. Sense believes that everybody should be able to participate in events and day to day activities regardless of their disability or additional support needs.

Evan was supported throughout the whole process and today Evan is responsible for the shop's entertainment collection, keeping the stock tidy and organising albums according to genres.

The fun and newly found confidence which Evan has experienced has changed his life. Despite initially only volunteering on Monday mornings, Evan now volunteers three days a week.

Eira, Evan's mother said "I've seen a huge difference in Evan. He's so much happier in himself. The officer at Mantell Gwynedd and the staff at Sense have been Evan's saviours. We are so very grateful for the support. This has meant that Evan now has a happy life "

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2023-24 - continued

Payroll Service provided by Mantell Gwynedd

Mantell Gwynedd has offered a third sector payroll service for many years.

Financial matters, and particularly payroll matters, can be very complicated for small organisations who often depend on volunteers for their day to day running.

The payroll service provided by Mantell Gwynedd offers reassurance to organisations that proper procedures and protocols are in place and also ensures there is somebody at the end of a telephone line to offer support and assistance when required.

In recent years, especially with changes to pension requirements, the payroll service has been more important than ever to small organisations.

This is what some of the organisations who benefit from our Payroll Service had to say :

Amgueddfa Forwrol Llŷn

The payroll service is essential to us at the Amgueddfa Forwrol Llŷn and Mantell Gwynedd's service is first class

Cylch Meithrin Tregarth.

Without your help and guidance, I would not have been in a position to complete all the tasks needed. The role of Mantell Gwynedd in supporting volunteers like me must be invaluable to the communities you cover.
Many thanks for your assistance

Grants Administration

Mantell Gwynedd has a long and very successful history of grants administration.

As well as disseminating the Croeso Cynnes Grant (£20,000) and the Loneliness Grant (£20,000) during the year , Mantell Gwynedd was also successful in it's bid to administer Shared Prosperity Fund funding which was named Mantell Gwynedd Voluntary Sector Grant Fund and was worth £1.5m.

A Voluntary Sector Grants Fund Officer was appointed in August 2023 and the Fund was opened for applications in September 2023.

88 applications were received to the value of £5.8m.

36 successful applicants were informed in November 2023 and were told that all funded work had to be completed by December 2024.

The variety of organisations funded across Arfon, Dwyfor and Meirionnydd demonstrates how Mantell Gwynedd could reach every corner of the county geographically as well as reaching a wide variety of voluntary organisations.

Detailed and specialised work is now progressing at Mantell Gwynedd to demonstrate the social value of some of these projects.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 2023-24 - continued

Neuadd Bentref Llanllyfni said :

"The wellbeing of children at the Cylch Meithrin and our ability to provide a safe and warm environment is our priority as a Committee. However, raising funds to maintain the village hall and pay our bills is an ongoing challenge. Therefore the solar panels provided by the Mantell Gwynedd grant will make a huge difference to us and to everybody who uses the village hall. Thank you Mantell Gwynedd for the support !"

Heulwen Jones, Village Hall Chairperson.

Financial Review

The charity has a surplus of £54,211 at the year end (2023: deficit £45,274) prior to adjusting for the defined benefit pension plan.The reserves and defined benefit pension scheme are detailed in the notes to the accounts.

The Charity's Policy on Reserves

Mantell Gwynedd recognises and accepts its responsibilities as a charity, and employer to protect the financial viability and continuation of the organisation. In accordance with Charity Commission recommended good practice it is agreed that monies are allocated toward a reserve. The purpose of which is:-

- To ensure cash flow (cover delays in revenue funding);
- To cover any unforeseen circumstances;
- To provide the opportunity to attract/identify alternative funding should existing funding be subject to cutbacks;
- To ensure that should funding cease, the organisation would be able to fulfil all of its financial and legal obligations when winding up.

The level of the reserve will be reviewed annually by the Board. Unless and until otherwise agreed the organisation will maintain a minimum reserve equivalent to two months running costs of the organisation, and endeavour to increase this amount to four months running costs. An analysis of the reserves and pension scheme is made in note 11 to the accounts.

Plans for the future

- We will continue to deliver the requirements of the Third Sector Support Wales Partnership Agreement. Mantell Gwynedd is a member of Third Sector Support Wales, a network of support organisations for the third sector in Wales. Our shared goal is to enable the third sector and volunteers across Wales to contribute fully to individual and community well-being, now and for the future. Mantell Gwynedd will provide support under each of the four pillars of work – Good Governance, Volunteering, Sustainable Funding, and Engagement and influencing.

- Covid-19 has provided a new focus in terms of partnership working and particularly cross sector working. We will continue with these collaborative approaches for the benefit of the people of Gwynedd. The partnership working between Cyngor Gwynedd and ourselves during 23-24 around the Shared Prosperity Fund resulted in the creation of the Voluntary Sector Fund administered by Mantell Gwynedd and worth £1.5m to the sector. This evidence of how the sector benefits when partners work constructively together. We will continue with partnership approaches for the benefit of the sector.

Objectives and Activities, Achievement and Performance – continued

Plans for the future- continued

- Through our Social Value Cymru project we will continue to encourage and support the sector to measure its social value. Through this work we are able to demonstrate how the third sector can help unlock the potential of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. In addition to the 2015 legislation The Social Partnership and Public Procurement Act (Wales) puts responsibility on public bodies to make sure that spending on goods, works and services is done in a way that benefits everyone not just focus on costs. It sets up the Social Partnership Council and will ensure that procurement in Wales involves social responsibility. This is a significant step as we consider how Social Value Cymru develops. In line with this, Mantell Gwynedd's Board invested further funding into this area of work during 2024 which has seen the expansion of the Social Value Cymru team. We will continue to emphasise the importance of measuring social value within the sector.

- We will endeavour to expand on our Social Prescription work to ensure that third sector organisations are provided with the opportunity to deliver support to individuals with non-clinical needs. By doing so we hope that third sector organisations are able to contribute fully to the well-being agenda, thus fulfilling the aspirations of The Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 which places the third sector at the heart of the design and delivery of services. We will continue to measure the social value of this work so that we are well placed with sufficient evidence as we proceed to look for funding to continue with the project. We will continue to source funding to expand the current project

- We will look at practical ways of supporting the third sector to comply with the legislative requirements of The Welsh Language (Wales) Measure 2011. We will take every opportunity to support and promote the Welsh language within the third sector and will continue to build on Mantell Gwynedd's good work in this area.

- We will work with others to tackle the challenges of climate change and to promote good practice within the sector.

- As we face huge economic challenges we will work with partners to help tackle the cost of living crisis

Public Benefit Statement

The Management Committee has considered the Charity Commission guidance regarding Public Benefit and are satisfied that the Charity's activities during the year, as described in this report, satisfy the test.

Investment policy and objectives

Under the Memorandum and Articles of Association, the charity has the power to make any investment that the trustees judge to be appropriate, in the interests of the organisation and adequate to meet its obligations for the foreseeable future.

Trustees Responsibilities

The Trustees (who are also Directors of Mantell Gwynedd Cyf. for the purposes of company law) are responsible for preparing the Trustees' Report (incorporating the directors' report) and the financial statements in accordance with applicable law and United Kingdom Accounting Standards including Financial Reporting Standard 102: The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (UK Generally Accepted Accounting Practice).

Company law requires the Trustees to prepare financial statements for each financial year which give a true and fair view of the state of affairs of the charitable company and of the income and expenditure, of the charitable company for that period. In preparing these financial statements, the trustees are required to:

- select suitable accounting policies and then apply them consistently;
- observe the methods and principles in the Charities SORP 2019 (FRS 102);
- make judgements and accounting estimates that are reasonable and prudent;
- state whether applicable UK Accounting Standards have been followed, subject to any material departures disclosed and explained in the financial statements, and
- prepare the financial statements on the going concern basis unless it is inappropriate to presume that the charitable company will continue in business.

The Trustees are responsible for maintaining proper accounting records that disclose with reasonable accuracy at any time the financial position of the charitable company and enable them to ensure that the financial statements comply with the Companies Act 2006. They are also responsible for safeguarding the assets of the charitable company and hence for taking reasonable steps for the prevention and detection of fraud and other irregularities.

In so far as the Trustees are aware:-

- there is no relevant audit information of which the charitable company's auditors are unaware, and

- the Trustees have taken all steps that they ought to have taken to make themselves aware of any relevant audit information and to establish that the auditors are aware of that information.

- The Trustees are responsible for the maintenance and integrity of the corporate and financial information included on the charitable company's website. Legislation in the United Kingdom governing the preparation and dissemination of financial statements may differ from legislation in other jurisdictions.

This report was approved by the board on 13/11/24 and signed on its behalf by

..... Bethan Russell Williams (Secretary)

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT TO THE MEMBERS OF

MANTELL GWYNEDD CYF.

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

Opinion

We have audited the Financial Statements of Mantell Gwynedd Cyf. (Limited by Guarantee) for the year ended 31 March 2024 which comprise the Statement of Financial Activities, the Statement of Financial Position, the cash flow statement and the notes to the Financial Statements including a summary of significant accounting policies. The financial reporting framework that has been applied in their preparation is applicable law and United Kingdom Accounting Standards including Financial Reporting Standard 102 The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (United Kingdom Generally Accepted Acccounting Practice).

In our opinion the Financial Statements:

- give a true and fair view of the state of the charitable company's affairs as at 31 March 2024 and of its incoming resources and application of resources, including its income and expenditure, for the year then ended;
- have been properly prepared in accordance with United Kingdom Generally Accepted Accounting Practice; and
- have been prepared in accordance with the requirements of the Companies Act 2006.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (UK) (ISAs (UK)) and applicable law. Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's responsibilities for the audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the charitable company in accordance with the ethical requirements that are relevant to our audit of the Financial Statements in the UK, including the FRC's Ethical Standard, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Conclusions relating to going concern

In auditing the Financial Statements, we have concluded that the trustees' use of the going concern basis of accounting in the preparation of the financial statements is appropriate.

Based on the work we have performed, we have not identified any material uncertainties relating to events or conditions that, individually or collectively, may cast significant doubt on the company's ability to continue as a going concern for a period of at least 12 months from when the financial statements are authorised for issue.

Our responsibilities and the responsibilities of the trustees' with respect to going concern are described in the relevant sections of this report.

Other Information

The Trustees are responsible for the other information. The other information comprises the information included in the annual report, including the Trustees Report other than the Financial Statements and our auditor's report thereon. Our opinion on the Financial Statements does not cover the other information and, except to the extent otherwise explicitly stated in our report, we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the Financial Statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the Financial Statements or our knowledge obtained in the course of the audit or otherwise appears to be materially misstated. If we identify such material inconsistencies or apparent material misstatements, we are required to determine whether there is a material misstatement in the Financial Statements or a material misstatement of the other information. If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact.

We have nothing to report in this regard.

Opinions on other matters prescribed by the Companies Act 2006

In our opinion, based on the work undertaken in the course of the audit:-

- the information given in the Trustees' Report (incorporating the Directors' Report) for the financial year for which the Financial Statements are prepared is consistent with the Financial Statements; and
- the Trustees' Report (incorporating the Directors' Report) have been prepared in accordance with applicable legal requirements.

Matters on which we are required to report by exception

In the light of the knowledge and understanding of the Charity and its environment obtained in the course of the audit, we have not identified material misstatements in the Trustees' Annual Report.

We have nothing to report in respect of the following matters in relation to which the Companies Act 2006 requires us to report to you if, in our opinion:-

- adequate accounting records have not been kept or returns adequate for our audit have not been received from branches not visited by us;
- the Financial Statements are not in agreement with the accounting records and returns;
- certain disclosures of Trustees' remuneration specified by law are not made; or
- we have not obtained all the information and explanations necessary for the purpose of our audit;
- the Trustees were not entitled to prepare the Financial Statements in accordance with the small companies' regime and take advantage of the small companies' exemption in preparing the trustees report and from the requirement to prepare a strategic report.

Responsibilities of Trustees

As explained more fully in the Trustees' Responsibilities Statement (set out on page 12), the Trustees (who are also the directors of the charitable company for the purposes of company law) are responsible for the preparation of the Financial Statements and for being satisfied that they give a true and fair view, and for such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of Financial Statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Responsibilities of Trustees - continued

In preparing the Financial Statements, the Trustees are responsible for assessing the Charity's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless the Trustees either intend to liquidate the Charity or to cease operations, or have no realistic alternative but to do so.

Auditor's responsibilities for the audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the Financial Statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an Auditor's Report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs (UK) will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these Financial Statements

Irregularities including fraud, are instances of non-compliance with laws and regulations. We design procedures in line with our responsibilities, outlined above, to detect material misstatements in respect of irregularities, including fraud.

The extent to which our procedures are capable of detecting irregularities including fraud is detailed below:

Our approach to identifying and assessing the risks of material misstatement in respect of irregularities, including fraud and non-compliance with laws and regulations, was as follows:

• the engagement partner ensured that the engagement team collectively had the appropriate competence, capabilities and skills to identify or recognise non-compliance with applicable laws and regulations;

• we identified the laws and regulations applicable to the company through discussions with trustees and other management, and from our commercial knowledge and experience of the charity and sector;

• we focused on specific laws and regulations which we considered may have a direct material effect on the financial statements or the operations of the company, including the Companies Act 2006, taxation legislation and data protection, anti-bribery, employment, environmental and health and safety legislation;

• we assessed the extent of compliance with the laws and regulations identified above through making enquiries of management and inspecting legal correspondence; and

• identified laws and regulations were communicated within the audit team regularly and the team remained alert to instances of non-compliance throughout the audit.

We assessed the susceptibility of the company's financial statements to material misstatement, including obtaining an understanding of how fraud might occur, by:

• making enquiries of management as to where they considered there was susceptibility to fraud, their knowledge of actual, suspected and alleged fraud; and

Procedures - continued

• considering the internal controls in place to mitigate risks of fraud and non-compliance with laws and regulations.

To address the risk of fraud through management bias and override of controls, we:

• performed analytical procedures to identify any unusual or unexpected relationships;

• tested journal entries to identify unusual transactions;

• assessed whether judgements and assumptions made in determining the accounting estimates were indicative of potential bias; and

• investigated the rationale behind significant or unusual transactions.

In response to the risk of irregularities and non-compliance with laws and regulations, we designed procedures which included, but were not limited to:

• agreeing financial statement disclosures to underlying supporting documentation;

• reading the minutes of meetings of those charged with governance;

• enquiring of management as to actual and potential litigation and claims; and

• reviewing correspondence with HMRC, relevant regulators including the Health and Safety Executive, and the company's legal advisors, as considered necessary.

There are inherent limitations in our audit procedures described above, including those leading to a material misstatement in the financial statements or non-compliance with regulation. The more removed that laws and regulations are from financial transactions, the less likely it is that we would become aware of non-compliance. Auditing standards also limit the audit procedures required to identify non-compliance with laws and regulations to enquiry of the trustees and other management and the inspection of regulatory and legal correspondence, if any.

Material misstatements that arise due to fraud can be harder to detect than those that arise from error as they may involve deliberate concealment or collusion.

A further description of our responsibilities is available on the Financial Reporting Council's website at : [www.frc.org.uk/auditors/audit-assurance/auditors-responsibilities]. This description forms part of our Auditor's Report.

Use of our report

This report is made solely to the charitable company's members, as a body, in accordance with Chapter 3 of Part 16 of the Companies Act 2006. Our audit work has been undertaken so that we might state to the Charity's members those matters we are required to state to them in an Auditor's Report and for no other purpose. To the fullest extent permitted by law, we do not accept or assume responsibility to anyone other than the charitable company and the charitable company's members as a body, for our audit work, for this report, or for the opinions we have formed.

Rhys Harris
Senior Statutory Auditor
For and on behalf of:
EMYR MORTIMER ARCHWILWYR CYF.
CHARTERED ACCOUNTANTS
STATUTORY AUDITOR

32 Y MAES
CAERNARFON

20/12/24

MANTELL GWYNEDD CYF.

STATEMENT OF FINANCIAL ACTIVITIES

(INCOME & EXPENDITURE ACCOUNT)

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

	Notes	Unrestricted Funds £	Restricted Funds £	Total 2024 £	Total 2023 £
Income and endowments from					
Donations and legacies					
Voluntary income	2	262713	-	262713	246584
Charitable activities					
Supporting the Third Sector	2	91678	914248	1005926	354671
Bank interest		12978	-	12978	2238
Total income		367369	914248	1281617	603493
Expenditure on:					
Charitable activities					
Supporting the Third Sector	2	300863	926543	1227406	648767
Total expenditure		300863	926543	1227406	648767
Net Income before other recognised gains and loss		66506	(12295)	54211	(45274)
Net transfers between funds		(2326)	2326	-	-
		64180	(9969)	54211	(45274)
Other recognised gains/losses					
Actuarial gains/(losses) on defined benefit pension scheme	9	243000	-	243000	841000
Net movement in funds		307180	(9969)	297211	795726
Total funds brought forward		1761297	45273	1806570	1010844
Total funds carried forward	11	2068477	35304	2103781	1806570

No separate income and expenditure account has been prepared.

The company's Directors wish to bring attention to the fact that the pension fund has affected the final financial figures. They are keen to note that Gwynedd Pension Fund's state of affairs is outside the company's control.

The notes on pages 20 to 31 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF.

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

AS AT 31 MARCH 2024

	Notes	2024 £	2023 £
FIXED ASSETS			
Tangible Assets used for charitable purposes	5	119507	123904
CURRENT ASSETS			
Debtors	6	28752	16861
Cash at bank and in hand		676079	673567
TOTAL CURRENT ASSETS		704831	690428
CREDITORS: Amounts falling due within one year	7	(22557)	(19952)
NET CURRENT ASSETS		682274	670476
Total assets less current liabilities		801781	793570
Defined benefit pension scheme asset/(liability)	9	1302000	1013000
NET ASSETS INCLUDING PENSION ASSET/ LIABILITY		2103781	1806570
RESERVES			
Unrestricted Funds	11		
- General Reserves		703518	685338
- Designated Funds		62959	62959
- Pension Fund		1302000	1013000
Restricted Funds	11	35304	45273
TOTAL FUNDS		2103781	1806570

The accounts were approved by the Board on 13/11/24 and signed on its behalf by:-

T. Pritchard

..... Trystan Pritchard (Director)

Registration Number: 3420271

The notes on pages 20 to 31 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF

CASH FLOW STATEMENT

FOR THE YEAR ENDING 31 MARCH 2024

	2024 £	2023 £
Cash flows from operating activities (SOFA)	297211	795726
Adjusted for:		
Depreciation	3587	4366
Interest received	(12978)	(2238)
	287820	797854
Changes in:		
Trade and other debtors	(11891)	70470
Trade and other creditors	2605	(4461)
Defined benefit pension scheme	(289000)	(823000)
Cash flows from operating activities	(10466)	40863
Cash flows from investing activities		
Expenditure on fixed assets	-	(11460)
Interest received	12978	2238
Net cash flows from activities in the year	2512	31641
Changes in cash and that equivalent to cash	2512	31641
At the beginning of the year	673567	641926
At the end of the year	676079	673567

The notes of pages 20 to 31 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NOTES TO THE ACCOUNTS

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2024

1. **Accounting Policies**

General Information

The charity is a private limited company without share capital, registered in Wales and a registered charity in Wales. The address of the registered office is 25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd. The charity meets the definition of a public benefit entity.

Basis of Preparation/Statement of Compliance

These financial statements have been prepared under the historical cost convention and in accordance with FRS102 "The Financial Reporting Standard" applicable in the UK and Republic of Ireland, the Statement of Recommended Practice applicable to charities preparing their accounts in accordance with FRS102 (Charities SORP) and the Companies Act 2006.

The accounts have been prepared in sterling which is the functional currency of the charity.

Going concern

The trustees consider that there is no uncertainty as to whether the charity can continue in business.

Judgements and principal uncertainty regarding estimates

In preparing the financial reports, it is necessary to make judgements, estimates and decisions which affect the figures reported. These estimates and judgments are regularly reviewed and are based on experience and other factors including expectations of events in the future which are believed to be reasonable under the circumstances.

Depreciation/Impairment review

Fixed assets are stated in the accounts at cost (where the cost exceeds £1000) and are depreciated over their economic useful lives at the following rates:-

Land & Buildings	- 1% per year
Equipment	- 25% per year
Computer Equipment	- 25% to 33% per year

A review is made annually to identify indicators of impairment, Should the carrying value exceed the recoverable amount, the asset is impaired accordingly. Prior impairments are also reviewed for possible reversals annually.

Accounting for the funds

The unrestricted funds are available for use at the Trustees' discretion in order to promote the company's aims.

The designated funds are unrestricted funds which have been earmarked by the Trustees for a specific purpose in the future.

Restricted funds represent income towards a specific project where the donor specifies how the income can be spent.

Income

All income is included in the statement of financial activities when entitlement has passed to the charity, there is sufficient certainty that receipt is probable, the amount can be reliably measured, and any conditions attached have been met or are fully within the control of the charity.

1. **Accounting Policies - continued**

Income - continued

The main source of income are grants and contracts from various sources.

Income with restrictions imposed are allocated to a restricted fund and matched with the expenditure.

Income has been split between the different incoming resources. The core funding is shown as voluntary income. All other income is shown as income from Charitable Activities, which mainly represents contracts with various funders and services offered as part of the activities of the charity to further its' charitable aims, in accordance with the SORP, as listed in note 2. Income is only deferred when it is received in advance.

Under certain contracts the company is allowed to recharge certain overhead costs to the restricted fund and an agency/administration fee are included in income as unrestricted and the equivalent costs are included in the restricted fund. These are not netted off in the Statement of Financial Activities due to the nature of the contract. The total for 2024 was £23,709 (2023: £32,239).

Welsh Government grants were received from the WCVA and local government as detailed in note 2.

Costs

All expenditure is included in the Statement of Financial Activities in accordance with the accruals concept, where there is a legal obligation committing the charity to the expenditure. The expenditure includes VAT as it cannot be recovered.

Costs have been categorised in accordance with the guidance given in the Charities SORP where all the expenditure directly related to the aims of the charity are shown as costs of "charitable activities". Governance costs include those incurred in relation to the constitutional and statutory requirements. Support costs are included within the charitable activities as analysed in the SOFA.

Support Costs

The general running costs of the charity are detailed in the SOFA and notes to the accounts. Since there is only one charitable activity and no trading/fund raising activities it is not considered necessary to further allocate support costs.

Grants Schemes

The company operates grant schemes and the relevant details are shown in note 2.

Pension Schemes

The company is a member of the Gwynedd Council pension scheme which is a defined benefit statutory scheme. The fund is governed by the Local Government Pension Scheme Regulations 1997.

The amounts charged to operating profit are the current service costs and gains and losses on settlements and curtailments where applicable. They are included as part of staff costs. Past service costs are recognised immediately in the Statement of Financial Activities if the benefits have vested. If the benefits have not vested immediately, the costs are recognised over the period until vesting occurs. The interest costs and the expected return on assets are shown as a net amount of other finance costs or credits adjacent to other finance costs.

Actuarial gains and losses are recognised immediately in the statement of total recognised gains and losses.

1. **Accounting Policies - continued**

Pension Schemes - continued

The scheme is funded with the assets of the scheme held separately from those of the company, in separate trustee administered funds. The pension scheme assets are measured at fair value and liabilities are measured on an actuarial basis using the projected unit method and discounted at a rate equivalent to the current rate of return on a high quality corporate bond of equivalent currency and term to the scheme liabilities. The actuarial valuations are obtained at least triennially and are updated at each Balance Sheet date. The resulting defined benefit asset is presented separately after other net assets on the face of the Balance Sheet.

The company has started a new pension scheme for any new staff with The Pension Trust, where the employer pays a contribution of 10%. This is a defined contribution scheme where contributions are allocated in accordance with the role of the staff concerned.

Operating Leases

Operating leases are charged to the Statement of Financial Activities as incurred.

Debtors

Debtors are recognised at the settlement amount due after any discount offered

Cash at bank and in hand

Cash at bank and in hand includes cash and short term liquid investments where the known amount is at a low risk of change.

Creditors and provisions

Creditors and provisions are recognised at the settlement amount after allowing for any discount.

Financial instruments

A financial asset or financial liability is recognised only when the entity becomes a party to the contractual provisions of the instrument.

Basic financial instruments are initially recognised at the amount receivable or payable including any related transaction costs, unless the arrangement constitutes a financial transaction, where it is recognised at the present value of the future payments discounted at a market rate of interest for a similar debt instrument.

2. **Statement of Financial Activities**

The surplus (2023: deficit) for the year is stated after charging the following:-

	2024 £	2023 £
Depreciation	3587	4366
Auditors Fees: Audit	5000	4750
Trustees' Fees & pension	-	-
	====	====

2. **Statement of Financial Activities - continued**

	Unrestricted £	Restricted £	Total 2024 £	Total 2023 £
Income - Voluntary Income				
WCVA - Core funding	262713	-	262713	246584
	262713	-	262713	246584
Income - Charitable Activities				
Building Stronger Bridges	-	44557	44557	39663
WCVA - GwirVol	-	6650	6650	6650
Gwynedd - Service level agreement	8880	-	8880	8880
Agency fee	7650	-	7650	8650
Administration fee	16059	-	16059	23589
Other income - Services & courses	16018	-	16018	22983
Eisteddfod Genedlaethol Llŷn ac Eifionydd	-	9300	9300	-
SROI income	43071	-	43071	49465
Social Prescription	-	60900	60900	60000
CCG/Adra - Developing Maesgeirchen	-	-	-	25186
Croeso Cynnes Grant	-	-	-	50000
Green & Community Transport Grant		-	-	11878
Gwynedd Council – Loneliness & Isolation Fund	-	45454	45454	22727
Public Health Wales- Compassionate Cymru Wales	-	-	-	25000
Shared Prosperity Grants	-	735387	735387	-
Gwynedd Council - Gafael Llaw	-	12000	12000	-
	91678	914248	1005926	354671
Expenditure - Charitable activities				
Wages & travel	271176	131827	403003	425577
Advertising & promotion	4632	13994	18626	6249
Staff training & recruitment	674	511	1185	2242
Office running costs	19660	1349	21009	15765
Administration fee	-	15584	15584	21407
Services & courses	3538	318	3856	5916
Premises costs	37147	1605	38752	70927
Bank charges	801	-	801	278
Net finance costs	(46406)	-	(46406)	(3766)
Depreciation	3587	-	3587	4366
Grant payments	-	753672	753672	81200
Mobile Unit costs	-	-	-	91
Project running costs	-	7650	7650	8650
Appraisal costs	-	-	-	1275
Bad debts	-	-	-	867
Support Costs (Governance)				
Audit & accountancy	6000	-	6000	5700
Professional fees	-	-	-	2023
Trustees' travelling expenses	54	33	87	-
	300863	926543	1227406	648767

2. **Statement of Financial Activities - continued**

Grant Payments - Institutions	2024 £	2023 £
WCVA Youth led grant scheme - 2 (2023:7)	5000	5322
Loneliness & Social Isolation Fund - 26 (2023: 13)	40000	20000
Croeso Cynnes Grant - (2023: 19)	-	45000
Green & Community Transport Grant - (2023: 12)	-	10878
Shared Prosperity Fund -36 (2023:0)	708672	-
	753672	81200

Recipient details and further information and analysis is provided in the Annual Report available at www.mantellgwynedd.com

In accordance with the accounting policy detailed, certain overhead (support) costs are recharged and administration/agency income is shown in the SOFA . The current year charge totalled £6,654 (2023: £9,977)

3. **Staff**

	2024	2023
Average number of employees for the year:-		
Supporting the Third Sector	13	14

	2024 £	2023 £
Wages	322370	324225
National Insurance	24935	24476
Pension Benefit - 3 members of staff (2023: 3)	28594	29234
Pension Contribution - 10 members of staff (2023: 9)	19754	19756
	395653	397691

No employees earned £60,000 or more during the year (2023: none). There were no redundancy payments during the year.

A total of £84,019 (2023: £80,334) was paid to the management team in accordance with local government pay scales. Salaries are allocated according to the role of employee in the Statement of Financial Activities.

4. **Corporation Tax**

The charity is exempt from tax on income and gains to the extent that these are applied to its charitable objects.

5. **Fixed Assets**

	Freehold Property (Dolgellau)	Mobile Unit	MESMAC	Equipment	Computer Equipment	Total
Cost	£	£	£	£	£	£
At 1.4.23	125000	23691	408	47757	31177	228033
Additions	-	-	-	-	-	-
As at 31.3.24	125000	23691	408	47757	31177	228033
Depreciation						
At 1.4.23	11250	22988	408	39122	31171	104939
For the year	1250	176	-	2159	2	3587
At 31.3.24	12500	23164	408	41281	31173	108526
Net Book Value						
At 31.3.24	112500	527	-	6476	4	119507
At 31.3.23	113750	703	-	8635	6	123094

The assets are used for charitable purposes.

6. **Debtors** - amounts falling due within one year

	2024	2023
	£	£
Trade debtors	22752	16861
Prepayments	6000	-
	28752	16861

7. **Creditors** - amounts falling due within one year

	2024	2023
	£	£
Trade creditors	4000	2721
Other taxes and Social Security costs	7908	6733
Accruals & deferred income	5000	5000
Pension creditor	5649	5498
	22557	19952

8. **Related Party Transactions**

The Company is managed by the Board as listed on page 2. Travel expenses totalling £87 were paid to two Board members this year (2023: £nil). No fees or remuneration was paid to Board members (2023: £ nil).

8. **Related Party Transactions- continued**

The chief executive was appointed an independent board member of Betsi Cadwaladr University Health Board, representing the third sector, until her resignation at the end of February 2019. The Health Board provided funding for the Building Stronger Bridges/Health and Wellbeing Facilitator and Social Prescription projects during the year (2023: 2).

9. **Gwynedd Council Pension Scheme**

The company is a member of the Gwynedd Council Pension scheme which is a defined benefit statutory scheme. The fund is governed by the Local Government Pension Scheme Regulations 1997. The last triennial independent actuarial valuation was performed as at 31 March 2022, however a detailed valuation is performed at each year end in accordance with FRS102. The pension costs for the period are detailed below.

Hymans Robertson prepared a report for the preparation of these accounts:-

Movement in the Defined Benefit Scheme Assets, Obligations and Surplus

	Assets £000	Obligations £000	Surplus £000
B/fwd 1.4.23	2840	1827	1013
Charged to the statement of financial activities			
Current service cost	-	29	-
Interest income on plan assets	134	-	-
Interest cost of defined benefit obligation	-	86	-
	134	115	19
Cash flow			
Participants contributions	7	7	-
Employer contributions	27	-	27
Benefits paid	(89)	(89)	-
	2919	1860	1059
Remeasurements			
Changes in financial assumptions	-	(106)	
Changes in demographic assumptions	-	(10)	
Other experiences	-	54	
Return on assets excluding amounts included in net interest	181	-	
	181	(62)	243
C/fwd 31.3.24	3100	1798	1302

9. Gwynedd Council Pension Scheme - continued

Fair Value of Employer Assets

	31 March 2024 £000's	31 March 2023 £000's
Equities	1953	1903
Property	217	511
Cash	682	426
Bonds	248	-
	3100	2840

Net Pension Assets

	31 March 2024 £000's	31 March 2023 £000's
Scheme Assets	3100	2840
Present Value of Scheme Liabilities	(1798)	(1827)
Net Pension Surplus/(Deficit)	1302	1013

	31 March 2024 £	31 March 2023 £
Movement in surplus/deficit during the year;-		
Surplus b/f	1013000	190000
Current service cost	(29000)	(51000)
Employer contribution	28594	29234
Net return on assets	46406	3766
Actuarial gains/(losses)	243000	841000
Surplus c/f	1302000	1013000

The estimated contributions for the year to 31 March 2025 are £29,000 (2023: £30,000). The rate of return on plan assets was 11. 2% in the year to 31 March 2024 (2023: 1.5%) , with the employer assets representing less than 1% of the fund.

Assumptions	31 March 2024 (% per annum)	31 March 2023 (% per annum)
Pension increase rate	2.75	2.95
Salary increase rate	3.25	3.45
Discount rate	4.85	4.75

Sensitivity analysis- change in assumptions	Approx % increase	Approx £000
0.1% decrease in the Real Discount Rate	2%	34
Life expectancy increase of 1 year	4%	72
0.1% increase in the Salary Increase Rate	0%	2
0.1% increase in the Pension Increase Rate	2%	32

10. **Statement of Net Assets between Funds**

As at 31.3.24

	Unrestricted Funds £	Restricted Funds £	Total £
Fixed Assets	119507	-	119507
Current Assets	1971527	35304	2006831
Creditors	(22557)	-	(22557)
	2068477	35304	2103781

As at 31.3.23

	Unrestricted Funds £	Restricted Funds £	Total £
Fixed Assets	123094	-	123094
Current Assets	1658155	45273	1703428
Creditors	(19952)	-	(19952)
	1761297	45273	1806570

11. **Statement of Reserves for the year ended 31 March 2024**

Restricted Funds

	Balance at 1.4.23 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Balance at 31.3.24 £
1. Grant Schemes - various	2736	52104	(52104)	-	2736
2. Building Stronger Bridges	3599	44557	(43872)	-	4284
3. Volunteering Centre/ Gwirvol	2002	-	-	-	2002
4. Mobile Unit	4687	-	-	-	4687
5. Social Prescription	3492	60900	(60845)	-	3547
6. Developing Maesgeirchen	1459	-	(711)	(748)	-
7 Compassionate Cymru	27613	-	(10801)	-	16812
8 Voluntary Sector Fund	(315)	735387	(735072)	-	-
9. Gafael Llaw	-	12000	(10764)	-	1236
10. Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd	-	9300	(12374)	3074	-
	45273	914248	(926543)	2326	35304

Unrestricted Funds	Balance at 1.4.23 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Actuarial Gain £	Balance at 31.3.24 £
1.General Funds	685338	367369	(346863)	(2326)	-	703518
2.Designated Funds:-						
- Staff costs	2592	-	-	-	-	2592
- Contributions towards 2018/19 and future costs	33318	-	-	-	-	33318
- Employing officer for 6 months	5674	-	-	-	-	5674
- Employing SR0I staff for 12 months	21375	-	-	-	-	21375
3. Pension fund (note 9)	1013000	-	46000	-	243000	1302000
	1761297	367369	(300863)	(2326)	243000	2068477

The company's Directors wish to draw attention to the fact that the pension fund has affected the final results. As detailed in note 9) Gwynedd Council Pension Scheme, it is a defined benefit scheme where the valuation is updated annually in accordance with FRS 102. The 31.3.21 valuation assessed the scheme liabilities to be in excess of the scheme assets and as a result the plan had a deficit of £197,000, creating a defined benefit liability in the Statement of Financial Position as at the year end. The fund has been in surplus at each subsequent year end.

On 31.3.24 the valuation shows that the plan assets are in excess of the plan liabilities, consequently creating a plan surplus of £1,302,000 in the current Statement of Financial Position (also 31.3.23 £1,013,000). The last full triennial valuation took place as at 31.3.22 , with 2019 being the previous full valuation. In accordance with FRS 102 the plan asset has been recognised as it is possible to realise the amount via either reduced contributions in the future and/or a refund. Both Gwynedd Council and Hymans Robertson confirmed that the plan terms and conditions allow this. The scheme is outside the control of the Directors and the results can vary considerably year on year.

11. Statement of Reserves for the year ended 31 March 2023

Restricted Funds

	Balance at 1.4.22 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Balance at 31.3.23 £
1. Grant Schemes- various	3058	91255	(91577)	-	2736
2. Building Stronger Bridges	5481	39663	(41545)	-	3599
3. Volunteering Centre/ Gwirvol	2002	-	-	-	2002
4. Mobile Unit	4778	-	(91)	-	4687
5. Social Prescription	3492	60000	(60000)	-	3492
6. Developing Maesgeirchen	1477	25186	(25204)	-	1459
7. Compassionate Cymru	24685	25000	(22072)	-	27613
8 Voluntary Sector Fund	-	-	(315)	-	(315)
	44973	241104	(240804)	-	45273

	Balance at 1.4.22 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Actuarial Gain £	Balance at 31.3.23 £
Unrestricted Funds						
1.General Funds	675287	362389	(389963)	37625	-	685338
2.Designated Funds:-						
- Staff costs	2592	-	-	-	-	2592
- Professional fees	3000	-	-	(3000)	-	-
- Contributions towards 2018/19 and future costs	33318	-	-	-	-	33318
- Employing officer for 6 months	5674	-	-	-	-	5674
- Renewing IT equipment	10000	-	-	(10000)	-	-
- Employing SR0I staff for 12 months	32000	-	-	(10625)	-	21375
- Dolgellau repairs	14000	-	-	(14000)	-	-
3. Pension fund (note 9)	190000	-	(18000)	-	841000	1013000
	965871	362389	(407963)	-	841000	1761297

The company's Directors wish to draw attention to the fact that the pension fund has affected the final results. As detailed in note 9) Gwynedd Council Pension Scheme, it is a defined benefit scheme where the valuation is updated annually in accordance with FRS 102. The 31.3.21 valuation assessed the scheme liabilities to be in excess of the scheme assets and as a result the plan had a deficit of £197,000, creating a defined benefit liability in the Statement of Financial Position as at the year end. The fund has been in surplus at each subsequent year end.

On 31.3.23 the valuation shows that the plan assets are in excess of the plan liabilities, consequently creating a plan surplus of £1,013,000 in the current Statement of Financial Position (also 31.3.22 £190,000). The last full triennial valuation took place as at 31.3.22 , with 2019 being the previous full valuation. In accordance with FRS 102 the plan asset has been recognised as it is possible to realise the amount via either reduced contributions in the future and/or a refund. Both Gwynedd Council and Hymans Robertson confirmed that the plan terms and conditions allow this. The scheme is outside the control of the Directors and the results can vary considerably year on year.

11. **Statement of Reserves for the year ended 31 March 2024 - continued**

The restricted funds represent income towards a specific project where the donor specifies how the income can be spent:-

1. Various grant schemes for the community.
2. Building Stronger Bridges - Health Facilitator.
3. Core funding of the Volunteer Centre and volunteering amongst Young People in Gwynedd project.
4. Mobile Unit for taking information out to the communities within Gwynedd and beyond.
5. Social Prescription pilot scheme in Arfon
6. Project to develop the community of Maesgeirchen.
7. Compassionate Cymru project
8. Voluntary Sector Fund shared prosperity fund grants supporting individuals with special needs.
9. Gafael Llaw i Wirfoddoli- supporting individuals with additional needs
10. Eisteddfod Llŷn ac Eifionydd - raising volunteer awareness.

The unrestricted fund represents the funding from various external funders to further the objects of the charity.

The designated funds have been decided by the Trustees to cover future costs as follows:-

- redundancy and sickness staff costs;
- contribution towards general running costs in 2018/19 and the future.
- contribution towards employing an individual for 6 months during 2015/16 with the balance being carried forward.
- contribution towards employing SR0I staff for 12 months.

12. **Financial Commitments**

At 31 March, 2024 the company had cumulative operating lease commitments on land and buildings and equipment expiring:-

	Land and Buildings 2024 £	Equipment 2024 £	Land and Buildings 2023 £	Equipment 2023 £
Within one year	24000	4743	24000	4743
Between two and five years	54000	5547	78000	4862
After five years	-	-	-	-
	78000	10290	102000	9605

MANTELL GWYNEDD CYF

England & Wales - Charity number 1068851

Accounts

Annual Report

MANTELL GWYNEDD

2022 – 2023

MANTELL GWYNEDD

www.mantellgwynedd.com

MANTELL

GWYNEDD

Yn cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol
Supporting voluntary and community groups

REGISTERED OFFICE
25 Y Bont Bridd
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1AB
Tel: 01286 672 626
enquiries@mantellgwynedd.com

AREA OFFICE
Yr Hen Orsaf Heddlu
Y Lawnt
Dolgellau
Gwynedd
LL40 1SB
Tel: 01341 422575
dolgellau@mantellgwynedd.com

Registered Charity: 1068851 | Company Limited by Guarantee: 3420271 | Registered in Wales

COVER PHOTO:
Wern y Mynach community group who were awarded funding from the Loneliness and Isolation Grant which was used to support gardening and forestry skills in the community.

Arlennir gan Lywodraeth Cymru
Funded by Welsh Government

Contents

Message from the Chair	4
Activities	5
Gwynedd Volunteer Centre	6 - 9
Health and Well-being	10 - 11
Social Prescription	12 - 13
Social Value Cymru	14 - 15
Maes Ni	16
Compassionate Cymru Garedig	17
Grants	18 - 21
Celebrating 25 years of Mantell Gwynedd	22
Payroll Service	23
Future Plans	24
Financial Summary	25
Management Board and staff	26

www.mantellgwynedd.com

A message from the Chair...

It's a huge privilege, once again, to present Mantell Gwynedd's Annual Report for 2022-23.

It's been another busy and successful year and a time when we gradually saw things coming back to normal after Covid-19.

During Mantell Gwynedd's AGM in November 2022 we celebrated 25 years of existence and it gave us an opportunity to reflect on a quarter of a century of community action in Gwynedd. So much has been achieved since then and the world has changed a great deal during that time.

As you see from this year's Annual Report, Mantell Gwynedd continues to provide important core services for Gwynedd communities. The Gwynedd Volunteer Centre continues its key role of recruiting, supporting and celebrating volunteering. It is good to see that dissemination of grant funding to third sector organisations has continued to support community activities and as this Annual Report goes to press it is wonderful news that Mantell Gwynedd has secured £1.5m to set up a Voluntary Sector Grant Fund as part of the Shared Prosperity Fund. You will also see that our Social Prescription project which was established in 2016 has continued to provide support to individuals in Gwynedd and that Compassionate Cymru Garedig project has now completed its Directory of Services and work is commencing to "fill in" gaps in services.

Social Value Cymru's work and the principle of measuring social value is continuing to expand and grow in importance and much of the work is being incorporated into the Social Partnership and Public Procurement (Wales) Act. The aim of the legislation is to work together to improve delivery of public services and well-being in Wales. Measuring social value is key to this and I am proud that Mantell Gwynedd have been leading on the work of measuring social value within the third sector in Wales since 2016.

Without doubt, we are facing challenging times as a sector. As this Annual Report is being prepared there is talk of serious public spending challenges. Cuts to Local Authorities and Health Boards will likely have a significant impact on third sector funding. Let's hope that those responsible for the purse strings understand the value of third sector services since, without doubt, investing in third sector services will bring about significant savings in service demands, as the work of Social Value Cymru has shown.

I extend my thanks to all of Mantell Gwynedd's staff and also to my co Board members for their continued support. As I say every year, Mantell is a very small but a very committed and busy team which brings about significant change through its work. Thanks to all of them and also to every volunteer and third sector worker who fulfils splendid work and makes a real difference to our communities in Gwynedd and beyond.

Gwen Griffith
(Chair of the Management Board)

Activities

What does Mantell Gwynedd do?

The aim of Mantell Gwynedd is to support voluntary and community groups, to encourage individuals to volunteer and to be a strong voice for the third sector in Gwynedd.

Mantell Gwynedd is a registered charitable company with local membership and it is also part of the Third Sector Support Wales network – a Wales wide network of County Voluntary Councils together with the Wales Council for Voluntary Action (WCVA). The organisation also takes on numerous other projects all with the same objective – to support and promote volunteering and the third sector in Gwynedd.

Mantell Gwynedd activities include the following:

- Promote and support volunteering opportunities
- Represent the third sector and work collaboratively with strategic partnerships
- Support individuals and organisations to engage more effectively with public bodies
- Provide governance support to organisations e.g constitutional and financial matters
- Support organisations to better measure their value, especially social value
- Operate as a link between individuals and third sector organisations e.g Social Prescription
- Provide support to run projects and to pilot projects on behalf of the third sector as and when needed
- Support partners by employing staff
- Administer grant funding and provide advice on sources of funding
- Promote the development of social enterprises and the sustainability of organisations
- Promote and co-ordinate third sector consortia arrangements
- Sharing information with the third sector via the monthly Bulletin, information sheets, the website, social media and any other appropriate medium
- Offer a programme of training to support organisations and volunteers in their work
- Offer practical services such as the loan of equipment including the mobile unit, photocopying service, meeting rooms and office space
- Offer payroll services
- Promote collaboration across sectors

We received over **4,500** enquiries during the year

Membership

Membership is open to all voluntary groups working in Gwynedd and the membership fee is **£10 per year**.

£10

Gwynedd Volunteer Centre

The main function of the Gwynedd Volunteer Centre is to promote and celebrate volunteering, recruit and support volunteers and advise and develop good practice in Volunteering

Volunteers' Week 2022

Every year, the Volunteer Centre organises a range of activities during 'Volunteer Week' which is a national week to celebrate volunteering.

The highlight of the Week this year was our 'Celebration and Thank You Event' which was held in person for the first time since 2019. There were around 100 individuals in attendance at Y Galeri in Caernarfon to celebrate the successes of volunteers in Gwynedd. The emphasis this year was on celebrating and thanking all those who worked hard in supporting our communities during the pandemic.

Voluntary Support Ukraine

Many families and individuals were relocated to Gwynedd as a result of the war and the Homes for Ukraine scheme by the Welsh Government. Mantell Gwynedd established a Network for local voluntary groups who supported the efforts and to enable individuals to step forward to support the refugees. The role of the voluntary sector became crucial in providing practical support, and a number of groups and communities across Gwynedd stepped up to organise events and recruiting volunteers.

Cost of Living Crisis Workshops

One of the main themes at the end of the year was the cost of living. There were huge pressures on many people's lives through the autumn and into Winter, and once again the voluntary sector played a key role in supporting people with advice and help. The Gwynedd Volunteer Centre arranged six workshops to upskill community volunteers with the latest information and help available with a view to reach out and support others within our communities.

76 volunteers registered through the Volunteering Wales website in Gwynedd

166 Enquiries supporting individuals through the Volunteer Centre

Gwirfoddoli Cymru
Volunteering Wales

CASE STUDY
Volunteering experience – Dylan Evans

Dylan Evans

Dylan lives in Waunfawr and received support from the Volunteer Centre. He was referred by Gwynedd Council who were already supporting him to find work. During the initial interview with Dylan and Glyn, an officer from the local authority, we discussed his background, his interests and why he would like to volunteer.

Among Dylan's interests were sports and trains and we started the process of referring him to join a team of volunteers with the Ffestiniog and Eryri Railway.

"I am unemployed and have been looking for jobs for some time. It is difficult to look for jobs but I get a lot of support from Glyn. When I went to see Carwyn at the Volunteer Centre, he talked about a number of different options including volunteering with the trains at Dinas station. I filled in a form and in a few days, I went with Glyn to meet the team in Dinas to see what they are doing there".

"Carwyn mentioned that volunteering can improve my CV and give me structure and that many employers are looking for voluntary experiences from people."

"I started volunteering in the steam sheds in Dinas within a few days. There are about 6 of us working there and the main tasks are fixing the trains. I have learned many skills such as learning about health and safety and how not to burn myself, working within a team, and mechanics work on the trains. It's very physical work and I enjoy myself very much. I go there once a week and volunteer 6 hours at a time."
"I'm still looking for a job but I'd like to volunteer more with the Railway over at Boston Lodge in Porthmadog. This is the main workshop where they also repair the trains and vehicles. It's much bigger than the site in Dinas."

"Since I started volunteering I have noticed that I am much more confident and want to try new things. I never thought I would enjoy it and see a change in myself. Volunteering has helped a lot and I'm looking forward to being able to start at Boston Lodge in Porthmadog".

Gwynedd Volunteer Centre

GWYNEDD YOUTH VOLUNTEERING GRANT

Mantell Gwynedd continues to administer the Gwynedd Youth Volunteering Grant which is run by a panel of young people. The idea behind this model of putting young people in control of the fund is to upskill for them for the future. It also provides sustainability.

During the year, volunteers from Ysgol Dyffryn Nantlle were supported as members of the grant panel. Virtual meetings were held and £5,322 was awarded to 7 projects in order to develop volunteering opportunities for young people in Gwynedd. These are the successful organisations and projects:

Ty'n Llan, Llandwrog	**£700**
Yr Urdd (Meirionnydd)	**£750**
Support Opportunity	**£1,000**
Gwynedd Scouts	**£1,000**
Cyngor Gwynedd) /	
Maes Ni (Maesgeirchen)	**£772**
GISDA	**£750**
Snowdonia Donkeys	**£350**
CYFANSWM	**£5,322**

GRANT PRIORITIES

Funded projects must meet new priorities and demonstrate how they reach at least one of the seven well-being goals set out in the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. This is the blueprint for a shared vision of the kind of Wales which people want:

- A prosperous Wales
- A resilient Wales
- A more equal Wales
- A healthier Wales
- A Wales of cohesive communities
- A Wales of vibrant culture and thriving Welsh language
- A globally responsible Wales

Volunteering

Here's a quick look at one of the projects that received the Gwynedd Youth Volunteering Grant.

"GIGS FOR YOUNG PEOPLE" – YR URDD, MEIRIONNYDD

The grant was used to hold a gig for young people at Theatr Derek Williams, Y Bala and this was the first time that many young people had ever been involved in organizing a gig. Candelas played, and two new young bands on stage offered support - Mynadd from Bala, and Maes Parcio from Caernarfon. This was the second gig that the Theatr and Urdd Meirionnydd had held jointly in order to create momentum and interest in Welsh music, under the banner "Gigs Corridor". The gigs were for young people under 18, in order to provide a safe environment for teenagers. A group of young people were staying in Glan-llyn at the time, they got to attend the gig and see live modern Welsh music for the first time. They were completely hooked!

Here is a story of Nel one of the project's volunteers:

What is your name and describe your volunteering activity...

"My name is Nel and I volunteered by helping to organise and host a series of gigs called 'corridor gigs' which is a partnership between Urdd Meirionnydd and Theatr Derek Williams. The first gig of the series was held in November 2022 and then the second gig was in April 2023. My responsibilities included helping to decide which bands would be playing, liaising and organizing with the bands, which included Lelog, Mynadd, Yr Ogs and Maes Parcio. I was also responsible for advertising the gigs by putting posters up in the school and advertising to my fellow pupils orally. I also shared all the ads that were on social media on my own profiles. I also had the privilege of being supported in the two gigs which were held with my bands Lelog and Mynadd."

How did you start volunteering and what were your reasons for doing so?

"I first heard about the opportunities to volunteer in a course for Yr Urdd's youth forum, and after that I was inspired to do as much volunteer work as possible, during this period I started volunteering with corridor gigs. My main reasons for volunteering was to develop my confidence, as I enjoy helping others, and as I had heard that it could help me to be accepted to university, it also helped me to get familiar with the music industry."

What difference has volunteering made to you and others?

"Volunteering has developed my self-confidence, as I can have more responsibilities and opportunities, I can socialize with new people e.g other support bands. I have had more opportunities to bond with people who are also interested in music. What is also beneficial for me and my bands is that it has been a platform for us to develop our confidence in gigging, and that locally, so there was an opportunity for our friends to see us perform, and both gigs had be successful and fun for everyone. It was also an opportunity to promote Welsh music in our local area, and to promote local and distant bands, and give an opportunity to younger people who might not have the opportunity to go and enjoy music and socialize in a more comfortable setting as it is local and under 18. I have realized that it has encouraged people in my area and people outside my area (Ireland for example) to listen to Welsh artists who played."

Health & Well-being

The Building Strong Bridges project is funded through Betsi Cadwaladr University Health Board and enables Mantell Gwynedd to employ a full time Health and Well-being Facilitator.

The facilitator post ensures there is a bridge between the Health Board and third sector organisations who provide services within the health and well-being sector.

The Facilitator:

- Facilitates meetings and supports Networks and Forums
- Raises awareness of opportunities to influence
- Ensures that there is a third sector perspective at partnership meetings and other events
- Holds a series of Network events throughout the year

During 2022-23 a series of Volunteering and Network meetings were held with a variety of subjects under discussion which included:

- Investing in Volunteers
- Speed Dating event to enable individuals across sectors to get to know each other
- Third sector funding opportunities with a focus on the Social Value toolkit
- Shared Prosperity Fund discussion
- Childrens Poverty Strategy

The Facilitator engaged with over 400 groups during the year.

During the year the Facilitator contributed to the consultation on the Childrens Poverty Strategy in Wales. A meeting was facilitated jointly with Ynys Mon and over 80 individuals contributed which ensured that the third sector had a strong voice as Welsh Government develops the Childrens Poverty in Wales strategy.

Good Health Event – Dolgellau, October 2022

32
organisations took advantage of the opportunity to promote their services

The Good Health event was held in Dolgellau during October 2022 with over **250** attendees.

FEEDBACK FROM THE EVENT:

Networking with other organisations was useful and we have enjoyed advising older people about our services.
Wendy, Age Cymru

A very useful event to share ideas.
Melissa, Small Woods

We had some interesting conversations with attendees.
Julie, British Liver Trust

Great meeting so many partners and getting to know everybody.
Gareth, Heddlu Gogledd Cymru

Great having the Iechyd Da event again!
Dementia Actif

Great being out and about again speaking to people from the community and with different organisations. It's been fabulous!
Ceri, GISDA

Social Prescription

Social Prescription enables GPs, nurses and other primary care professionals to refer individuals to a range of non-clinical services. Social Prescription also plays a key role in preventative work e.g. promoting awareness of screening, falls prevention, and referring to and promotion of health awareness courses.

Social Prescription seeks to address people's needs in a holistic way. It supports individuals to take greater control of their own health and well-being. Social Prescribing schemes can involve a variety of activities which are typically provided by voluntary and community sector organisations.

There are many different models of Social Prescribing but most involve a link worker or navigator who works with people to access local sources of support. Mantell Gwynedd is well placed as an umbrella organisation to undertake this work particularly given its vast database of opportunities and its connections with, and knowledge of, third sector providers. In addition to this, as it does not itself provide any front line services there is no vested interest or conflict as it refers to other organisations.

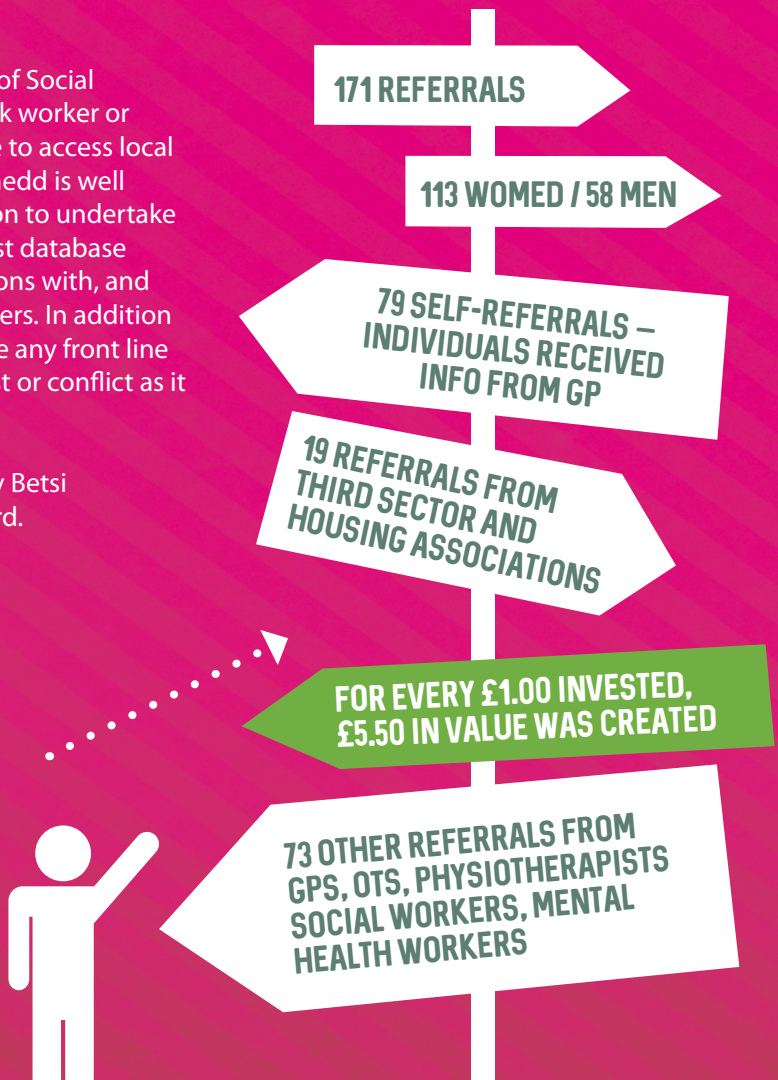
The project is currently funded by Betsi Cadwaladr University Health Board.

The role of the Arfon Community Link Officer at Mantell Gwynedd is to:

- Empower individuals to re-connect with local communities
- Build confidence and resilience
- Improve health and well-being
- Improve the individual's quality of life
- Reduce medical appointments and the prescribing of medication
- Reduce Isolation
- Increase awareness of what is available to help and support individuals
- Engaging individuals to take control of their own lives

Since the project started in 2016 there have been a total of 1520 individuals who have been supported. During 2022–23, a total of 171 individuals have been supported.

ARFON COMMUNITY LINK: REFERRALS FROM 1ST APRIL 2022 - 31ST MARCH 2023

CASE STUDY 'A'

Mr A was referred to the Community Link Officer by his GP. He was feeling lonely, isolated and frightened. He had lost all his confidence as a result of isolating during Covid. It had left him feeling vulnerable and helpless.

After a lengthy discussion with the Community Link Officer a referral was made to numerous services including the Falls Prevention team as well as Care and Repair. He was given help to fill in the Blue Badge form and supported to use an i pad and a mobile phone and was then signed up with a telephone befriending service.

Mr A was then provided with an Information Pack which included details about Buy with Confidence scheme, University of the Third Age, Looking after Myself Group and a local lunch group.

He received his Blue Badge which meant he could then attend the Falls Prevention sessions. This built his strength and confidence.

He started talking to people through the telephone befriending service and made new friends.

Mr A is still persevering with his IT skills but he now has a new mobile phone and ipad which means he is able to face time family who live abroad.

Care and Repair put up handles and other support gadgets in his house to prevent further falls. This has made Mr A feel much safer.

Mr A contacted the Community Link Officer several months after initial contact to give an update on his situation. He said he now regularly attends two local groups where he has met new people and seen old friends he had not seen for many years. He regularly facetimes friends and family now.

He told the Community Link Officer:

"I wanted to let you know that your initial help got my life back on track. I was in a very vulnerable situation when my GP referred me to you. I am so grateful to you for helping me turn my life around "

CASE STUDY 'B'

The Community Link Officer received a self referral from Mrs B who had previously received help with another matter from the officer.

Mrs B was terribly upset that somebody had used her name and details to commit fraud and she now had a finance company writing to her threatening legal action. Understandably Mrs B was stressed and very anxious.

The Community Link Officer contacted Action Fraud to report the matter and then Citizens Advice to obtain legal advice.

Mrs B was given help regarding the communication and in sending information, emails, scans of documents etc to the finance company as proof that fraud had been committed.

The matter was sorted and Mrs B received an apology from the finance company.

Mrs B later attended a Scam Awareness Training session to help ensure this would not happen again.

Mrs B said:

"I am so glad the issue was sorted. It's been such an upsetting time and I am so grateful to you for supporting me yet again"

Social Value Cymru

The well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 set solid foundations for the work of measuring social value by placing a responsibility on public, private and third sector bodies to work differently. To do this there was a need to work out which were the important areas that needed measuring and managing. It is only by understanding the social value of activities that we can effectively get to grips with managing the way in which we create well-being. Today these principles have been further enhanced in the Social Partnership and Public Procurement (Wales) Act. The aim of this most recent legislation is to ensure we work together to improve ways in which we deliver public services and well-being in Wales. Measuring social value is central to all of this.

Since 2016 Mantell Gwynedd has been on the forefront of developing and measuring social value and over a period of seven years the Social Value Cymru team has evolved into a three person team of accredited, bilingual, social value practitioners.

The Social Value Cymru Team at Mantell Gwynedd are able to offer a wide range of services with regards to measuring Social Value. This includes full SROI reports and training specifically tailored for individual organisations.

In 2019 Mantell Gwynedd achieved the national kite mark for embedding social value in all of its work. This was the first time an umbrella organisation achieved this kite mark. A year later in 2020 Mantell Gwynedd won a national award from Social Value UK for its partnership working which was aimed at maximising social value. Fast forward to 2022- 23 and one of our Social Value Practitioners has achieved International Trainer status and now provides social value training worldwide.

SOCIAL VALUE UK
Pioneer

SOCIAL VALUE COMMIT 1 CERTIFICATE
AWARDED BY SOCIAL VALUE INTERNATIONAL

CASE STUDY:
GISDA

GISDA was established in 1985 with the aim of providing shelter and support to young, homeless individuals in Arfon. It has since evolved to become a social enterprise offering services to vulnerable young people aged between 16 and 25 living in North Wales.

A number of projects and opportunities are offered at GISDA e.g accommodation and additional support, creative and artistic activities, therapeutic and leisure activities, advice and support as well as training and volunteering opportunities.

GISDA commissioned Social Value Cymru to undertake an SROI (Social Return on Investment) Report on their Cymorth Tai GISDA project. The aim of the project is to provide accommodation and support alongside preparation for independent living.

During 2021-22 the project supported 151 young people and a further 86 received support through the drop-in service.

Young people reported positive changes to their lives including an improvement in mental health, physical health, a better network of support as well as an ability to live more independently.

The SROI Report showed that GISDAs Cymorth Tai project created value in excess of £3m and for every £1 invested created a value of £5.77

"Working with Social Value Cymru has been a very positive experience for us at GISDA. The information and conclusions reached have opened our eyes and made us reflect and realise the value of our work even more than previously….we would encourage anybody to go through this SROI process."
Sian Tomos, Prifweithredwraig GISDA

CASE STUDY:
Y Bartneriaeth Awyr Agored

Established in 2015 to encourage young people to partake in outdoor activities, the Partnership brings together the private, public and third sector. The vision is to enhance people's lives through outdoor activity.

Over a period of 8 months Social Value Cymru worked with The Outdoor Partnership to develop a bespoke measurement framework for the entire organisation.

The purpose of the framework is not only to demonstrate and measure impact but to allow data to be analysed and used to support decision making. Social Value Cymru supported The Outdoor Partnership to set up a Social Value subgroup and helped develop Terms of Reference. It reports directly to the Board of Directors thus ensuring that impact data is given a specific focus to ensure that decisions are made based on what's important for stakeholders and ensures stakeholder voice is central to governance and decision making.

As part of the support package provided to the Outdoor Partnership the entire staff team were trained to ensure skills are available internally to measure and manage impact. Resources were developed to guide staff members through the steps to measure impact and to ensure that data is analysed to help maximise future impact through their projects.

"We see Social Value as a major vehicle for change and improvement driven from the base up via our stakeholders and from-line staff. Training all our staff has already brought a clear focus on our core themes through value maps. This wouldn't have been possible without the guidance and support of Mantell Gwynedd."
Social Value Champion and Member of Board of Directors

Prosiect Maes Ni Maesgeirchen

Since 2018 Mantell Gwynedd have employed a Community Development Officer in Maesgeirchen. She has worked closely the community to identify priorities and expand on the existing work within the community.

By employing a Community Development Officer Mantell Gwynedd has been able to provide ongoing support to the project and the community.

The MaesNi project is supported through the Invest Local Programme which is funded by the National Lottery and managed by Building Communities Trust. The Invest Local Programme operates in 13 communities throughout Wales and provides opportunities for individuals and groups to improve their communities and make them better places in which to live.

During the year the Community Development Worker has played an important role in many developments including the following:

- Helped ensure representation on the MaesNi Steering Group
- Supported groups so that those groups then are able to support one another
- Worked with the Hive Café which prepares up to 70 meals every week and grows much of its own produce through its Gardening Club
- Helped with the feasibility Study and scoping work in preparation for a new Community Centre
- Supported the work of transferring a Cyngor Gwynedd asset to the community
- Supported the work of establishing MaesNi as an entity able to run buildings
- Worked with the community and "Reconnection Tour", the Grassroots Advisory Network taking part in a Policy Summit with 16 other communities across the UK on the theme Cost of Living
- Worked with ICAN at MaesNi to integrate mental health support and well-being in the community with long term opportunities to join groups and be a part of the community
- Supported the HUB and helped build on the community support in partnership with other agencies
- Helped obtain over £100,000 of additional grant funding for the community towards different events and projects

MaesNi

Compassionate Cymru

In 2018 the Welsh Government set out its aspirations for Wales to become the world's first "compassionate country". Since then, work has been ongoing to spread the compassionate approach throughout Wales.

The vision of Compassionate Cymru Garedig is for Wales to become a considerate and caring nation which comes together to develop compassionate ways to support people's health and wellbeing. Compassionate Cymru Garedig works with individuals, organisations and communities to help improve the ways in which people die, care and grieve in Wales.

The aim of Compassionate Cymru Garedig is to help people collate and share information, and offer care and support in a compassionate way within their communities. It concentrates specifically on end of life care and support, whatever point in life that may happen.

Mantell Gwynedd is pleased to be a part of this unique development and in collaboration with Public Health Wales funding has been secured to employ a Compassionate Cymru Garedig Officer who is employed by Mantell Gwynedd and works across Gwynedd, Mon and Conwy.

The Officer's main work is to:

- Promote compassionate approaches
- Support local networks which promote compassion
- Map existing end of life care and grief services and create a Service Map with the aim of identifying gaps in services and working with communities to fill those gaps. In time it is hoped that this will ensure a comprehensive end of life care service within our communities.
- Support workplaces to adopt policies for individuals who have received a diagnosis of a condition which reduces life expectancy and also support individuals with death and grief.

During 2022-23 the officer has worked in collaboration with others across Wales to identify what services exist for children, young people and adults in Gwynedd, Ynys Mon and Conwy. A comprehensive Directory has been created which includes details of the various services.

Following completion of the Directory further discussions are now taking place where gaps in services have been identified. One gap in services became apparent in Bethesda and the officer has now worked with the community to create a Caffi Colled.

Caffi Colled Bethesda

By working with the Community Chaplain, Sara Roberts a Caffi Colled has been set up in Bethesda.

Grants

LONELINESS AND ISOLATION GRANT

In February 2020 Welsh Government published its first strategy for getting to grips with loneliness. The Loneliness and Isolation Grant was established to help create more opportunities to bring people together.

Mantell Gwynedd received £20,000 for distribution in Gwynedd during 2022-23. 13 organisations received funding.

Gwerin y Coed, Penrhyndeudraeth.
Gwerin y Coed received funding to hold 12 face to face creative workshops at Gwaith Powdwr, Penrhyndeudraeth as well as 6 online sessions. These workshops invited young people and adults who were isolated and feeling lonely to take part in creating a brand new Discovery Path for the community.

Neuadd Bentref Dinas Mawddwy
The village hall received funding to help create a digital hub which enabled the community to engage with its members, individuals, parents etc if they were unable to travel to the village hall. The aim is to enable future events to take place at the village hall which can be broadcast online and thus give those who cannot attend in person the opportunity to be a part of the events.

Amgueddfa Forwrol Llŷn, Nefyn.
The museum received funding to enable people of all ages to come together to socialise and to enjoy creating music.

Bore Panad 50 Abersoch a'r Cylch
A variety of activities were held with the funding which included a cinema visit to Neuadd Dwyfor Pwllheli and Y Galeri Caernarfon as well as a visit to Age Cymru centre at Bontnewydd. The activities helped reduce loneliness and isolation with a particular focus on the older population.

Ffrindiau Dysynni Dogs
The group used the funding to develop opportunities with pet dogs so that everybody from the community could take part including those with disabilities and mobility issues. The events which were organised helped people's mental and physical health and provided a social and friendly space for people of all ages to meet up, socialise and enjoy themselves.

Dragon Theatre, Barmouth
The funding was used to hold 14 sessions which provided the opportunity to watch two films per session, a cup of tea and a chance to chat with others. The Theatre also took the opportunity to involve other agencies, such as Citizens Advice Bureau, to provide general up to date information on a variety of topics including welfare benefits, pensions etc.

Tir Dewi, Pen Llŷn
The funding was used to launch a brand new group Clwb Ffermwyr Llŷn. This happened as a result of consulting with the farming community during Nefyn Agricultural Show and at the Tractor Race. The informal consultation enabled Tir Dewi to find out exactly what the community needed. The newly formed club provides an opportunity to support families as well as opportunities to meet up and relax whilst sharing concerns.

Menter Llŷn, Llanbedrog and Mynytho.
The funding was used to purchase community gardening materials for the villages of Llanbedrog and Mynytho. This brought villagers together, promoting socialising and friendships as well as making both villages look colourful. The opportunities provided by the gardening lessened loneliness and helped bring people of all ages together.

Pobl i Bobl, Bangor.
Pobl i Bobl used the funding to bring people together through meetings and events and promoted new connections as well as enhancing existing connections. The aim was to offer support whilst also having fun in the process.

Wern y Mynach, Barmouth
This community group used the funding to provide gardening and forestry opportunities and building techniques with wood and nature. Individuals of all ages and backgrounds participated and the finished garden provided an outside meeting space to teach new skills to individuals.

Neuadd Bentref Rhiwlas
A series of workshops were held under the leadership of Lyn Gallagher, Penmon Pottery with the funding. Pottery tiles were produced which now form a permanent exhibition on the village hall wall. Each tile depicts some of the history of the locality and children as well as young people and adults took part in the work.

Ffrindiau'r Aber, Abergynolwyn
A series of tea parties to bring people together every fortnight was how this group used their funding. Light refreshments and activities such as keeping fit for older folks brought the community together regularly and created important connections between individuals. Christmas dinner was prepared for those who would otherwise have spend the holiday alone. Evening activities were also held which broke the long and lonely winter period for many individuals.

Eryri Cydweithredol
The "Diddanu" project was launched with this funding. It involved holding a series of social events in Gwynedd to help alleviate loneliness and improve general well-being. The face to face events provided an opportunity to bring people together to socialise whilst enjoying light refreshments such as afternoon tea, music and well-being activities.

Grants ...

CRONFA GRANT CROESO CYNNES

During 2022 Welsh Government expanded its support for individuals and families to address the Cost of Living crisis. Recognising it was a challenging time for many, Welsh Government invested £1m for use across Wales to help ensure there were warm spaces available in communities. This was part of a wider Welsh Government package to support struggling individuals and families.

Mantell Gwynedd received £45,000 for distribution as a grant fund to support organisations in Gwynedd who could provide warm spaces within communities. 19 organisations in Gwynedd benefitted from the Croeso Cynnes grant thus ensuring a warm and welcoming space was available to individuals and families.

Dolgellau Rugby Club
The Rugby Club used the funding to open the doors of the clubhouse every Friday between 10am and 3pm so that the community could drop in, enjoy a cuppa and light meal whilst also chatting and socialising.

Tecstiliau Cwmni Buddiant Cymunedol – Bethel
This group extended its opening hours to provide a "Warm Evening Drop-In" with an opportunity for a cuppa and a chat as well as the chance to create crafts and improve IT skills. They also opened the door on alternate Sundays and the community hugely appreciated the opportunity to socialise as well as learn new skills.

Our Lady of Seven Sorrows - Dolgellau
The Church used the funding to hold a series of weekly sessions for the benefit of the local community. Local history sessions were held and opportunities to watch films whilst enjoying socialising over a cup of tea.

Canolfan Y Fron - Caernarfon
Opening hours were extended from 10am to 8pm which meant an extra three hours of service for this small village. Those who attended enjoyed the opportunity to learn new crafts and to socialise with others. The extended opening hours also enabled the Ganolfan to provide additional volunteering opportunities in the area.

Cricieth Memorial Hall
Cricieth Memorial Hall used the funding to extend opening hours which enabled them to open during some evenings, offer a cup of tea and the chance to chat to others. The Hall also provided wi-fi for those individuals needing a working space during the day.

St Padarn Church, Llanberis
The funding enabled the Church to open its doors on a weekly basis to welcome locals. Two events were also enabled with the funding, a St David's Day celebration and a Pancake Day event.

Canolfan Waunfawr
The funding was used to pay utility bills which meant that events could continue at the Ganolfan over the winter period and also offer light refreshments to those attending.

Pwyllgor Ardal Nebo a Nasareth
The funding paid for additional utility costs as a result of ehanced winter activities for the community. With the school being the community centre for the village it was also an opportunity to enhance inter generational relationships in the community.

Dragon Theatre, Barmouth
The funding enabled the Theatre to open its Art Room on Mondays and provide light refreshments including lunch and evening meal. Locals enjoyed the opportunity to eat together whilst socialising and keeping cosy.

Grŵp Cymunedol Maes Tryfan, Bangor
Funding enabled the group to provide a warm and welcoming space for children, young people and families. Several activities were also held and the socialising opportunities enabled the development of a Committee to further develop opportunities for the locality.

Canolfan Pennal, Tywyn Meirionnydd
The money enabled the Ganolfan to open on a weekly basis whilst offering light meals, access to the web, and the chance to borrow newspapers, books and to socialise. They were also able to offer a meals on wheels service for the elderly.

SHED, Y Felinheli
An opportunity to cosy up in front of a warm fire to enjoy chatting and food and occasional music was enabled by the funding. It promoted well-being and socialising amongst locals.

Pwyllgor Pentra Deiniolen
The local committee in Deiniolen worked with Menter Fachwen to open an evening and weekend café for the benefit of local residents. It was an opportunity to socialise, keep warm and have a bite to eat whilst offering a warm welcome to everybody.

Morfa Bychan Community Centre
The community centre used the funding to pay for additional utility costs as they offered enhanced opening hours at the centre so that locals had better opportunities to socialise.

Eglwys Efengylaidd Ardudwy
Open doors, a warm welcome and a panad with company were offered at the Church with the Croeso Cynnes funding. Astonishingly, in such a very small hamlet, 20 individuals benefitted from the open doors and 9 new volunteers were recruited.

Friog and Fairbourne Memorial Hall
The funding was used to open the Hall doors during the daytime which would otherwise not have been possible. Age Cymru and Coleg Meirion Dwyfor worked alongside the Hall to offer opportunities and support during the new daytime opening hours.

Capel Caersalem, Caernarfon
Meals were provided as well as opportunities to socialise by playing games and arranging many activities for local families which would not have been possible without the Croeso Cynnes funding.

Clwb Pêl Droed Bethel
The funding was used to utilise the vacant Y Bedol site in Bethel to hold a series of activities throughout the winter months and offer a cuppa and light refreshments to all attendees.

Cwmni Bro Antur Aelhaearn
Cwmni Bro Antur Aelhaearn worked alongside the neighbouring village of Trefor to hold a lunch club over a 10 week period during the winter months. A two course meal was prepared and served to up to 50 individuals. All ages were welcomed and it provided an opportunity to chat, socialise and keep warm.

Mantell Gwynedd celebrates a Milestone!

DURING 2022 MANTELL GWYNEDD CELEBRATED ITS 25TH BIRTHDAY!

In a splendid event at Portmeirion during November 2022 a significant number of organisations and individuals joined in celebrating a quarter of a century since Mantell Gwynedd was created.

Former members of staff were welcomed as well as others who had been a part of the beginning of this incredible journey 25 years ago. Gwen Griffith, Mantell Gwynedd's current Chair presided over the day but also present was Gareth Jâms who was the first Chair of the organisation back in 1997. The keynote speaker was Chris Buchan, Head of the Community and Third Sector Unit at Welsh Government who gave a presentation on the challenges currently facing the sector and the need for resilience in order to survive.

A timely and interesting presentation was also given by Teresa Owen who is Director of Public Health at Betsi Cadwaladr University Health Board. She talked around the theme "Looking back and Looking Forward" and emphasised the strength of the third sector during Covid when there was a need to respond quickly to challenges. She said Covid had been an unprecedented challenge to the entire population but it was also the time when the third sector had been at its very best. A third sector perspective was provided by Mark Owen of North Wales Outdoor Partnership who talked about the importance of evaluating services and especially measuring Social Value. He provided a whistlestop tour of the development of the Partnership reminding everybody of the opportunities provided by the unique North Wales landscape and all it has to offer.

Feedback from those who attended the celebration...

"An incredible day!"

"A fabulous celebration!"

"A very special sector!"

Mantell Gwynedd's Payroll Service

Mantell Gwynedd has offered a third sector payroll service for many years.

Financial matters, and particularly payroll matters, can be very complicated for small organisations who often depend on volunteers for their day to day running.

The payroll service provided by Mantell Gwynedd offers reassurance to organisations that proper procedures and protocols are in place and also ensures there is somebody at the end of a telephone line to offer support and assistance when required.

This is what some of the organisations who benefit from our Payroll Service had to say:

"The payroll service offered by Mantell Gwynedd is a huge asset to us as a company. It lessens the burden of preparing salaries every month and we know that the details are always correct. We've never had any difficulties dealing with this service from Mantell Gwynedd and we are thankful to the staff who are always at the end of the telephone line to answer any questions we might have."
Pum Plwy' Penllyn

"Having Mantell Gwynedd prepare our salaries is a big help to our service. We have close contact with the payroll staff and they are always there to help."
Clwb Plant Segontiwm

"The service is a huge asset to us as a Cylch Meithrin. It's a hassle free service and the officers are always on hand to advise and give guidance. This is really important to Treasurers who are volunteers and often with no previous experience of paying salaries or dealing with HM Revenue. By using the Payroll Service we have a peace of mind that the proper processes are being followed."
Delyth Jones, Cylch Meithrin Talysarn

"The Payroll Service we receive from Mantell Gwynedd is crucial to running our organisation properly. It is a completely reliable service as we deal with day to day matters and has been a valuable source of information, leading us patiently and helping us resolve any complications which arise."
Clare Mathews, Cylch Meithrin, Llandygai

"Llanuwchllyn Community Council have been using Mantell Gwynedd's Payroll Service to prepare salaries for about ten years now and we've found it invaluable. The demands on Finance Officers are ever increasing and knowing that there is somebody at the other end of a telephone line to assist with enquiries about salaries is a huge help. Mantell Gwynedd staff are always ready to help at any time and we are grateful to them all."
Cyngor Cymuned Llanuwchllyn

Future Plans

Cefnogi Trydydd Sector Cymru
Third Sector Support Wales

We will continue to deliver the requirements of the Third Sector Support Wales Partnership Agreement. Mantell Gwynedd is a member of Third Sector Support Wales, a network of support organisations for the third sector in Wales. Our shared goal is to enable the third sector and volunteers across Wales to contribute fully to individual and community well-being, now and for the future. Mantell Gwynedd will provide support under each of the four pillars of work – Good Governance, Volunteering, Sustainable Funding, and Engagement and influencing.

Covid-19 has provided a new focus in terms of partnership working and particularly cross sector working. We will continue with these collaborative approaches for the benefit of the people of Gwynedd and hope that newly formed partnerships can flourish and grow further.

Through our Social Value Cymru project we will continue to encourage and support the sector to measure its social value. Through this work we are able to demonstrate how the third sector can help unlock the potential of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. In addition to the 2015 legislation The Social Partnership and Public Procurement Act (Wales) puts responsibility on public bodies to make sure that spending on goods, works and services is done in a way that benefits everyone not just focus on costs. It sets up the Social Partnership Council and will ensure that procurement in Wales involves social responsibility. This is a significant step as we consider how Social Value Cymru develops.

We will endeavour to expand on our Social Prescription work to ensure that third sector organisations are provided with the opportunity to deliver support to individuals with non-clinical needs. By doing so we hope that third sector organisations are able to contribute fully to the well-being agenda, thus fulfilling the aspirations of The Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 which places the third sector at the heart of the design and delivery of services. We will continue to measure the social value of this work so that we are well placed with sufficient evidence as we proceed to look for funding to continue with the project.

We will look at practical ways of supporting the third sector to comply with the legislative requirements of The Welsh Language (Wales) Measure 2011. We will take every opportunity to support and promote the Welsh language within the third sector and will continue to build on Mantell Gwynedd's good work in this area.

We will work with others to tackle the challenges of climate change and to promote good practice within the sector.

As we face huge economic challenges we will work with partners to help tackle the cost of living crisis.

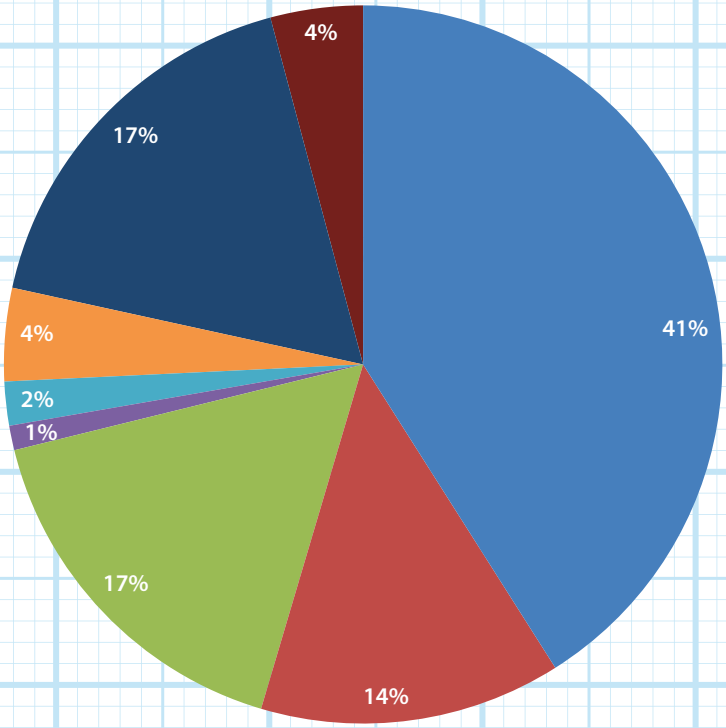
Financial Summary

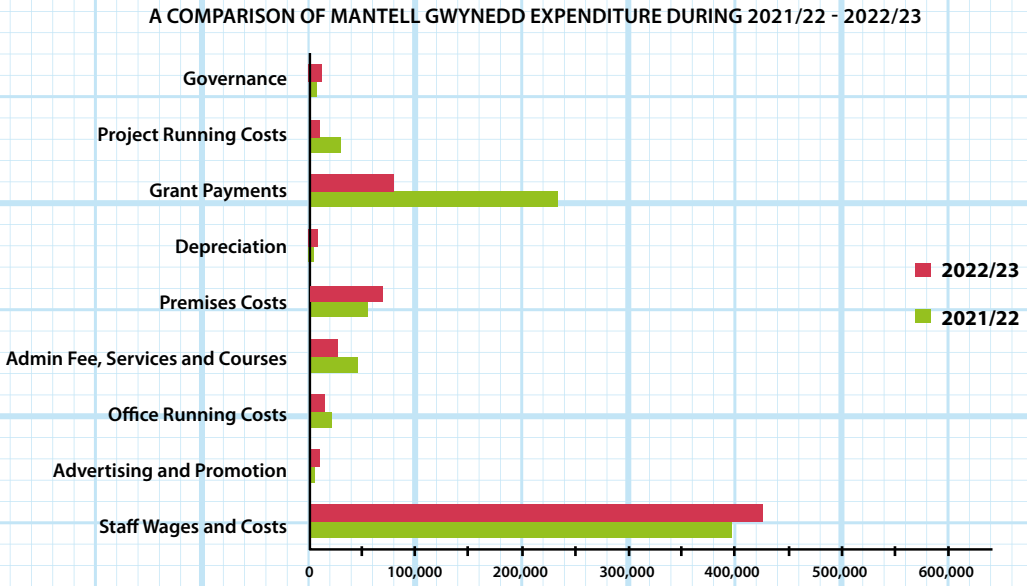
How Mantell Gwynedd is Funded

Each year Mantell Gwynedd secures its funding from a wide variety of sources e.g. Government Bodies, Charitable Trusts and Lottery Funding.

Total Income during 2022/23
£601,255

Total Expenditure during 2022/23
£648,767

Contact Mantell Gwynedd for a copy of the Annual Accounts for the year ending 31st March 2023

Management Board 2022/2023

OFFICERS

Cadeirydd: Gwen Griffith
Disablement Welfare Rights Trust
Is-Gadeirydd: Annie Williams
Retired Principal Coleg Harlech
Trysorydd: Elwen Roberts
Creating Enterprise
Is-Drysorydd: Trystan Pritchard
Chief Executive St David's Hospice

MEMBERS

Y Tad Deiniol
"Yn Ein Blaenau"
Betty Williams
Retired Member of Parliament
Cyng. Paul John Rowlinson
Gwynedd Council Representative
Meinir Evans
Canolfan Felin Fach (from September 2023)

Staff 2022/2023

MANAGEMENT TEAM

Bethan Russell Williams
Chief Officer
Ceren Williams
Deputy Chief Officer and
Head of Finance and Operations Team

DEVELOPMENT AND SERVICES

Eleri Lloyd
Social Value Manager
Mathew Lewis
Measuring Social Value Officer
Gareth Jâms
Social Value Development Officer
Carys Williams
Grants and Development Officer / Finance Assistant
Jess Mead Silvester
Community Development Officer Maesgeirchen (MaesNi)
(until March 2023)

HEALTH AND WELLBEING

Sioned Llwyd Larsen
Health and Social Care Facilitator
(until July 2022)
Sioned Llywelyn Roberts
Health and Wellbeing Facilitator
(from July 2022)
Rhian Griffiths
Community Link Officer (Arfon)
Carina Roberts
Community Coordinator
(from May 2022)

FINANCE AND ADMINISTRATION

Tracy Lynne Rotheram
Administrative Officer
Arwen Elysteg Evans
Administrative Assistant
(until June 2023)

GWYNEDD VOLUNTEER CENTRE

Carwyn Humphreys
Volunteer Centre Co-ordinator

Rhif y Cwmni 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(CYFYNGEDIG DRWY WARANT)

CYFRIFON ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

MANTELL GWYNEDD CYF.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR (CYFARWYDDWYR)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Cyflwyna'r ymddiriedolwyr eu hadroddiad ynghyd â'r cyfrifon am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023.

Prif Weithgaredd ac Adolygiad

Prif weithgaredd y Cwmni yn ystod y flwyddyn oedd hyrwyddo unrhyw ddibenion elusennol er lles trigolion Gwynedd ac yn arbennig trwy gynorthwyo a chefnogi dibenion elusennol a gwaith mudiadau gwirfoddol yn yr ardal les. Gweler yr Adroddiad Blynyddol am fwy o fanylion, mae hwn ar gael gan y cwmni.

Manylion Gweinyddol

Enw'r Elusen	Mantell Gwynedd Cyf.
Rhif Elusen Gofrestredig	1068851
Rhif Cwmni Cofrestredig	3420271
Cyfeiriad Cofrestredig	25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Archwilwyr	Owain Bebb a'i Gwmni 32 Y Maes Caernarfon
Cyfreithwyr	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bancwyr	Banc Barclays Parc Menai Bangor

Undeb Credyd Cambrian
144 Ffordd Conwy
Cyffordd Llandudno
Conwy

The Charity Bank Limited
Fosse House
182 High Street
Tonbridge

Santander
Bridle Road
Bootle
Merseyside

Shawbrook Bank Limited
Lutea House
Warley Hill Business Park
Great Warley
Brentwood

Flagstone Group – Banc HSBC ac Aldermore
1st Floor
Clareville House
26-27 Oxendon St
London

MANTELL GWYNEDD CYF.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR (CYFARWYDDWYR) - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn, a'r rhai presennol yw:

Gwen Griffith (Cadeirydd)
Sydna Ann Williams (Is-Gadeirydd)
Betty Williams
Elwen Roberts (Trysorydd)
Trystan Pritchard (Is-Drysorydd)
Y Tad Deiniol

Enwau'r prif aelodau o staff (Tîm Rheoli) yw:-

Bethan Russell Williams - Prif Swyddog
Ceren Williams - Dirprwy Prif Swyddog a Phennaeth Tîm Cyllid a Gweinyddol

Telir aelodau'r staff yn unol â'r trefn pwyntiau sydd yn berthnasol i'r llywodraeth leol.

Strwythur, Llywodraethu a Rheoli

Mae'r cwmni yn un cyfyngedig heb gyfranddaliadau ac yn elusen gofrestredig sy'n cael ei lywodraethu gan Femorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae apwyntiadau yn cael eu gwneud yn y cyfarfod blynyddol yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae gan Mantell Gwynedd broses i anwytho ymddiriedolwyr newydd. Cyfrifoldeb y Prif Swyddog a'r Cadeirydd yw sicrhau fod ymddiriedolwyr newydd yn manteisio ar y broses o anwytho.

Rheolir busnes yr Elusen gan yr Ymddiriedolwyr. Y mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am strwythur polisïau'r Elusen a sicrhau fod y gwaith yn cael ei reoli'n effeithiol. Pwrpas y gwaith yw gwarchod lles yr elusen, felly'n caniatáu'r gwaith da barhau yn y dyfodol.

Y mae staff wedi eu hapwyntio, yn atebol i'r Ymddiriedolwyr ac yn goruchwylio'r gwaith dyddiol yn unol â'r polisi. Mae'r ymddiriedolwyr yn cyfarfod o leiaf pedair gwaith y flwyddyn, a gall cyfarfodydd ychwanegol gael eu galw pe bydd angen. Gall yr ymddiriedolwyr apwyntio un neu ragor o is-bwyllgorau yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r cwmni.

Risgiau yn wynebu Mantell Gwynedd yn ystod 2024-25

- Mae'r Cytundeb Partneriaeth gyda Llywodraeth Cymru yn ei le hyd Mawrth 2025. Bydd unrhyw gyllid craidd yn y dyfodol yn ddibynnol ar ganlyniad y trafodaethau blynyddol o fewn Llywodraeth Cymru sydd yn edrych ar brosesau ac adolygiadau cyllidebol. Bydd gofyn i adrannau o fewn Llywodraeth Cymru ymateb i ddyraniadau ariannol gan ddangos effaith tynnu unrhyw gyllid yn ôl. Er y gallai fod yn fater o ddinistrio enw da a gallai hefyd fod yn golygu her gyfreithiol i Lywodraeth Cymru pe bai cytundebau sydd mewn lle yn cael eu newid neu eu dirwyn i ben, bydd gofyn ar swyddogion Llywodraeth Cymru i ddangos effeithiau'r ariannu tu hwnt i'r gofynion cytundebol.

- Mae'r arian craidd ychwanegol a gafwyd yn ystod 2021-22 wedi sicrhau fod gwaith Social Value Cymru wedi gallu parhau gyda 3 aelod staff yn y tim. Er bod diddordeb sylweddol o sawl cyfeiriad i gomisiynu gwasanaethau gan Social Value Cymru, a bod swm sylweddol o waith wedi ei dderbyn yn barod, mae dyfodol y tim yn gwbl ddibynnol ar fedru denu y cyllid angenrheidiol o waith wedi ei gomisiynu. Ar hyn o bryd mae gwaith yn argoeli'n dda gyda thendrau wedi eu hennill ac eraill ar y gweill, ond rhaid cofio fod mudiadau/cwmniau eraill yn edrych ar fesur gwerth cymdeithasol fel gwasanaeth posib i'w gynnig ac y gall fod cystadleuaeth o'r tu allan am ddarparu y gwasanaeth. Bydd toriadau posib i gyllidebau mudiadau hefyd yn golygu efallai na fydd ganddynt yr arian i fedru comisiynu gwasanaeth o'r math yma.

- Fel pob blwyddyn arall, bydd Mantell Gwynedd angen ymgeisio o gronfeydd allanol eraill er mwyn medru cyflawni gwaith sydd yn ymateb i ofynion y sector. Gyda chronfeydd allanol yn prinhau a llawer mwy o gystadleuaeth amdano byddwn angen bod yn barod am hyn a bod yn greadigol ac ymarferol wrth gyflwyno ceisiadau. Mae'r toriadau arfaethedig o fewn cyllidebau y sector gyhoeddus yn golygu y bydd Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd yn debyg o fod yn gwarchod eu harian yn agosach nag erioed ag y bydd yn anoddach o lawer i ddenu cyllid ychwanegol ganddynt

Risgiau yn wynebu Mantell Gwynedd yn ystod 2024-25 - parhad

- Mae prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon yn cael ei ariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r ffynhonell ariannu bresennol o fewn y Bwrdd Iechyd yn dod i ben ddiwedd Mawrth 2024 felly mae yna risg sylweddol i ddyfodol y prosiect oherwydd newyddion fod y Gweinidog Iechyd ym Medi 2023 wedi rhoi holl Fyrddau Iechyd Cymru dan y chwyddwydr o safbwynt cynllunio ag ariannu. Mae yna gystadleuaeth gref am arian i gynnal prosiectau presgripsiwn cymdeithasol ac rydym yn ddiolchgar am gefnogaeth Llywodraeth Cymru i'r agenda Presgripsiwn Cymdeithasol a bydd rhaid bod yn barod i ymgeisio o unryw gronfa newydd pan ddaw. Ein mantais mawr ar hyn o bryd yw ein bod wedi gwerthuso y prosiect yn drylwyr ers dros bum mlynedd gan ddefnyddio model mesur gwerth cymdeithasol. Byddwn yn parhau i werthuso yn drylwyr fel ein bod mewn lle da i barhau gyda'r gwaith yma. Methiant fu ein hymgais i ddenu cyllid o Gronfa RIF (Regional Integration Fund) er i ni gael ein hannog gan Swyddog o Cyngor Gwynedd i wneud cais.

- Ar ol cyfnod Covid mae staff wedi dychwelyd i'r swyddfeydd yng Nghaernarfon a Dolgellau ac mae trefniadau gwaith "hybrid" yn eu lle sydd yn sicrhau fod y swyddfeydd ar agor yn ddyddiol ond sydd hefyd yn galluogi staff i weithio hyd at 50% o'u hamser adref. Er bod y trefniadau hyn yn eu lle ers Chwefror 2022 mae y nifer sydd yn "galw'i fewn" i'r swyddfeydd e.e. i chwilio am gyfleoedd gwirfoddoli, yn parhau yn isel a'r ôl troed cyhoeddus ar y stryd fawr yn gyffredinol hefyd yn isel. Er fod hyn tu hwnt i Mantell fedru gwneud dim amdano bydd yn rhaid ail edrych ar y ffyrdd yr ydym yn ymgysylltu gyda'r cyhoedd a bydd yn rhaid ail afael mewn ymdrechion i farchnata. Mae Swyddfa Dolgellau yn enwedig wedi bod yn dawel er gwaetha ymdrechion i gynnal hyfforddiant ag amrywiol ddigwyddiadau eraill yno. Bydd rhaid meddwl yn ofalus iawn am ddyfodol yr adeilad yn Nolgellau.

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau

Cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol, annog unigolion i wirfoddoli a bod yn llais cryf i'r trydydd sector yng Ngwynedd yw nod Mantell Gwynedd. Mae'n gwmni elusennol cofrestredig gydag aelodaeth leol ond yn rhan o rwydwaith o Gynghorau Gwirfoddol Sirol sy'n gweithredu drwy Gymru. Daw'r arian craidd i redeg y cwmni oddi wrth Llywodraeth Cymru, trwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru. Mae'r mudiad yn ymgymryd â gweithgareddau ychwanegol i hyn ond i gyd gyda'r un nôd o hyrwyddo gwirfoddoli a'r trydydd sector yng Ngwynedd.

Mae'r gweithgareddau yn cynnwys y canlynol:-

- Hyrwyddo, datblygu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli.
- Cynrychioli'r trydydd sector a chydweithio ar bartneriaethau strategol.
- Rhoi cymorth i bobl a mudiadau i ymgysylltu'n fwy effeithiol gyda chyrff cyhoeddus.
- Rhoi cefnogaeth llywodraethol i fudiadau e.e. materion cyfansoddiadol ac ariannol.
- Rhoi cefnogaeth i fudiadau i fesur eu gwerth yn well, yn enwedig gwerth cymdeithasol.
- Gweithredu fel linc ar gyfer cyfeirio unigolion at wasanaethau trydydd sector e.e. Presgripsiwn Cymdeithasol.
- Rhoi cefnogaeth i redeg prosiectau a pheilota prosiectau ar gyfer y trydydd sector pan fo angen.
- Rheoli ffynhonellau grant a rhoi cyngor ar ariannu prosiectau.
- Hybu datblygiad mentrau cymdeithasol a chynaliadwyedd mudiadau.
- Annog datblygiad a chyd-lynu consortia darparwyr trydydd sector.
- Rhannu gwybodaeth gyda'r trydydd sector trwy newyddlenni, bwletinau, taflenni gwybodaeth, y wefan, cyfryngau cymdeithasol ac unrhyw ddulliau addas eraill.
- Cynnig rhaglen o hyfforddiant i gynorthwyo mudiadau a gwirfoddolwyr yn eu gwaith.
- Cynnig gwasanaethau ymarferol e.e. llogi offer, llogi uned symudol, llungopio, darparu ystafelloedd cyfarfod a gofod swyddfa.
- Cynnig gwasanaeth cyflogres.
- Annog cydweithio ar draws sectorau.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd:

Prosiectau Mantell Gwynedd yn ystod 22-23

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

Prif rôl Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd yw hyrwyddo a dathlu gwirfoddoli, recriwtio a chefnogi gwirfoddolwyr, yn ogystal â chynghori a datblygu arferion da am wirfoddoli.
Pob blwyddyn mae Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd yn trefnu ystod o weithgareddau yn ystod 'Wythnos Gwirfoddolwyr' sef wythnos genedlaethol i ddathlu gwirfoddoli.

Yn 2022 dychwelodd uchafbwynt yr Wythnos gyda'n 'Digwyddiad Dathlu a Diolch' a gafodd ei gynnal wyneb yn wyneb am y tro cyntaf ers 2019. Bu oddeutu 100 o unigolion yn Y Galeri yng Nghaernarfon i ddathlu llwyddiannau gwirfoddolwyr Gwynedd, gyda phwyslais ar waith gwirfoddolwyr oedd wedi cefnogi ein cymunedau yn ystod y pandemig.

Yn sgil y rhyfel a chynllun Cartrefi i Wcráin gan Lywodraeth Cymru, croesawyd nifer o deuluoedd ac unigolion i Wynedd. Sefydlodd Mantell Gwynedd rhwydwaith o fudiadau gwirfoddol oedd yn cefnogi'r ymdrech yn lleol ac er mwyn galluogi unigolion i gamu ymlaen i gefnogi'r ffoaduriaid. Daeth rôl y sector wirfoddol yn hollbwysig trwy ddarparu cefnogaeth ymarferol i'r ymdrech a gwelwyd nifer o grwpiau a chymunedau ar draws Gwynedd yn trefnu digwyddiadau a recriwtio gwirfoddolwyr.

Un o brif themâu ar ddiwedd y flwyddyn oedd yr argyfwng costau byw. Daeth pwysau enfawr ar fywydau unigolion yn yr Hydref ac i'r Gaeaf, a gwelwyd unwaith yn rhagor rôl allweddol y trydydd sector wrth i bobl geisio am gyngor a chymorth. Trefnodd y Ganolfan Wirfoddoli chwe gweithdy gyda'r nod o hyfforddi gwirfoddolwyr cymunedol gyda'r wybodaeth diweddaraf o'r cefnogaeth sydd ar gael fel eu bod yn medru cefnogi eraill o fewn eu cymunedau.

Mae Mantell Gwynedd yn parhau i weinyddu Grant Gwirfoddolwyr Ifanc Gwynedd sy'n cael ei redeg gan banel o bobl ifanc. Y syniad tu ôl i'r model yma o roi pobl ifanc mewn rheolaeth o'r gronfa yw er mwyn rhoi sgiliau newydd iddynt ar gyfer y dyfodol. Mae hefyd yn sicrhau cynaliadwyedd ar gyfer y dyfodol.

Yn ystod y flwyddyn, fe gefnogwyd gwirfoddolwyr o Ysgol Dyffryn Nantlle fel aelodau o'r panel grant. Cynhaliwyd cyfarfodydd yn rhithiol a dyrannwyd £5,322 i 7 o brosiectau er mwyn datblygu cyfleoedd gwirfoddoli i bobl ifanc yng Ngwynedd.

Meddai Dylan Evans, gafodd gefnogaeth Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd:
"Ers i mi ddechra gwirfoddoli dwi wedi sylwi fy mod yn llawer mwy hyderus ac eisiau trio pethau newydd. Wnes i rioed feddwl y buaswn yn mwynhau a gweld newid yn fy hun. Mae gwirfoddoli wedi helpu lot a dwi'n edrych mlaen medru dechrau yn Boston Lodge yn Porthmadog".

Prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon

Mae presgripsiwn cymdeithasol yn galluogi meddygon teulu, nyrsus a gweithwyr proffesiynol eraill yn y maes gofal sylfaenol i gyfeirio unigolion at amryw o wasanaethau lleol sydd ddim yn wasanaethau clinigol. Mae hefyd yn chwarae rhan allweddol yn yr agenda ataliol e.e. codi ymwybyddiaeth am sgrinio, atal codymau a hybu cyrsiau iechyd a lles.

Dull sydd yn mynd i'r afael ag anghenion unigolion mewn modd mwy holistig ydyw a'u hannog i gael gwell gafael ar eu llesiant a'u hiechyd eu hunain. Mae gweithgareddau Presgripsiwn Cymdeithasol yn gallu bod yn amrywiaeth enfawr o bethau ond, ar y cyfan, gweithgareddau ydynt sydd yn cael eu darparu gan fudiadau cymunedol a gwirfoddol.

Mae sawl model gwahanol o Bresgripsiwn Cymdeithasol ond mae'r rhan fwyaf yn fodelau sydd yn cynnwys Swyddog Cyswllt Cymunedol sy'n derbyn cyfeiriadau a wedyn yn gweithio gyda'r unigolion i adnabod cyfleoedd addas ar eu cyfer. Mae Mantell Gwynedd mewn lle unigryw i ddarparu gwasanaeth Presgripsiwn Cymdeithasol gan ein bod yn gorff ymbarel trydydd sector gyda chronfa ddata enfawr o fudiadau a gan nad ydym yn darparu gwasanaeth rheng flaen ein hunain nid oes unrhyw wrthdaro wrth i ni gyfeirio unigolion at wasanaethau.

Prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon - parhad

Mae'r prosiect yn cael ei ariannu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Ers i'r prosiect gychwyn ym 2016 mae 1520 o unigolion wedi eu cefnogi trwy'r prosiect.

Yn ystod 2022-23 mae 171 o unigolion wedi eu cefnogi. Dyma oedd gan rai gafodd gefnogaeth I'w ddweud am y prosiect a'r gwasanaeth :

Dywedodd Mr A

"Roeddwn eisiau i chi wybod fod fy mywyd yn ôl mewn trefn rwan. Roeddwn yn fregus dros ben pan gysylltodd fy Meddyg Teulu hefo chi. 'Rwy'n hynod ddiolchgar i chi am droi fy mywyd rownd"

Dywedodd Mrs B

"Dwi mor falch fod hyn wedi cael ei ddatrys. Mae wedi bod yn gyfnod pryderus iawn i mi ac 'rwy'n ddiolchgar i chi am fy nghefnogi fi unwaith eto "

Prosiect Codi Pontydd Cadarn / Llesiant

Mae prosiect Codi Pontydd Cadarn yn cael ei ariannu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ag yn galluogi Mantell Gwynedd i gyflogi Hwylusydd Llesiant llawn amser.

Mae'r swydd yn sicrhau pont rhwng y gwasanaeth iechyd a'r mudiadau trydydd sector sydd yn darparu gwasanaethau yn y maes iechyd a llesiant.

Mae'r Hwylusydd yn

- hwyluso cyfarfodydd a chefnogi fforymau a gweithdai
- codi ymwybyddiaeth o gyfleoedd i ddylanwadu
- sicrhau perspectif mudiadau trydydd sector mewn cyfarfodydd parteriaeth a digwyddiadau eraill
- cynnal cyfres o Rwydweithiau trwy'r flwyddyn

Yn ystod 2022-23 cynhaliwyd pump cyfarfod Rhwydwaith Llesiant a Gwirfoddoli gyda phynciau amrywiol a pherthnasol yn cael eu trafod.

Ymgysylltwyd gyda thros 400 o fudiadau yn ystod y cyfnod dan sylw.

Yn ystod y flwyddyn bu i'r Hwylusydd Iechyd a Llesiant gyfrannu at strategaeth Tlodi Plant yng Nghymru gan hwyluso digwyddiad ar y cyd gyda Ynys Môn. Ymgysylltwyd gyda thros 80 o fudiadau er mwyn sicrhau fod llais mudiadau trydydd sector yn cael lle canolog wrth i Lywodraeth Cymru ddatblygu Strategaeth Tlodi Plant yng Nghymru.

Ym mis Hydref 2022 cynhliwyd digwyddiad Iechyd Da yn Nolgellau a bu i dros 200 o unigolion fynychu'r digwyddiad. 'Roedd yn gyfle i fudiadau ddod at ei gilydd ac i aelodau'r cyhoedd ganfod gwybodaeth am wasanaethau yng Ngwynedd.

'Roedd adborth o'r digwyddiad yn cynnwys:

"*Roedd rhwydweithio gydag asiantaethau eraill yn ddefnyddiol ac rydym wedi mwynhau cynghori pobl hŷn am ein gwasanaethau"*
Wendy , Age Cymru

"Defnyddiol iawn i rannu syniadau"
Melissa, Small Woods

"Cawsom sgyrsiau difyr iawn gyda mynychwyr"
Julie, British Liver Trust

Prosiect Social Value Cymru

Bu i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 osod seiliau cadarn i'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol trwy ofyn i sectorau (cyhoeddus, preifat a thrydydd sector) i weithio'n wahanol. I wneud hynny 'roedd angen meddwl beth oedd y pethau pwysig oedd angen eu mesur a'u rheoli. Dim ond trwy ddeall gwerth cymdeithasol y gallwn wir fynd ati'n effeithiol tuag at reoli y modd yr ydym yn creu llesiant.

Erbyn hyn mae egwyddorion gwerth cymdeithasol wedi eu hatgyfnerthu yn y Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru). Nod y Ddeddf yma yw gweithio gyda'n gilydd i wella'r dull o ddarparu gwasanaethau cyhoeddus a llesiant yng Nghymru. Bydd mesur gwerth cymdeithasol yn greiddiol i'r cyfan.

Ers 2016 mae Mantell Gwynedd wedi bod yn cyflawni gwaith arloesol yn y maes mesur gwerth cymdeithasol. Dros gyfnod o saith mlynedd mae'r tim wedi datblygu i fod yn dri aelod sydd wedi cymhwyso trwy Social Value UK fel ymarferwyr achrededig yn y maes.

Ym 2019 enillodd Mantell Gwynedd farc ansawdd cenedlaethol am wreiddio gwerth cymdeithasol yn ei holl waith. Dyma'r tro cyntaf i gorff ymbarel ennill marc ansawdd o'r math yma. Yn ddiweddarach yn 2020 derbyniodd Mantell Gwynedd wobr gan Social Value UK am ei waith yn gweithio mewn Partneriaeth i gynyddu gwerth cymdeithasol. Bellach, mae un o'r tim Social Value Cymru gyda statws Hyfforddwr Rhyngwladol ac yn darparu hyfforddiant ar gyfer mudiadau ar draws y byd.

Mae Tim Social Value Cymru, Mantell Gwynedd yn gallu cynnig amrediad eang o wasanaethau yn y maes mesur gwerth cymdeithasol gan gynnwys adroddiadau SROI llawn a hyfforddiant wedi ei deilwro ar gyfer mudiadau unigol.

Dyma oedd gan rai i ddweud am y gwasanaeth maent wedi ei dderbyn gan Social Value Cymru :
Roedd gweithio gyda Social Value Cymru yn brofiad positif iawn i ni yn GISDA. Mae'r wybodaeth a'r casgliadau wedi agor ein llygaid a gwneud i ni adlewyrchu a sylweddoli gwerth ein gwaith yn fwy....buasem yn annog unryw un i fynd trwy'r broses yma"

Sian Tomos , Prifweithredwraig GISDA

"We see Social Value as a major vehicle for change and improvement driven from the base up via our stakeholders and staff. Training all our staff has already brought a clear focus on our core themes through value maps. This wouldn't have been possible without the guidance and support of Mantell Gwynedd "

Social Value Champion and member of the Board of Directors, Y Bartneriaeth Awyr Agored.

Prosiect Maes Ni

Ers 2018 mae Mantell Gwynedd wedi cyflogi Swyddog Datblygu Cymunedol yn Maesgeirchen sydd wedi gweithio'n agos hefo'r gymuned er mwyn adnabod blaenoriaethau ac ehangu ar weithgareddau o fewn y gymuned.

Trwy gyflogi Gweithiwr Datblygu Cymunedol mae Mantell Gwynedd wedi medru darparu cefnogaeth barhaus i'r prosiect a'r gymuned.

Mae prosiect MaesNi yn cael ei ariannu gan y Rhaglen Buddsoddi'n Lleol a ariennir gan y Loteri Fawr ac a reolir gan Ymddiriedolaeth Adeiladu Cymunedau.

Mae'r rhaglen Buddsoddi'n Lleol yn gweithredu mewn 13 o gymunedau ar draws Cymru gyfan ac mae'n cynnig cyfle i bobl yn y cymunedau hynny eu gwneud yn llefydd gwell a mwy dymunol i fyw ynddynt.

Prosiect Maes Ni - parhad

Yn ystod y flwyddyn mae'r Gweithiwr Datblygu Cymunedol wedi chwarae rhan bwysig yn y datblygiadau canlynol :

- Helpu sicrhau cynrychiolaeth ar Grwp Llywio MaesNi
- Cefnogi grwpiau er mwyn i'r grwpiau rheiny wedyn ddechrau cefnogi ei gilydd
- Gweithio gyda Caffi Hive sydd yn paratoi hyd at 70 o brydau bwyd yn wythnosol ac yn tyfu llawer o'u cynnyrch eu hunain trwy'r Clwb Garddio
- Helpu gyda'r astudiaeth dichonoldeb a sgopio ar gyfer Canolfan Gymunedol newydd
- Helpu gyda'r gwaith o drosgwlyddo adeilad y Clwb Ieuenctid o Cyngor Gwynedd i'r gymuned
- Cefnogi'r gwaith o sefydlu MaesNi yn ffurfiol fel endyd er mwyn rhedeg adeiladau
- Gweithio gyda'r gymuned a "Reconnection Tour" y Grassroots Advsiory Network a chymryd rhan mewn "Policy Summit" gydag 16 o gymunedau ledled Prydain ar thema costau byw
- Cydweithio gyda ICAN yn MaesNi er mwyn integreiddio cefnogaeth iechyd meddwl a llesiant yn y gymuned gyda chyfleon tymor hir i ymuno â grwpiau a bod yn rhan o gymuned
- Cefnogi'r HWB ac adeiladu ar gefnogaeth gymunedol mewn partneriaeth ag asiantaethau eraill
- Helpu gyda chael dros £100,000 o arian grant ychwanegol i mewn I'r gymuned tuag at weithgareddau a phrosiectau gwahanol

Prosiect Compassionate Cymru

Yn 2018, nododd Llywodraeth Cymru ei ddyhead i Gymru ddod yn 'wlad dosturiol' gyntaf y byd. Ers hynny mae gwaith wedi bod yn mynd rhagddo i ledaenu'r ymagwedd dosturiol ledled Cymru.

Gweledigaeth Cymru Garedig yw bod yn genedl ystyriol a gofalgar sy'n dod ynghyd i ddatblygu dulliau tosturiol i gefnogi iechyd a lles pobl. Mae Cymru Garedig yn gweithio gydag unigolion, sefydliadau a chymunedau i wella sut mae pobl yng Nghymru yn marw, yn gofalu ac yn galaru.

Nôd Cymru Garedig yw helpu pobl i gyrchu a chynnig gwybodaeth, gofal a chefnogaeth mewn modd tosturiol yn eu cymunedau. Mae yn canolbwyntio'n benodol ar ofal a chefnogaeth ar ddiwedd oes pobl, pryd bynnag y bydd hynny'n digwydd.

Mae Mantell Gwynedd yn falch o fod yn rhan o'r datblygiad unigryw yma a thrwy gydweithrediad gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru sicrhawyd y cyllid angenrheidiol i gyflogi Swyddog Compassionate Cymru sydd yn cael ei chyflogi gan Mantell Gwynedd ac yn gweithio ar draws Gwynedd, Môn a Chonwy.

Prif waith y Swyddog yw :

- Hyrwyddo agweddau tosturiol
- Cefnogi rhwydweithiau lleol sydd yn hyrwyddo agweddau tosturiol
- Mapio gwasanaethau gofal diwedd oes a gwasanaethau galar a chreu Map Gwasanaeth gyda'r bwriad o fynd ati i geisio llenwi bylchau gwasanaeth sydd wedi eu hadnabod. Bydd hyn yn ei dro yn ceisio sicrhau gwasanaeth diwedd oes cyflawn ac addas o fewn ein cymunedau.
- Cefnogi mannau gwaith i fabwysiadu polisïau ar gyfer cefnogi unigolion sydd wedi cael diagnosis o gyflwr iechyd sy'n lleihau bywyd a chefnogi unigolion sy'n delio gyda marwolaeth a phrofedigaeth

Yn ystod 2022- 2023 mae'r Swyddog wedi cysylltu gyda sefydliadau ar draws Cymru er mwyn adnabod pa wasanaethau gofal a chefnogaeth diwedd oes sydd ar gael i blant, pobl ifanc ac oedolion yng Ngwynedd, Conwy ac Ynys Môn. Bellach mae Cyfeirlyfr cynhwysfawr wedi ei greu sydd yn cynnwys holl fanylion yr amrywiol wasanaethau.

Yn dilyn cwblhau'r cyfeirlyfr, a chyda trafodaethau pellach yn parhau i gael eu cynnal, mae bylchau cychwynnol mewn gwasanaeth wedi eu hadnabod. Un enghraifft o adnabod bwlch mewn gwasanaeth a gweithio gyda'r gymuned i'w lenwi yw Caffi Colled, Bethesda.

Gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd

Ers rhai blynyddoedd bellach mae Mantell Gwynedd yn darparu gwasanaeth cyflogres ar gyfer mudiadau trydydd sector yng Ngwynedd.

Gall materion ariannol a chyflogaeth fod yn gymhleth i fudiadau bychan sydd yn aml yn dibynnu ar wirfoddolwyr.

Mae'r gwasanaeth cyflogres yn rhoi sicrwydd i fudiadau o daliadau a gweithdrefnau cywir ac yn golygu fod na rywun ochor arall i'r ffôn i gynnig cymorth a chefnogaeth fel bo angen.

Dyma sydd gan rai o'r mudiadau i ddweud am y gwasanaeth cyflogres maent wedi ei dderbyn :

Mae'r gwasanaeth paratoi cyflogau yn fudd mawr i ni fel cwmni, mae'n lleihau y baich o baratoi'r cyflogau yn fisol, ac rydym yn gwybod fod y manylion yn gywir bob amser. Nid ydym wedi cael dim trafferthion o gwbl wrth ddefnyddio'r gwasanaeth hwn gan Mantell Gwynedd, ac yn ddiolchgar iawn i'r staff sydd ben arall y ffôn bob amser i ateb unrhyw gwestiwn sydd ganddom. Pum Plwy' Penllyn

Mae cael Mantell i baratoi cyflogau wedi bod o fudd i'n gwasanaeth ni. Mae cysylltiad agos gyda'r adran cyflogau ac maent yna o hyd i helpu. Clwb Plant Segontiwm

Mae'r gwasanaeth o fudd mawr i ni fel Cylch Meithrin. Mae'n wasanaeth hollol ddidrafferth ac mae'r Swyddogion yn barod bob amser i gynghori a rhoi arweiniad. Mae hyn yn bwysig iawn i Drysoryddion sy'n wirfoddolwyr ac yn aml heb unrhyw brofiad o dalu cyflog a delio gyda Chyllid y Wlad. Trwy ddefnyddio'r gwasanaeth mae rhywun yn dawel ei feddwl bod y prosesau cywir wedi cael eu dilyn.
Delyth Jones, Cylch Meithrin Talysarn

Mae Cyngor Cymuned Llanuwchllyn wedi defnyddio gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd i baratoi y cyflogau ers bron i ddeng mlynedd ac wedi ei gael yn hynod o werthfawr.
Mae'r gofynion ar Swyddog Ariannol yn cynyddu o hyd ac mae gwybod bod rhywun yr ochr arall i e-bost neu ffôn i gynorthwyo gydag ymholiad am y cyflogau yn gymorth mawr.
Parod iawn yw staff Mantell Gwynedd i roi'r cymorth unrhyw amser a diolch iddynt i gyd.
Cyngor Cymuned Llanuwchllyn

Gweinyddu Grantiau

Mae gan Mantell Gwynedd hanes hir o reoli a gweinyddu cronfeydd grantiau. Dyma enghraifft o ddwy gronfa weinyddwyd yn ystod y flwyddyn :

- Grant Unigrwydd ac Ynysigrwydd

Ym mis Chwefror 2020 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei strategaeth gyntaf ar gyfer mynd i'r afael ag unigrwydd. Sefydlwyd Cronfa Unigrwydd er mwyn helpu i greu mwy o gyfleoedd i bobl ddod at ei gilydd.

Derbyniodd Mantell Gwynedd £20,000 er mwyn ei ddyrannu yng Ngwynedd yn ystod 2022-23.
Derbyniodd 13 o fudiadau arian o'r Gronfa

- Cronfa Grant Croeso Cynnes

Yn ystod 2022 bu i Lywodraeth Cymru ehangu'r gefnogaeth ar gyfer unigolion a theuluoedd yn ystod cyfnod o greisis costau byw.

Gan gydnabod ei bod yn amser anodd i lawer bu i'r Llywodraeth roi £1m ar gyfer Cymru gyfan er mwyn darparu lleoliadau cymunedol cynnes a chysurus. Roedd yn ran o becyn ehangach Lywodraeth Cymru i gynnig cefnogaeth mewn cyfnod oedd yn un heriol i lawer.

Gweinyddu Grantiau – parhad

Derbyniodd Mantell Gwynedd £45,000 i'w ddosbarthu fel cronfa grant ar gyfer mudiadau yng Ngwynedd.

Bu i 19 o fudiadau yng Ngwynedd gael budd o'r Gronfa Croeso Cynnes gan ddarparu gofod cynnes a chroesawus ar gyfer y gymuned.

Yn 2023-24 bydd Mantell Gwynedd yn gweinyddu £1.5m o Gronfa Grant Sector Wirfoddol fel rhan o Gronfa Ffyniant Gyffredin y DU.

Adolygiad Ariannol

Mae'r elusen wedi gwneud diffyg o £45,274 y flwyddyn hon (2022: diffyg £47,632) cyn addasu am y cynllun pensiwn budd. Manylir mwy am y cronfeydd a'r cynllun pensiwn budd yn y nodiadau i'r cyfrifon.

Polisi'r elusen ynglŷn â'r cronfeydd wrth gefn

Mae Mantell Gwynedd yn cydnabod ac yn derbyn ei gyfrifoldebau fel elusen a chyflogwr i ddiogelu eu dichonoldeb ariannol a pharhad y mudiad. Yn ôl canllawiau arfer dda'r Comisiwn Elusennau, cytunwn fod arian yn cael eu clustnodi i gronfa wrth gefn.

Pwrpas y gronfa fydd:-

- I sicrhau llif arian (gwarchod rhag oediad derbyn arian refeniw);
- I warchod rhag unrhyw ddigwyddiad annisgwyl;
- I roi cyfle i ddenu/adnabod ffynonellau ariannol newydd pe bai ffynonellau presennol yn cael eu cwtogi;
- I sicrhau pe bai ariannu yn dod i ben, bod y mudiad yn gallu cwblhau ei ymrwymiadau ariannol a chyfreithiol wrth ddirwyn i ben.

Bydd lefel y gronfa wrth gefn yn cael ei hadolygu yn flynyddol gan y Bwrdd. Oni bai cytunir yn wahanol bydd y cwmni yn cadw o leiaf dau fis o gostau rhedeg y mudiad, a cheisio i gynyddu'r gronfa i swm sydd yn gyfartal i 4 mis o gostau rhedeg. Mae dadansoddiad o'r cronfeydd a sefyllfa'r cynllun pensiwn budd yn nodyn 11 o'r cyfrifon.

Cynlluniau i'r Dyfodol

- Byddwn yn parhau i weithredu yn unol â gofynion y Cytundeb Partneriaeth, sef ein cytundeb gyda Llywodraeth Cymru. Mae Mantell Gwynedd yn un o aelodau o'r Bartneriaeth Cefnogaeth Trydydd Sector Cymru, sef rhwydwaith o fudiadau cymorth i'r trydydd sector yng Nghymru sydd â'r nod o alluogi'r sector a gwirfoddolwyr i gyfrannu'n llawn at lesiant unigolion a chymunedau, yn awr ac yn y dyfodol. Bydd Mantell Gwynedd yn cyflawni'r Cytundeb trwy ddarparu cefnogaeth mewn pedwar maes, sef Llywodraethu Da, Gwirfoddoli, Cyllid Cynaliadwy ac Ymgysylltu a Dylanwadu.

- Rhoddodd COVID-19 ffocws newydd ar bwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth ac ar draws sectorau. Byddwn yn parhau i gyd weithio mewn partneriaeth er lles poblogaeth Gwynedd ac yn gobeithio bydd y partneriaethau rheiny yn parhau i ffynnu a thyfu.

- Trwy ein prosiect Social Value Cymru, byddwn yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol. Trwy'r gwaith hwn rydym yn gallu dangos sut yr ydym fel sector yn datgloi potensial Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Yn ogystal, bydd y Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) yn rhoi cyfrifoldebau newydd ar gyrff cyhoeddus ac yn sefydlu'r Cyngor Partneriaeth Gymdeithasol. Bydd gofyn i gyrff cyhoeddus gyflawni dyletswyddau rheoli contractau er mwyn sicrhau y rhoddir sylw i ganlyniadau cymdeithasol gyfrifol trwy gadwyni cyflenwi. Mae hwn yn gam allweddol wrth i waith Social Value Cymru ddatblygu.

- Byddwn yn ceisio ymestyn ein gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol er mwyn sicrhau bod mudiadau'r trydydd sector yn cael y cyfle i chwarae rhan flaenllaw mewn darparu cefnogaeth i unigolion sydd heb anghenion clinigol. Gobeithiwn uchafu potensial mudiadau'r trydydd sector i gyfrannu i'r agenda llesiant wrth wneud hyn, a thrwy hynny, yn gwireddu potensial Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sydd yn rhoi'r trydydd sector wrth galon darparu a chynllunio gwasanaethau. Byddwn yn parhau i fesur gwerth cymdeithasol y prosiect er mwyn darparu tystiolaeth o'r angen am wasanaethau trydydd sector.

- Byddwn yn parhau i edrych ar ffyrdd ymarferol o gefnogi'r trydydd sector i gydymffurfio gyda safonau Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a byddwn yn manteisio ar bob cyfle posibl i gefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg yn y trydydd sector, yn enwedig yn y maes Gwirfoddoli gan adeiladu ar y gwaith da mae Mantell Gwynedd eisioes wedi arwain arno.

- Byddwn yn gweithio gydag phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â'r agenda newid hinsawdd a hyrwyddo ymarfer da o fewn y sector.

- Wrth i'r wlad wynebu heriau economaidd aruthrol byddwn yn cydweithio gyda phartneriaid er mwyn eu cynorthwyo i fynd i'r afael â'r creisis costau byw.

Datganiad Budd y Cyhoedd

Mae'r Pwyllgor Rheoli wedi ystyried adroddiad y Comisiwn Elusennau ynglŷn â Budd i'r Cyhoedd ac maent yn fodlon bod gweithgareddau'r elusen yn ystod y flwyddyn, fel y disgrifiwyd yn yr adroddiad hwn, yn unol â'r prawf hwnnw.

Polisi ac Amcanion Buddsoddiadau

Yn unol â'r Memorandwm ac Erthyglau y mae gan ymddiriedolwyr yr elusen y pwêr i fuddsoddi pan maent yn credu fod y buddsoddiad yn briodol. Mae asedau'r elusen ar gael ac yn ddigonol i gwrdd â'r gofynion yn y dyfodol gweladwy.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr o Mantell Gwynedd Cyf. at bwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r adroddiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102: Y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP).

Mae cyfraith cwmni yn ei wneud yn ofynnol i Ymddiriedolwyr baratoi Adroddiadau Ariannol am bob cyfnod ariannol sydd yn rhoi golwg cywir a theg o sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac o incwm a gwariant y cwmni elusennol am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r adroddiadau ariannol, mae yn rhaid i'r Ymddiriedolwyr:-

- ddewis polisïau cyfrifo addas ac yna eu gweithredu yn gyson;
- dilyn egwyddorion a gweithdrefnau sydd yn y SORP elusennau (SORP 2019 (FRS 102));
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon cyfrifo sydd yn rhesymol ac yn ddarbodus;
- datgan os yw Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig berthnasol wedi eu dilyn, yn amodol i unrhyw newid materol sydd wedi eu datguddio a'u hegluro yn yr Adroddiadau Ariannol, a
- paratoi adroddiadau ariannol ar sail bod y busnes yn parhau oni bai nad yw yn addas i gymeryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo digonol sydd yn datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol, ac i'w galluogi i sicrhau bod yr Adroddiadau Ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am sicrhau asedion y cwmni elusennol a thrwy hynny cymeryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Cyn belled a bod yr Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:-

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohono, ac
- y mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymeryd y camau sy'n ddyletswydd arnynt i sicrhau eu bod yn hysbys o unrhyw wybodaeth fyddai'n berthnasol i'r archwiliad, ac i sicrhau fod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth hynny.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gofal a chywirdeb yr wybodaeth corfforedig ac ariannol sydd wedi ei gynnwys ar safle wê y cwmni elusennol. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n rheoli, paratoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodau eraill.

Trwy orchymyn y bwrdd ar Hydref 9fed 2023

..... Bethan Russell Williams (Ysgrifennydd)

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU

MANTELL GWYNEDD CYF.

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Barn

Archwiliwyd cyfrifon Mantell Gwynedd Cyf. am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth, 2023 sydd yn cynnwys y Datganiad o Symudiadau Ariannol, Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, Datganiad Llif Arian a'r nodiadau perthnasol yn cynnwys crynodeb o'r polisiau cyfrifo arwyddocaol. Y fframwaith ar gyfer Adroddiadau Ariannol sydd wedi ei ddefnyddio wrth baratoi'r cyfrifon yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig yn cynnwys Safon Adrodd Ariannol 102, y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP)

Yn ein barn ni mae'r cyfrifon:-

- yn rhoi adlewyrchiad cywir a theg, o gyflwr ariannol y cwmni elusennol ar 31 Mawrth, 2023 a'r adnoddau mewnol ac adnoddau a ddefnyddiwyd, yn cynnwys ei incwm a gwariant am y flwyddyn;

- wedi eu paratoi yn gywir yn unol ag Egwyddorion Cyfrifeg Gyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig; ac

- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail i'r farn roddwyd

Gwnaethpwyd yr archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) (ISAs (UK)) a'r gyfraith perthnasol. Mae ein cyfrifoldebau yn cael eu manylu'n bellach yn y datganiad am gyfrifoldebau'r archwilwyr yn ein hadroddiad. Yr ydym yn annibynnol yn unol â gofynion moesegol y Deyrnas Gyfunol sydd yn berthnasol i'n archwiliad o'r cyfrifon, yn cynnwys Safonau Moesegol y FRC, ac yr ydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hynny. Yr ydym o'r farn fod y dystiolaeth gasglwyd yn briodol ac yn ddigonol i'n gallugoi i ffurfio barn.

Casgliadau yn ymweud a sail busnes byw

Wedi archwilio'r cyfrifon yr ydym wedi dod i'r canlyniad ei bod yn briodol i'r ymddiriedolwyr baratoi'r cyfrifon ar sail busnes byw.

Yn seiliedig ar y gwaith wnaethpwyd, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd materol fyddai, yn unigol neu ar y cyd , yn creu amheuaeth sylweddol ar allu'r elusen i hawlio sail busnes byw am o leiaf deuddeg mis o'r dyddiad pryd mae'r cyfrifon yn cael eu awdurdodi.

Mae ein cyfrifoldebau fel archwilwyr a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr yn ymwneud â sail busnes byw wedi ei fanylu yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad.

Gwybodaeth Ychwanegol

Yr ymddiriedolwyr sydd yn gyfrifol am yr wybodaeth ychwanegol, sydd yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiadau ariannol, ac eithrio'r cyfrifon a'n adroddiad. Nid ydyw ein barn ar yr adroddiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth ychwanegol hwn, arwahan ein bod yn manylu hynny yn ein hadroddiad, ac felly nid ydym yn datgan unrhyw farn arno. Yng nghyswllt ein archwiliad o'r adroddiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ydyw i ddarllen yr wybodaeth ychwanegol ac ystyried os ydyw'n faterol wahanol i'r adroddiadau, neu'r wybodaeth yr ydym wedi ei gasglu yn ystod yr archwiliad, neu ei fod yn ymddangos wedi ei gam ddatgan. Os ydym yn darganfod unrhyw anghysondeb neu gamddatganiad materol, y mae'n gyfrifoldeb arnom i asesu os ydyw'n gamddatganiad yn yr adroddiadau ariannol neu'r wybodaeth ychwanegol. Os yr ydym yn casglu fod camddatganiad yn yr wybodaeth ychwanegol mae'n ofynnol arnom i ddatgan hynny. Nid oes gennym unrhyw wybodaeth i'w ddatgan yn y cyswllt hwn.

Barn ar fater arall a argymhellir gan Ddeddf Cwmnïau 2006

Yn ein barn ni mae'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn cynnwys adroddiad y cyfarwyddwyr yn unol â chyfraith cwmni) am y flwyddyn ariannol yn gyson gyda'r Adroddiadau Ariannol, ac wedi ei baratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol.

Materion y mae'n rhaid i ni adrodd arnynt trwy eithriad

Yng nghyswllt ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth o'r cwmni elusennol, nid ydym wedi darganfod unrhyw gam ddatgeliadau materol yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn ôl ynglŷn â'r materion canlynol, ble mae'n ofynnol i ni adrodd i chwi yn unol â Deddf Cwmnïau 2006, os yn ein barn ni:-

- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw na dogfennau digonol ar gyfer ein harchwiliad wedi eu derbyn gan y safleoedd nad ydym wedi ymweld â hwy;
- nid yw'r Datganiadau Ariannol yn cytuno gyda'r cofnodion cyfrifo na'r dogfennau;
- nid yw datgeliadau o daliadau i'r Ymddiriedolwyr sy'n ofynnol i'w ddatgelu yn ôl y gyfraith wedi eu gwneud;
- nid ydym wedi derbyn y cyfan o'r wybodaeth a'r esboniadau yr oedd eu hangen er mwyn gwneud yr archwiliad; neu
- nad oedd gan yr Ymddiriedolwyr yr hawl i baratoi'r cyfrifon yn unol â threfniadau cwmnïau bychain na chymeryd mantais o ryddhadau cwmni bychain wrth baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a pheidio paratoi adroddiad strategol.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Fel sydd wedi ei esbonio yn llawnach yn natganiad cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (ar dudalen 11), mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr y Cwmni Elusennol ar gyfer pwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiadau Ariannol ac am sicrhau eu bod yn rhoi golwg cywir a theg.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr - parhad

Maent hefyd yn gyfrifol am ffurfio rheoliadau mewnol er mwyn sicrhau fod yr Adroddiadau Ariannol yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny yn sgil camgymeriad neu dwyll.

Wrth baratoi'r adroddiadau mae'r ymddiriedolwyr hefyd yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau ar sail busnes hyfyw, neu ddatgelu gwybodaeth i'r gwrthwyneb os yn berthnasol.

Cyfrifoldebau'r Archwilwyr

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r cyfrifon a bodloni ein hunain eu bod yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny oherwydd twyll neu anghysonderau eraill, a chyhoeddi adroddiad sydd yn cynnwys ein barn. Ni allwn sicrhau y bydd archwiliad sydd wedi ei wneud yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) yn darganfod camddatganiad materiol ym mhob achos. Gall camddatganiad ddigwydd ohewydd twyll neu anghysondeb arall, a caiff ei ystyried yn faterol os, yn unigol, neu mewn cyfanswm, y byddai'n ddigonol i ddylanwadu penderfyniadau sydd wedi eu selio ar y cyfrifon hyn.

Yr ydym wedi cynllunio'r archwiliad i gyd fynd â'r cyfrifoldebau uchod er mwyn adnabod camddatganiadau materol o ganlyniad i anghysonderau neu dwyll.

Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod anghysonderau, yn cynnwys twyll:

Mae anghysonderau, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rydym yn dylunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag anghysonderau, gan gynnwys twyll:

- Sicrhaodd y partner ymgysylltu fod y cymhwysedd, y galluoedd a'r sgiliau priodol ar gael i nodi neu gydnabod diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau cymwys
- Gwnaethom nodi'r deddfau a'r rheoliadau sydd yn berthnasol trwy drafodaethau â'r ymddiriedolwyr a rheolwyr eraill, ac o'n gwybodaeth fasnachol a'n profiad o'r sector
- Gwnaethom ganolbwyntio ar gyfreithiau a rheoliadau penodol yr oeddem o'r farn allai gael effaith sylweddol uniongyrchol ar ddatganiadau ariannol neu weithgareddau'r Cwmni, gan gynnwys deddfwriaeth fel Deddf Cwmniau 2006, deddfwriaeth trethiant, diogelu data, gwrth-lwgrwobrwyo, cyflogaeth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch ac amgylcheddol.
- Gwnaethom asesu graddau'r cydymffurfiad â'r deddfau a'r rheoliadau a nodwyd uchod trwy wneud ymholiadau gyda'r rheolwyr ac archwilio gohebiaeth gyfreithiol,a
- Cyfleu y deddfau a rheoliadau a nodwyd o fewn y tim archwilio yn rheolaidd gan sicrhau ymwybyddiaeth gyson drwy'r archwiliad.

Gwnaethom asesu tueddiad datganiadau ariannol y Cwmni i gamddatganiad materol, gan gynnwys cael dealltwriaeth o sut y gallai twyll ddigwydd, trwy:

- Wneud ymholiadau ynglyn â'r tueddiad i dwyll, gwybodaeth am dwyll gwirioneddol, amheus a honedig;
- Ystyried y rheolaethau mewnol sydd ar waith i liniaru risgiau twyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.

Er mwyn mynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy ragfarn a diystyru rheolaethau, rydym yn:

- Perfformio gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw gysylltiadau anarferol neu annisgwyl;
- Profi cofnodion cyfrifo ar gyfer trafodion anarferol;

Gweithdrefnau – parhad

- Asesu a oedd dyfyrniadau a thybiaethau a wnaed wrth bennu'r amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl,
- Ymchwilio i'r rhesymeg tu ôl i drafodion sylweddol neu anghyffredin

Mewn ymateb i'r risg o anghysonderau a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gwnaethom ddylunio gweithdrefnau a oedd yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- Cytuno datgeliadau'r datganiadau ariannol i ddogfennau atebol sylfaenol;
- Darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sydd yn gyfrifol am lywodraethau;
- Ymholi'r rheolwyr ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- Adolygu'r gohebiaeth â Chyllid a Thollau EF, rheoleiddwyr perthnasol a chynghorwyr cyfreithiol y Cwmni.

Mae cyfyngiadau cynhenid yn y gweithdrefnau archwilio ddisgrifiwyd uchod. Po fwyaf y caiff deddfau a rheoliadau eu dileu o drafodion ariannol, y lleiaf tebygol ydyw y byddwn yn dod yn ymwybodol o ddiffyg cydymffurfio. Mae safonau archwilio hefyd yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio sydd yn ofynnol i nodi diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau i ymholi'r cyfarwyddwyr a rheolwyr eraill ac archwilio gohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol, os o gwbl. Gall fod yn anoddach canfod camddatganiadau materol sydd yn codi oherwydd twyll na'r rhai sydd yn codi o gamgymeriad gan fod bosib iddynt gynnwys elfen o guddiad neu gydgynllwynio yn fwriadol.

Mae mwy o wybodaeth am gyfrifoldebau archwilwyr ar gael ar safle wê y Financial Reporting Council (FRC) (www.frc.org.uk/auditors/audit-assurance/auditorsresponsibilities). Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'n adroddiad.

Defnydd o'r adroddiad

Paratowyd yr adroddiad hwn ar gyfer aelodau'r cwmni yn unig yn unol â Phennod 3 o Ran 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Gwnaethpwyd y gwaith archwilio er mwyn ein galluogi i adrodd yr hyn yr oedd cyfrifoldeb arnom i gynnwys yn Adroddiad yr Archwilydd yn unig, ac i ddim pwrpas ychwanegol. Hyd eithaf yr hyn ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn na chymeryd cyfrifoldeb i unrhyw gorff yn ychwanegol i'r cwmni a'r aelodau am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad a'r farn a ffurfiwyd gennym.

Iona Hughes
Prif Archwiliwr Statudol
Dros ac ar ran:
OWAIN BEBB A'I GWMNI
CYFRIFWYR SIARTREDIG
ARCHWILWR STATUDOL

32 Y MAES
CAERNARFON

19.12.23

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O SYMUDIADAU ARIANNOL

(DATGANIAD CYNHWYSFAWR O INCWM A GWARIANT)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2023 £	Cyfanswm 2022 £
Incwm a gwaddolion o:					
Rhoddion					
Incwm gwirfoddol	2	246584	-	246584	215025
Weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	113567	241104	354671	527802
Llôg banc		2238	-	2238	1348
Cyfanswm		362389	241104	603493	744175
Gwariant ar weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	407963	240804	648767	791807
Cyfanswm		407963	240804	648767	791807
Incwm Net cyn enillion a cholledion cydnabyddedig		(45574)	300	(45274)	(47632)
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		-	-	-	-
		(45574)	300	(45274)	(47632)
Enillion a cholledion cydnabyddedig eraill					
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar gynllun pensiwn budd	9	841000	-	841000	415000
Symudiadau yn y cronfeydd		795426	300	795726	367368
Cyfanswm cronfeydd d/y		965871	44973	1010844	643476
Cyfanswm cronfeydd c/y	11	1761297	45273	1806570	1010844

Ni pharatowyd datganiad ar wahân o incwm a gwariant.

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 19 i 30 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O'R SEFYLLFA ARIANNOL

AR 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023 £	2022 £
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau Gweladwy a ddefnyddir gan yr Elusen	5	123094	116000
ASEDAU CYFREDOL			
Dyledwyr	6	16861	87331
Arian yn y banc ac mewn llaw		673567	641926
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL		690428	729257
CREDYDWYR: Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	7	(19952)	(24413)
ASEDAU CYFREDOL NET		670476	704844
Cyfanswm asedau llai credydwyr cyfredol		793570	820844
Ased/Rhwymedigaeth cynllun pensiwn budd	9	1013000	190000
ASEDAU NET YN CYNNWYS CYNLLUN PENSIWN		1806570	1010844
CRONFEYDD			
Cronfeydd Anghyfyngedig	11		
- Cronfa Gyffredinol		685338	675287
- Cronfa Benodol		62959	100584
- Cronfa Pensiwn		1013000	190000
Cronfa Gyfyngedig	11	45273	44973
CYFANSWM CRONFEYDD		1806570	1010844

Cymeradwywyd y cyfrifon gan y Bwrdd ac arwyddwyd ar eu rhan ar Hydref 9fed 2023 gan:-

G. Griffith ..... Gwen Griffith (Cyfarwyddwr)

Rhif Cofrestredig 3420271

Mae'r nodiadau ar dudalennau 19 i 30 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF

DATGANIAD LLIF ARIAN

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

	2023 £	2022 £
Llif arian o weithgareddau gweithredol (datganiad o symudiadau ariannol)	795726	367368
Addasu am		
Dibrisio	4366	1585
Llogau dderbyniwyd	(2238)	(1348)
	797854	367605
Newid yn y:		
Dyledwyr masnachol a dyledwyr eraill	70470	(75543)
Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill	(4461)	1518
Cynllun pensiwn budd	(823000)	(387000)
Llif arian net o weithgareddau gweithredol	40863	(93420)
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Pryniant asedau sefydlog	(11460)	(-)
Llôg dderbyniwyd	2238	1348
Llif arian net o weithgareddau yn y cyfnod	31641	(92072)
Newid net mewn arian a'r hyn sydd yn cyfateb i arian	31641	(92072)
Ar gychwyn y flwyddyn	641926	733998
Ar ddiwedd y flwyddyn	673567	641926

Mae'r nodiadau ar dudalennau 19 i 30 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

1. **Polisïau Cyfrifo**
Gwybodaeth Gyffredinol

Mae'r elusen yn gwmni cyfyngedig preifat heb gyfranddaliadau wedi ei gofrestru yng Nghymru, ac yn elusen gofrestredig yng Nghymru. Cyfeiriad y swyddfa gofrestredig yw 25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd.

Y mae'r elusen yn cwrdd a diffiniad FRS 102 o endid sydd yn rhoi budd i'r cyhoedd.

Sail Cyfrifo/Datganiad Cydymffurfio
Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi o dan y ddefod cost hanesyddol a'r Safon Adrodd Ariannol 102, sef y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a'r SORP FRS102 ar gyfer elusennau a'r Ddeddf Cwmnïau 2006.

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi mewn sterling, sef arian swyddogaethol y cwmni elusennol.

Busnes Hyfyw
Ym marn yr ymddiriedolwyr nid oes unrhyw ansicrwydd ynglyn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Dyfarniadau a phrif ansicrwydd parthed amcangyfrifon
Wrth baratoi'r Adroddiadau Ariannol mae'n ofynnol gwneud dyfarniadau, amcangyfrifon a phenderfyniadau sy'n effeithio ar y ffigyrau a roddwyd. Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau yma yn cael eu hadolygu'n gyson ac maent wedi eu selio ar brofiad o ffactorau eraill gan gynnwys disgwyliadau a digwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Dibrisio/Amhariad gwerth asedau sefydlog
Mae'r asedau sefydlog wedi eu dangos yn ôl eu cost (ble mae'r gost yn fwy na £1000) a'u dibrisio dros eu bywyd defnyddiol ar y graddfeydd canlynol:-

Tir ac Eiddo	- 1% pob blwyddyn
Offer Cyffredinol	- 25% pob blwyddyn
Offer Cyfrifiadurol	- 25% i 33% pob blwyddyn

Cynhelir adolygiad blynyddol ar gyfer adnabod unrhyw nam ar werth yr asedau sefydlog, a pan fo'r gwerth yn fwy na'r swm y gellir ei adennill gwneir cofnod cyfrifo o'r amhariad. Adolygir unrhyw amhariad blaenorol a'i wrthdroi os yn berthnasol.

Cyfrifo ar gyfer y cronfeydd
Mae'r cronfeydd anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio ar ddisgresiwn yr Ymddiriedolwyr er mwyn hybu nôd elusennol y cwmni.

Mae cronfeydd penodedig yn gronfeydd anghyfyngedig sydd wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr ar gyfer pwrpas penodol yn y dyfodol.

Mae cronfeydd cyfyngedig wedi eu cyfyngu yn ôl eu defnydd i gynlluniau priodol yn unol ac amodau'r arianwyr.

Incwm
Mae'r holl incwm yn cael ei gynnwys yn y datganiad o symudiadau ariannol pan mae'r hawl i'r incwm wedi trosglwyddo i'r elusen; y mae'n debygol y bydd y manteision economaidd sy'n gysylltiedig yn llifo i'r elusen, gall y swm gael ei fesur yn ddibynadwy a bod unrhyw amodau wedi eu cwrdd,neu o fewn gallu'r elusen i'w cwrdd.

Prif elfen incwm yw grantiau a chytundebau o wahanol ffynonellau.

1. **Polisïau Cyfrifo - parhad**

Incwm - parhad

Caiff incwm cyfyngedig ei gynnwys mewn cronfa gyfyngedig a'i gyfatebu â'r gwariant.

Mae'r incwm wedi ei rannu rhwng y gwahanol gronfeydd. Mae'r arian craidd yn cael ei ddangos fel incwm gwirfoddol. Mae incwm eraill yn cael ei ddangos fel incwm o weithgareddau'r elusen, sy'n cynnwys cytundebau gyda gwahanol arianwyr a gwasanaethau sydd yn ran o weithgareddau'r cwmni er mwyn hybu ei nôd elusennol yn unol â'r SORP, fel y nodir yn nodyn 2. Mae incwm yn cael ei ohirio ble mae wedi ei dderbyn ymlaen llaw.

Mae rhai cytundebau cyfyngedig yn gadael y cwmni ail ddosbarthu costau rhedeg fel costau'r cytundebau ac mae'r incwm yn cael ei ddangos fel incwm anghyfyngedig. Mae'r trafodion yma yn cael eu dangos ar wahân yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol. Cyfanswm 2023 oedd £32,239 (2022: £48,939).

Derbyniwyd grantiau gan Llywodraeth Cymru drwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (WCVA) fel y'i manylir yn nodyn 2.

Costau

Cynhwysir holl gostau'r elusen yn natganiad y symudiadau ariannol yn unol â'r drefn o gronni costau, ble mae dyletswydd gyfreithiol yn bodoli. Mae'r gwariant yn cynnwys unrhyw Treth ar Werth gan na ellir ei adennill.

Manylwyd y costau yn ôl canllawiau'r Datganiad o Arferion ac Argymhellion (SORP) ble mae nôd yr elusen yn cael ei ddangos fel costau gweithgareddau'r elusen, wrth ymgymryd â'r gweithgareddau hynny sydd yn hyrwyddo ei nodau elusennol er budd ei buddiolwyr. Mae costau llywodraethu yn cynnwys costau cefnogol llywodraethu'r elusen, ac yn ffurfio rhan o gostau'r gweithgareddau elusennol.

Mae'r holl gostau yn cael eu hadrodd wrth natur y gwariant. Mae gwariant cyfyngedig yn cael ei ddyrannu i gronfa gyfyngedig.

Costau cefnogol
Y mae'r costau wedi eu manylu yn y datganiad o symudiadau ariannol a'r nodiadau. Gan mai gweithgareddau elusennol yn unig sydd, a dim gweithgareddau codi arian, nid oes rhaniad pellach wedi ei wneud o'r costau cefnogol.

Cynllun Grantiau

Mae'r cwmni yn gweithredu cynlluniau grantiau a gweler yn nodyn 2.

Cynlluniau Pensiwn

Mae'r cwmni yn aelod o gynllun pensiwn Cyngor Gwynedd sydd yn gynllun budd wedi ei ddiffinio. Mae'r cynllun yn cael ei reoli gan y "Local Government Pension Scheme Regulations 1997".

Mae'r symiau sydd wedi eu codi yn erbyn yr elw gweithredol yn cynrychioli cost lefel bresennol o'r gwasanaeth ynghyd a'r elw neu'r colledion ar y setliadau a'r cwtogiadau lle yn berthnasol. Maent wedi eu cynnwys fel rhan o gostau staff. Mae costau gwasanaeth yn y gorffennol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol yn syth os yw'r buddiannau mewn meddiant.

Os nad yw'r buddiannau mewn meddiant yn syth, yna mae'r costau yn cael eu cydnabod dros gyfnod tan fod y buddiannau yn dod i feddiant. Mae'r llog ar adenillion ar yr asedau yn cael eu netio i ffwrdd o gostau cyllido a chredits tebyg o dan llog. Mae enillion a cholledion actiwaraidd yn cael eu cydnabod yn syth yn natganiad yr enillion a'r colledion cydnabyddiedig.

Mae'r cynllun wedi ei gyllido, gyda'r asedion o'r cynllun yn cael eu dal ar wahân i asedion y cwmni, mewn cronfeydd sydd wedi eu gweinyddu gan ymddiriedolwyr.

1. Polisïau Cyfrifo - parhad

Cynlluniau Pensiwn - parhad

Mae asedion y cynllun pensiwn wedi eu mesur yn ôl gwerth teg ac mae'r rhwymedigaethau yn cael eu mesur ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ac wedi eu disgowntio ar gyfradd sy'n cyfateb i hynny a geir ar fond corfforaethol o safon uchel, yn yr un cyfred ariannol a'r un cyfnod a dyledion y cynllun.

Mae'r prisiadau actiwaraidd yn cael eu paratoi o leiaf bob tair blynedd ac maent yn cael eu hadolygu ar bob pen blwyddyn. Mae'r gwarged neu ddyled budd diffiniedig a geir wedyn yn cael ei gyflwyno ar wahân i weddill yr asedion ar wyneb y Fantolen.

Mae'r cwmni wedi dechrau cynllun pensiwn arall gyda "The Pension Trust" i aelodau newydd, ble mae'r cyflogwr yn talu 10%. Cynllun pensiwn cyfraniad ydyw ble mae'r gôst yn cael ei rannu yn unol â swyddogaeth yr unigolion.

Les Gweithredol

Mae lesi gweithredol yn cael eu dangos yn y datganiad o symudiadau ariannol fel y maent yn codi.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr ar y swm cytundebol ar ôl unrhyw ddisgownt perthnasol

Arian yn y banc ac mewn llaw

Mae arian yn y banc ac mewn llaw yn cynnwys arian a symiau wedi eu buddsoddi tymor byr, ble mae'r gwerth yn wybyddus a'r risg o newid yn isel.

Credydwyr a darpariaethau

Cydnabyddir credydwyr a darpariaethau ar y swm setlo llai unrhyw ddisgownt

Asedau Ariannol

Mae ased neu rhwymedigaeth ariannol yn cael ei adnabod pan fydd yr elusen yn barti i ddarpariaeth cytundebol.

Mae asedau neu rhwymedigaethau sylfaenol yn cael eu cydnabod ar y swm derbyniadwy neu sy'n daladwy gan gynnwys unrhyw gostau trafodion cysylltiedig, oni bai bod y trefniant yn gyfystyr a chytundeb ariannu, lle caiff ei gydnabod ar werth presennol taliadau y dyfodol wedi'i addasu ar gyfradd llog y farchnad ar ddyled tebyg.

2. Datganiad o Symudiadau Ariannol

Mae'r diffyg (cyn addasu am y cynllun pensiwn) am y flwyddyn ar ôl codi am y canlynol:-

	2023 £	2022 £
Dibrisio	4366	1585
Ffioedd yr Archwilwyr - Archwilio	4750	4750
Tâl a phensiwn Ymddiriedolwyr	-	-
	=====	=====

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	Anghyfyngedig £	Cyfyngedig £	Cyfanswm 2023 £	Cyfanswm 2022 £
Incwm - Rhoddion				
WCVA - arian craidd	246584	-	246584	215025
	246584	-	246584	215025
Incwm - Gweithgareddau Elusennol				
Adeiladu Pontydd Cadarn	-	39663	39663	39662
WCVA - GwirVol	-	6650	6650	6650
Gwynedd - Cytundeb gwasanaeth	8880	-	8880	8880
Ffi Asiantaeth	8650	-	8650	7797
Ffi Gweinyddol	23589	-	23589	41142
Incwm arall - Gwasanaethau a chyrsiau	22983	-	22983	22369
Cyngor Gwynedd - Cronfa Iechyd Meddwl	-	-	-	10000
Bwrdd Iechyd – Cronfa Iechyd Meddwl ac Anableddau	-	-	-	100000
Incwm SROI	49465	-	49465	41072
Presgripsiwn Cymdeithasol/Hwylusydd Iechyd	-	60000	60000	58140
Cyngor Gwynedd/Adra - Datblygu Maesgeirchen	-	25186	25186	24486
Cyngor Môn - Trawsnewid Plant	-	-	-	34000
WCVA - Comic Relief	-	-	-	2826
Grant Croeso Cynnes	-	50000	50000	-
Grant Trafnidiaeth Cymru	-	11878	11878	-
Cyngor Gwynedd - Cronfa Unigrwydd ac Ynysigrwydd	-	22727	22727	22727
WCVA – Pwysa'r Gaeaf	-	-	-	83051
Swydd Gymru Garedig	-	25000	25000	25000
	113567	241104	354671	527802
Gwariant - Gweithgareddau Elusennol				
Cyflogau a theithio	303208	122369	425577	394003
Hysbysebu a hyrwyddo	5235	1014	6249	1930
Hyfforddiant a recriwtio staff	666	1576	2242	875
Costau rhedeg y swyddfa	15026	739	15765	20802
Costau gweinyddol	-	21407	21407	41142
Gwasanaethau a chyrsiau	5516	400	5916	1429
Costau safle	68844	2083	70927	53244
Costau banc	278	-	278	100
Costau cyllid net	(3766)	-	(3766)	4911
Dibrisio	4366	-	4366	1585
Grantiau	-	81200	81200	236185
Costau Uned Symudol	-	91	91	91
Costau rhedeg prosiectau	-	8650	8650	7797
Costau gwerthuso	-	1275	1275	22000
Drwg ddyledwyr	867	-	867	-
Costau Llywodraethu:-				
Archwilio a chyfrifo	5700	-	5700	5700
Costau proffesiynol	2023	-	2023	13
	407963	240804	648767	791807

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	2023 £	2022 £
Grantiau - Mudiadau		
WCVA Grantiau dan arweiniad -7 (2022:4)	5322	5000
Trawsnewid gwasanaethau plant a phobl ifanc (2022:8)	-	30000
WCVA/Comic Relief Cronfa Argyfwng Covid 19 (2022:13)	-	26251
Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu (2022:16)	-	98889
Unigrwydd ac Ynysigrwydd Cymdeithasol - 13 (2022:10)	20000	20000
Pwysa'r Gaeaf (2022:15)	-	56045
Grant Croeso Cynnes -19 (2022:dim)	45000	-
Cronfa Trafnidiaeth -12 (2022:dim)	10878	-
	81200	236185

Ceir mwy o fanylion am y mudiadau a'r grantiau yn yr Adroddiad Blynyddol sydd i'w gael ar www.mantellgwynedd.com. Yn unol â'r polisi cyfrifo mae elfen o'r costau cefnogol yn cael ei ail ddosbarthu a'i gynnwys fel incwm.

Y swm perthnasol eleni oedd £9,977 (2022: £28,870)

3. **Staff**

	2023	2022
Cyfartaledd nifer y staff yn ystod y flwyddyn:-		
Cefnogi'r Trydydd Sector	14	12

	2023 £	2022 £
Cyfanswm Cyflogau	324225	296981
Yswiriant Gwladol	24476	22141
Pensiwn Budd - 4 aelod o staff (2022: 4)	29234	32840
Pensiwn Cyfraniad - 9 aelod o staff (2022: 7)	19756	15247
	397691	367209

Ni enillodd yr un staff cyflog o £60,000 neu fwy'r flwyddyn (2022: dim). Nid oedd unrhyw daliadau diswyddo yn y flwyddyn (2022: dim)

Talwyd £80,334 (2022: £80,530) i'r tîm rheoli yn unol â'r drefn pwyntiau sydd yn berthnasol i wasanaethau'r llywodraeth leol. Mae'r cyflogau wedi eu rhannu yn y datganiad o symudiadau ariannol yn ôl swyddogaeth yr unigolyn. Noder fod y cyfraniad pensiwn budd am 2022 yn cynnwys tâl polisi salwch, fydd yn cael ei dalu'n flynyddol o hyn allan.

4. **Treth Corfforaeth**

Y mae'r elusen yn cael ei eithrio rhag talu treth gan fod yr incwm yn gysylltiedig a'i amcanion elusennol.

5. **Asedau Sefydlog Gweladwy**

	Eiddo Rhydd-ddaliad (Dolgellau)	Uned Symudol	MESMAC	Offer Cyffredinol	Offer Cyfrifiadurol	Cyfanswm
Cost	£	£	£	£	£	£
Ar 1.4.22	125000	23691	408	36297	31177	216573
Ychwanegwyd	-	-	-	11460	-	11460
Ar 31.3.23	125000	23691	408	47757	31177	228033
Dibrisio						
Ar 1.4.22	10000	22753	408	36244	31168	100573
Am y flwyddyn	1250	235	-	2878	3	4366
Ar 31.3.23	11250	22988	408	39122	31171	104939
Gwerth yn y Llyfrau						
Ar 31.3.23	113750	703	-	8635	6	123094
Ar 31.3.22	115000	938	-	53	9	116000

Defnyddir yr holl asedau i bwrpas elusennol.

6. **Dyledwyr** - Symiau'n ddyledus ymhen blwyddyn

	2023 £	2022 £
Dyledwyr masnachol	16861	87331

7. **Credydwyr** - Symiau'n daladwy ymhen blwyddyn

	2023 £	2022 £
Credydwyr Masnachol	2721	5724
Trethiant a nawdd chymdeithasol	6733	8331
Costau wedi cronni ac incwm gohiriedig	5000	4000
Credydwr Pensiwn	5498	6358
	19952	24413

8. **Trafodion gyda Phartïon Perthynol**

Mae'r cwmni yn cael ei reoli gan y Bwrdd a enwir ar dudalen 2. Ni dalwyd unrhyw gostau teithio i aelodau'r Bwrdd eleni (2022: £dim). Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr ffioedd am eu gwaith fel Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn (2022: £dim).

8. **Trafodion gyda Phartïon Perthynol - parhad**

Bu'r prif swyddog yn aelod annibynnol o Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr fel cynrychiolydd o'r trydydd sector am gyfnod o dair mlynedd. Ymddiswyddodd ar ddiwedd Chwefror 2019. Mae'r cwmni wedi derbyn cyllid ar gyfer dau gynllun gan y Bwrdd Iechyd eleni, sef Adeiladu Pontydd Cadarn/Hwylusydd Iechyd a Cyswllt Cymunedol (2022: 2). Yn ogystal bu cytundeb dosbarthu grantiau Iechyd Meddwl ac Anableddau yn ystod y flwyddyn (2022:dim).

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd**

Mae'r cwmni yn rhan o gynllun Cyngor Gwynedd, sydd yn gynllun budd. Mae'r prisiad ystadegol yn cael ei wneud gan gyfrifydd proffesiynol. Cafodd y cynllun ei brisio diwethaf ar 31 Mawrth 2022 ond mae diweddariad yn cael ei wneud ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Mae costau'r pensiwn am y cyfnod wedi ei ddangos isod.

Paratowyd adroddiad at bwrpas y cyfrifon yma gan Hymans Robertson:-

Symudiad yn Asedau, Rhwymedigaethau a Diffyg y Cynllun Pensiwn Budd

	Asesau	**Rhwymedigaethau**	**(Diffyg)Gwarged**
	£000	**£000**	**£000**
d/y ar 1.4.22	2777	(2587)	190
Cost yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol			
Cost gwasanaeth cyfredol	-	(51)	(51)
Llôg ar asedau'r cynllun	77	-	77
Llôg ar rwymedigaethau'r cynllun	-	(72)	(72)
	77	(123)	(46)
Llif Arian			
Cyfraniadau'r aelodau	7	7	-
Cyfraniadau'r cyflogwr	28	-	28
Buddion dalwyd	(13)	(13)	-
Gwerthoedd disgwyliedig	2876	(2704)	172
Colledion/Enillion Cydnabyddedig			
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	-	(1017)	
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	-	61	
Profiadau eraill	82	79	
Ad-ennill ar asedau ac eithrio'r swm wedi ei gynnwys fel llôg	(118)	-	
	(36)	877	841
c/y ar 31.3.23	2840	(1827)	1013

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd - parhad**

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

	31 Mawrth 2023 £000	31 Mawrth 2022 £000
Ecwiti	1903	1972
Eiddo	511	250
Arian	426	555
	2840	2777

Asedau Pensiwn Net

	31 Mawrth 2023 £000	31 Mawrth 2022 £000
Asedau'r Cynllun	2840	2777
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(1827)	(2587)
Gwarged Pensiwn Net	1013	190

Symudiad yn y Gwarged/Diffyg) am y flwyddyn:-	31 Mawrth 2023 £	31 Mawrth 2022 £
Gwarged(Diffyg) d/y	190000	(197000)
Cost gwasanaeth cyfredol	(51000)	(49000)
Cyfraniad y cyflogwr	29234	25911
Enillion net ar asedau	3766	(4911)
Enillion/(Colledion) actiwaraidd	841000	415000
Gwarged/(Diffyg) c/y	1013000	190000

Mae cyfraniadau'r cyflogwr yn y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2024 wedi'u hamcangyfrif i fod yn £30,000 (2022: £26,000). Roedd y raddfa adennill ar y gronfa yn 1.5% yn y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023 (2022: 10.2%). Mae gwerth teg asedau'r cyflogwr yn llai na 1% o'r gronfa.

Rhagdybiaethau ariannol	31 Mawrth 2023 (% y flwyddyn)	31 Mawrth 2022 (% y flwyddyn)
Codiad Pensiwn	2.95	3.15
Codiad Cyflog	3.45	3.45
Cyfran Disgownt	4.75	2.75

Dadansoddiad sensitifrwydd Newid yn y rhagdybiaethau ar 31 Mawrth 2023	Amcan o'r newid yn y rhwymedigaeth	Amcan £000
Lleihad o 0.1% yn y gyfran disgownt	2%	37
Blwyddyn o gynnydd yn amcangyfrif oes	4%	73
Cynnydd o 0.1% yn y codiad cyflog	0%	3
Cynnydd o 0.1% yn y codiad pensiwn	2%	34

10. **Datganiad o Asedau Net Rhwng Cronfeydd**

Ar 31.3.23	**Anghyfyngedig**	**Cyfyngedig**	
	£	**£**	**£**
Asedau Sefydlog	123094	-	123094
Asedau Cyfredol	1658155	45273	1703428
Credydwyr	(19952)	-	(19952)
	1761297	45273	1806570

Ar 31.3.22	**Cronfa Anghyfyngedig**	**Cronfa Cyfyngedig**	**Cyfanswm**
	£	**£**	**£**
Asedau Sefydlog	116000	-	116000
Asedau Cyfredol	874284	44973	919257
Credydwyr	(24413)	-	(24413)
	965871	44973	1010844

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

11. **Datganiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2023**

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.22 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwyddiadau £	Balans ar 31.3.23 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	3058	91255	(91577)	-	2736
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	5481	39663	(41545)	-	3599
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	4778	-	(91)	-	4687
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	3492	60000	(60000)	-	3492
6. Datblygu Maesgeirchen	1477	25186	(25204)	-	1459
7. Cydlynydd Cymunedol	24685	25000	(22072)	-	27613
8. Cronfa Sector Gwirfoddol	-	-	(315)	-	(315)
	44973	241104	(240804)	-	45273

Cronfeydd Anghyfyngedig	Balans ar 1.4.22 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwyddiadau £	Enillion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.23 £
1. Cronfeydd Cyffredinol	675287	362389	(389963)	37625	-	685338
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	(3000)	-	-
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	10000	-	-	(10000)	-	-
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	32000	-	-	(10625)	-	21375
-Gwaith adeilad Dolgellau	14000	-	-	(14000)	-	-
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	190000	-	(18000)	-	841000	1013000
	965871	362389	(407963)	-	841000	1761297

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn yn dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Fel sydd wedi ei fanylu yn nodyn 9 Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd, mae'r cynllun yn gynllun pensiwn budd, ble mae'r prisiad yn cael ei ddiweddaru ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Roedd prisiad 31.3.21 yn dangos fod rhwymedigaethau'r cynllun yn fwy na gwerth yr asedau perthnasol, ac o ganlyniad roedd y diffyg yn creu rhwymedigaeth o £197,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar ddiwedd y flwyddyn.

Ar 31.3.23 mae'r prisiad yn dangos fod gwerth yr asedau yn fwy na'r rhwymedigaethau, ac o ganlyniad mae'r gwarged yn creu ased o £1,013,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol (hefyd 31.3.22 £190,000). Mae hyn yn dilyn prisiad llawn o'r cynllun yn 2022. Gwnaethpwyd y prisiad blaenorol yn 2019 (nodyn 9) Yn unol â'r canllawiau yn FRS 102 mae'r ased wedi ei ddatgan gan fod modd adennill y swm drwy dalu cyfraniadau gostyngiedig yn y dyfodol a/neu cael ad-daliadau o'r cynllun. Cafwyd cadarnad gan Gyngor Gwynedd a Hymans Robertson fod termau ac amodau'r cynllun yn caniatau hyn.

Mae sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni a gall y canlyniadau newid yn sylweddol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

11. Dadansoddiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2022

	Balans ar 1.4.21	Incwm	Gwariant	Trosglwydd-iadau	Balans ar 31.3.22
	£	£	£	£	£
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	28859	259254	(285055)	-	3058
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	5481	39662	(39662)	-	5481
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	4869	-	(91)	-	4778
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	4214	58140	(58862)	-	3492
6. Datblygu Maesgeirchen	1477	24486	(24486)	-	1477
7. Cydlynydd Cymunedol	-	25000	(315)	-	24685
	46902	406542	(408471)	-	44973

Cronfeydd Anghyfyngedig	Balans ar 1.4.21	Incwm	Gwariant	Trosglwydd-iadau	Enillion Actiwaraidd	Balans ar 31.3.22
	£	£	£	£	£	£
1. Cronfeydd Cyffredinol	706990	337633	(355336)	(14000)	-	675287
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	10000	-	-	-	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	32000	-	-	-	-	32000
-Gwaith adeilad Dolgellau	-	-	-	14000	-	14000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(197000)	-	(28000)	-	415000	190000
	596574	337633	(383336)	-	415000	965871

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn yn dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Fel sydd wedi ei fanylu yn nodyn 9 Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd, mae'r cynllun yn gynllun pensiwn budd, ble mae'r prisiad yn cael ei ddiweddaru ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Roedd prisiad 31.3.21 yn dangos fod rhwymedigaethau'r cynllun yn fwy na gwerth yr asedau perthnasol, ac o ganlyniad roedd y diffyg yn creu rhwymedigaeth o £197,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar ddiwedd y flwyddyn.

Ar 31.3.22 mae'r prisiad yn dangos fod gwerth yr asedau yn fwy na'r rhwymedigaethau, ac o ganlyniad mae'r gwarged yn creu ased o £190,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Yn unol â'r canllawiau yn FRS 102 mae'r ased wedi ei ddatgan gan fod modd adennill y swm drwy dalu cyfraniadau gostyngiedig yn y dyfodol a/neu cael ad-daliadau o'r cynllun. Cafwyd cadarnad gan Gyngor Gwynedd a Hymans Robertson fod termau ac amodau'r cynllun yn caniatau hyn.

Mae sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni a gall y canlyniadau newid yn sylweddol. Bydd prisiad llawn yn cael ei wneud yn ystod 2022.

11. **Datganiad o'r Cronfeydd - parhad**

Mae'r gronfa gyfyngedig yn cynnwys incwm wedi ei dderbyn tuag at gynllun priodol lle mae'r arianwyr wedi rhoi amodau sut mae'r incwm i'w wario:-

1. Gwahanol gynlluniau grantiau i'r gymuned.
2. Adeiladu Pontydd Cadarn - Hwylusydd Iechyd.
3. Cyllid craidd y Ganolfan Gwirfoddoli Gwynedd ynghyd a chynllun gwirfoddoli ymysg ieuenctid yng Nghwynedd.
4. Uned Symudol, ar gyfer mynd a gwybodaeth i gymunedau yng Ngwynedd a thu hwnt.
5. Cynllun peilot Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon
6. Cynllun i ddatblygu'r gymdeithas yn ardal Maesgeirchen.
7. Cynllun Cydlynydd Cymunedol Cymru Garedig
8. Cronfa Sector Wirfoddol Mantell Gwynedd – cynllun yn cychwyn wedi 31 Mawrth 2023

Mae'r gronfa gyffredin yn cynnwys incwm gan arianwyr allanol tuag at brif weithgaredd y cwmni.

Mae'r cronfeydd penodol wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr tuag at y costau dyfodol canlynol:-

- costau diswyddo a salwch staff;
- costau proffesiynol.
- cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol.
- cyfrannu at gyflogi swyddog am 6 mis yn ystod 2015/16 gyda'r gweddill ar gael i'r dyfodol.
- cyfrannu tuag at y gost o adnewyddu offer technoleg gwybodaeth
- cyfrannu at y gost o gyflogi staff SROI am flwyddyn
- gwaith cynnal a chadw swyddfa Dolgellau

12. **Ymrwymiadau**

Ar 31 Mawrth, 2023 roedd gan y cwmni ymrwymiadau yn ymwneud a thir ac adeiladau ac offer cyffredinol yn darfod :-

	Tir ac Adeiladau 2023 £	Offer Cyffredinol 2023 £	Tir ac Adeiladau 2022 £	Offer Cyffredinol 2022 £
Ymhen blwyddyn	24000	4743	24000	5272
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	78000	4862	96000	9134
Ar ôl pum mlynedd	-	-	6000	-
	102000	9605	126000	14406

Company Number 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(LIMITED BY GUARANTEE)

FINANCIAL ACCOUNTS

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

MANTELL GWYNEDD CYF.

TRUSTEES' (DIRECTORS') REPORT

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

The trustees present their report together with the accounts for the year ending 31 March 2023.

Principal Activity and Review

The principal activity of the Company during the year was to promote any charitable objectives for the good of the people of Gwynedd, and especially through assisting and supporting such charitable objectives and work of volunteer organisations within the welfare district. Further information on the activities can be seen in the Annual Report which is available at the company's premises.

Reference & Administrative Details

Charity Name	Mantell Gwynedd Cyf.
Registered Charity Number	1068851
Registered Company Number	3420271
Registered and Principal Office	25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Auditors	Owain Bebb a'i Gwmni 32 Y Maes Caernarfon
Solicitors	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bankers	Barclays Bank Parc Menai Bangor Cambrian Credit Union 144 Conway Road Llandudno Junction Conwy Santander Bridle Road Bootle Merseyside The Charity Bank Ltd. Fosse House 182 High Street Tonbridge Shawbrook Bank Ltd. Lutea House Warley Hill Business Park Great Worley Brentwood Flagstone Group – HSBC and Aldermore Banks 1st Floor Clareville House 26-27 Oxendon Street London

Trustees (Directors)

The members who served during the year and the current members are:-

Gwen Griffith (Chairman)	Elwen Roberts (Treasurer)
Sydna Ann Williams (Vice Chairman)	Trystan Pritchard (Vice Treasurer)
Betty Williams	Y Tad Deiniol

The names of the senior staff members (Management Team) are:-

Bethan Russell Williams - Chief Officer

Ceren Williams - Deputy Chief Officer & Head of Finance and Operations Team

All staff are paid in accordance with the local government pay scale.

Structure, Governance & Management

The company is limited without share capital and is a registered charity and its governing document is its Memorandum & Articles of Association. Appointments are made at the Annual General Meeting, in accordance with the Memorandum and Articles of the charity.

Mantell Gwynedd has a process to induct new trustees. It is the responsibility of the Chief Officer and the Chairman to ensure that the new trustees follow the induction process.

The business of the Charity is managed by the trustees. Trustees are responsible for developing the Charity's policy structure, and ensuring that the Charity is managed effectively. The aim is to secure the welfare of the charity, thus enabling the work to continue in the future.

Staff have been appointed, to work directly for the Trustees, to oversee the day to day management of the office, in line with the operating policy. The Board meets at least four times per annum, although additional meetings may be convened should the need arise. The trustees may appoint one or more sub-committees in accordance with the Memorandum and Articles of the Company.

The following risks face the company over the coming year :

Risks facing Mantell Gwynedd during 2024-25

- The Partnership Agreement between Welsh Government is in place until March 2025. Any core funding in the future will be dependent on discussions within Welsh Government as part of the annual review of budgets. Welsh Government departments respond to a budget process providing information to re-iterate the need for existing funding allocations and demonstrate the impact of any withdrawal of funding. Whilst there would be significant reputational damage and legal challenge to Welsh Government if agreed contracts were withdrawn or changed, officials are asked to provide impacts over and above contractual obligations.

- Additional funding received from WG during 2021-22 has ensured that the work of the Social Value Cymru team has progressed with 3 members of staff now forming the team. Although there is considerable interest in SVC work the future of the team is entirely dependent on being able to attract the necessary funding to maintain the team and this will largely need to be done through commissioned work. A number of recent tenders for work have been successful and a number more remain in the pipeline. However, it remains a risk that other organisations and agencies have now identified the potential of social value measurement work and there may be greater competition facing us. As organisations face cuts to funding there will be less budgetary flexibility to invest in social value work.

- As always, Mantell Gwynedd will need to obtain funding from other sources in order to compliment its core funding so it is able to respond to sector demands. As many external sources of funding diminish and decrease there will be greater competition for funding. We will need to be creative and innovative as we approach reduced funding streams. Possible significant cuts within the public sector might mean that Local Authorities and Health Boards will be managing their funding in a way which might lessen any third sector investment.

- The Arfon Social Prescription project is funded through BCUHB. The current funding stream finishes in March 2023. This poses a significant risk to the future of the project. There is considerable competition for funding in this area of work and whilst we are grateful to WG for their more strategic approach to Social Prescribing it remains clear that we will need to compete for funding. On a positive note however, Mantell Gwynedd has invested considerably in the evaluation of the Arfon project over a period of five years with encouraging reports. We will continue to evaluate the project so that we are ready for any funding opportunities. Our attempt to win RIF (Regional Integration Fund) funding was not successful despite the fact we were encouraged by a Local Authority Officer to apply.

- Following the Covid period, staff have returned to offices in Caernarfon and Dolgellau. Hybrid working arrangements are in place to ensure offices are open to the public but also enabling staff to work 50% from home. These arrangements have been in place since February 2022 but the number of individuals "dropping in" to our offices has nowhere near reached pre covid numbers. Street footfall is generally much lower post covid and whilst this may be beyond our control we will need to look at ways of promoting our services so that we are still reaching the public effectively. Our Dolgellau office has been particularly quiet despite effort to hold training and other events there. We will need to consider the future of the Dolgellau office very carefully.

Objectives and Activities, Achievements and Performance

The aim of Mantell Gwynedd is to support voluntary and community groups, to encourage individuals to volunteer and to be a strong voice for the third sector in Gwynedd. It is a registered charitable company with local membership, but is also part of the Wales wide network of County Voluntary Councils. Its' core funding comes from the Welsh Government via the WCVA. The organisation also takes on numerous other projects all with the same objective, to support and promote volunteering and the third sector in Gwynedd.

The activities include the following:-

- Promote, develop and support volunteering opportunities
- Represent the third sector on, and work collaboratively with, strategic partnerships
- Support individuals and organisations to engage more effectively with public bodies
- Provide governance support to organisations e.g. constitutional and financial matters
- Support organisations to better measure their value, particularly social value
- Operate as a link between individuals and third sector organisations e.g. Social Prescription
- Provide support to run projects, and pilot projects on behalf of the third sector as and when needed.
- Administer grant funding and provide advice on sources of funding
- Promote the development of social enterprises and sustainability of organisations
- Promote and co-ordinate third sector consortia arrangements
- Share information with the third sector via the monthly bulletins, information sheets, the website, social media and any other appropriate medium.
- Offer a programme of training to support organisations and volunteers in their work
- Offer practical services such as the loan of equipment, including the Mobile Unit, photocopying service, meeting rooms and office space.
- Offer payroll services
- Encourage working collaboratively across sectors.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 22-23

Gwynedd Volunteer Centre

The main function of the Gwynedd Volunteer Centre is to promote and celebrate volunteering, recruit and support volunteers and advise and develop good practice in Volunteering.

Every year, the Volunteer Centre organises a range of activities during 'Volunteer Week' which is a national week to celebrate volunteering. The highlight of the Week this year was our 'Celebration and Thank You Event' which was held in person for the first time since 2019. There were around 100 individuals in attendance at Y Galeri in Caernarfon to celebrate the successes of volunteers in Gwynedd. The emphasis this year was to celebrate and thank all those who worked hard in supporting our communities during the pandemic.

Many families and individuals were relocated to Gwynedd as a result of the war and the Homes for Ukraine scheme by the Welsh Government. Mantell Gwynedd established a Network for local voluntary groups who supported the efforts and to enable individuals to step forward to support the refugees. The role of the voluntary sector became crucial in providing practical support, and a number of groups and communities across Gwynedd stepped up to organise events and recruiting volunteers.

One of the main themes at the end of the year was the cost of living. There were huge pressures on many people's lives through the autumn and into Winter, and once again the voluntary sector played a key role in supporting people with advice and help. The Gwynedd Volunteer Centre arranged six workshops to upskill community volunteers with the latest information and help available with a view to reach out and support others within our communities.

Mantell Gwynedd continues to administer the Gwynedd Youth Volunteering Grant which is run by a panel of young people. The idea behind this model of putting young people in control of the fund is to upskill for them for the future. It also provides sustainability.

During the year, volunteers from Ysgol Dyffryn Nantlle were supported as members of the grant panel. Virtual meetings were held and £5,322 was awarded to 7 projects in order to develop volunteering opportunities for young people in Gwynedd.

Dylan Evans who received support to volunteer from the Gwynedd Volunteer Centre said "*Since I started volunteering I have noticed that I am much more confident and want to try new things. I never thought I would enjoy it and see a change in myself. Volunteering has helped a lot and I'm looking forward to being able to start at Boston Lodge in Porthmadog*".

Arfon Social Prescription Project

Social Prescription enables GPs, nurses and other primary care professionals to refer individuals to a range of non-clinical services. Social Prescription also plays a key role in preventative work e.g. promoting awareness of screening, falls prevention, and referring to and promotion of health awareness courses.

Social Prescription seeks to address people's needs in a holistic way. It supports individuals to take greater control of their own health and well-being. Social Prescribing schemes can involve a variety of activities which are typically provided by voluntary and community sector organisations.

There are many different models of Social Prescribing but most involve a link worker or navigator who works with people to access local sources of support. Mantell Gwynedd is well placed as an umbrella organisation to undertake this work particularly given its vast database of opportunities and its connections with, and knowledge of, third sector providers. In addition to this, as it does not itself provide any front line services there is no vested interest or conflict as it refers to other organisations.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 22-23 - continued

Arfon Social Prescription Project - continued

The project is currently funded by Betsi Cadwaladr University Health Board. Since the service commenced in 2016, 1520 individuals have received support from the project

During 2022-23 171 individuals have been supported.

What some individuals who have received support from the project had to say:

Mr A
"I wanted to let you know that your initial help got my life back on track. I was in a very vulnerable situation when my GP referred me to you. I am so grateful to you for helping me turn my life around "

Mrs B
"I am so glad the issue was sorted. It's been such an upsetting time and I am so grateful to you for supporting me yet again"

Building Strong Bridges Project – Well-being

The Building Strong Bridges project is funded through Betsi Cadwaladr University Health Board and enables Mantell Gwynedd to employ a full time Health and Well-being Facilitator.The facilitator post ensures there is a bridge between the Health Board and third sector organisations who provide services within the health and well-being sector.

The Facilitator

- Facilitates meetings and supports Networks and Forums
- Raises awareness of opportunities to influence
- Ensures that there is a third sector perspective at partnership meetings and other events
- Holds a series of Network events throughout the year

During 2022-23 five Volunteering and Network meetings were held with a variety of subjects being discussed.

The Facilitator engaged with over 400 groups during the year.

During the year the Facilitator contributed to the consultation on the Childrens Poverty Strategy in Wales. A meeting was facilitated jointly with Ynys Mon and over 80 individuals contributed which ensured that the third sector had a strong voice as Welsh Government develops the Childrens Poverty in Wales strategy.

In October 2022 the Good Health event was organised at Dolgellau which attracted over 200 individuals and was an opportunity for organisations to come together and for members of the public to find out more about services available in Gwynedd.

Feedback from the Good Health event included:

"Networking with other organisations was useful and we have enjoyed advising older people about our services"
Wendy, Age Cymru

"A very useful event to share ideas"
Melissa, Small Woods

"We had some interesting conversations with attendees"
Julie, British Liver Trust

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 22-23 – continued

Social Value Cymru Project

The well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 set solid foundations for the work of measuring social value by placing a responsibility on public, private and third sector bodies to work differently. To do this there was a need to work out which were the important areas that needed measuring and managing. It is only by understanding the social value of activities that we can effectively get to grips with managing the way in which we create well-being. Today these principles have been further enhanced in the Social Partnership and Public Procurement (Wales) Act. The aim of this most recent legislation is to ensure we work together to improve ways in which we deliver public services and well-being in Wales. Measuring social value is central to all of this.

Since 2016 Mantell Gwynedd has been on the forefront of developing and measuring social value and over a period of seven years the Social Value Cymru team has evolved into a three person team of accredited, bilingual, social value practitioners.

In 2019 Mantell Gwynedd achieved the national kite mark for embedding social value in all of its work.

This was the first time an umbrella organisation achieved this kite mark. A year later in 2020 Mantell Gwynedd won a national award from Social Value UK for its partnership working which was aimed at maximising social value. Fast forward to 2022- 23 and one of our Social Value Practitioners has achieved International Trainer status and now provides social value training worldwide.

The Social Value Cymru team offers a varied package of services in the social value arena including full SROI Reports as well as tailor made training for organisations.

Here's what some of those who have benfitted from Social Value Cymru work had to say :

Working with Social Value Cymru has been a very positive experience for us at GISDA. The information and conclusions reached have opened our eyes and made us reflect and realise the value of our work even more than previously....we would encourage anybody to go through this SROI process " Sian Tomos, CEO GISDA

"We see Social Value as a major vehicle for change and improvement driven from the base up via our stakeholders and staff. Training all our staff has already brought a clear focus on our core themes through value maps. This wouldn't have been possible without the guidance and support of Mantell Gwynedd"

Social Value Champion and Member of Board of Directors, The Outdoor Partnership

Maes Ni Project

Since 2018 Mantell Gwynedd have employed a Community Development Officer in Maesgeirchen. She has worked closely with the community to identify priorities and expand on the existing work within the community.

By employing a Community Development Officer Mantell Gwynedd has been able to provide ongoing support to the project and the community.

The MaesNi project is supported through the Invest Local Programme which is funded by the National Lottery and managed by Building Communities Trust.

The Invest Local Programme operates in 13 communities throughout Wales and provides opportunities for individuals and groups to improve their communities and make them better places in which to live.

Mantell Gwynedd Projects during 22-23 – continued

Maes Ni Project- continued

During the year the Community Development Worker has played an important role in many developments including the following:

- Helped ensure representation on the MaesNi Steering Group
- Supported groups so that those groups are then able to support one another
- Worked with the Hive Café which prepares up to 70 meals every week and grows much of its own produce through its Gardening Club
- Helped with the feasibility Study and scoping work in preparation for a new Community Centre
- Supported the work of transferring a Cyngor Gwynedd asset to the community
- Supported the work of establishing MaesNi as an entity able to run buildings
- Worked with the community and "Reconnection Tour", the Grassroots Advisory Network taking part in a Policy Summit with 16 other communities across the UK on the theme Cost of Living
- Worked with ICAN at MaesNi to integrate mental health support and well-being in the community with long term opportunities to join groups and be a part of the community
- Supported the HUB and helped build on the community support in partnership with other agencies
- Helped obtain over £100,000 of additional grant funding for the community towards different events and projects

Compassionate Cymru Project

In 2018 the Welsh Government set out its aspirations for Wales to become the world's first "compassionate country". Since then, work has been ongoing to spread the compassionate approach throughout Wales.

The vision of Compassionate Cymru Garedig is for Wales to become a considerate and caring nation which comes together to develop compassionate ways to support people's health and wellbeing. Compassionate Cymru Garedig works with individuals, organisations and communities to help improve the ways in which people die, care and grieve in Wales.

The aim of Compassionate Cymru Garedig is to help people collate and share information, and offer care and support in a compassionate way within their communities. It concentrates specifically on end of life care and support, whatever point in life that may happen.

Mantell Gwynedd is pleased to be a part of this unique development and in collaboration with Public Health Wales funding has been secured to employ a Compassionate Cymru Garedig Officer who is employed by Mantell Gwynedd and works across Gwynedd, Mon and Conwy.

The Officer's main work is to :

- Promote compassionate approaches
- Support local networks which promote compassion
- Map existing end of life care and grief services and create a Service Map with the aim of identifying gaps in services and working with communities to fill those gaps. In time it is hoped that this will ensure a comprehensive end of life care service within our communities.
- Support workplaces to adopt policies for individuals who have received a diagnosis of a condition which reduces life expectancy and also support individuals with death and grief.

During 2022-23 the officer has worked in collaboration with others across Wales to identify what services exist for children, young people and adults in Gwynedd, Ynys Mon and Conwy. A comprehensive Directory has been created which includes details of the various services.

Following completion of the Directory further discussions are now taking place where gaps in services have been identified. One gap in services became apparent in Bethesda and the officer has now worked with the community to create a Caffi Colled.

Mantell Gwynedd Projects during 22-23 – continued

Mantell Gwynedd Payroll Service

Mantell Gwynedd has offered a third sector payroll service for many years.

Financial matters, and particularly payroll matters, can be very complicated for small organisations who often depend on volunteers for their day to day running.

The payroll service provided by Mantell Gwynedd offers reassurance to organisations that proper procedures and protocols are in place and also ensures there is somebody at the end of a telephone line to offer support and assistance when required.

Feedback from some organisations who use the payroll service include:

"*The payroll service offered by Mantell Gwynedd is a huge asset to us as a company. It lessens the burden of preparing salaries every month and we know that the details are always correct. We've never had any difficulties dealing with this service from Mantell Gwynedd and we are thankful to the staff who are always at the end of the telephone line to answer any questions we might have*" Pum Plwy' Penllyn

"Having Mantell Gwynedd prepare our salaries is a big help to our service. We have close contact with the payroll staff and they are always there to help." Clwb Plant Segontiwm

"The service is a huge asset to us as a Cylch Meithrin. It's a hassle free service and the officers are always on hand to advise and give guidance. This is really important to Treasurers who are volunteers and often with no previous experience of paying salaries or dealing with HM Revenue & Customs. By using the Payroll Service we have a peace of mind that the proper processes are being followed "
Delyth Jones , Cylch Meithrin Talysarn

"Llanuwchllyn Community Council have been using Mantell Gwynedd's Payroll Service to prepare salaries for about ten years now and we've found it invaluable.
The demands on Finance Officers are ever increasing and knowing that there is somebody at the other end of a telephone line to assist with enquiries about salaries is a huge help.
Mantell Gwynedd staff are always ready to help at any time and we are grateful to them all"
Llanuwchllyn Community Council

Grants Administration

Mantell Gwynedd has a long history of Grants Administration.

Two examples of grant administered during the year were:

Loneliness and Isolation Grant

In February 2020 Welsh Government published its first strategy for getting to grips with loneliness. The Loneliness and Isolation Grant was established to help create more opportunities to bring people together.

Mantell Gwynedd received £20,000 for distribution in Gwynedd during 2022-23.
13 organisations received funding.

Croeso Cynnes Grant

During 2022 Welsh Government expanded its support for individuals and families to address the Cost of Living crisis.

Objectives and Activities, Achievement and Performance - continued

Mantell Gwynedd Projects during 22-23 – continued

Grant Administration- continued

Recognising it was a challenging time for many, Welsh Government invested £1m for use across Wales to help ensure there were warm spaces available in communities. This was part of a wider Welsh Government package to support struggling individuals and families.

Mantell Gwynedd received £45,000 for distribution as a grant fund to support organisations in Gwynedd who could provide warm spaces within communities.

19 organisations in Gwynedd benefitted from the Croeso Cynnes grant thus ensuring a warm and welcoming space was available to individuals and families.

During 2023-24 Mantell Gwynedd will be administering a £1.5m Voluntary Sector Grant Fund which is part of the UKs Shared Prosperity Fund.

Financial Review

The charity has a deficit of £45,274 at the year end (2022: deficit £47,632) prior to adjusting for the defined benefit pension plan.The reserves and defined benefit pension scheme are detailed in the notes to the accounts.

The Charity's Policy on Reserves

Mantell Gwynedd recognises and accepts its responsibilities as a charity, and employer to protect the financial viability and continuation of the organisation. In accordance with Charity Commission recommended good practice it is agreed that monies are allocated toward a reserve. The purpose of which is:-

- To ensure cash flow (cover delays in revenue funding);
- To cover any unforeseen circumstances;
- To provide the opportunity to attract/identify alternative funding should existing funding be subject to cutbacks;
- To ensure that should funding cease, the organisation would be able to fulfil all of its financial and legal obligations when winding up.

The level of the reserve will be reviewed annually by the Board. Unless and until otherwise agreed the organisation will maintain a minimum reserve equivalent to two months running costs of the organisation, and endeavour to increase this amount to four months running costs. An analysis of the reserves and pension scheme is made in note 11 to the accounts.

Plans for the future

- We will continue to deliver the requirements of the Third Sector Support Wales Partnership Agreement. Mantell Gwynedd is a member of Third Sector Support Wales, a network of support organisations for the third sector in Wales. Our shared goal is to enable the third sector and volunteers across Wales to contribute fully to individual and community well-being, now and for the future. Mantell Gwynedd will provide support under each of the four pillars of work – Good Governance, Volunteering, Sustainable Funding, and Engagement and influencing.

- Covid-19 has provided a new focus in terms of partnership working and particularly cross sector working. We will continue with these collaborative approaches for the benefit of the people of Gwynedd and hope that newly formed partnerships can flourish and grow further.

- Through our Social Value Cymru project we will continue to encourage and support the sector to measure its social value. Through this work we are able to demonstrate how the third sector can help unlock the potential of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. In addition to the 2015 legislation The Social Partnership and Public Procurement Act (Wales) puts responsibility on public bodies to make sure that spending on goods, works and services is done in a way that benefits everyone not just focus on costs. It sets up the Social Partnership Council and will ensure that procurement in Wales involves social responsibility. This is a significant step as we consider how Social Value Cymru develops.

- We will endeavour to expand on our Social Prescription work to ensure that third sector organisations are provided with the opportunity to deliver support to individuals with non-clinical needs. By doing so we hope that third sector organisations are able to contribute fully to the well-being agenda, thus fulfilling the aspirations of The Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 which places the third sector at the heart of the design and delivery of services. We will continue to measure the social value of this work so that we are well placed with sufficient evidence as we proceed to look for funding to continue with the project.

- We will look at practical ways of supporting the third sector to comply with the legislative requirements of The Welsh Language (Wales) Measure 2011. We will take every opportunity to support and promote the Welsh language within the third sector and will continue to build on Mantell Gwynedd's good work in this area.

- We will work with others to tackle the challenges of climate change and to promote good practice within the sector.

- As we face huge economic challenges we will work with partners to help tackle the cost of living crisis

Public Benefit Statement

The Management Committee has considered the Charity Commission guidance regarding Public Benefit and are satisfied that the Charity's activities during the year, as described in this report, satisfy the test.

Investment policy and objectives

Under the Memorandum and Articles of Association, the charity has the power to make any investment that the trustees judge to be appropriate, in the interests of the organisation and adequate to meet its obligations for the foreseeable future.

Trustees Responsibilities

The Trustees (who are also Directors of Mantell Gwynedd Cyf. for the purposes of company law) are responsible for preparing the Trustees' Annual Report (incorporating the directors' report) and the financial statements in accordance with applicable law and United Kingdom Accounting Standards including Financial Reporting Standard 102: The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (UK Generally Accepted Accounting Practice).

Company law requires the Trustees to prepare financial statements for each financial year. Under Company Law the trustees must not approve the financial statements unless they are satisfied that they give a true and fair view of the charitable company and the incoming resources and application of resources, including the income and expenditure, of the charitable company for that period. In preparing these financial statements, the trustees are required to:

- select suitable accounting policies and then apply them consistently;
- observe the methods and principles in the Charities SORP 2019 (FRS 102)
- make judgements and accounting estimates that are reasonable and prudent;
- state whether applicable UK Accounting Standards have been followed, subject to any material departures disclosed and explained in the financial statements, and
- prepare the financial statements on the going concern basis unless it is inappropriate to presume that the charitable company will continue in operation.

The Trustees are responsible for keeping adequate accounting records that disclose with reasonable accuracy at any time the financial position of the charitable company and enable them to ensure that the financial statements comply with the Companies Act 2006. They are also responsible for safeguarding the assets of the charitable company and hence for taking reasonable steps for the prevention and detection of fraud and other irregularities.

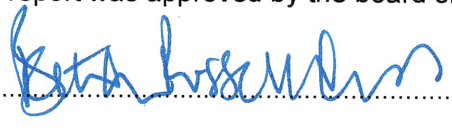
In so far as the Trustees are aware:-

- there is no relevant audit information of which the charitable company's auditor is unaware, and

- the Trustees have taken all steps that they ought to have taken to make themselves aware of any relevant audit information and to establish that the auditor is aware of that information.

- The Trustees are responsible for the maintenance and integrity of the corporate and financial information included on the charitable company's website. Legislation in the United Kingdom governing the preparation and dissemination of financial statements may differ from legislation in other jurisdictions.

This report was approved by the board on October 9th 2023 and signed on its behalf by

..... Bethan Russell Williams (Secretary)

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT TO THE MEMBERS OF

MANTELL GWYNEDD CYF.

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

Opinion

We have audited the Financial Statements of Mantell Gwynedd Cyf. (Limited by Guarantee) for the year ended 31 March 2023 which comprise the Statement of Financial Activities, the Statement of Financial Position, the cash flow statement and the notes to the Financial Statements including a summary of significant accounting policies. The financial reporting framework that has been applied in their preparation is applicable law and United Kingdom Accounting Standards including Financial Reporting Standard 102 The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (United Kingdom Generally Accepted Acccounting Practice).

In our opinion the Financial Statements:

- give a true and fair view of the state of the charitable company's affairs as at 31 March 2023 and of its incoming resources and application of resources, including its income and expenditure, for the year then ended;
- have been properly prepared in accordance with United Kingdom Generally Accepted Accounting Practice; and
- have been prepared in accordance with the requirements of the Companies Act 2006.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (UK) (ISAs (UK)) and applicable law. Our responsibilities under those standards are further described in the auditor's responsibilities for the audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the charitable company in accordance with the ethical requirements that are relevant to our audit of the Financial Statements in the UK, including the FRC's Ethical Standard, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Conclusions relating to going concern

In auditing the Financial Statements, we have concluded that the trustees' use of the going concern basis of accounting in the preparation of the financial statements is appropriate.

Based on the work we have performed, we have not identified any material uncertainties relating to events or conditions that, individually or collectively, may cast significant doubt on the company's ability to continue as a going concern for a period of at least 12 months from when the financial statements are authorised for issue.

Our responsibilities and the responsibilities of the trustees' with respect to going concern are described in the relevant sections of this report.

Other Information

The Trustees are responsible for the other information. The other information comprises the information included in the annual report, including the Trustees Report other than the Financial Statements and our auditor's report thereon. Our opinion on the Financial Statements does not cover the other information and, except to the extent otherwise explicitly stated in our report, we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the Financial Statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the Financial Statements or our knowledge obtained in the course of the audit or otherwise appears to be materially misstated. If we identify such material inconsistencies or apparent material misstatements, we are required to determine whether there is a material misstatement in the Financial Statements or a material misstatement of the other information. If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact.

We have nothing to report in this regard.

Opinions on other matters prescribed by the Companies Act 2006

In our opinion, based on the work undertaken in the course of the audit:-

- the information given in the Trustees' Report (incorporating the Directors' Report for the purpose of company law) for the financial year for which the Financial Statements are prepared is consistent with the Financial Statements; and
- the Trustees' Report (incorporating the Directors' Report) have been prepared in accordance with applicable legal requirements.

Matters on which we are required to report by exception

In the light of the knowledge and understanding of the Charity and its environment obtained in the course of the audit, we have not identified material misstatements in the Trustees' Annual Report.

We have nothing to report in respect of the following matters in relation to which the Companies Act 2006 requires us to report to you if, in our opinion:-

- adequate accounting records have not been kept or returns adequate for our audit have not been received from branches not visited by us;
- the Financial Statements are not in agreement with the accounting records and returns;
- certain disclosures of Trustees' remuneration specified by law are not made; or
- we have not obtained all the information and explanations necessary for the purpose of our audit;
- the Trustees were not entitled to prepare the Financial Statements in accordance with the small companies' regime and take advantage of the small companies' exemption in preparing the trustees report and from the requirement to prepare a strategic report.

Responsibilities of Trustees

As explained more fully in the Trustees' Responsibilities Statement (set out on page 11), the Trustees (who are also the directors of the charitable company for the purposes of company law) are responsible for the preparation of the Financial Statements and for being satisfied that they give a true and fair view, and for such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of Financial Statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Responsibilities of Trustees - continued

In preparing the Financial Statements, the Trustees are responsible for assessing the Charity's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless the Trustees either intend to liquidate the Charity or to cease operations, or have no realistic alternative but to do so.

Auditor's responsibilities for the audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the Financial Statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs (UK) will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these Financial Statements

Irregularities including fraud, are instances of non-compliance with laws and regulations. We design procedures in line with our responsibilities, outlined above, to detect material misstatements in respect of irregularities, including fraud.

The extent to which our procedures are capable of detecting irregularities including fraud is detailed below:

Our approach to identifying and assessing the risks of material misstatement in respect of irregularities, including fraud and non-compliance with laws and regulations, was as follows:

• the engagement partner ensured that the engagement team collectively had the appropriate competence, capabilities and skills to identify or recognise non-compliance with applicable laws and regulations;

• we identified the laws and regulations applicable to the company through discussions with trustees and other management, and from our commercial knowledge and experience of the charity and sector;

• we focused on specific laws and regulations which we considered may have a direct material effect on the financial statements or the operations of the company, including the Companies Act 2006, taxation legislation and data protection, anti-bribery, employment, environmental and health and safety legislation;

• we assessed the extent of compliance with the laws and regulations identified above through making enquiries of management and inspecting legal correspondence; and

• identified laws and regulations were communicated within the audit team regularly and the team remained alert to instances of non-compliance throughout the audit.

We assessed the susceptibility of the company's financial statements to material misstatement, including obtaining an understanding of how fraud might occur, by:

• making enquiries of management as to where they considered there was susceptibility to fraud, their knowledge of actual, suspected and alleged fraud; and

INDEPENDENT AUDITORS REPORT TO THE MEMBERS OF

MANTELL GWYNEDD CYF. - continued

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

Procedures - continued

• considering the internal controls in place to mitigate risks of fraud and non-compliance with laws and regulations.

To address the risk of fraud through management bias and override of controls, we:

• performed analytical procedures to identify any unusual or unexpected relationships;

• tested journal entries to identify unusual transactions;

• assessed whether judgements and assumptions made in determining the accounting estimates were indicative of potential bias; and

• investigated the rationale behind significant or unusual transactions.

In response to the risk of irregularities and non-compliance with laws and regulations, we designed procedures which included, but were not limited to:

• agreeing financial statement disclosures to underlying supporting documentation;

• reading the minutes of meetings of those charged with governance;

• enquiring of management as to actual and potential litigation and claims; and

• reviewing correspondence with HMRC, relevant regulators including the Health and Safety Executive, and the company's legal advisors, as considered necessary.

There are inherent limitations in our audit procedures described above. The more removed that laws and regulations are from financial transactions, the less likely it is that we would become aware of non-compliance. Auditing standards also limit the audit procedures required to identify non-compliance with laws and regulations to enquiry of the trustees and other management and the inspection of regulatory and legal correspondence, if any.

Material misstatements that arise due to fraud can be harder to detect than those that arise from error as they may involve deliberate concealment, collusion, forgery, omission or misrepresentation.

A further description of our responsibilities is available on the Financial Reporting Council's website at : [www.frc.org.uk/auditors/audit-assurance/ auditors responsibilities for the audit]. This description forms part of our Auditor's Report.

Use of our report

This report is made solely to the Charity's members, as a body, in accordance with Chapter 3 of Part 16 of the Companies Act 2006. Our audit work has been undertaken so that we might state to the Charity's members those matters we are required to state to them in an Auditor's Report and for no other purpose. To the fullest extent permitted by law, we do not accept or assume responsibility to anyone other than the charitable company and the charitable company's members as a body, for our audit work, for this report, or for the opinions we have formed.

Iona Hughes
Senior Statutory Auditor
For and on behalf of:
OWAIN BEBB A'I GWMNI
CHARTERED ACCOUNTANTS
STATUTORY AUDITOR

32 Y MAES
CAERNARFON

19.12.23

MANTELL GWYNEDD CYF.

STATEMENT OF FINANCIAL ACTIVITIES

(INCOME & EXPENDITURE ACCOUNT)

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

	Notes	Unrestricted Funds £	Restricted Funds £	Total 2023 £	Total 2022 £
Income and endowments from					
Donations and legacies					
Voluntary income	2	246584	-	246584	215025
Charitable activities					
Supporting the Third Sector	2	113567	241104	354671	527802
Bank interest		2238	-	2238	1348
Total income		362389	241104	603493	744175
Expenditure on:					
Charitable activities					
Supporting the Third Sector	2	407963	240804	648767	791807
Total expenditure		407963	240804	648767	791807
Net Income before other recognised gains and loss		(45574)	300	(45274)	(47632)
Net transfers between funds		-	-	-	-
		(45574)	300	(45274)	(47632)
Other recognised gains/losses					
Actuarial gains/(losses) on defined benefit pension scheme	9	841000	-	841000	415000
Net movement in funds		795426	300	795726	367368
Total funds brought forward		965871	44973	1010844	643476
Total funds carried forward	11	1761297	45273	1806570	1010844

No separate income and expenditure account has been prepared.

The company's Directors wish to bring attention to the fact that the pension fund has affected the final financial figures. They are keen to note that Gwynedd Pension Fund's state of affairs is outside the company's control.

The notes on pages 19 to 30 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF.

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

AS AT 31 MARCH 2023

	Notes	2023 £	2022 £
FIXED ASSETS			
Tangible Assets used for charitable purposes	5	123094	116000
CURRENT ASSETS			
Debtors	6	16861	87331
Cash at bank and in hand		673567	641926
TOTAL CURRENT ASSETS		690428	729257
CREDITORS: Amounts falling due within one year	7	(19952)	(24413)
NET CURRENT ASSETS		670476	704844
Total assets less current liabilities		793570	820844
Defined benefit pension scheme asset/(liability)	9	1013000	190000
NET ASSETS INCLUDING PENSION ASSET/ LIABILITY		1806570	1010844
RESERVES			
Unrestricted Funds	11		
- General Reserves		685338	675287
- Designated Funds		62959	100584
- Pension Fund		1013000	190000
Restricted Funds	11	45273	44973
TOTAL FUNDS		1806570	1010844

The accounts were approved by the Board on October 9th 2023 and signed on its behalf by:-

E. Griffith ..... Gwen Griffith (Director)

Registration Number: 3420271

The notes on pages 19 to 30 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF

CASH FLOW STATEMENT

FOR THE YEAR ENDING 31 MARCH 2023

	2023 £	2022 £
Cash flows from operating activities (SOFA)	795726	367368
Adjusted for:		
Depreciation	4366	1585
Interest received	(2238)	(1348)
	797854	367605
Changes in:		
Trade and other debtors	70470	(75543)
Trade and other creditors	(4461)	1518
Defined benefit pension scheme	(823000)	(387000)
Cash flows from operating activities	40863	(93420)
Cash flows from investing activities		
Purchase of fixed assets	(11460)	-
Interest received	2238	1348
Net cash flows from activities in the year	31641	(92072)
Changes in cash and that equivalent to cash	31641	(92072)
At the beginning of the year	641926	733998
At the end of the year	673567	641926

The notes of pages 19 to 30 form an integral part of these accounts.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NOTES TO THE ACCOUNTS

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

1. **Accounting Policies**

General Information

The charity is a private limited company without share capital, registered in Wales and a registered charity in Wales. The address of the registered office is 25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd. The charity meets the definition of a public benefit entity.

Basis of Preparation/Statement of Compliance

These financial statements have been prepared under the historical cost convention and in accordance with FRS102 "The Financial Reporting Standard" applicable in the UK and Republic of Ireland, the Statement of Recommended Practice applicable to charities preparing their accounts in accordance with FRS102 (Charities SORP) and the Companies Act 2006.

The accounts have been prepared in sterling which is the functional currency of the charity.

Going concern

The trustees consider that there is no uncertainty as to whether the charity can continue in business.

Judgements and principal uncertainty regarding estimates

In preparing the financial reports, it is necessary to make judgements, estimates and decisions which affect the figures reported. These estimates and judgments are regularly reviewed and are based on experience and other factors including expectations of events in the future which are believed to be reasonable under the circumstances.

Depreciation/Impairment review

Fixed assets are stated in the accounts at cost (where the cost exceeds £1000) and are depreciated over their economic useful lives at the following rates:-

Land & Buildings	- 1% per year
Equipment	- 25% per year
Computer Equipment	- 25% to 33% per year

A review is made annually to identify indicators of impairment, Should the carrying value exceed the recoverable amount, the asset is impaired accordingly. Prior impairments are also reviewed for possible reversals annually.

Accounting for the funds

The unrestricted funds are available for use at the Trustees' discretion in order to promote the company's aims.

The designated funds are unrestricted funds which have been earmarked by the Trustees for a specific purpose in the future.

Restricted funds represent income towards a specific project where the donor specifies how the income can be spent.

Income

All income is included in the statement of financial activities when entitlement has passed to the charity, there is sufficient certainty that receipt is probable, the amount can be reliably measured, and any conditions attached have been met or are fully within the control of the charity.

1. **Accounting Policies - continued**

Income - continued

The main source of income are grants and contracts from various sources.

Income with restrictions imposed are allocated to a restricted fund and matched with the expenditure.

Income has been split between the different incoming resources. The core funding is shown as voluntary income. All other income is shown as income from Charitable Activities, which mainly represents contracts with various funders and services offered as part of the activities of the charity to further its' charitable aims, in accordance with the SORP, as listed in note 2. Income is only deferred when it is received in advance.

Under certain contracts the company is allowed to recharge certain overhead costs to the restricted fund and an agency/administration fee are included in income as unrestricted and the equivalent costs are included in the restricted fund. These are not netted off in the Statement of Financial Activities due to the nature of the contract. The total for 2023 was £32,239 (2022: £48,939).

Welsh Government grants were received from the WCVA and local government as detailed in note 2.

Costs

All expenditure is included in the Statement of Financial Activities in accordance with the accruals concept, where there is a legal obligation committing the charity to the expenditure. The expenditure includes VAT as it cannot be recovered.

Costs have been categorised in accordance with the guidance given in the Charities SORP where all the expenditure directly related to the aims of the charity are shown as costs of "charitable activities". Governance costs include those incurred in relation to the constitutional and statutory requirements. Support costs are included within the charitable activities as analysed in the SOFA.

Support Costs

The general running costs of the charity are detailed in the SOFA and notes to the accounts. Since there is only one charitable activity and no trading/fund raising activities it is not considered necessary to further allocate support costs.

Grants Schemes

The company operates grant schemes and the relevant details are shown in note 2.

Pension Schemes

The company is a member of the Gwynedd Council pension scheme which is a defined benefit statutory scheme. The fund is governed by the Local Government Pension Scheme Regulations 1997.

The amounts charged to operating profit are the current service costs and gains and losses on settlements and curtailments where applicable. They are included as part of staff costs. Past service costs are recognised immediately in the Statement of Financial Activities if the benefits have vested. If the benefits have not vested immediately, the costs are recognised over the period until vesting occurs. The interest costs and the expected return on assets are shown as a net amount of other finance costs or credits adjacent to other finance costs.

Actuarial gains and losses are recognised immediately in the statement of total recognised gains and losses.

1. **Accounting Policies - continued**

Pension Schemes - continued

The scheme is funded with the assets of the scheme held separately from those of the company, in separate trustee administered funds. The pension scheme assets are measured at fair value and liabilities are measured on an actuarial basis using the projected unit method and discounted at a rate equivalent to the current rate of return on a high quality corporate bond of equivalent currency and term to the scheme liabilities. The actuarial valuations are obtained at least triennially and are updated at each Balance Sheet date. The resulting defined benefit asset is presented separately after other net assets on the face of the Balance Sheet.

The company has started a new pension scheme for any new staff with The Pension Trust, where the employer pays a contribution of 10%. This is a defined contribution scheme where contributions are allocated in accordance with the role of the staff concerned.

Operating Leases

Operating leases are charged to the Statement of Financial Activities as incurred.

Debtors

Debtors are recognised at the settlement amount due after any discount offered

Cash at bank and in hand

Cash at bank and in hand includes cash and short term liquid investments where the known amount is at a low risk of change.

Creditors and provisions

Creditors and provisions are recognised at the settlement amount after allowing for any discount.

Financial instruments

A financial asset or financial liability is recognised only when the entity becomes a party to the contractual provisions of the instrument.

Basic financial instruments are initially recognised at the amount receivable or payable including any related transaction costs, unless the arrangement constitutes a financial transaction, where it is recognised at the present value of the future payments discounted at a market rate of interest for a similar debt instrument.

2. **Statement of Financial Activities**

The deficit (before adjusting for the defined benefit pension scheme) for the year is stated after charging the following:-

	2023 £	2022 £
Depreciation	4366	1585
Auditors Fees: Audit	4750	4750
Trustees' Fees & pension	-	-
	====	====

2. **Statement of Financial Activities - continued**

	Unrestricted £	Restricted £	Total 2023 £	Total 2022 £
Income - Voluntary Income				
WCVA - Core funding	246584	-	246584	215025
	246584	-	246584	215025
Income - Charitable Activities				
Building Stronger Bridges	-	39663	39663	39662
WCVA - GwirVol	-	6650	6650	6650
Gwynedd - Service level agreement	8880	-	8880	8880
Agency fee	8650	-	8650	7797
Administration fee	23589	-	23589	41142
Other income - Services & courses	22983	-	22983	22369
Gwynedd Council - Mental Health Fund	-	-	-	10000
Health Board - Mental Health & Disability	-	-	-	100000
SROI income	49465	-	49465	41072
Social Prescription	-	60000	60000	58140
CCG/Adra - Developing Maesgeirchen	-	25186	25186	24486
Anglesey Council - Transforming Services	-	-	-	34000
WCVA - Comic Relief	-	-	-	2826
Croeso Cynnes Grant	-	50000	50000	-
Green and Community Transport Grant	-	11878	11878	-
Gwynedd Council – Loneliness & Isolation Fund	-	22727	22727	22727
WCVA - Winter Pressures	-	-	-	83051
Public Health Wales-Compassionate Cymru Wales	-	25000	25000	25000
	113567	241104	354671	527802
Expenditure - Charitable activities				
Wages & travel	303208	122369	425577	394003
Advertising & promotion	5235	1014	6249	1930
Staff training & recruitment	666	1576	2242	875
Office running costs	15026	739	15765	20802
Administration fee	-	21407	21407	41142
Services & courses	5516	400	5916	1429
Premises costs	68844	2083	70927	53244
Bank charges	278	-	278	100
Net finance costs	(3766)	-	(3766)	4911
Depreciation	4366	-	4366	1585
Grant payments	-	81200	81200	236185
Mobile Unit costs	-	91	91	91
Project running costs	-	8650	8650	7797
Appraisal costs	-	1275	1275	22000
Bad debts	867	-	867	-
Support Costs (Governance)				
Audit & accountancy	5700	-	5700	5700
Professional fees	2023	-	2023	13
	407963	240804	648767	791807

2. **Statement of Financial Activities - continued**

Grant Payments - Institutions	2023 £	2022 £
WCVA Youth led grant scheme - 7 (2022:4)	5322	5000
Transforming Youth and Children's Services (2022:8)	-	30000
WCVA/Comic Relief Covid emergency fund (2022:13)	-	26251
Mental Health & Learning Disability (2022:16)	-	98889
Loneliness & Social Isolation Fund - 13 (2022: 10)	20000	20000
Winter Pressures (2022: 15)	-	56045
Croeso Cynnes Grant – 19 (2022:none)	45000	-
Green & Community Transport Grant – 12 (2022:none)	10878	-
	81200	236185

Recipient details and further information and analysis is provided in the Annual Report available at www.mantellgwynedd.com

In accordance with the accounting policy detailed, certain overhead (support) costs are recharged and administration/agency income is shown in the SOFA . The current year charge totalled £9,977 (2022: £28,870)

3. **Staff**

	2023	2022
Average number of employees for the year:-		
Supporting the Third Sector	14	12

	2023 £	2022 £
Wages	324225	296981
National Insurance	24476	22141
Pension Benefit - 4 members of staff (2022: 4)	29234	32840
Pension Contribution - 9 members of staff (2022: 7)	19756	15247
	397691	367209

No employees earned £60,000 or more during the year (2022: none). There were no redundancy payments during the year.

A total of £80,334 (2022: £80,530) was paid to the management team in accordance with local government pay scales. Salaries are allocated according to the role of employee in the Statement of Financial Activities. The 2022 defined benefit amount above includes a sickness policy payment covering 3 years which is now paid annually.

4. **Corporation Tax**

The charity is exempt from tax on income and gains to the extent that these are applied to its charitable objects.

5. **Fixed Assets**

	Freehold Property (Dolgellau)	Mobile Unit	MESMAC	Equipment	Computer Equipment	Total
Cost	£	£	£	£	£	£
At 1.4.22	125000	23691	408	36297	31177	216573
Additions	-	-	-	11460	-	11460
As at 31.3.23	125000	23691	408	47757	31177	228033
Depreciation						
At 1.4.22	10000	22753	408	36244	31168	100573
For the year	1250	235	-	2878	3	4366
At 31.3.23	11250	22988	408	39122	31171	104939
Net Book Value						
At 31.3.23	113750	703	-	8635	6	123094
At 31.3.22	115000	938	-	53	9	116000

The assets are used for charitable purposes.

6. **Debtors** - amounts falling due within one year

	2023 £	2022 £
Trade debtors	16861	87331

7. **Creditors** - amounts falling due within one year

	2023 £	2022 £
Trade creditors	2721	5724
Other taxes and Social Security costs	6733	8331
Accruals & deferred income	5000	4000
Pension creditor	5498	6358
	19952	24413

8. **Related Party Transactions**

The Company is managed by the Board as listed on page 2. No travel expenses were paid to the Board members this year (2022: £nil). No fees or remuneration was paid to Board members (2022: £ nil).

8. **Related Party Transactions- continued**

The chief executive was appointed an independent board member of Betsi Cadwaladr University Health Board, representing the third sector, until her resignation at the end of February 2019. The Health Board provided funding for the Building Stronger Bridges/Health and Wellbeing Facilitator and Social Prescription projects during the year (2022: 2).

9. **Gwynedd Council Pension Scheme**

The company is a member of the Gwynedd Council Pension scheme which is a defined benefit statutory scheme. The fund is governed by the Local Government Pension Scheme Regulations 1997. The last triennial independent actuarial valuation was performed as at 31 March 2022, however a detailed valuation is performed at each year end in accordance with FRS102. The pension costs for the period are detailed below.

Hymans Robertson prepared a report for the preparation of these accounts:-

Movement in the Defined Benefit Scheme Assets, Obligations and Surplus/(Deficit)

	Assets £000	Obligations £000	Surplus (Deficit) £000
B/fwd 1.4.22	2777	(2587)	190
Charged to the statement of financial activities			
Current service cost	-	(51)	(51)
Interest income on plan assets	77	-	77
Interest cost of defined benefit obligation	-	(72)	(72)
	77	(123)	(46)
Cash flow			
Participants contributions	7	7	-
Employer contributions	28	-	28
Benefits paid	(13)	(13)	-
	2876	(2704)	172
Remeasurements			
Changes in financial assumptions	-	(1017)	
Changes in demographic assumptions	-	61	
Other experiences	82	79	
Return on assets excluding amounts included in net interest	(118)	-	
	(36)	877	841
C/fwd 31.3.23	2840	(1827)	1013

9. Gwynedd Council Pension Scheme - continued

Fair Value of Employer Assets

	31 March 2023 £000's	31 March 2022 £000's
Equities	1903	1972
Property	511	250
Cash	426	555
	2840	2777

Net Pension Assets

	31 March 2023 £000's	31 March 2022 £000's
Scheme Assets	2840	2777
Present Value of Scheme Liabilities	(1827)	(2587)
Net Pension Surplus/(Deficit)	1013	190

	31 March 2023 £	31 March 2022 £
Movement in surplus/deficit during the year;-		
Surplus/(Deficit) b/f	190000	(197000)
Current service cost	(51000)	(49000)
Employer contribution	29234	25911
Net return on assets	3766	(4911)
Actuarial gains/(losses)	841000	415000
Surplus/(Deficit) c/f	1013000	190000

The estimated contributions for the year to 31 March 2024 are £30,000 (2022: £26,000). The rate of return on plan assets was 1.5 % in the year to 31 March 2023 (2022: 10.2%) , with the employer assets representing less than 1% of the fund.

Assumptions	31 March 2023 (% per annum)	31 March 2022 (% per annum)
Pension increase rate	2.95	3.15
Salary increase rate	3.45	3.45
Discount rate	4.75	2.75

Sensitivity analysis- change in assumptions	Approx % increase	Approx £000
0.1% decrease in the Real Discount Rate	2%	37
Life expectancy increase of 1 year	4%	73
0.1% increase in the Salary Increase Rate	0%	3
0.1% increase in the Pension Increase Rate	2%	34

10. **Statement of Net Assets between Funds**

As at 31.3.23	**Unrestricted Funds** £	**Restricted Funds** £	**Total** £
Fixed Assets	123094	-	123094
Current Assets	1658155	45273	1703428
Creditors	(19952)	-	(19952)
	1761297	45273	1806570

As at 31.3.22	**Unrestricted Funds** £	**Restricted Funds** £	**Total** £
Fixed Assets	116000	-	116000
Current Assets	874284	44973	919257
Creditors	(24413)	-	(24413)
	965871	44973	1010844

MANTELL GWYNEDD CYF.

NOTES TO THE ACCOUNTS - continued

FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2023

11. Statement of Reserves for the year ended 31 March 2023

Restricted Funds

	Balance at 1.4.22 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Balance at 31.3.23 £
1. Grant Schemes - various	3058	91255	(91577)	-	2736
2. Building Stronger Bridges	5481	39663	(41545)	-	3599
3. Volunteering Centre/ Gwirvol	2002	-	-	-	2002
4. Mobile Unit	4778	-	(91)	-	4687
5. Social Prescription	3492	60000	(60000)	-	3492
6. Developing Maesgeirchen	1477	25186	(25204)	-	1459
7 Compassionate Cymru	24685	25000	(22072)	-	27613
8 Voluntary Sector Grant Fund	-	-	(315)	-	(315)
	44973	241104	(240804)	-	45273

	Balance at 1.4.22 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Actuarial Gain £	Balance at 31.3.23 £
Unrestricted Funds						
1.General Funds	675287	362389	(389963)	37625	-	685338
2.Designated Funds:-						
- Staff costs	2592	-	-	-	-	2592
- Professional fees	3000	-	-	(3000)	-	-
- Contributions towards 2018/19 and future costs	33318	-	-	-	-	33318
- Employing officer for 6 months	5674	-	-	-	-	5674
- Renewing IT equipment	10000	-	-	(10000)	-	-
- Employing SR0I staff for 12 months	32000	-	-	(10625)	-	21375
- Dolgellau roof repairs	14000	-	-	(14000)	-	-
3. Pension fund (note 9)	190000	-	(18000)	-	841000	1013000
	965871	362389	(407963)	-	841000	1761297

The company's Directors wish to draw attention to the fact that the pension fund has affected the final results. As detailed in note 9 Gwynedd Council Pension Scheme, it is a defined benefit scheme where the valuation is updated annually in accordance with FRS 102. The 31.3.21 valuation assessed the scheme liabilities to be in excess of the scheme assets and as a result the plan had a deficit of £197,000, creating a defined benefit liability in the Statement of Financial Position as at 31.3.21.

On 31.3.23 the valuation shows that the plan assets are in excess of the plan liabilities, consequently creating a plan surplus of £1,013,000 in the current Statement of Financial Position (also 31.3.22 £190,000). This is following a full triennial valuation in 2022. The previous full triennial valuation was undertaken in 2019. In accordance with FRS 102 the plan asset has been recognised as it is possible to realise the amount via either reduced contributions in the future and/or a refund. Both Gwynedd Council and Hymans Robertson confirmed that the plan terms and conditions allow this. The scheme is outside the control of the Directors and the results can vary considerably year on year.

11. Statement of Reserves for the year ended 31 March 2022

Restricted Funds

	Balance at 1.4.21 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Balance at 31.3.22 £
1. Grant Schemes- various	28859	259254	(285055)	-	3058
2. Building Stronger Bridges	5481	39662	(39662)	-	5481
3. Volunteering Centre/ Gwirvol	2002	-	-	-	2002
4. Mobile Unit	4869	-	(91)	-	4778
5. Social Prescription	4214	58140	(58862)	-	3492
6. Developing Maesgeirchen	1477	24486	(24486)	-	1477
7. Compassionate Cymru	-	25000	(315)	-	24685
	46902	406542	(408471)	-	44973

Unrestricted Funds

	Balance at 1.4.21 £	Income £	Expenses £	Transfers £	Actuarial Gain £	Balance at 31.3.22 £
1.General Funds	706990	337633	(355336)	(14000)	-	675287
2.Designated Funds:-						
- Staff costs	2592	-	-	-	-	2592
- Professional fees	3000	-	-	-	-	3000
- Contributions towards 2018/19 and future costs	33318	-	-	-	-	33318
- Employing officer for 6 months	5674	-	-	-	-	5674
- Renewing IT equipment	10000	-	-	-	-	10000
- Employing SR0I staff for 12 months	32000	-	-	-	-	32000
- Dolgellau repairs	-	-	-	14000	-	14000
3. Pension fund (note 9)	(197000)	-	(28000)	-	415000	190000
	596574	337633	(383336)	-	415000	965871

The company's Directors wish to draw attention to the fact that the pension fund has affected the final results. As detailed in note 9 Gwynedd Council Pension Scheme, it is a defined benefit scheme where the valuation is updated annually in accordance with FRS 102. The 31.3.21 valuation assessed the scheme liabilities to be in excess of the scheme assets and as a result the plan had a deficit of £197,000, creating a defined benefit liability in the Statement of Financial Position as at 31.3.21.

On 31.3.22 the valuation shows that the plan assets are in excess of the plan liabilities, consequently creating a plan surplus of £190,000 in the current Statement of Financial Position. In accordance with FRS 102 the plan asset has been recognised as it is possible to realise the amount via either reduced contributions in the future and/or a refund. Both Gwynedd Council and Hymans Robertson confirmed that the plan terms and conditions allow this.
The scheme is outside the control of the Directors and the results can vary considerably year on year. A full triennial valuation will be undertaken during 2022.

11. **Statement of Reserves for the year ended 31 March 2023 - continued**

The restricted funds represent income towards a specific project where the donor specifies how the income can be spent:-

1. Various grant schemes for the community.
2. Building Stronger Bridges - Health Facilitator.
3. Core funding of the Volunteer Centre and volunteering amongst Young People in Gwynedd project.
4. Mobile Unit for taking information out to the communities within Gwynedd and beyond.
5. Social Prescription pilot scheme in Arfon
6. Project to develop the community of Maesgeirchen.
7. Compassionate Cymru project
8. Voluntary Sector Grant Fund – project starting after 31 March 2023

The unrestricted fund represents the funding from various external funders to further the objects of the charity.

The designated funds have been decided by the Trustees to cover future costs as follows:-

- redundancy and sickness staff costs;
- professional costs.
- contribution towards general running costs in 2018/19 and the future.
- contribution towards employing an individual for 6 months during 2015/16 with the balance being carried forward.
- contribution towards renewing IT equipment.
- contribution towards employing SR0I staff for 12 months.
- Repairs to the roof at Dolgellau

12. **Financial Commitments**

At 31 March, 2023 the company had cumulative operating lease commitments on land and buildings and equipment expiring:-

	Land and Buildings 2023 £	Equipment 2023 £	Land and Buildings 2022 £	Equipment 2022 £
Within one year	24000	4743	24000	5272
Between two and five years	78000	4862	96000	9134
After five years	-	-	6000	-
	102000	9605	126000	14406

MANTELL GWYNEDD CYF

England & Wales - Charity number 1068851

Accounts

Adroddiad Blynyddol

MANTELL GWYNEDD

2021 - 2022

MANTELL GWYNEDD

www.mantellgwynedd.com

Twitter: @MantellGwynedd

MANTELL GWYNEDD

Yn cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol
Supporting voluntary and community groups

SWYDDFA GOFRESTREDIG
25 Y Bont Bridd
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1AB
Ffôn: 01286 672 626
ymholiadau@mantellgwynedd.com

SWYDDFA ARDAL
Yr Hen Orsaf Heddlu
Y Lawnt
Dolgellau
Gwynedd
LL40 1SB
Ffôn: 01341 422575
dolgellau@mantellgwynedd.com

Elusen Gofrestredig: 1068851 | Cwmni Cyfyngedig Trwy Warant: 3420271 | Cofrestrwyd yng Nghymru

LLUN CLAWR:
Kelsie Lavender a Grês Hughes yn mwynhau Hufen Iâ yn ystod Ffair Haf Ysgol Llangybi.
Bu Cyfeillion Cybi yn llwyddiannus yn eu cais am grant o Gronfa Covid-19 Mantell Gwynedd er mwyn datblygu lle chwarae a gardd tu allan i'r ysgol.

Cynnwys

Neges gan y Cadeirydd	4
Gweithgareddau	5
Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd	6 - 9
Iechyd a Llesiant	10
Gwasnaeth Cyflogres Mantell Gwynedd / Cymru Garedig	11
Presgripsiwn Cymdeithasol	12 - 13
Social Value Cymru	14 - 15
Maes Ni	16 - 17
Grantiau	18 - 21
Cynlluniau'r Dyfodol	22
Crynodeb Ariannol 2020 – 2021	23
Strwythur, Llywodraethu a Rheoli	24

www.mantellgwynedd.com

Neges gan y Cadeirydd...

Anrhydedd unwaith eto yw cyflwyno Adroddiad Blynyddol Mantell Gwynedd ar gyfer 21-22.

'Rwy'n falch o ddweud ei bod wedi bod yn flwyddyn arbennig arall!

Yn dilyn Covid-19 mae wedi bod yn gyfnod pwysig i'r sector fedru cynllunio mewn amgylchiadau tra gwahanol. Mae'r arfer o gyfarfodydd rhithiol, ymateb yn sydyn i alwadau am gymorth, a gweithio mewn partneriaeth heb yr holl fiwrocratiaeth, wedi rhoi y sector mewn lle gwahanol iawn. Mae hefyd wedi bod yn gyfle i sectorau eraill fedru gweld gwir botensial mudiadau a chymunedau.

Fel y gwelwch o gynnwys yr Adroddiad Blynyddol mae prosiectau Mantell Gwynedd i gyd wedi ffynnu dros y flwyddyn.

Mae Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd yn parhau i ddarparu cefnogaeth allweddol i fudiadau ac i unigolion ac mae rhai o'r straeon a welwch gan wifroddolwyr yn codi calon go iawn. Mae prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon hefyd yn dangos pa mor bwysig yw medru darparu cefnogaeth addas ac amserol i unigolion a gwych gweld fod dros 1,300 o unigolion bellach wedi cael cefnogaeth o'r prosiect pwysig yma. Mae'n braf gweld yr holl gynnydd sydd wedi ei wneud gyda phrosiect MaesNi ac ardal a chymuned arbennig Maesgeirchen yn ffynnu gyda buddsoddiad cynllun Ymddiriedolaeth Adeiladau Cymunedau.

Mae gwaith Social Value Cymru yn amlwg iawn yn mynd o nerth i nerth ac mae'n galonogol gweld ymroddiad Llywodraeth Cymru i faes gwerth cymdeithasol. Ym 2015 cafwyd Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 gyda'r saith nod llesiant, ac ar hyn o bryd mae Bil Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) yn rhoi cyfrifoldeb newydd ar gyrff cyhoeddus penodol i gyflawni dyletswyddau rheoli contractau er mwyn sicrhau fod sylw yn cael ei roi i ganlyniadau cymdeithasol trwy gadwyni cyflenwi. Mae hwn yn ddatblygiad allweddol i waith Social Value Cymru.

Mae'n galonogol gweld yr holl waith arbennig sydd wedi ei wneud yn y maes dyrannu grantiau hefyd. Fel y gwelwch mae na nifer fawr o fudiadau wedi cael budd o'r amrywiol gronfeydd ond yr hyn sydd yn allweddol bwysig yw fod Mantell Gwynedd wedi mynd ati i fesur gwerth cymdeithasol rhai o'r cronfeydd hyn. Mae hi mor bwysig ein bod yn deall gwerth pob buddsoddiad.

Mae fy niolch yn fawr i holl staff Mantell Gwynedd – criw bach ond criw ymroddgar a gweithgar sydd yn gwneud gwahaniaeth mawr. Mae fy niolch yn fawr i'r Bwrdd Rheoli hefyd sydd yn cefnogi ac annog staff y cwmni. Diolch arbennig i holl ariannwyr a chefnogwyr Mantell Gwynedd a'r diolch mwyaf i'r trydydd sector yng Ngwynedd sydd yn gwneud gwahaniaeth enfawr i fywydau a chymunedau Gwynedd pob dydd.

Yn ddiffuant,

Gwen Griffith
(Cadeirydd y Bwrdd Rheoli)

Gweithgareddau

Beth mae mantell yn ei wneud?

Cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol, annog unigolion i wirfoddoli a bod yn llais cryf i'r trydydd sector yng Ngwynedd yw nod Mantell Gwynedd.

Mae Mantell Gwynedd yn gwmni elusennol cofrestredig gydag aelodaeth leol sydd hefyd yn rhan o rwydwaith CTSC (Cefnogi Trydydd Sector Cymru) sef 19 o Gynghorau Gwirfoddol Sirol a CGGC (Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru) sy'n gweithredu trwy Gymru. Daw'r arian craidd i redeg y cwmni oddi wrth Lywodraeth Cymru trwy law CGGC. Mae Mantell Gwynedd yn ymgymryd â gwaith a gweithgareddau ychwanegol i hyn ond i gyda gyda'r un nod o hyrwyddo gwirfoddoli a'r trydydd sector yng Ngwynedd.

Derbyniwyd dros **4,500** o ymholiadau yn ystod y flwyddyn

Mae'r gweithgareddau yn cynnwys y canlynol:

- Hyrwyddo, datblygu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli
- Cynrychioli'r trydydd sector a chydweithio ar bartneriaethau strategol
- Rhoi cymorth i bobl a mudiadau i ymgysylltu'n fwy effeithiol gyda chyrff cyhoeddus
- Rhoi cefnogaeth lywodraethol i fudiadau e.e. materion cyfansoddiadol ac ariannol
- Rhoi cefnogaeth i fudiadau i fesur eu gwerth yn well, yn enwedig gwerth cymdeithasol
- Gweithredu fel linc ar gyfer cyfeirio unigolion at wasanaethau trydydd sector e.e. Presgripsiwn Cymdeithasol
- Rhoi cefnogaeth i redeg prosiectau a pheilota prosiectau ar gyfer y trydydd sector pan fo angen
- Hwyluso cyflogaeth swyddogion ar ran partneriaid
- Rheoli ffynhonellau grant a rhoi cyngor ar ariannu prosiectau
- Hybu datblygiad mentrau cymdeithasol a chynaliadwyedd mudiadau
- Annog datblygiad a chyd-lynu consortia darparwyr trydydd sector
- Rhannu gwybodaeth gyda'r trydydd sector trwy newyddlenni electroneg rheolaidd, bwletinau, taflenni gwybodaeth, y wefan, cyfryngau cymdeithasol ac unrhyw ddulliau priodol eraill
- Cynnig rhaglen o hyfforddiant i gynorthwyo mudiadau a gwirfoddolwyr yn eu gwaith
- Cynnig gwasanaethau ymarferol e.e. llogi offer, llogi uned symudol, llungopio, darparu ystafelloedd cyfarfod a gofod swyddfa
- Cynnig gwasanaeth cyflogres
- Annog cydweithio ar draws sectorau.

Aelodaeth

Mae aelodaeth yn agored i holl fudiadau gwirfoddol Gwynedd, ac mae'r tâl ymaelodi yn **£10 y flwyddyn**.

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

Prif rôl Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd yw hyrwyddo a dathlu gwirfoddoli a chefnogi gwirfoddolwyr yn ogystal â chynghori a datblygu arferion da am wirfoddoli.

Wythnos Gwirfoddolwyr 2021

Pob blwyddyn mae Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd yn trefnu ystod o weithgareddau yn ystod yr wythnos genedlaethol i ddathlu gwirfoddoli.

Oherwydd y pandemic cynhaliwyd y gweithgareddau yn rhithiol unwaith eto yn 2021 gan osod thema benodol ar gyfer pob diwrnod. 'Roedd yr wythnos yn gyfle i ddiolch i'r holl unigolion oedd wedi camu 'mlaen i helpu eraill yn ystod y cyfnod clo.

Yn ystod Wythnos Gwirfoddoli 2021 cynhaliwyd dau ddigwyddiad arbennig sef sesiwn "Speed Dating" oedd yn cynnig cyfle i fudiadau lleol ddod at ei gilydd , a digwyddiad Symposiwm Gwirfoddoli Gogledd Cymru gyda'r thema "Edrych yn ôl ac Edrych ymlaen". Pwrpas y symposiwm oedd edrych ar sut oedd mudiadau yng Ngogledd Cymru wedi mynd ati i gefnogi cymunedau yn ystod cyfnod clo a sut gallai hyn siapio darpariaeth ar gyfer y dyfodol.

Gwirfoddoli

Gwobr y Frenhines i Wirfoddolwyr Gwynedd

Ym mis Mehefin 2021 enillodd tîm o Ymatebwyr Cyntaf o Wynedd, Wobr y Frenhines am eu gwaith yn gwirfoddoli yn ystod y pandemig. Cafodd y tîm, sy'n gwasanaethu yn ardal y Bermo, eu cydnabod yn arbennig am addasu eu gwaith trwy ddanfon moddion a presgripsiynau i bobl hŷn a bregus yn lleol.

- Derbyniwyd **223** o ymholiadau i gefnogi unigolion i wirfoddoli
- Cofrestrwyd **104** o wirfoddolwyr newydd o Wynedd ar wefan Gwirfoddoli Cymru
- Cofnodwyd **823** o oriau gwirfoddoli ar wefan Gwirfoddoli Cymru

614
wedi cofrestru ar Banc Gwirfoddoli Gwynedd

Dros 1,100 o ymholiadau cefnogi unigolion trwy'r Ganolfan Gwirfoddoli

ASTUDIAETH ACHOS
Profiad Gwirfoddoli: hanes Patricia Whitfield

Bu'n rhaid i nifer o fudiadau addasu eu rolau gwirfoddoli yn ystod cyfnod COVID 19 boed hynny o adref neu'n rhithiol, ond roedd llawer o unigolion yn cysylltu gyda'r Ganolfan Gwirfoddoli yn dal i fod eisiau bod allan yn eu cymunedau yn cefnogi eraill wyneb yn wyneb.

Fe gysylltodd Patricia (Trish) yn chwilio am 'rywbeth i'w wneud' a bu'r Ganolfan yn sgwrsio am y cyfleoedd oedd ar gael ar y pryd. Cytunwyd i gysylltu gyda Snowdonia Donkeys, elusen sy'n hybu iechyd a lles trwy weithio gydag asynnod ac wedi ei leoli Bangor, oedd yn hysbysebu rôl gwirfoddoli gweu o adref.

"Yn ystod y cyfnod clo roeddwn i'n un o'r gwirfoddolwyr brechu a soniodd y Ganolfan Gwirfoddoli am gyfle i helpu gyda'r asynnod. Dw'i yma ers dros flwyddyn bellach – y peth gorau dw'i wedi wneud."

Yn Hydref 2021, cyflwynodd Snowdonia Donkeys gais 'Grant Gwirfoddolwyr Ifanc Gwynedd' ac adroddwyd fod Patricia bellach yn aelod gweithgar o'u tîm gwirfoddoli sy'n teithio o'i chartref ym Mhen Llŷn o leiaf unwaith yr wythnos. Meddai Trish:

"Mae gwirfoddoli wedi gwneud gwahaniaeth enfawr i mi. Dechreuais feddwl fy mod yn helpu eraill ond sylweddolais yn fuan bod gwirfoddoli yn cael effaith arnaf i fi fy hun hefyd. Mae rhoi a gwneud i eraill wedi bod yn gymaint o hwb i fy lles. 'Rwyf wedi dysgu sgiliau newydd, wedi gwneud ffrindiau anhygoel ac fy niwrnod gwirfoddoli yw'r diwrnod gorau'r wythnos. Rwy'n gofalu am yr asynnod sydd wedi eu hachub ac yn helpu mewn digwyddiadau. Unwaith y byddaf yn dechrau siarad am wirfoddoli a'r buddion ni allaf roi'r gorau iddi. Ni allaf ddiolch digon am gynnig y cyfle anhygoel hwn!"

"Yr oll allaf ddweud wrth unrhyw un sy'n meddwl am wirfoddoli yw EWCH AMDANI! Mae'n benderfyniad sy'n newid bywyd". **Trish Whitfeld**

Carwyn yn cyflwyno tystysgrif i Patricia

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

GRANT GWIRFODDOLWYR IFANC GWYNEDD

Mae Mantell Gwynedd yn parhau i weinyddu Grant Gwirfoddolwyr Ifanc Gwynedd sy'n cael ei redeg gan banel o bobl ifanc. Y syniad tu ol i'r model yma o roi pobl ifanc mewn rheolaeth o'r gronfa yw er mwyn rhoi sgiliau newydd iddynt ar gyfer y dyfodol.

Yn ystod 2021 cynhaliwyd y cyfarfodydd Panel Grant yn rhithiol gyda phanel o bobl ifanc hollol newydd i'r gwaith.

Cyflwynwyd blaenoriaethau newydd i ymgeiswyr yn ystod 2021 ac 'roedd yn rhaid i bob cais gyrraedd o leiaf un o'r Nodau Llesiant sydd wedi eu nodi yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Dyma'r glasbrint ar gyfer gweledigaeth a rennir yn genedlaethol am y math o Gymru y mae pobl ei heisiau.

Dyranwyd £5,000 i bedwar mudiad er mwyn datblygu eu cyfleoedd gwirfoddoli i bobl ifanc yng Ngwynedd.

Y rhai llwyddiannus oedd:

Y Galeri, Caernarfon - i drefnu hyfforddiant ar gyfer pobl ifanc o glwb LHDT+ lleol ar dechengau llwyfannu dramau a gosod arddangosfeydd celf.

Snowdonia Donkeys - i gynnwys gwirfoddolwyr ifanc yn y gwaith o blannu coed ffrwythau yn y cae tyfu ac i greu ac addurno asynod pren mawr.

Menter Ty'n Llan, Llandwrog - i gynnal cyfres o weithdai creadigol gydag artistiaid lleol er mwyn creu logo, ffilm a murlun ar gyfer yr adeilad.

Yr Orsaf, Penygroes - i gynnal gweithdy i ddylunio ac adeiladu cromleni helyg ar gyfer pobl ifanc yn yr ardd natur ym Mhenygroes.

Gwirfoddoli

ASTUDAIETH ACHOS
Menter Ty'n Llan a phrofiad Gwern Elis Roberts

Un o geisiadau llwyddiannus Grant Gwirfoddolwyr Ifanc Gwynedd oedd menter Tŷ'n Llan yn Llandwrog a dderbyniodd £1,250 i gynnal sesiynau creadigol ar gyfer pobl ifanc y pentref.

Cynlluniwyd cyfres o weithdai ar gyfer datblygu sgiliau pobl ifanc er mwyn creu arddangosfa yn yr adeilad. Roedd y gwirfoddolwyr yn awyddus i greu darnau celf fyddai'n adlewyrchu hanes yr ardal a chofnod o'r adeilad cyn iddo gael ei drawsnewid. Trefnwyd gweithdy logo gyda Derick Murdoch i gychwyn gyda'r gwirfoddolwyr yn rhan o'r broses gynllunio. Cynhaliwyd gweithdy barddoniaeth gyda Mei Mac a gweithdy ffotograffiaeth gyda Richard Jones gan gyfuno'r ddau weithdy a chreu darnau o gelf digidol.

Trefnwyd chwech gweithdy gyda'r artist Sioned Glyn ble mae darn mawr o gelf gafodd ei baentio bellach yn cael ei arddangos yn yr ystafell fwyta. Trefnwyd gweithdy digidol i greu mygiau a ffilm a bu diwrnod dathlu i arddangos holl waith y gwirfoddolwyr ifanc i'r gymuned gyfan.

Meddai Gwern Elis Roberts:

"Wnes i ddylunio logo ar gyfer y prosiect. Yn ogystal, fe wnes i gasglu a chyfrannu syniadau i greu darn o farddoniaeth sy'n sôn am beth yw Ty'n Llan i ni a beth fydd o yn y dyfodol. Hefyd, mi wnes i roi amser i dynnu lluniau o'r adeilad a nifer fawr o dai o amgylch y pentref a cafodd rhain eu defnyddio i greu murlun a darnau celf ar gyfer yr adeilad. Wnes i hefyd rhoi amser i beintio murlun ar gyfer un o'r waliau.

Roedd mynychu'r dosbarthiadau yn gyfle da i gydweithio a hyn yn beth braf i'w wneud. Dwi wedi dod i adnabod pobl ifanc ac oedolion y pentref yn well a hyn yn beth da ac yn rhoi pleser i mi. Mae bod yn rhan o'r prosiect a rhoi fy amser wedi cael ei werthfawrogi a lot yn dweud eu bod yn falch o weld pobl ifanc yn gwneud pethau positif. Mae hi'n braf bod yn rhan o rywbeth felly.

Rydw i'n ddiolchgar bod y cyfle wedi dod i allu bod yn rhan o'r prosiect. Doedd dim byd arall wedi bod yn digwydd yn y pentref i fod yn rhan ohono tan hyn- mae wedi golygu lot i mi."

Iechyd a Llesiant

Mae'r prosiect yma yn cael ei ariannu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac yn waith partneriaeth rhwng y Bwrdd Iechyd a Mantell Gwynedd.

Mae'r arian yn galluogi Mantell Gwynedd I gyflogi Hwylusydd Llesiant sydd yn cefnogi mudiadau trydd sector sydd yn gweithio yn y maes iechyd a gofal cymdeithasol.

Yn ystod 2021-22 derbynlodd yr Hwylusydd Llesiant **1,372** o ymholiadau

Cynhaliwyd Rhwydweithiau Llesiant rhithiol yn fisol yn ystod y flwyddyn a bu i'r sesiynau gwmpasu tô eang o bynciau megis Diogelu, gwirfoddoli a chyfleoedd ymgynghori rhwng y sector a'r Bwrdd Iechyd a hefyd Cyngor Gwynedd. Bu'r cyfarfodydd yn fforwm bwysig i rannu consyrns yn ogystal ag ymarfer da. Nododd y rhai fu'n rhan o'r cyfarfodydd :

> *"Rydym yn croesawu cydweithio a chyfleoedd i gyd gynhyrchu ond mae angen gwell buddsoddiad yn y trydydd sector fel ein bod yn medru dod at y bwrdd yn bartneriaid cyfartal"*
>
> *"Mae arian peilot yn hollbwysig gan ei fod yn dapraru cyfle i arddangos gwerth a mae'r tystiolaeth o gynlluniau peilot yn medru cael ei ddefnyddio i gefnogi ariannu prif lif wedyn"*
>
> *"Mae angen i ni fuddsoddi mwy mewn cynlluniau hirach yn y trydydd sector ac yn ein staff, fel ein bod yn medru gwneud newidiadau tymor hirach, Nid yw hyn yn bosib gyda chyllid tymor byr"*

1,372
o ymholiadau

Cefnogwyd mudiadau i ddenu cyllid

Pwynt cyswllt ar gyfer mudiadau'r 3ydd sector

Pwynt canolog r gyfer rhannu gwybodaeth a dimeddariadau

Hyrwyddo gwasanaethau mudiadau trydydd sector

Tynnwyd pwysau oddi ar masanaethau cyhoeddus

Rhoi llais i fudiadau trydydd sector a hyrwyddo eu cyfraniad i'r agenda iechyd a llesiant

- Hwyluso cyfarfodydd/ gweithdai a chefnogi fforymau a rhwydweithiau yn rhithiol
- Codi ymwybyddiaeth o gyfleoedd i ddylanwadu
- Sicrhau persbectif mudiadau trydydd sector mewn cyfarfodydd partneriaeth a digwyddiadau eraill
- Ar y cyd, cynnal Rhwydwaith Llesiant a Gwirfoddoli rhithiol yn rheolaidd

Gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd

Mae Mantell Gwynedd yn darparu gwasanaeth cyflogres ar gyfer mudiadau trydydd sector yng Ngwynedd.

Gall materion ariannol fod yn gymhleth i fudiadau bychan sydd yn ddibynnol, yn aml, ar wirfoddolwyr i weinyddu'r mudiad o ddydd i ddydd.

Dyma sydd gan rhai o fudiadau trydydd sector y sir i ddweud am y gwasanaeth cyflogres a'r gwasanaeth a gawsant gan Mantell Gwynedd:

"Gwasanaeth gwych yn cael ei ddarparu bob amser ag yn delio gydag unrhyw fater yn syth.... bob amser ar gael i drafod unrhyw ymholiad a gwybodaeth cywir i rannu er mwyn ein cynorthwyo i ddelio gyda materion. - Diolch."

Cylch Meithrin Maesincla

" I fod yn onest mae'r gwasanaeth 'dani wedi gael wedi bod yn hanfodol i ni fel busnes bach, ni fuaswn yn medru gwneud heb y gwasanaeth cyflogres i fod yn hollol onest. Gwasanaeth hanfodol o'r safon uchaf.... o hyd yn barod i helpu a chynnig cyngor, a bob amser yn gyfeillgar. Gwasanaeth ardderchog, rydym ni mor hapus a lwcus ei dderbyn."

Clwb Plant Segontiwm

"Hapus iawn hefo'r gwasanaeth ac ymateb gan y merched rydw i yn delio hefo yn gyson. Maent yn broffesiynol a gwybod eu stwff gan fy nghynghori a fy nghefnogi y gorau gallant."

Cylch Meithrin Tregarth

compassionate cymru garedig

Prosiect Compassionate Cymru Garedig

Yn 2018, nododd Llywodraeth Cymru ei ddyhead i Gymru ddod yn 'wlad dosturiol' gyntaf y byd. Ers hynny mae gwaith wedi bod yn mynd rhagddo i ledaenu'r ymagwedd dosturiol ledled Cymru. Bu i hyn arwain at gynhyrchu Siarter Gymru Garedig.

Mae'r Siarter yn darparu'r fframwaith ar gyfer datblygu a darparu ein hymagwedd cenedl dosturiol yng Nghymru ac mae'n amlinellu rhaglen o gamau cymdeithasol ac ymarferol ar draws ystod o barthau a phortffolios gweinidogol.

Mae Mantell Gwynedd yn falch o fod yn rhan o'r datblygiad unigryw yma a thrwy gydweithrediad gyda Iechyd Cyhoeddus Cymru sicrhawyd y cyllid angenrheidiol i gyflogi Swyddog Compassionate Cymru sydd yn cael ei chyflogi gan Mantell Gwynedd ac yn gweithio ar draws Gwynedd, Mon a Chonwy.

Mae'r gwaith cychwynnol o fapio gwasanaethau gofal diwedd oes a chreu Map Gwasanaeth wedi cychwyn gyda'r bwriad o fynd ati i lenwi bylchau er mwyn sicrhau gwasanaeth diwedd oes cyflawn ac addas o fewn ein cymunedau.

Presgripsiwn Cymdeithasol

Mae Presgripsiwn Cymdeithasol yn galluogi meddygon teulu, nyrsys a gweithwyr proffesiynol eraill yn y maes gofal sylfaenol i gyfeirio unigolion at amryw o wasanaethau lleol sydd ddim yn wasanaethau clinigol. Hefyd mae'n chwarae rhan allweddol yng ngwaith ataliol e.e. codi ymwybyddiaeth sgrinio, atal codymau, a hybu cyrsiau iechyd.

Dull sydd yn ceisio mynd i'r afael ag anghenion unigolion mewn modd mwy holistig ydyw, a'u hannog i gael gwell gafael ar eu llesiant a'u hiechyd eu hunain. Mae gweithgareddau Presgripsiwn Cymdeithasol yn gallu bod yn amrywiaeth enfawr o bethau, ond, ar y cyfan, gweithgareddau ydynt yn cael eu darparu gan fudiadau cymunedol a gwirfoddol.

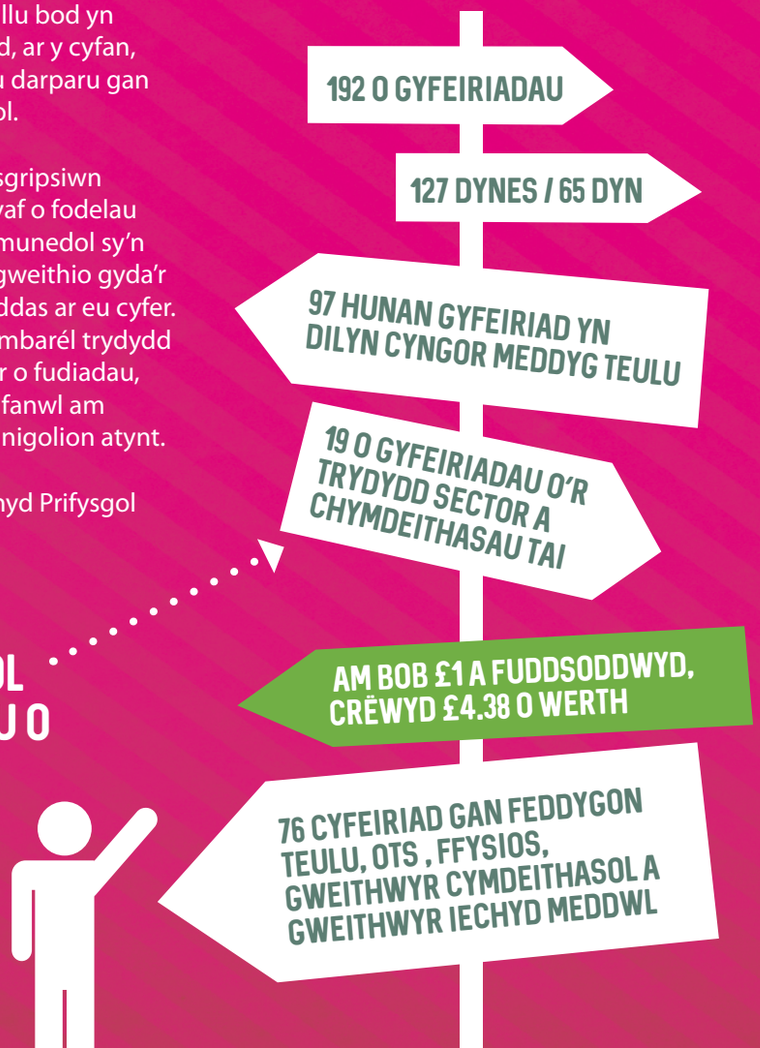
Mae sawl model gwahanol o bresgripsiwn cymdeithasol ond mae'r rhan fwyaf o fodelau yn cynnwys Swyddog Cyswllt Cymunedol sy'n derbyn cyfeiriadau ac wedyn yn gweithio gyda'r unigolion i adnabod cyfleoedd addas ar eu cyfer. Mae Mantell Gwynedd yn gorff ymbarél trydydd sector gyda chronfa ddata enfawr o fudiadau, ac felly mae gennym wybodaeth fanwl am gyfleoedd cymunedol i gyfeirio unigolion atynt.

Ariennir y cynllun gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

Rôl y Swyddog Cyswllt Cymunedol:

- Grymuso'r unigolion i ail-gysylltu gyda'u cymunedau lleol
- Magu hyder a gwydnwch
- Gwella iechyd a lles
- Gwella ansawdd bywyd yr unigolion
- Lleihau'r nifer o apwyntiadau meddygol a'r defnydd o feddyginiaeth
- Cynyddu'r ymwybyddiaeth o beth sydd ar gael i gynorthwyo a chefnogi unigolion
- Lleihau unigrwydd
- Cynorthwyo unigolion i gymryd gwell rheolaeth o'u bywydau

Ers i'r prosiect ddechrau fis Hydref 2016 mae dros 1,300 o unigolion wedi eu cyfeirio at y prosiect am gymorth. Yn ystod 2021-22 cyfeiriwyd 192 o unigolion at y prosiect.

CYSWLLT CYMUNEDOL ARFON: CYFEIRIADAU O 1AF EBRILL 2021 - 31AIN O FAWRTH 2022

ASTUDIAETH ACHOS 'A'

Cysylltodd Mrs A gyda'r Swyddog Cyswllt Cymunedol gan ei bod yn stryglo yn dilyn colli ei thad a hefyd effaith y pandemig. Tua deufis cyn y cyfnod clô 'roedd Mrs A wedi penderfynu gwerthu ei thŷ a symud yn ôl i ardal wledig iawn yng Nghymru i helpu gofalu am ei thad oedrannus. Ei thad oedd yr unig aelod oedd ganddi ar ôl o'i theulu.

Cynllun Mrs A oedd canfod gwaith rhan amser a threulio amser gyda'i thad. Ond wedi iddi gyrraedd Cymru daeth y cyfnod clô cyntaf i rym. Newidiodd hyn popeth gan fod ei thad mewn oed ac yn fregus gydag amryw o gymhlethdodau iechyd a chonsyrn am ei ddiogelwch. Bu i'r ddau ymdopi hefo'i gilydd trwy'r cyfnod clô ond heb unrhyw waith rhan amser bu i Mrs A ddefnyddio'r holl arian o werthiant ei thŷ er mwyn byw o ddydd i ddydd.

Dirywiodd iechyd ei thad a chanslwyd apwyntiau meddygol oherwydd y Covid. Bu'n rhaid wedyn rhyddhau ecwiti o'r cartref teuluol er mwyn talu am ofal meddygol yn Lloegr. Blwyddyn yn ddiweddarach bu farw ei thad a hynny ar ei ben ei hun yn yr ysbyty oherwydd rheolau Covid.
Roedd Mrs A yn stryglo gyda marwolaeth ei thad a'r ffaith iddo farw ar ei ben ei hun ond ar ben hyn oll 'roedd yn rhaid chwilio am ffordd i ad dalu y bethyciad ecwiti er mwyn diogelu y cartref teuluol neu byddai yn colli ei chretref hefyd.

Helpodd y Swyddog Cyswllt Cymunedol Mrs A i edrych ar ei holl opsiynau. Cafodd ei chyfeirio am gwnsela galar yn ogystal ag am gefnogaeth gan y Tîm Iechyd Meddwl. Gyda chymorth mae wedi canfod gwaith ac wedi ymuno efo clwb cerdded er mwyn gwneud ffrindiau a chysylltiadau newydd.

Meddai Mrs A

"Mae'r cymorth dwi'n ei gael rwan wedi fy helpu yn fawr. 'Roeddwn yn teimlo'n euog am fod fy nhad wedi marw ar ei ben ei hun. 'Rwy'n sylweddoli rwan fod hyn allan o fy nwylo ac fy mod wedi gwneud popeth o fewn fy ngallu i ofalu amdano a'i gefnogi at y diwedd. Mae'r Swyddog Cyswllt Cymunedol ac eraill wedi gwneud i mi sylweddoli na ddylwn weld bai arnaf fy hun. Dwi'n symud ymlaen"

"Doedd gen i ddim syniad fod yr holl gymorth allan yna i mi ar fy stepan drws"

"Mi wnaeth eich geiriau caredig wneud i mi sylweddoli fy mod yn ddigon cryf, gyda chymorth, i ddechrau delio gyda fy mhroblemau a fusd symud ymlaen hefo fy mywyd"

ASTUDIAETH ACHOS 'B'

Cyfeiriwyd Mrs B at y Swyddog Cyswllt Cymunedol gan ei Meddyg Teulu. Roedd mewn cyflwr bregus a phryderus gan ei bod yn wynebu colli ei chartref am fod y landlord yn gwerthu'r eiddo. 'Roedd yn wynebu digaretrefedd ac efo'r broblem ychwanegol fod ganddi anifail anwes oedd yn gwneud cael hyd i gartref arall yn anoddach.

Cyfeiriwyd Mrs B at Shelter a nifer o fudiadau eraill am gefogaeth. Gyda'i gilydd bu iddynt sicrhau fod Mrs B yn cael y gefnogaeth bwrpasol, amserol ac angenrheidiol i ganfod cartref newydd iddi.

Dywedodd Mrs B

"Cefais help i lenwi'r holl ffurflenni perthnasol yn gywir a cefais gefnogaeth iawn i symud ymlaen. Derbyniais y cyngor iawn i wneud yn siwr nad oeddwn yn ddigartref "

Social Value Cymru

Dechreuodd Mantell Gwynedd ar yr ymarfer o fesur gwerth cymdeithasol yn 2016. 'Roedd hyn mewn ymateb i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r ddeddfwriaeth honno yn gofyn i sefydliadau cyhoeddus, preifat a thrydydd sector weithio'n wahanol, ac i wneud hynny roedd angen meddwl beth oedd y pethau pwysig oedd angen eu mesur a'u rheoli. Dim ond trwy ddeall gwerth cymdeithasol gweithgareddau y gallwn yn wir fynd ati'n effeithiol i weithio tuag at reoli'r modd yr ydym yn creu llesiant.

Erbyn hyn mae'r agenda cenedlaethol gwerth cymdeithasol wedi cynyddu gyda Llywodraeth Cymru yn trafod Bil Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru). Mae'r Bil yn rhoi cyfrifoldeb newydd ar gyrff cyhoeddus penodol i gyflawni dyletswyddau rheoli contractau er mwyn sicrhau fod sylw yn cael ei roi i ganlyniadau cymdeithasol trwy gadwyni cyflenwi.

Oherwydd datblygiadau deddfwiraethol unigryw Cymru mae gwaith Social Value Cymru wedi cynyddu ac wedi dod yn fwyfwy pwysig.

- **Yn 2019 llwyddodd Mantell Gwynedd i ennill marc ansawdd COMMIT gan Social Value UK am wreiddio gwerth cymdeithasol i holl waith y cwmni. Mantell Gwynedd yw'r corff ymbarel cyntaf yn y Deyrnas Unedig i ennill y marc ansawdd unigryw yma.**
- **Yn 2020 llwyddodd Mantell Gwynedd i ennill gwobr arbennig gan Social Value UK am weithio mewn partneriaeth er mwyn cynyddu gwerth cymdeithasol.**

Erbyn hyn mae'r Tim Social Value Cymru o fewn Mantell Gwynedd yn cynnwys tri aelod staff sydd wedi cymhwyso trwy Social Value UK i ymgymryd â'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol.

Mae Rheolwr Social Value Cymru yn Ymarferydd Achrededig ac yn Hyfforddwr cydnabyddedig i Social Value International.

Mae hyn yn golygu fod Mantell Gwynedd yn medru cynnig gwaith o safon uchel a bellach yn un o brif chwaraewyr yr agenda gwerth cymdeithasol yng Nghymru.

SOCIAL VALUE COMMIT 1 CERTIFICATE
AWARDED BY SOCIAL VALUE INTERNATIONAL

Gwerth

SOCIAL VALUE UK Pioneer

ASTUDIAETH ACHOS
Encor, Bangor

Derbyniodd cor cymunedol Encor £2,490.96 gan Mantell Gwynedd allan o'r Gronfa Unigrwydd er mwyn prynu offer a chynnal digwyddiadau. Crewyd y Gronfa Grant i gefnogi mwy o gyfleoedd i ddod â phobl at ei gilydd i gymdeithasu.

Sefydlwyd Encôr fel côr cymunedol pedwar llais ym Mangor yn Rhagfyr 2020. Mae'n agored i bawb dros 18 oed beth bynnag yw eu gallu cerddorol/lleisiol. Nod y côr yw creu cyfle i unigolion o bob rhan o gymdeithas i ddod at ei gilydd i gymdeithasu a mwynhau cyd-ganu caneuon sy'n codi'r ysbryd er lles meddyliol a chorfforol. Fe wneir hyn drwy gynnal ymarferion wythnosol yng Nghapel Berea Newydd, Bangor. Mae'r pwyslais ar gymdeithasu, a chynnal perfformiadau o dro i dro i godi arian i elusennau ac achosion da. Ymgymrodd Social Value Cymru â darn o waith i fesur gwerth cymdeithasol y Grant Unigrwydd oedd Encor wedi ei dderbyn.

Canfyddiadau'r asesiad:

- Bod £4.12 o Werth Cymdeithasol wedi'i greu am bob £1 o werth a fuddsoddwyd
- Mae pryderon cynyddol ynghylch iechyd meddwl ac unigedd yn ein cymunedau Llwyddodd y prosiect i gefnogi unigolion ar adeg dyngedfennol i leddfu rhywfaint o'u pryderon ac i'w grymuso i wneud dewisiadau cadarnhaol
- Y deilliannau a brofwyd gan yr unigolion oherwydd y prosiect hwn oedd teimlo'n llai ynysig, gwell iechyd meddwl a gwell iechyd corfforol.

ASTUDIAETH ACHOS
Dysynni Dogs, Fairbourne

Derbyniodd Dysynni Dogs £4194.81 gan Mantell Gwynedd allan o Gronfa Pwysau'r Gaeaf er mwyn prynu cyfarpar hyfforddi . Sefydlwyd y gronfa hon er mwyn mynd i'r afael â rhywfaint o'r pwysau oedd mudiadau yn debyg o'I wynebu dros gyfnod y Gaeaf.

Clwb cymdeithasol yw Dysynni Dogs ac mae'n cynnig cyfle i berchnogion cŵn gymdeithasu, mynd am dro ac ymarfer. Ymunodd llawer gyda'r clwb yn 2020 fel ffordd i ymdopi gydag unigrwydd a diffyg cyfleoedd cymdeithasu.

Ymgymrodd Social Value Cymru a darn o waith i fesur gwerth cymdeithasol y Grant Pwysau'r Gaeaf oedd Dysynni Dogs wedi ei dderbyn.

Canfyddiadau'r asesiad:

- Bod £4.02 o werth cymdeithasol wedi ei greu am bob £1 o werth a fuddsoddwyd
- Llwyddodd y prosiect i leihau unigrwydd ac ynysigrwydd cymdeithasol
- Gwelwyd gwelliant mewn iechyd meddwl a iechyd corfforol

Prosiect Maes Ni Maesgeirchen

Mae prosiect MaesNi yn cael ei ariannu gan y rhaglen Buddsoddi'n Lleol a ariennir gan Gronfa'r Loteri Fawr ac a reolir gan yr Ymddiriedolaeth Adeiladu Cymunedau.

Mae'r Rhaglen Buddsoddi'n Lleol yn gweithredu mewn 13 o gymunedau ar draws Cymru gyfan ac mae'n cynnig cyfle i bobl y cymunedau hynny eu gwneud yn llefydd gwell a mwy dymunol i fyw ynddynt.

Mae'n Rhaglen dros gyfnod o 10 mlynedd sy'n defnyddio cryfderau, sgiliau a thalentau pobl, grwpiau a chymdeithasau'r cymunedau i newid pethau er gwell a hynny yn barhaol. Gyda £1m i wario ar flaenoriaethau lleol cymuned Maesgeirchen sydd yn penderfynu sut i ddefnyddio'r arian, pa gyrff mae nhw am gydweithio â nhw a sut caiff penderfyniadau eu gwneud.

Trwy gyflogi Gweithiwr Datblygu Cymunedol ar ran MaesNi mae Mantell Gwynedd yn medru darparu cefnogaeth barhaus i'r prosiect a'r gymuned.

Cychwynodd y Gweithiwr Datblygu yn ei swydd fis Rhagfyr 2018 ac mae wedi gweithio yn agos gyda'r gymuned dros y bedair blynedd ddiwethaf er mwyn adnabod blaenoriaethau ac ehangu ar weithgareddau o fewn y gymuned.

Yn ystod y flwyddyn mae'r Gweithiwr Datblygu wedi chwarae rhan allweddol yn y datblygiadau canlynol:

- Ardal chwarae FUNZONE wedi ei ddatblygu a'i agor
- Mae gwaith yn mynd yn ei flaen gyda 'r Ganolfan Gymunedol arfaethedig newydd ac mae astudiaeth dichonoldeb y pensaer yn ei le erbyn hyn.
- Mae grwpiau cymunedol wedi parhau i dderbyn cefnogaeth gan gynnwys grwpiau celfyddydau perfformio, grŵp rap, pel droed, paffio, garddio, ynni cymunedol a grŵp mam a'i babi.
- Mae gweithwyr newydd wedi eu penodi gan gynnwys Gweithiwr Project Amgylcheddol a Gweithiwr ICAN.
- Mae Lês wedi ei sicrhau ar gofod MATRA sydd yn darparu lleoliad ar gyfer gwasanaeth galw'i fewn , gofod i weithwyr MaesNi a gofod i gynnal digwyddiadau
- Mae Caffi Hive wedi ail agor
- Mae Trwydded wedi ei sicrhau ar ran o adeilad y Clwb Ieuenctid sydd yn darparu gofod ar gyfer digwyddiadau penwythnos a gyda'r nos
- Mae gwaith wedi parhau i adeiladu ar yr ymarfer da a welwyd yn ystod cyfnod Covid-19 gan gynnwys cydweithio efo Bwyd Da Bangor, darparu gwasanaeth llogi gliniaduron, cymorth tlodi tanwydd, darparu cyngor arbenigol gan CAB , DWP ac ICAN. Mae dros 200 o bobl yn cael cefnogaeth pob wythnos.

MaesNi

Roedd Maesgeirchen yn un o 6 o hybiau cefnogaeth fu'n peilota ffyrdd o gefnogi cymunedau ol Covid.

Maesgeirchen oedd yr hwb cyntaf i gael ei arwain gan grwp cymunedol. Mae bellach yn fodel cymru gyfan.

Derbyniodd MaesNi wobr TPAS 2022 am "Gefnogi Cymunedau"

Rhai o'r grwpiau dderbyniodd gefnogaeth gan y Gweithiwr Datblygu yn ystod y flwyddyn oedd:

- **SHOWZONE**
- **Letters Grow**
- **Grwp Mam & Babi**
- **Clwb peldroed 1876**
- **Clwb paffio**
- **Rhandiroedd**
- **Hive Café**
- **Prosiect solar Greener than Green**
- **Prosiect Grwoing for Change**
- **Grwp peldroed cymunedol**
- **Grwpiau cerdded a garddio cymunedol**

Mae dros 200 o unigolion yn cael cymorth pob wythnos trwy prosiect MaesNi

Grantiau

Yn ystod y flwyddyn gweinyddwyd pump Cronfa Grant gan Mantell Gwynedd a thrwy'r cronfeydd darparwyd nawdd a chefnogaeth bwysig i fudiadau yng Ngwynedd.

CRONFA GRANT IECHYD MEDDWL
£100,000

Daeth y gronfa i Mantell Gwynedd trwy law Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Cefnogwyd 15 o fudiadau gyda'r Gronfa Grant Iechyd Meddwl a phwrpas y grant oedd cefnogi unigolion sydd yn byw gyda heriau iechyd meddwl. Derbyniodd y mudiadau canlynol gyllid trwy'r gronfa:

- **Youth Shedz, Blaenau Ffestiniog** i gynnal gweithgareddau cyfrwng Cymraeg ar gyfer unigolion oedran 13-25 oedd wedi datgysylltu o'u cymuned.
- **Menter Fachwen, Cwm y Glo** i ddarparu llyfryn o deithiau cerdded yn cynnig cyfleoedd i ymarfer meddwlgarwch a datblygu stesion dywydd solar.
- **Menter y Plu, Llanystumdwy** i ddatblygu rhandiroedd cymunedol sydd yn rhan o brosiect y dafarn gymunedol yn Llanystumdwy.
- **Yr Orsaf, Penygroes** i gynnal cyfres o weithdai traws genedlaethau gyda'r ffocws ar gerddoriaeth ac offer cerddorol.
- **Y Dref Werdd, Blaenau Ffestiniog** i ehangu rhaglen presgripsiwn gwyrdd cymunedol trwy gynnwys sesiynau meddylgarwch a cherdded.
- **Tir Dewi** i brynu cyflenwad o ddeunyddiau i hyrwyddo gwasanaeth Tir Dewi sydd yn cefnogi'r gymuned amaethyddol i daclo heriau iechyd meddwl.
- **Snowdonia Donkeys, Moel y Ci** i ddarparu arian refeniw i gyflogi Staff er mwyn sicrhau parhad rhai o'r gwasanaethau mae'r mudiad yn eu darparu.
- **Age Cymru Gwynedd a Môn** i ddatblygu gardd ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth yn eu canolfan ym Montnewydd.
- **Ffermwyr Ifanc Meirionnydd** i dalu am swyddog i roi rhaglen o ddigwyddiadau yn eu lle ar gyfer oedolion ifanc er mwyn ail afael ym mywyd cymdeithasol y gymued amaethyddol yn dilyn cyfnod segur Covid-19.
- **Home Start Cymru** i dalu am focsys llesiant oedd wedi eu teilwro yn arbennig ar gyfer pob teulu.
- **Canolfan Lon Abaty, Bangor** i dalu am gyfres o weithdai a phecyn i gynnal iechyd meddwl a llesiant unigolion.
- **Menter Ty'n Llan, Llandwrog** i ddatblygu rhandir ar gyfer tyfu llysiau ar safle tafarn gymunedol Llandwrog.
- **Tros Gynnal Plant** i wella capasiti ac argaeledd staff i ddarparu cefnogaeth iechyd meddwl ac ehangu'r ddarpariaeth honno ar gyfer plant a phobl ifanc.
- **Canolfan Felin Fach, Pwllheli** i wella ansawdd nifer o ystafelloedd cymunedol yng nghanolfan Felin Fach Pwllheli i'w gwneud yn fwy cyfforddus a chroesawus.
- **Menter Llŷn, Nefyn** i brynu deunyddiau TG a band eang cyflym ar gyfer Siop Siarad Nefyn.

CRONFA GRANT PWYSAU'R GAEAF
£56,000

Yn dilyn trafodaethau rhwng Adran Gofal Cymdeithasol Llywodraeth Cymru a Phartneriaeth Trydydd Sector Cymru dyrannwyd £1.5m i gynghorau gwirfoddol Cymru er mwyn mynd i'r afael â rhywfaint o'r pwysau oedd mudiadau yn debyg o'i wynebu dros gyfnod y Gaeaf.

Derbyniodd Mantell Gwynedd £56,000 ar gyfer mudiadau yng Ngwynedd a dosbarthwyd yr arian rhwng 15 mudiad:

Y mudiadau dderbyniodd nawdd o'r Gronfa Grant oedd:

- **Partneriaeth Maesgeirchen** i wella'r amgylchedd trwy ddatblygu gardd wyllt natur gyfeillgar.
- **MaesG Showzone** i gefnogi prosiect ffilmio "County Lines" mewn cydweithrediad efo Heddlu Gogledd Cymru.
- **Menter Ty'n Llan, Llandwrog** i gefnogi Clwb Cinio dros y gaeaf yn y dafarn gymunedol.
- **Antur Aelhaearn, Llanaelhaearn** i gynnal gweithgareddau amrywiol yn y ganolfan yn Llanaelhaearn ac i atgyweirio cyfarpar y cae chwarae.
- **Wild Elements, Bangor** i gefnogi clwb gwaith coed ar gyfer unigolion bregus a di waith.
- **Menter Llŷn, Nefyn** i gyflenwi bocsys bwyd ar gyfer y teuluoedd mwya' anghenus yn yr ardal.
- **Snowdonia Donkeys, Moel y Ci** i logi ystafell yn ystod y gaeaf er mwyn parhau gyda gwasanaeth cefnogi unigolion.
- **Ffrindiau Dysynni Dogs** i dalu am offer newydd fyddai yn ehangu gweithgareddau a denu aelodau newydd.
- **Royal Voluntary Service** i ddarparu pecynnau i gleifion oedd yn gadael yr ysbyty.
- **TGP Cymru** i ariannu cyfarpar ar gyfer pobl ifanc bregus.
- **Canolfan Felin Fach, Pwllheli** i brynu cyfarpar i hwyluso gwasanaeth pryd ar glyd ar gyfer cleientau Felin Fach.
- **Cyfeillion Croesor** i ariannu gweithgareddau a chyfres o ddigwyddiadau rhithiol i gynnal y gymuned trwy'r gaeaf.
- **Cwmni'r Frân Wen** i ehangu prosiect Llwybrau Llachar ar gyfer pobl ifanc gydag anableddau.
- **Bethesda Athletic Juniors** i dalu costau llogi lleoliad aml bwrpas ar gyfer gweithgareddau.
- **Porthi Pawb (Caernarfon)** i ddatblygu'r gofod yn siop yng Nghaernarfon.

Grantiau

CRONFA COVID 19
£26,000

Daeth yr arian ar gyfer y gronfa yma o Lywodraeth Cymru trwy Bartneriaeth Trydydd Sector Cymru. Y pwrpas oedd cefnogi ail sefydlu ac ail afael mewn gweithgareddau yn dilyn cyfnod o segurdod yn ystod Covid-19.

Derbyniodd 12 o fudiadau o arian o'r gronfa:

- **Cylch Meithrin Nefyn** i gefnogi darparu man chwarae allanol ar gyfer y Cylch Meithrin.
- **Menter y Plu, Llanystumdwy** i gefnogi datblygiad prosiect gardd gymunedol yn y dafarn er mwyn hwyluso cymdeithasu.
- **Tafarn yr Heliwr, Nefyn** i gefnog i prynu offer er mwyn sicrhau diogelwch digwyddiadau cymunedol.
- **Neuadd Dyfi, Aberdyfi** i gefnogi digwyddiadau cymdeithasol yn y neuadd yn dilyn cyfnod Covid.
- **Friends of Bangor Garth Pier** i ddarparu cefnogaeth i wirfoddolwyr newydd ar y pier er mwyn sicrhau eu diogelwch.
- **MaesG Showzone** i gefnogi hyfforddiant i bobl ifanc i greu a chymryd rhan mewn ffilmiau.
- **Canolfan Gymuned Llanbedr** i gefnogi gwella'r amgylchedd o gwmpas y Ganolfan gymdeithasol.
- **Arch Noa, Penrhyndeudraeth** i gefnogi creu adnodd ar gyfer plant oedd wedi eu hynysu yn ystod cyfnod covid.
- **Gwallgofiaid, Blaenau Ffestiniog** i gefnogi cynllun cymunedol ceflyddydol ar gyfer pobl ifanc.
- **Cyfeillion Cybi, Llangybi** i gefnogi datblygu gardd tu allan i ysgol Llangybi.
- **Menter Fachwen, Cwm y Glo** i gefnogi datblygu mynediad anabl a datblygu gardd tu allan i Tŷ Elidir Deiniolen.
- **Cae Chwarae Morfa Bychan** i gefnogi datblygu mynediad anabl i gae chwarae Morfa Bychan.

CRONFA GRANT TRAWSNEWID
£30,000

Trwy Fwrdd Rhanbarthol Partneriaeth Gogledd Cymru derbyniodd Mantell Gwynedd gronfa i hyrwyddo iechyd lles a gwytnwch emosiynol plant a phobl ifanc. Prif ffocws y grant oedd canolbwyntio ar gydnerthu cymunedol er mwyn cynnig cyfleoedd i blant a phobl ifanc.

Yn ystod y flwyddyn derbyniodd wyth mudiad nawdd o'r gronfa sef:

- **Y Dref Werdd, Blaenau Ffestiniog** i gefnogi gweithgareddau awyr agored i blant rhwng 8 a 12 oed.
- **Bwyd am Byth, Dyffryn Ogwen** i gefnogi cyfleoedd awyr agored gan gynnwys garddio a choedwigaeth ar gyfer plant a theuluoedd.
- **Antur Aelhaearn, Llanaelhaearn** i gefnogi cyfres o weithgareddau yn ystod yr Haf i blant Llanaelhaearn a Threfor.
- **North Wales Africa Society** i gefnogi gweithgareddau cymunedol i blant o leiafrifoedd ethnig.
- **Cymdeithas Chwaraeon Bro'r Eifl, Trefor** i brynu ac uwchraddio offer er mwyn cefnogi gweithgareddau awyr agored yn Nhrefor.
- **Ecodyfi, Machynlleth** i gefnogi gwasanaeth presgripsiwn cymdeithasol ar gyfer ardal Tywyn, Meirionnydd.
- **MaesNi** i ddarparu pecynnau bwyd argyfwng ar gyfer teuluoedd anghenus Maesgeirchen .
- **Cylch Meithrin Dolgellau** i wella gofod chwarae allanol i blant y Cylch Meithrin.

CRONFA GRANT UNIGRWYDD
£20,000

Ym mis Chwefror 2020 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei strategaeth gyntaf ar gyfer mynd i'r afael ag unigrwydd. Sefydlwyd Cronfa Unigrwydd er mwyn helpu i greu mwy o gyfleoedd i bobl ddod at ei gilydd.

Derbyniodd Mantell Gwynedd £20,000 er mwyn i ddyrannu yng Ngwynedd yn ystod 2021-22. Derbyniodd 10 o fudiadau arian o'r gronfa:

- **Encor, Bangor** i brynu offer ar gyfer y côr er mwyn sicrhau fod y gweithgreddau yn parhau ac yn cynyddu.
- **Menter Ty'n Llan, Llandwrog** i gefnogi sesiynau celf, ymarfer corff a gweithgareddau cymunedol eraill ar gyfer pob oedran.
- **Cwmni Bro Ffestiniog** i gefnogi gweithgareddau cymunedol i nifer o fudiadau gwirfoddol yn ardal Stiniog.
- **Yr Orsaf, Penygroes** i ehangu rhaglen o weithgareddau cymunedol.
- **Adra** i gefnogi gweithgareddau cymdeithasol ar gyfer tenantiaid unig.
- **Eryri Cydweithredol** i gefnogi Caffis Cymunedol mewn ardaloedd gwledig er mwyn lleihau unigrwydd.
- **Seren Ffestiniog Cyf** i gefnogi gweithgareddau fin nos ar gyfer cleientau Seren Cyf.
- **Bangor Gymnastics Club** i brynu offer i ddenu bechgyn i ymgymeryd a gweithgareddau gymnasteg.
- **Menter y Plu, Llanystumdwy** i ail gychwyn gweithgareddau cymunedol yn y dafarn yn dilyn cyfnod Covid.
- **Circo Arts, Llanberis** i gefnogi dosbarthiadau yn cynnig cyfle i ddysgu crefftwaith.

Cynlluniau i'r Dyfodol

Cefnogi Trydydd Sector Cymru
Third Sector Support Wales

Byddwn yn parhau i weithredu yn unol â gofynion y Cytundeb Partneriaeth, sef ein cytundeb gyda Llywodraeth Cymru. Mae Mantell Gwynedd yn un o aelodau o'r Bartneriaeth Cefnogaeth Trydydd Sector Cymru, sef rhwydwaith o fudiadau cymorth i'r trydydd sector yng Nghymru sydd â'r nod o alluogi'r sector a gwirfoddolwyr i gyfrannu'n llawn at lesiant unigolion a chymunedau, yn awr ac yn y dyfodol. Bydd Mantell Gwynedd yn cyflawni'r Cytundeb trwy ddarparu cefnogaeth mewn pedwar maes, sef Llywodraethu Da, Gwirfoddoli, Cyllid Cynaliadwy ac Ymgysylltu a Dylanwadu.

Rhoddodd COVID-19 ffocws newydd ar bwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth ac ar draws sectorau. Byddwn yn parhau i gyd weithio mewn partneriaeth er lles poblogaeth Gwynedd ac yn gobeithio bydd y partneriaethau rheiny yn parhau i ffynnu a thyfu.

Trwy ein prosiect Social Value Cymru, byddwn yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol. Trwy'r gwaith hwn rydym yn gallu dangos sut yr ydym fel sector yn datgloi potensial Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Yn ogystal, mae'r Bil Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) yn rhoi cyfrifoldebau newydd ar gyrff cyhoeddus ac yn sefydlu'r Cyngor Partneriaeth Gymdeithasol. Bydd gofyniad ar i gyrff cyhoeddus penodol gyflawni dyletswyddau rheoli contractau er mwyn sicrhau y rhoddir sylw i ganlyniadau cymdeithasol gyfrifol trwy gadwyni cyflenwi. Mae hwn yn gam allweddol wrth i waith Social Value Cymru ddatblygu.

Byddwn yn ceisio ymestyn ein gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol er mwyn sicrhau bod mudiadau'r trydydd sector yn cael y cyfle i chwarae rhan flaenllaw mewn darparu cefnogaeth i unigolion sydd heb anghenion clinigol. Gobeithiwn uchafu potensial mudiadau'r trydydd sector i gyfrannu i'r agenda llesiant wrth wneud hyn, a thrwy hynny, yn gwireddu potensial Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sydd yn rhoi'r trydydd sector wrth galon darparu a chynllunio gwasanaethau. Byddwn yn parhau i fesur gwerth cymdeithasol y prosiect er mwyn darparu tystiolaeth o'r angen am wasanaethau trydydd sector.

Byddwn yn parhau i edrych ar ffyrdd ymarferol o gefnogi'r trydydd sector i gydymffurfio gyda safonau Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a byddwn yn manteisio ar bob cyfle posibl i gefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg yn y trydydd sector, yn enwedig yn y maes Gwirfoddoli gan adeiladu ar y gwaith da mae Mantell Gwynedd eisioes wedi arwain arno.

Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â'r agenda newid hinsawdd a hyrwyddo ymarfer da o fewn y sector.

Wrth i'r wlad wynebu heriau economaidd aruthrol byddwn yn cydweithio gyda phartneriaid er mwyn eu cynorthwyo i fynd i'r afael â'r creisis costau byw.

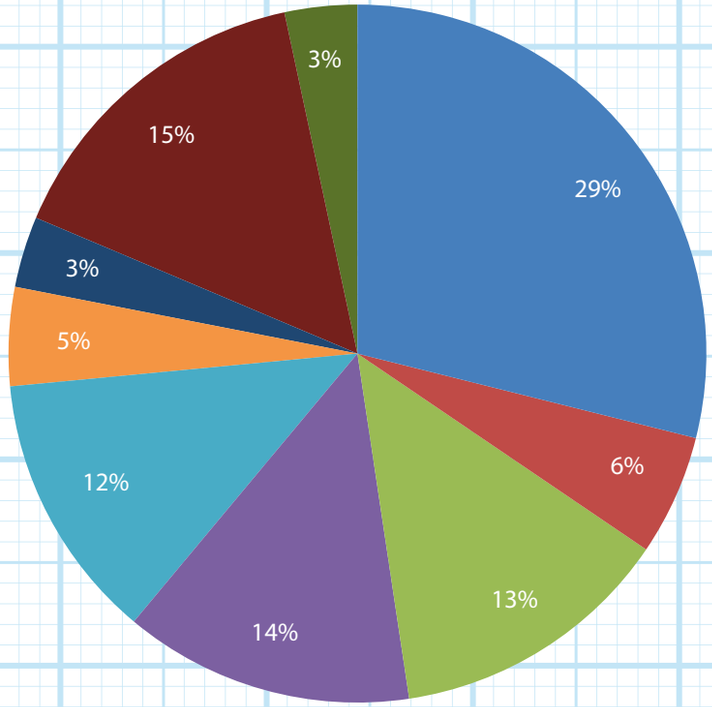
Crynodeb Ariannol

Sut mae Mantell Gwynedd yn cael ei ariannu

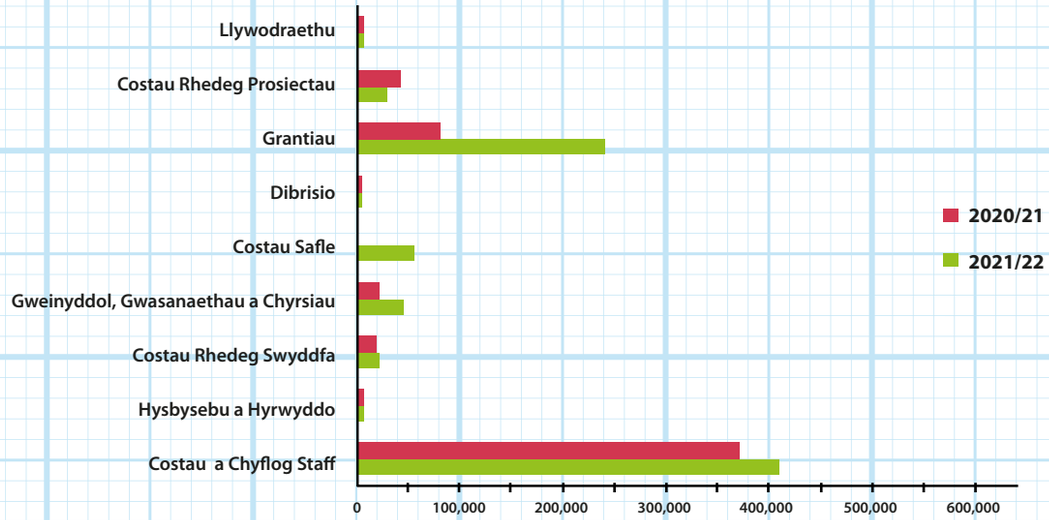
Pob blwyddyn mae Mantell Gwynedd yn llwyddo i ddenu arian o nifer o amrywiol ffynonellau e.e. Cyrff y Llywodraeth, Ymddiriedolaethau Elusenol a Chronfeydd Loteri.

Cyfanswm Incwm yn ystod 2021/22 oedd **£744,175**

Cyfanswm Gwariant yn ystod 2021/22 oedd **£791,807**

CYMHARIAETH YNG NGWARIANT MANTELL GWYNEDD YN YSTOD 2020/21 a 2021/22

Cysylltwch â Mantell Gwynedd am gopi o Gyfrifon Ariannol llawn am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2022

Bwrdd Rheoli 2021/2022

SWYDDOGION
Cadeirydd: Gwen Griffith
Ymddiriedolaeth Hawliau Lles Anabledd
Is-Gadeirydd: Annie Williams
Cyn Bennaeth Coleg Harlech WEA wedi ymddeol
Trysorydd: Elwen Roberts
Creu Menter
Is-Drysorydd: Trystan Pritchard
Prif Swyddog Hosbis Dewi Sant

AELODAU
Y Tad Deiniol
"Yn Ein Blaenau"
Betty Williams
Aelod Seneddol wedi ymddeol
Cyng. Paul John Rowlinson
Cynrychiolydd Cyngor Gwynedd

Staff 2021/2022

TÎM RHEOLI
Bethan Russell Williams
Prif Swyddog
Ceren Williams
Dirprwy Brif Swyddog a Phennaeth Tîm Cyllid a Gweinyddu

DATBLYGU A GWASANAETHAU
Eleri Lloyd
Rheolwr Gwerth Cymdeithasol
Mathew Lewis
Swyddog Mesur Gwerth Cymdeithasol
Gareth James
Swyddog Datblygu a Mesur Gwerth
Carys Williams
Swyddog Datblygu a Cynorthwy-ydd Cyllid
Jess Mead Silvester
Gweithiwr Datblygu Maesgeirchen (MaesNi)

IECHYD A LLESIANT
Sioned Llwyd Larsen
Hwylusydd Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Sioned Llywelyn Roberts
Hwylusydd Iechyd a Llesiant (o Gorffennaf 2022)
(hyd at Gorffennaf 2022)
Rhian Griffiths
Swyddog Cyswllt Cymunedol Arfon
Carina Roberts
Cydlynydd Cymunedol (o Mai 2022)

CYLLID A GWEINYDDOL
Tracy Lynne Rotheram
Swyddog Gweinyddol
Arwen Elysteg Evans
Cynorthwy-ydd Gweinyddol

CANOLFAN GWIRFODDOLI GWYNEDD
Carwyn Humphreys
Cydlynydd Canolfan Gwirfoddoli

Rhif y Cwmni 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(CYFYNGEDIG DRWY WARANT)

CYFRIFON ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

MANTELL GWYNEDD CYF.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR (CYFARWYDDWYR)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

Cyflwyna'r ymddiriedolwyr eu hadroddiad ynghyd â'r cyfrifon am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022.

Prif Weithgaredd ac Adolygiad

Prif weithgaredd y Cwmni yn ystod y flwyddyn oedd hyrwyddo unrhyw ddibenion elusennol er lles trigolion Gwynedd ac yn arbennig trwy gynorthwyo a chefnogi dibenion elusennol a gwaith mudiadau gwirfoddol yn yr ardal les. Gweler yr Adroddiad Blynyddol am fwy o fanylion, mae hwn ar gael gan y cwmni.

Manylion Gweinyddol

Enw'r Elusen	Mantell Gwynedd Cyf.
Rhif Elusen Gofrestredig	1068851
Rhif Cwmni Cofrestredig	3420271
Cyfeiriad Cofrestredig	25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Archwilwyr	Owain Bebb a'i Gwmni 32 Y Maes Caernarfon
Cyfreithwyr	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bancwyr	Banc Barclays Parc Menai Bangor
	Undeb Credyd Cambrian 144 Ffordd Conwy Cyffordd Llandudno Conwy
	The Charity Bank Limited Fosse House 182 High Street Tonbridge
	Santander Bridle Road Bootle Merseyside
	Shawbrook Bank Limited Lutea House Warley Hill Business Park Great Warley Brentwood

Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn, a'r rhai presennol yw:

Gwen Griffith (Cadeirydd)
Sydna Ann Williams (Is-Gadeirydd)
Betty Williams
Elwen Roberts (Trysorydd)
Trystan Pritchard (Is-Drysorydd)
Y Tad Deiniol

Enwau'r prif aelodau o staff (Tîm Rheoli) yw:-

Bethan Russell Williams - Prif Swyddog
Ceren Williams - Dirprwy Prif Swyddog a Phennaeth Tîm Cyllid a Gweinyddol

Telir aelodau'r staff yn unol â'r trefn pwyntiau sydd yn berthnasol i'r llywodraeth leol.

Strwythur, Llywodraethu a Rheoli

Mae'r cwmni yn un cyfyngedig heb gyfranddaliadau ac yn elusen gofrestredig sy'n cael ei lywodraethu gan Femorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae apwyntiadau yn cael eu gwneud yn y cyfarfod blynyddol yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae gan Mantell Gwynedd broses i anwytho ymddiriedolwyr newydd. Cyfrifoldeb y Prif Swyddog a'r Cadeirydd yw sicrhau fod ymddiriedolwyr newydd yn manteisio ar y broses o anwytho.

Rheolir busnes yr Elusen gan yr Ymddiriedolwyr. Y mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am strwythur polisïau'r Elusen a sicrhau fod y gwaith yn cael ei reoli'n effeithiol. Pwrpas y gwaith yw gwarchod lles yr elusen, felly'n caniatáu'r gwaith da barhau yn y dyfodol.

Y mae staff wedi eu hapwyntio, yn atebol i'r Ymddiriedolwyr ac yn goruchwylio'r gwaith dyddiol yn unol â'r polisi. Mae'r ymddiriedolwyr yn cyfarfod o leiaf pedair gwaith y flwyddyn, a gall cyfarfodydd ychwanegol gael eu galw pe bydd angen. Gall yr ymddiriedolwyr apwyntio un neu ragor o is-bwyllgorau yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r cwmni.

Risgiau yn wynebu Mantell Gwynedd yn ystod 2022-2023

- Mae'r Cytundeb Partneriaeth gyda Llywodraeth Cymru yn ei le hyd Mawrth 2023. Bydd unrhyw gyllid craidd yn y dyfodol yn ddibynnol ar ganlyniad trafodaethau rhwng Llywodraeth Cymru a Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru ar ran Partneriaeth Trydydd Sector Cymru.

- Mae'r arian craidd ychwanegol a gafwyd yn ystod 2021-22 wedi sicrhau fod gwaith Social Value Cymru wedi gallu parhau gyda 2.3 aelod staff yn y tim. Er bod diddordeb sylweddol o sawl cyfeiriad i gomisiynu gwasanaethau gan Social Value Cymru mae dyfodol y tim yn gwbl ddibynnol ar fedru denu y cyllid angenrheidiol o waith wedi ei gomisiynu. Ar hyn o bryd mae gwaith yn argoeli'n dda gyda thendrau wedi eu hennill ac eraill ar y gweill, ond rhaid cofio fod mudiadau/cwmnïau eraill yn edrych ar fesur gwerth cymdeithasol fel gwasanaeth posib i'w gynnig ac y gall fod cystadleuaeth o'r tu allan am ddarparu y gwasanaeth. Mae Mantell Gwynedd yn y broses o addasu y Ddogfen Lywodraethol er mwyn sicrhau fod gwasanaethau Social Value Cymru yn cael parhau tu allan i Wynedd ac yn cynnwys y Deyrnas Unedig gyfan fel maes gwaith. Bydd hyn yn ein helpu gan y gallwn chwilio am waith yn ehangach. Rydym yn disgwyl adborth gan y Comisiwn Elusennau er mwyn cyflwyno'r addasiad fel "Special Resolution" a bydd hyn yn digwydd mewn cyfarfod cyffredinol arbennig fydd yn cael ei alw cyn gynted ag y daw adborth o'r Comisiwn Elusennau.

- Fel pob blwyddyn arall, bydd Mantell Gwynedd angen ymgeisio o gronfeydd allanol eraill er mwyn medru cyflawni gwaith sydd yn ymateb i ofynion y sector. Gyda chronfeydd allanol yn prinhau a llawer mwy o gystadleuaeth amdano byddwn angen bod yn barod am hyn a bod yn greadigol ac ymarferol wrth gyflwyno ceisiadau.

Risgiau yn wynebu Mantell Gwynedd yn ystod 2022-2023 - parhad

- Mae prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon yn cael ei ariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r ffynhonnell ariannu bresennol o fewn y Bwrdd Iechyd yn dod i ben ddiwedd Mawrth 2023 felly mae yna risg sylweddol i ddyfodol y prosiect. Mae yna gystadleuaeth am arian i gynnal prosiectau presgripsiwn cymdeithasol ac rydym yn ddiolchgar am gefnogaeth Llywodraeth Cymru i'r agenda Presgripsiwn Cymdeithasol a bydd rhaid bod yn barod i ymgeisio o unrhyw gronfa newydd pan ddaw. Ein mantais mawr ar hyn o bryd yw ein bod wedi gwerthuso y prosiect yn drylwyr ers dros bedair blynedd gan ddefnyddio model mesur gwerth cymdeithasol. Byddwn yn parhau i werthuso yn drylwyr fel ein bod mewn lle da i barhau gyda'r gwaith yma.

- Ar ôl cyfnod Covid mae staff wedi dychwelyd i'r swyddfeydd yng Nghaernarfon a Dolgellau ac mae trefniadau gwaith "hybrid" yn eu lle sydd yn sicrhau fod y swyddfeydd ar agor yn ddyddiol ond sydd hefyd yn galluogi staff i weithio hyd at 50% o'u hamser adref. Er bod y trefniadau hyn yn eu lle ers Chwefror 2022 mae y nifer sydd yn "galw'i fewn" i'r swyddfeydd e.e. i chwilio am gyfleoedd gwirfoddoli, yn parhau yn isel a'r ôl troed cyhoeddus ar y stryd fawr yn gyffredinol hefyd yn isel. Er fod hyn tu hwnt i Mantell fedru gwneud dim amdano bydd yn rhaid ail edrych ar y ffyrdd yr ydym yn ymgysylltu gyda'r cyhoedd a bydd yn rhaid ail afael mewn ymdrechion i farchnata e.e. mewn sioeau a digwyddiadau ac ati

- Dros y blynyddoedd mae Mantell Gwynedd wedi bod yn ffodus o fedru cadw staff am gyfnodau maith o amser – degawdau yn aml ! Fodd bynnag, yn ystod 2022 gwelwyd ymddeoliad un o'r swyddi allweddol o fewn y cwmni. Er fod Mantell Gwynedd wedi llwyddo i benodi yn gynnar i'r swydd , mae'n rhaid cofio fod cyflogai sydd gyda hanes hir o weithio i Mantell gyda strwythurau cydweithio agos a phersonol gydag asiantaethau, mudiadau ac unigolion. Mae colli y cysylltiadau personol, tymor hir yma yn gallu bod yn risg i'r maes gwaith.

- Mae creisis economaidd sydd yn debyg o achosi creisis costau byw sylweddol yn mynd i gael effaith ar sut bydd Mantell Gwynedd yn mynd ati i ddarparu gwasanaethau cefnogol gan y bydd y galw am gefnogaeth yn debyg o fod yn ddyrys ac yn dra argyfyngus.

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau

Cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol, annog unigolion i wirfoddoli a bod yn llais cryf i'r trydydd sector yng Ngwynedd yw nod Mantell Gwynedd. Mae'n gwmni elusennol cofrestredig gydag aelodaeth leol ond yn rhan o rwydwaith o Gynghorau Gwirfoddol Sirol sy'n gweithredu drwy Gymru. Daw'r arian craidd i redeg y cwmni oddi wrth Llywodraeth Cymru, trwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru. Mae'r mudiad yn ymgymryd â gweithgareddau ychwanegol i hyn ond i gyd gyda'r un nôd o hyrwyddo gwirfoddoli a'r trydydd sector yng Ngwynedd.

Mae'r gweithgareddau yn cynnwys y canlynol:-

- Hyrwyddo, datblygu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli.
- Cynrychioli'r trydydd sector a chydweithio ar bartneriaethau strategol.
- Rhoi cymorth i bobl a mudiadau i ymgysylltu'n fwy effeithiol gyda chyrff cyhoeddus.
- Rhoi cefnogaeth llywodraethol i fudiadau e.e. materion cyfansoddiadol ac ariannol.
- Rhoi cefnogaeth i fudiadau i fesur eu gwerth yn well, yn enwedig gwerth cymdeithasol.
- Gweithredu fel linc ar gyfer cyfeirio unigolion at wasanaethau trydydd sector e.e. Presgripsiwn Cymdeithasol.
- Rhoi cefnogaeth i redeg prosiectau a pheilota prosiectau ar gyfer y trydydd sector pan fo angen.
- Rheoli ffynhonellau grant a rhoi cyngor ar ariannu prosiectau.
- Hybu datblygiad mentrau cymdeithasol a chynaliadwyedd mudiadau.
- Annog datblygiad a chyd-lynu consortia darparwyr trydydd sector.
- Rhannu gwybodaeth gyda'r trydydd sector trwy newyddlenni, bwletinau, taflenni gwybodaeth, y wefan, cyfryngau cymdeithasol ac unrhyw ddulliau addas eraill.
- Cynnig rhaglen o hyfforddiant i gynorthwyo mudiadau a gwirfoddolwyr yn eu gwaith.
- Cynnig gwasanaethau ymarferol e.e. llogi offer, llogi uned symudol, llungopio, darparu ystafelloedd cyfarfod a gofod swyddfa.
- Cynnig gwasanaeth cyflogres.
- Annog cydweithio ar draws sectorau.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd:

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

Bu gwaith y Ganolfan Wirfoddoli yn greiddiol yn ystod cyfnod Covid-19. Sefydlwyd Banc Gwirfoddolwyr Covid-19, ac mewn dim o amser, 'roedd 514 o unigolion wedi cofrestru ar y Banc. Bu'n waith sylweddol yn ystod cyfnod Covid-19 i gadw cyswllt gyda'r unigolion oedd wedi cofrestru, adnabod cyfleoedd gwirfoddoli iddynt, ac wedyn cyfeirio'r unigolion at y cyfleoedd addas ar eu cyfer. Bu cyfraniad yr unigolion hyn yn greiddiol i gynnal cymunedau yn ystod cyfnod Covid.

Mae'r gwaith o gynnal Banc Argyfwng wedi parhau yn ystod 21-22 yn y cyfnod ôl covid ac mae'r Ganolfan bellach yn cynnal Banc Argyfwng fydd yn bosib ei ddefnyddio mewn unrhyw argyfwng yn y dyfodol, boed hwnnw yn argyfwng iechyd cyhoeddus, argyfwng hinsawdd ayyb.

Yn ystod 2021-22 derbyniwyd 223 o ymholiadau am wirfoddoli, cofrestrwyd 104 o unigolion newydd o Wynedd ar wefan Gwirfoddoli Cymru a chofrestrwyd 827 o oriau o wirfoddoli ar y wefan. Nid yw ffigyrau'r wefan genedlaethol yn wir adlewyrchu gweithgaredd yng Ngwynedd gan fod llawer heb gofrestru ar y wefan genedlaethol ac eraill yn amharod i'w defnyddio. Mae gwefan genedlaethol newydd ar y gweill fydd yn darparu gwell safle i gofrestru ayyb.

Un o'r unigolion sydd wedi derbyn cefnogaeth o'r Ganolfan yw Patricia Whitfield (Trish). Bu i'r Ganolfan ganfod cyfle gwirfoddoli iddi gyda Snowdonia Donkeys ac meddai Trish :

"Mae gwirfoddoli wedi gwneud gwahaniaeth enfawr i mi. Dechreuais trwy feddwl fy mod i yn helpu eraill ond sylweddolais yn fuan bod gwirfoddoli yn cael effaith arnaf i fi fy hun hefyd. Mae rhoi a gwneud i eraill wedi bod yn gymaint o hwb i fy lles. Rwyf wedi dysgu sgiliau newydd, wedi gwneud ffrindiau anhygoel ac fy niwrnod gwirfoddoli yw'r diwrnod gorau'r wythnos. Unwaith y byddaf yn dechrau siarad am wirfoddoli a'r buddion ni allaf roi'r gorau iddi. Ni allaf ddiolch digon am gael cynnig y cyfle anhygoel hwn!"

Mae cydlynydd Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd yn y swydd ers 2010.

Presgrispiwn Cymdeithasol Arfon

Ariennir y gwaith trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r prosiect yn mynd ers 2016 gyda thros 1,300 o unigolion wedi cael budd o'r prosiect ers iddo gychwyn bum mlynedd yn ôl.

Yn ystod 21-22 cafodd 192 o unigolion gefnogaeth gan y prosiect. Gwnaed darn o waith i fesur Gwerth Cymdeithasol y prosiect ac yn ystod 21-22 am bob £1 a fuddsoddwyd crëwyd £4.38 o werth cymdeithasol. Mae'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol y prosiect yn parhau.

Mae unigolion yn cael eu cyfeirio i'r prosiect gan Feddygon Teulu, Therapyddion, gweithwyr iechyd meddwl a gweithwyr cymunedol , ond hefyd gall unigolion hunan gyfeirio.

"All the help and changes would have not happened without Rhian. I had tried for years and failed. The service is vital" ***geiriau Defnyddiwr gwasanaeth Presgrispiwn Cymdeithasol Arfon***

Mae'r Swyddog Presgripsiwn Cymdeithasol yn ei swydd ers cychwyn y prosiect yn 2016.

Prosiect Hwylusydd Llesiant

Mae'r Hwylusydd Llesiant yn cael ei hariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.
Derbyniodd yr Hwylusydd 1370 o ymholiadau yn ystod 2021-22

Yn ystod y flwyddyn bu'r Hwylusydd yn cynnal cyfarfodydd /gweithdai a chefnogi fforymau a rhwydweithiau lleol gan sicrhau llais i fudiadau trydydd sector a hyrwyddo eu cyfraniad i'r agenda iechyd a llesiant. Rhan allweddol o'r gwaith yw codi ymwybyddiaeth o gyfleoedd dylanwadu.

Bu'r Hwylusydd Llesiant yn ei swydd am bron i 19 o flynyddoedd nes iddi ymddeol fis Gorffennaf 2022. Penodwyd Hwylusydd newydd yn syth fel nad oedd toriad yn y gwaith.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd – parhad

Prosiect Social Value Cymru

Mae Mantell Gwynedd wedi bod yn arwain ar waith mesur gwerth cymdeithasol ers 2016. Erbyn hyn mae yma dîm o swyddogion sydd wedi cymhwyso i safon uchel i ymgymryd â gwaith mesur gwerth cymdeithasol.

Mae Mantell Gwynedd fel cwmni wedi ennill marc ansawdd COMMIT trwy Social Value UK , sydd yn cydnabod fod gwerth cymdeithasol wedi ei wreiddio yn holl waith y cwmni. Mantell Gwynedd yw'r unig gorff ymbarél yn y DU i ennill y statws hwn.

Yn ystod cyfnod Covid-19 ariannwyd y gwaith yn rhannol trwy arian ychwanegol o Lywodraeth Cymru ac erbyn hyn mae y prosiect yn hunan gynhaliol gan ddenu gwaith comisiwn i'w gynnal.

Yn ystod 2020-21 bu'r swyddogion yn mesur gwerth cymdeithasol rhai o'r prosiectau fu'n llwyddiannus yn denu grantiau Covid-19. Bu'r gwaith hwn o gymorth i ddenu cyllid grant ychwanegol i'w ddyrannu o fewn y trydydd sector.

Mae Rheolwr Gwerth Cymdeithasol yn gweithio yn Mantell ers 2013 a'r ddau swyddog ychwanegol i'r tîm wedi eu penodi yn 2020.

Prosiect Swyddog Cymunedol MaesNi

Ers 2018 mae Mantell Gwynedd yn cyflogi Swyddog Cymunedol i weithio yn ardal Maesgeirchen. Gwneir hyn trwy waith partneriaeth hefo Ymddiriedolaeth Adeiladu Cymunedau a rhaglen Buddsoddi'n Lleol. Cefnogir y gwaith trwy arian Loteri.

Mae'r swyddog wedi canolbwyntio ar weithio gyda'r gymuned i ganfod eu blaenoriaethau er mwyn cefnogi'r cynlluniau i adeiladu hwb cymunedol newydd a manteisio ar gyfleoedd i'r gymuned ymgysylltu gyda'r prosiect Buddsoddi'n Lleol.

Yn ystod cyfnod Covid-19 bu'r swyddog yn ganolog i drefniadau cefnogi trigolion yr ardal. Mae'r swyddog yn cynorthwyo'r gwaith o ddarparu cefnogaeth fwyd, cefnogi materion iechyd meddwl, hyrwyddo a threfnu cyfleoedd i drigolion ddod at ei gilydd, mynediad at gefnogaeth ariannol ac yn rhan o gynllun peilot Cefnogaeth Covid-19 gyda'r Bwrdd Iechyd a'r Awdurdod Lleol.

Erbyn hyn mae'r Swyddog yn gweithio ar yr agenda ôl Covid ac yn greiddiol i hwyluso datblygiadau hir dymor ar gyfer Maesgeirchen.

Prosiect Compassionate Cymru Garedig

Dyma brosiect newydd sbon yn Mantell Gwynedd a phenodwyd Swyddog i'r gwaith ym mis Mai 2022.

Gweledigaeth Compassionate Cymru Garedig yw fod Cymru yn genedl ystyrlon a gofalgar a phwrpas y gwaith yw helpu pobl i gyrchu a chynnig gwybodaeth, gofal a chefnogaeth mewn modd tosturiol yn eu cymunedau.

Trwy bartneriaeth gyda Iechyd Cyhoeddus Cymru mae Mantell Gwynedd yn cyflogi swyddog sydd yn darparu map o wasanaethau sydd ar gael ar gyfer gofal diwedd bywyd i blant, pobl ifanc ac oedolion, yn ogystal â chefnogaeth i rai sydd yn galaru. Bydd y Swyddog, yn ogystal â mapio darpariaeth gyfredol, hefyd yn adnabod bylchau mewn gwasanaeth ac yn gweithio gyda chymunedau er mwyn cyfarch y bylchau a sicrhau gwasanaethau cynaliadwy a phwrpasol.

Mae'r swydd wedi ei lleoli yn Mantell Gwynedd ond yn gwasanaethu siroedd Môn a Chonwy.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd – parhad

Gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd

Er bod darparu gwasanaeth cyflogres yn rhan o wasanaeth craidd Mantell Gwynedd i'r sector ers nifer o flynyddoedd bellach, bu cyfnod 2020-21 a Covid-19 gyda rheolau a gweithdrefnau gwaith newydd e.e. ffyrlo, yn rhan mawr o waith y Tim Cyllid yn ystod cyfnod Covid. Mae'r gwaith hwnnw o gynghori a chyfeirio yn parhau

Fel y gwelir yn yr Adroddiad Blynyddol eto eleni rhoddir sylw arbennig i'r gwaith yma oherwydd ei fod yn faes cefnogi dyrys iawn ac mae'r gwasanaeth cyflogres bellach yn cael ei ddarparu i nifer dda o fudiadau trydydd sector.

Mae'r Rheolydd Cyllid sydd yn arwain ar y gwasanaeth a'r cynorthwyydd cyllid sydd yn cynorthwyo gyda'r gwaith yn eu swyddi ers dros ugain mlynedd.

Gweinyddu Grantiau ar gyfer y sector

Mae Mantell Gwynedd yn parhau i weinyddu nifer o gronfeydd grant ar gyfer y sector. Yn ystod cyfnod Covid gweinyddwyd nifer o gronfeydd ar ran Llywodraeth Cymru gan gynnwys grantiau argyfwng Covid-19 a hefyd Grant Iechyd Meddwl ar ran y Bwrdd Iechyd.

Erbyn hyn mae'r grantiau a weinyddir yn cynnwys Grant Unigrwydd Llywodraeth Cymru a Grant y Rheilffordd.

Mae'r gwaith yn cael ei gydnabod yn bwysig gan ei fod yn gyfle, nid yn unig i gynnig ffynhonell ariannol ar gyfer mudiadau, ond hefyd yn gyfle i fynd ati i roi cefnogaeth lywodraethol i fudiadau sydd yn dangos diddordeb neu yn ymgeisio.

Mae'r gwaith o ddyrannu grantiau yn gwneud defnydd o'r Panel Grantiau sydd yn cynnwys aelodaeth o Fwrdd Rheoli Mantell Gwynedd yn ogystal â chynrychiolaeth o'r Awdurdod Lleol.

Adolygiad Ariannol

Mae'r elusen wedi gwneud diffyg o £47,632 y flwyddyn hon (2021: gwarged £172,131) cyn addasu am y cynllun pensiwn budd. Manylir mwy am y cronfeydd a'r cynllun pensiwn budd yn y nodiadau i'r cyfrifon.

Polisi'r elusen ynglŷn â'r cronfeydd wrth gefn

Mae Mantell Gwynedd yn cydnabod ac yn derbyn ei gyfrifoldebau fel elusen a chyflogwr i ddiogelu eu dichonoldeb ariannol a pharhad y mudiad. Yn ôl canllawiau arfer dda'r Comisiwn Elusennau, cytunwn fod arian yn cael eu clustnodi i gronfa wrth gefn.

Pwrpas y gronfa fydd:-

- I sicrhau llif arian (gwarchod rhag oediad derbyn arian refeniw);
- I warchod rhag unrhyw ddigwyddiad annisgwyl;
- I roi cyfle i ddenu/adnabod ffynonellau ariannol newydd pe bai ffynonellau presennol yn cael eu cwtogi;
- I sicrhau pe bai ariannu yn dod i ben, bod y mudiad yn gallu cwblhau ei ymrwymiadau ariannol a chyfreithiol wrth ddirwyn i ben.

Bydd lefel y gronfa wrth gefn yn cael ei hadolygu yn flynyddol gan y Bwrdd. Oni bai cytunir yn wahanol bydd y cwmni yn cadw o leiaf dau fis o gostau rhedeg y mudiad, a cheisio i gynyddu'r gronfa i swm sydd yn gyfartal i 4 mis o gostau rhedeg. Mae dadansoddiad o'r cronfeydd a sefyllfa'r cynllun pensiwn budd yn nodyn 11 o'r cyfrifon.

Cynlluniau i'r dyfodol

- Byddwn yn parhau i weithredu yn unol â gofynion y Cytundeb Partneriaeth, sef ein cytundeb gyda Llywodraeth Cymru. Mae Mantell Gwynedd yn un o aelodau o'r Bartneriaeth Cefnogaeth Trydydd Sector Cymru, sef rhwydwaith o fudiadau cymorth i'r trydydd sector yng Nghymru sydd â'r nod o alluogi'r sector a gwirfoddolwyr i gyfrannu'n llawn at lesiant unigolion a chymunedau, yn awr ac yn y dyfodol. Bydd Mantell Gwynedd yn cyflawni'r Cytundeb trwy ddarparu cefnogaeth mewn pedwar maes, sef Llywodraethu Da, Gwirfoddoli, Cyllid Cynaliadwy ac Ymgysylltu a Dylanwadu.

- Rhoddodd COVID-19 ffocws newydd ar bwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth ac ar draws sectorau. Byddwn yn parhau i gyd weithio mewn partneriaeth er lles poblogaeth Gwynedd ac yn gobeithio bydd y partneriaethau rheiny yn parhau i ffynnu a thyfu.

- Trwy ein prosiect Social Value Cymru, byddwn yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol. Trwy'r gwaith hwn rydym yn gallu dangos sut yr ydym fel sector yn datgloi potensial Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Yn ogystal, mae'r Bil Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) yn rhoi cyfrifoldebau newydd ar gyrff cyhoeddus ac yn sefydlu'r Cyngor Partneriaeth Gymdeithasol. Bydd gofyniad ar i gyrff cyhoeddus penodol gyflawni dyletswyddau rheoli contractau er mwyn sicrhau y rhoddir sylw i ganlyniadau cymdeithasol gyfrifol trwy gadwyni cyflenwi. Mae hwn yn gam allweddol wrth i waith Social Value Cymru ddatblygu.

- Byddwn yn ceisio ymestyn ein gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol er mwyn sicrhau bod mudiadau'r trydydd sector yn cael y cyfle i chwarae rhan flaenllaw mewn darparu cefnogaeth i unigolion sydd heb anghenion clinigol. Gobeithiwn uchafu potensial mudiadau'r trydydd sector i gyfrannu i'r agenda llesiant wrth wneud hyn, a thrwy hynny, yn gwireddu potensial Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sydd yn rhoi'r trydydd sector wrth galon darparu a chynllunio gwasanaethau. Byddwn yn parhau i fesur gwerth cymdeithasol y prosiect er mwyn darparu tystiolaeth o'r angen am wasanaethau trydydd sector.

- Byddwn yn parhau i edrych ar ffyrdd ymarferol o gefnogi'r trydydd sector i gydymffurfio gyda safonau Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a byddwn yn manteisio ar bob cyfle posibl i gefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg yn y trydydd sector, yn enwedig yn y maes Gwirfoddoli gan adeiladu ar y gwaith da mae Mantell Gwynedd eisoes wedi arwain arno.

- Byddwn yn gweithio gydag phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â'r agenda newid hinsawdd a hyrwyddo ymarfer da o fewn y sector.

- Wrth i'r wlad wynebu heriau economaidd aruthrol byddwn yn cydweithio gyda phartneriaid er mwyn eu cynorthwyo i fynd i'r afael â'r creisis costau byw.

Datganiad Budd y Cyhoedd

Mae'r Pwyllgor Rheoli wedi ystyried adroddiad y Comisiwn Elusennau ynglŷn â Budd i'r Cyhoedd ac maent yn fodlon bod gweithgareddau'r elusen yn ystod y flwyddyn, fel y disgrifiwyd yn yr adroddiad hwn, yn unol â'r prawf hwnnw.

Polisi ac Amcanion Buddsoddiadau

Yn unol â'r Memorandwm ac Erthyglau y mae gan ymddiriedolwyr yr elusen y pwêr i fuddsoddi pan maent yn credu fod y buddsoddiad yn briodol. Mae asedau'r elusen ar gael ac yn ddigonol i gwrdd â'r gofynion yn y dyfodol gweladwy.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr o Mantell Gwynedd Cyf. at bwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r adroddiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102: Y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP).

Mae cyfraith cwmni yn ei wneud yn ofynnol i Ymddiriedolwyr baratoi Adroddiadau Ariannol am bob cyfnod ariannol sydd yn rhoi golwg cywir a theg o sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac o incwm a gwariant y cwmni elusennol am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r adroddiadau ariannol, mae yn rhaid i'r Ymddiriedolwyr:-

- ddewis polisïau cyfrifo addas ac yna eu gweithredu yn gyson;
- dilyn egwyddorion a gweithdrefnau sydd yn y SORP elusennau;
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon cyfrifo sydd yn rhesymol ac yn ddarbodus;
- datgan os yw Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig berthnasol wedi eu dilyn, yn amodol i unrhyw newid materol sydd wedi eu datguddio a'u hegluro yn yr Adroddiadau Ariannol, a
- paratoi adroddiadau ariannol ar sail bod y busnes yn parhau oni bai nad yw yn addas i gymeryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo digonol sydd yn datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol, ac i'w galluogi i sicrhau bod yr Adroddiadau Ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am sicrhau asedion y cwmni elusennol a thrwy hynny cymeryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Cyn belled a bod yr Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:-

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohono, ac
- y mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymeryd y camau sy'n ddyletswydd arnynt i sicrhau eu bod yn hysbys o unrhyw wybodaeth fyddai'n berthnasol i'r archwiliad, ac i sicrhau fod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth hynny.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gofal a chywirdeb yr wybodaeth corfforedig ac ariannol sydd wedi ei gynnwys ar safle wê y cwmni elusennol. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n rheoli, paratoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodau eraill.

Trwy orchymyn y bwrdd ar Hydref 21ain 2022

..... Bethan Russell Williams (Ysgrifennydd)

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU

MANTELL GWYNEDD CYF.

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

Barn

Archwiliwyd cyfrifon Mantell Gwynedd Cyf. am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth, 2022 sydd yn cynnwys y Datganiad o Symudiadau Ariannol, Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, Datganiad Llif Arian a'r nodiadau perthnasol yn cynnwys crynodeb o'r polisiau cyfrifo arwyddocaol. Y fframwaith ar gyfer Adroddiadau Ariannol sydd wedi ei ddefnyddio wrth baratoi'r cyfrifon yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig yn cynnwys Safon Adrodd Ariannol 102, y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP)

Yn ein barn ni mae'r cyfrifon:-

- yn rhoi adlewyrchiad cywir a theg, o gyflwr ariannol y cwmni elusennol ar 31 Mawrth, 2022 a'r adnoddau mewnol ac adnoddau a ddefnyddiwyd, yn cynnwys ei incwm a gwariant am y flwyddyn;

- wedi eu paratoi yn gywir yn unol ag Egwyddorion Cyfrifeg Gyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig; ac

- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail i'r farn roddwyd

Gwnaethpwyd yr archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) (ISAs (UK)) a'r gyfraith perthnasol. Mae ein cyfrifoldebau yn cael eu manylu'n bellach yn y datganiad am gyfrifoldebau'r archwilwyr yn ein hadroddiad. Yr ydym yn annibynnol yn unol â gofynion moesegol y Deyrnas Gyfunol sydd yn berthnasol i'n archwiliad o'r cyfrifon, yn cynnwys Safonau Moesegol y FRC, ac yr ydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hynny. Yr ydym o'r farn fod y dystiolaeth gasglwyd yn briodol ac yn ddigonol i'n gallugoi i ffurfio barn.

Casgliadau yn ymweud a sail busnes byw

Wedi archwilio'r cyfrifon yr ydym wedi dod i'r canlyniad ei bod yn briodol i'r ymddiriedolwyr baratoi'r cyfrifon ar sail busnes byw.

Yn seiliedig ar y gwaith wnaethpwyd, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd materol fyddai, yn unigol neu ar y cyd , yn creu amheuaeth sylweddol ar allu'r elusen i hawlio sail busnes byw am o leiaf deuddeg mis o'r dyddiad pryd mae'r cyfrifon yn cael eu awdurdodi.

Mae ein cyfrifoldebau fel archwilwyr a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr yn ymwneud â sail busnes byw wedi ei fanylu yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad.

Gwybodaeth Ychwanegol

Yr ymddiriedolwyr sydd yn gyfrifol am yr wybodaeth ychwanegol, sydd yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiadau ariannol, ac eithrio'r cyfrifon a'n adroddiad. Nid ydyw ein barn ar yr adroddiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth ychwanegol hwn, arwahan ein bod yn manylu hynny yn ein hadroddiad, ac felly nid ydym yn datgan unrhyw farn arno. Yng nghyswllt ein archwiliad o'r adroddiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ydyw i ddarllen yr wybodaeth ychwanegol ac ystyried os ydyw'n faterol wahanol i'r adroddiadau, neu'r wybodaeth yr ydym wedi ei gasglu yn ystod yr archwiliad, neu ei fod yn ymddangos wedi ei gam ddatgan. Os ydym yn darganfod unrhyw anghysondeb neu gamddatganiad materol, y mae'n gyfrifoldeb arnom i asesu os ydyw'n gamddatganiad yn yr adroddiadau ariannol neu'r wybodaeth ychwanegol. Os yr ydym yn casglu fod camddatganiad yn yr wybodaeth ychwanegol mae'n ofynnol arnom i ddatgan hynny. Nid oes gennym unrhyw wybodaeth i'w ddatgan yn y cyswllt hwn.

Barn ar fater arall a argymhellir gan Ddeddf Cwmnïau 2006

Yn ein barn ni mae'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn ariannol yn gyson gyda'r Adroddiadau Ariannol, ac wedi ei baratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol.

Materion y mae'n rhaid i ni adrodd arnynt trwy eithriad

Yng nghyswllt ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth o'r cwmni elusennol, nid ydym wedi darganfod unrhyw gam ddatgeliadau materol yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn ôl ynglŷn â'r materion canlynol, ble mae'n ofynnol i ni adrodd i chwi yn unol â Deddf Cwmnïau 2006, os yn ein barn ni:-

- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw na dogfennau digonol ar gyfer ein harchwiliad wedi eu derbyn gan y safleoedd nad ydym wedi ymweld â hwy;
- nid yw'r Datganiadau Ariannol yn cytuno gyda'r cofnodion cyfrifo na'r dogfennau;
- nid yw datgeliadau o daliadau i'r Ymddiriedolwyr sy'n ofynnol i'w ddatgelu yn ôl y gyfraith wedi eu gwneud;
- nid ydym wedi derbyn y cyfan o'r wybodaeth a'r esboniadau yr oedd eu hangen er mwyn gwneud yr archwiliad; neu
- nad oedd gan yr Ymddiriedolwyr yr hawl i baratoi'r cyfrifon yn unol â threfniadau cwmnïau bychain na chymeryd mantais o ryddhadau cwmni bychain wrth baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a pheidio paratoi adroddiad strategol.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Fel sydd wedi ei esbonio yn llawnach yn natganiad cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (ar dudalen 8), mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr y Cwmni Elusennol ar gyfer pwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiadau Ariannol ac am sicrhau eu bod yn rhoi golwg cywir a theg.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr - parhad

Maent hefyd yn gyfrifol am ffurfio rheoliadau mewnol er mwyn sicrhau fod yr Adroddiadau Ariannol yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny yn sgil camgymeriad neu dwyll.

Wrth baratoi'r adroddiadau mae'r ymddiriedolwyr hefyd yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau ar sail busnes hyfyw, neu ddatgelu gwybodaeth i'r gwrthwyneb os yn berthnasol.

Cyfrifoldebau'r Archwilwyr

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r cyfrifon a bodloni ein hunain eu bod yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny oherwydd twyll neu anghysonderau eraill, a chyhoeddi adroddiad sydd yn cynnwys ein barn. Ni allwn sicrhau y bydd archwiliad sydd wedi ei wneud yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) yn darganfod camddatganiad materiol ym mhob achos. Gall camddatganiad ddigwydd ohewydd twyll neu anghysondeb arall, a caiff ei ystyried yn faterol os, yn unigol, neu mewn cyfanswm, y byddai'n ddigonol i ddylanwadu penderfyniadau sydd wedi eu selio ar y cyfrifon hyn.

Yr ydym wedi cynllunio'r archwiliad i gyd fynd â'r cyfrifoldebau uchod er mwyn adnabod camddatganiadau materol o ganlyniad i anghysonderau neu dwyll.

Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod anghysonderau, yn cynnwys twyll:

Mae anghysonderau, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rydym yn dylunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag anghysonderau, gan gynnwys twyll:

- Sicrhaodd y partner ymgysylltu fod y cymhwysedd, y galluoedd a'r sgiliau priodol ar gael i nodi neu gydnabod diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau cymwys
- Gwnaethom nodi'r deddfau a'r rheoliadau sydd yn berthnasol trwy drafodaethau â'r ymddiriedolwyr a rheolwyr eraill, ac o'n gwybodaeth fasnachol a'n profiad o'r sector
- Gwnaethom ganolbwyntio ar gyfreithiau a rheoliadau penodol yr oeddem o'r farn allai gael effaith sylweddol uniongyrchol ar ddatganiadau ariannol neu weithgareddau'r Cwmni, gan gynnwys deddfwriaeth fel Deddf Cwmniau 2006, deddfwriaeth trethiant, diogelu data, gwrth-lwgrwobrwyo, cyflogaeth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch ac amgylcheddol.
- Gwnaethom asesu graddau'r cydymffurfiad â'r deddfau a'r rheoliadau a nodwyd uchod trwy wneud ymholiadau gyda'r rheolwyr ac archwilio gohebiaeth gyfreithiol,a
- Cyfleu y deddfau a rheoliadau a nodwyd o fewn y tim archwilio yn rheolaidd gan sicrhau ymwybyddiaeth gyson drwy'r archwiliad.

Gwnaethom asesu tueddiad datganiadau ariannol y Cwmni i gamddatganiad materol, gan gynnwys cael dealltwriaeth o sut y gallai twyll ddigwydd, trwy:

- Wneud ymholiadau ynglyn â'r tueddiad i dwyll, gwybodaeth am dwyll gwirioneddol, amheus a honedig;
- Ystyried y rheolaethau mewnol sydd ar waith i liniaru risgiau twyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.

Er mwyn mynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy ragfarn a diystyru rheolaethau, rydym yn:

- Perfformio gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw gysylltiadau anarferol neu annisgwyl;
- Profi cofnodion cyfrifo ar gyfer trafodion anarferol;

Gweithdrefnau – parhad

- Asesu a oedd dyfyrniadau a thybiaethau a wnaed wrth bennu'r amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl,
- Ymchwilio i'r rhesymeg tu ôl i drafodion sylweddol neu anghyffredin

Mewn ymateb i'r risg o anghysonderau a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gwnaethom ddylunio gweithdrefnau a oedd yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- Cytuno datgeliadau'r datganiadau ariannol i ddogfennau atebol sylfaenol;
- Darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sydd yn gyfrifol am lywodraethau;
- Ymholi'r rheolwyr ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- Adolygu'r gohebiaeth â Chyllid a Thollau EM, rheoleiddwyr perthnasol a chynghorwyr cyfreithiol y Cwmni.

Mae cyfyngiadau cynhenid yn y gweithdrefnau archwilio ddisgrifiwyd uchod. Po fwyaf y caiff deddfau a rheoliadau eu dileu o drafodion ariannol, y lleiaf tebygol ydyw y byddwn yn dod yn ymwybodol o ddiffyg cydymffurfio. Mae safonau archwilio hefyd yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio sydd yn ofynnol i nodi diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau i ymholi'r cyfarwyddwyr a rheolwyr eraill ac archwilio gohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol, os o gwbl. Gall fod yn anoddach canfod camddatganiadau materol sydd yn codi oherwydd twyll na'r rhai sydd yn codi o gamgymeriad gan fod bosib iddynt gynnwys elfen o guddiad neu gydgynllwynio yn fwriadol.

Mae mwy o wybodaeth am gyfrifoldebau archwilwyr ar gael ar safle wê y Financial Reporting Council (FRC) (www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities). Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'n adroddiad.

Defnydd o'r adroddiad

Paratowyd yr adroddiad hwn ar gyfer aelodau'r cwmni yn unig yn unol â Phennod 3 o Ran 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Gwnaethpwyd y gwaith archwilio er mwyn ein galluogi i adrodd yr hyn yr oedd cyfrifoldeb arnom i gynnwys yn Adroddiad yr Archwilydd yn unig, ac i ddim pwrpas ychwanegol. Hyd eithaf yr hyn ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn na chymeryd cyfrifoldeb i unrhyw gorff yn ychwanegol i'r cwmni a'r aelodau am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad a'r farn a ffurfiwyd gennym.

Iona Hughes

21.12.22

Iona Hughes
Prif Archwiliwr Statudol
Dros ac ar ran:
OWAIN BEBB A'I GWMNI
CYFRIFWYR SIARTREDIG
ARCHWILWR STATUDOL

32 Y MAES
CAERNARFON

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O SYMUDIADAU ARIANNOL

(DATGANIAD CYNHWYSFAWR O INCWM A GWARIANT)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Incwm a gwaddolion o:					
Rhoddion					
Incwm gwirfoddol	2	215025	-	215025	372303
Weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	121260	406542	527802	404068
Llôg banc		1348	-	1348	2381
Cyfanswm		337633	406542	744175	778752
Gwariant ar weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	383336	408471	791807	606621
Cyfanswm		383336	408471	791807	606621
Incwm Net cyn enillion a cholledion cydnabyddedig		(45703)	(1929)	(47632)	172131
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		-	-	-	-
		(45703)	(1929)	(47632)	172131
Enillion a cholledion cydnabyddedig eraill					
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar gynllun pensiwn budd	9	415000	-	415000	(122000)
Symudiadau yn y cronfeydd		369297	(1929)	367368	50131
Cyfanswm cronfeydd d/y		596574	46902	643476	593345
Cyfanswm cronfeydd c/y	11	965871	44973	1010844	643476

Ni pharatowyd datganiad ar wahân o incwm a gwariant.

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 27 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O'R SEFYLLFA ARIANNOL

AR 31 MAWRTH 2022

	Nodyn	2022 £	2021 £
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau Gweladwy a ddefnyddir gan yr Elusen	5	116000	117585
ASEDAU CYFREDOL			
Dyledwyr	6	87331	11788
Arian yn y banc ac mewn llaw		641926	733998
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL		729257	745786
CREDYDWYR: Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	7	(24413)	(22895)
ASEDAU CYFREDOL NET		704844	722891
Cyfanswm asedau llai credydwyr cyfredol		820844	840476
Ased/Rhwymedigaeth cynllun pensiwn budd	9	190000	(197000)
ASEDAU NET YN CYNNWYS CYNLLUN PENSIWN		1010844	643476
CRONFEYDD			
Cronfeydd Anghyfyngedig	11		
- Cronfa Gyffredinol		675287	706990
- Cronfa Benodol		100584	86584
- Cronfa Pensiwn		190000	(197000)
Cronfa Gyfyngedig	11	44973	46902
CYFANSWM CRONFEYDD		1010844	643476

Cymeradwywyd y cyfrifon gan y Bwrdd ac arwyddwyd ar eu rhan ar Hydref 21ain 2022 gan:-

..... G. Griffith ..... Gwen Griffith (Cyfarwyddwr)

Rhif Cofrestredig 3420271

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 27 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF

DATGANIAD LLIF ARIAN

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

	2022 £	2021 £
Llif arian o weithgareddau gweithredol (datganiad o symudiadau ariannol)	367368	50131
Addasu am		
Dibrisio	1585	1696
Llogau dderbyniwyd	(1348)	(2381)
	367605	49446
Newid yn y:		
Dyledwyr masnachol a dyledwyr eraill	(75543)	41838
Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill	1518	3531
Cynllun pensiwn budd	(387000)	135000
Llif arian net o weithgareddau gweithredol	(93420)	229815
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Llôg dderbyniwyd	1348	2381
Llif arian net o weithgareddau yn y cyfnod	(92072)	232196
Newid net mewn arian a'r hyn sydd yn cyfateb i arian	(92072)	232196
Ar gychwyn y flwyddyn	733998	501802
Ar ddiwedd y flwyddyn	641926	733998

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 27 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

1. **Polisïau Cyfrifo**
Gwybodaeth Gyffredinol

Mae'r elusen yn gwmni cyfyngedig preifat heb gyfranddaliadau wedi ei gofrestru yng Nghymru, ac yn elusen gofrestredig yng Nghymru. Cyfeiriad y swyddfa gofrestredig yw 25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd.

Y mae'r elusen yn cwrdd a diffiniad FRS 102 o endid sydd yn rhoi budd i'r cyhoedd.

Sail Cyfrifo/Datganiad Cydymffurfio

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi o dan y ddefod cost hanesyddol a'r Safon Adrodd Ariannol 102, sef y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a'r SORP FRS102 ar gyfer elusennau a'r Ddeddf Cwmnïau 2006.

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi mewn sterling, sef arian swyddogaethol y cwmni elusennol.

Busnes Hyfyw

Ym marn yr ymddiriedolwyr nid oes unrhyw ansicrwydd ynglyn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Dyfarniadau a phrif ansicrwydd parthed amcangyfrifon

Wrth baratoi'r Adroddiadau Ariannol mae'n ofynnol gwneud dyfarniadau, amcangyfrifon a phenderfyniadau sy'n effeithio ar y ffigyrau a roddwyd. Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau yma yn cael eu hadolygu'n gyson ac maent wedi eu selio ar brofiad o ffactorau eraill gan gynnwys disgwyliadau a digwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Dibrisio/Amhariad gwerth asedau sefydlog

Mae'r asedau sefydlog wedi eu dangos yn ôl eu cost (ble mae'r gost yn fwy na £1000) a'u dibrisio dros eu bywyd defnyddiol ar y graddfeydd canlynol:-

Tir ac Eiddo	- 1% pob blwyddyn
Offer Cyffredinol	- 25% pob blwyddyn
Offer Cyfrifiadurol	- 25% i 33% pob blwyddyn

Cynhelir adolygiad blynyddol ar gyfer adnabod unrhyw nam ar werth yr asedau sefydlog, a pan fo'r gwerth yn fwy na'r swm y gellir ei adennill gwneir cofnod cyfrifo o'r amhariad. Adolygir unrhyw amhariad blaenorol a'i wrthdroi os yn berthnasol.

Cyfrifo ar gyfer y cronfeydd

Mae'r cronfeydd anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio ar ddisgresiwn yr Ymddiriedolwyr er mwyn hybu nôd elusennol y cwmni.

Mae cronfeydd penodedig yn gronfeydd anghyfyngedig sydd wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr ar gyfer pwrpas penodol yn y dyfodol.

Mae cronfeydd cyfyngedig wedi eu cyfyngu yn ôl eu defnydd i gynlluniau priodol yn unol ac amodau'r arianwyr.

Incwm

Mae'r holl incwm yn cael ei gynnwys yn y datganiad o symudiadau ariannol pan mae'r hawl i'r incwm wedi trosglwyddo i'r elusen; y mae'n debygol y bydd y manteision economaidd sy'n gysylltiedig yn llifo i'r elusen, gall y swm gael ei fesur yn ddibynadwy a bod unrhyw amodau wedi eu cwrdd,neu o fewn gallu'r elusen i'w cwrdd.

Prif elfen incwm yw grantiau a chytundebau o wahanol ffynonellau.

1. **Polisïau Cyfrifo - parhad**

Incwm - parhad

Caiff incwm cyfyngedig ei gynnwys mewn cronfa gyfyngedig a'i gyfatebu â'r gwariant.

Mae'r incwm wedi ei rannu rhwng y gwahanol gronfeydd. Mae'r arian craidd yn cael ei ddangos fel incwm gwirfoddol. Mae incwm eraill yn cael ei ddangos fel incwm o weithgareddau'r elusen, sy'n cynnwys cytundebau gyda gwahanol arianwyr a gwasanaethau sydd yn ran o weithgareddau'r cwmni er mwyn hybu ei nôd elusennol yn unol â'r SORP, fel y nodir yn nodyn 2. Mae incwm yn cael ei ohirio ble mae wedi ei dderbyn ymlaen llaw.

Mae rhai cytundebau cyfyngedig yn gadael y cwmni ail ddosbarthu costau rhedeg fel costau'r cytundebau ac mae'r incwm yn cael ei ddangos fel incwm anghyfyngedig. Mae'r trafodion yma yn cael eu dangos ar wahân yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol. Cyfanswm 2022 oedd £48,939 (2021: £35,679).

Derbyniwyd grantiau gan Llywodraeth Cymru drwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (WCVA) fel y'i manylir yn nodyn 2.

Costau

Cynhwysir holl gostau'r elusen yn natganiad y symudiadau ariannol yn unol â'r drefn o gronni costau, ble mae dyletswydd gyfreithiol yn bodoli. Mae'r gwariant yn cynnwys unrhyw Treth ar Werth gan na ellir ei adennill.

Manylwyd y costau yn ôl canllawiau'r Datganiad o Arferion ac Argymhellion (SORP) ble mae nôd yr elusen yn cael ei ddangos fel costau gweithgareddau'r elusen, wrth ymgymryd â'r gweithgareddau hynny sydd yn hyrwyddo ei nodau elusennol er budd ei buddiolwyr. Mae costau llywodraethu yn cynnwys costau cefnogol llywodraethu'r elusen, ac yn ffurfio rhan o gostau'r gweithgareddau elusennol.

Mae'r holl gostau yn cael eu hadrodd wrth natur y gwariant. Mae gwariant cyfyngedig yn cael ei ddyrannu i gronfa gyfyngedig.

Costau cefnogol

Y mae'r costau wedi eu manylu yn y datganiad o symudiadau ariannol a'r nodiadau. Gan mai gweithgareddau elusennol yn unig sydd, a dim gweithgareddau codi arian, nid oes rhaniad pellach wedi ei wneud o'r costau cefnogol.

Cynllun Grantiau

Mae'r cwmni yn gweithredu cynlluniau grantiau a gweler yn nodyn 2.

Cynlluniau Pensiwn

Mae'r cwmni yn aelod o gynllun pensiwn Cyngor Gwynedd sydd yn gynllun budd wedi ei ddiffinio. Mae'r cynllun yn cael ei reoli gan y "Local Government Pension Scheme Regulations 1997".

Mae'r symiau sydd wedi eu codi yn erbyn yr elw gweithredol yn cynrychioli cost lefel bresennol o'r gwasanaeth ynghyd a'r elw neu'r colledion ar y setliadau a'r cwtogiadau lle yn berthnasol. Maent wedi eu cynnwys fel rhan o gostau staff. Mae costau gwasanaeth yn y gorffennol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol yn syth os yw'r buddiannau mewn meddiant.

Os nad yw'r buddiannau mewn meddiant yn syth, yna mae'r costau yn cael eu cydnabod dros gyfnod tan fod y buddiannau yn dod i feddiant. Mae'r llog ar adenillion ar yr asedau yn cael eu netio i ffwrdd o gostau cyllido a chredits tebyg o dan llog. Mae enillion a cholledion actiwaraidd yn cael eu cydnabod yn syth yn natganiad yr enillion a'r colledion cydnabyddiedig.

Mae'r cynllun wedi ei gyllido, gyda'r asedion o'r cynllun yn cael eu dal ar wahân i asedion y cwmni, mewn cronfeydd sydd wedi eu gweinyddu gan ymddiriedolwyr.

1. Polisïau Cyfrifo - parhad

Cynlluniau Pensiwn - parhad

Mae asedion y cynllun pensiwn wedi eu mesur yn ôl gwerth teg ac mae'r rhwymedigaethau yn cael eu mesur ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ac wedi eu disgowntio ar gyfradd sy'n cyfateb i hynny a geir ar fond corfforaethol o safon uchel, yn yr un cyfred ariannol a'r un cyfnod a dyledion y cynllun.

Mae'r prisiadau actiwaraidd yn cael eu paratoi o leiaf bob tair blynedd ac maent yn cael eu hadolygu ar bob pen blwyddyn. Mae'r gwarged neu ddyled budd diffiniedig a geir wedyn yn cael ei gyflwyno ar wahân i weddill yr asedion ar wyneb y Fantolen.

Mae'r cwmni wedi dechrau cynllun pensiwn arall gyda "The Pension Trust" i aelodau newydd, ble mae'r cyflogwr yn talu 10%. Cynllun pensiwn cyfraniad ydyw ble mae'r gôst yn cael ei rannu yn unol a swyddogaeth yr unigolion.

Les Gweithredol

Mae lesi gweithredol yn cael eu dangos yn y datganiad o symudiadau ariannol fel y maent yn codi.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr ar y swm cytundebol ar ôl unrhyw ddisgownt perthnasol

Arian yn y banc ac mewn llaw

Mae arian yn y banc ac mewn llaw yn cynnwys arian a symiau wedi eu buddsoddi tymor byr, ble mae'r gwerth yn wybyddus a'r risg o newid yn isel.

Credydwyr a darpariaethau

Cydnabyddir credydwyr a darpariaethau ar y swm setlo llai unrhyw ddisgownt

Asedau Ariannol

Mae ased neu rhwymedigaeth ariannol yn cael ei adnabod pan fydd yr elusen yn barti i ddarpariaeth cytundebol.

Mae asedau neu rhwymedigaethau sylfaenol yn cael eu cydnabod ar y swm derbyniadwy neu sy'n daladwy gan gynnwys unrhyw gostau trafodion cysylltiedig, oni bai bod y trefniant yn gyfystyr a chytundeb ariannu, lle caiff ei gydnabod ar werth presennol taliadau y dyfodol wedi'i addasu ar gyfradd llog y farchnad ar ddyled tebyg.

2. Datganiad o Symudiadau Ariannol

Mae'r gwarged am y flwyddyn ar ôl codi am y canlynol:-

	2022 £	2021 £
Dibrisio	1585	1696
Ffioedd yr Archwilwyr - Archwilio	4750	4750
Tâl a phensiwn Ymddiriedolwyr	-	-
	=====	=====

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	Anghyfyngedig £	Cyfyngedig £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Incwm - Rhoddion				
WCVA - arian craidd	215025	-	215025	196165
WCVA - arian craidd ychwanegol Covid-19	-	-	-	176138
	215025	-	215025	372303
Incwm - Gweithgareddau Elusennol				
Grant Cymorth Busnes Gwynedd	-	-	-	76000
Adeiladu Pontydd Cadarn	-	39662	39662	40269
WCVA - GwirVol	-	6650	6650	6650
Gwynedd - Cytundeb gwasanaeth	8880	-	8880	8880
Ffi Asiantaeth	7797	-	7797	14562
Ffi Gweinyddol	41142	-	41142	21117
Incwm arall - Gwasanaethau a chyrsiau	22369	-	22369	11737
Cyngor Gwynedd - Cronfa Iechyd Meddwl	-	10000	10000	-
Bwrdd Iechyd – Cronfa Iechyd Meddwl ac Anableddau	-	100000	100000	-
Incwm SROI	41072	-	41072	20500
Presgripsiwn Cymdeithasol/Hwylusydd Iechyd	-	58140	58140	57000
Cyngor Gwynedd/Adra - Datblygu Maesgeirchen	-	24486	24486	25511
Cyngor Môn - Trawsnewid Plant	-	34000	34000	34000
WCVA - Comic Relief	-	2826	2826	26591
WCVA - Cronfa Argyfwng y Trydydd Sector	-	-	-	51251
WCVA - Secondiad Gwirfoddoli	-	-	-	10000
Cyngor Gwynedd - Cronfa Unigrwydd ac Ynysigrwydd	-	22727	22727	-
WCVA – Pwysa'r Gaeaf	-	83051	83051	-
Swydd Gymru Garedig	-	25000	25000	-
	121260	406542	527802	404068
Gwariant - Gweithgareddau Elusennol				
Cyflogau a theithio	295047	98956	394003	367684
Costau ymgynghorwyr	-	-	-	5000
Hysbysebu a hyrwyddo	1930	-	1930	2732
Hyfforddiant a recriwtio staff	360	515	875	880
Costau rhedeg y swyddfa	19739	1063	20802	19756
Costau gweinyddol	-	41142	41142	21117
Gwasanaethau a chyrsiau	1429	-	1429	117
Costau safle	52522	722	53244	59223
Costau banc	100	-	100	93
Costau cyllid net	4911	-	4911	2002
Dibrisio	1585	-	1585	1696
Grantiau	-	236185	236185	87225
Costau Uned Symudol	-	91	91	289
Costau rhedeg prosiectau	-	7797	7797	16499
Costau gwerthuso	-	22000	22000	16000
Costau Llywodraethu:-				
Archwilio a chyfrifo	5700	-	5700	5895
Costau proffesiynol	13	-	13	413
	383336	408471	791807	606621

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	2022 £	2021 £
Grantiau - Mudiadau		
WCVA Grantiau dan arweiniad -4 (2021:6)	5000	5000
Trawsnewid gwasanaethau plant a phobl ifanc-8 (2021:8)	30000	30000
WCVA/Comic Relief Cronfa Argyfwng Covid 19 -13 (2021:57)	26251	51525
Grant anabledd dysgu (2021:1)	-	700
Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu -16 (2021:dim)	98889	-
Unigrwydd ac Ynysigrwydd Cymdeithasol – 10 (2021:dim)	20000	-
Pwysa'r Gaeaf – 15 (2021:dim)	56045	-
	236185	87225

Ceir mwy o fanylion am y mudiadau a'r grantiau yn yr Adroddiad Blynyddol sydd i'w gael ar www.mantellgwynedd.com. Yn unol â'r polisi cyfrifo mae elfen o'r costau cefnogol yn cael ei ail ddosbarthu a'i gynnwys fel incwm.

Y swm perthnasol eleni oedd £28,870 (2021: £5,000)

3. **Staff**

	2022	2021
Cyfartaledd nifer y staff yn ystod y flwyddyn:-		
Cefnogi'r Trydydd Sector	12	15

	2022 £	2021 £
Cyfanswm Cyflogau	296981	281991
Yswiriant Gwladol	22141	20363
Pensiwn Budd - 4 aelod o staff (2021: 4)	32840	33002
Pensiwn Cyfraniad - 7 aelod o staff (2021: 8)	15247	15359
	367209	350715

Ni enillodd yr un staff cyflog o £60,000 neu fwy'r flwyddyn (2021: dim). Nid oedd unrhyw daliadau diswyddo yn y flwyddyn (2021: £1,431)

Talwyd £80,530 (2021: £78,093) i'r tîm rheoli yn unol â'r drefn pwyntiau sydd yn berthnasol i wasanaethau'r llywodraeth leol. Mae'r cyflogau wedi eu rhannu yn y datganiad o symudiadau ariannol yn ôl swyddogaeth yr unigolyn. Noder fod y cyfraniad pensiwn budd uchod yn cynnwys tâl polisi salwch, fydd yn cael ei dalu'n flynyddol o hyn allan.

4. **Treth Corfforaeth**

Y mae'r elusen yn cael ei eithrio rhag talu treth gan fod yr incwm yn gysylltiedig a'i amcanion elusennol.

5. **Asedau Sefydlog Gweladwy**

	Eiddo Rhydd-ddaliad (Dolgellau)	Uned Symudol	MESMAC	Offer Cyffredinol a Biwro Gwirfoddolwyr	Offer Cyfrifiadurol	Cyfanswm
Cost	£	£	£	£	£	£
Ar 1.4.21 ac ar 31.3.22	125000	23691	408	36297	31177	216573
Dibrisio						
Ar 1.4.21	8750	22440	408	36226	31164	98988
Am y flwyddyn	1250	313	-	18	4	1585
Ar 31.3.22	10000	22753	408	36244	31168	100573
Gwerth yn y Llyfrau						
Ar 31.3.22	115000	938	-	53	9	116000
Ar 31.3.21	116250	1251	-	71	13	117585

Defnyddir yr holl asedau i bwrpas elusennol.

6. **Dyledwyr** - Symiau'n ddyledus ymhen blwyddyn

	2022 £	2021 £
Dyledwyr masnachol	87331	11788

7. **Credydwyr** - Symiau'n daladwy ymhen blwyddyn

	2022 £	2021 £
Credydwyr Masnachol	5724	8425
Trethiant a nawdd chymdeithasol	8331	5143
Costau wedi cronni ac incwm gohiriedig	4000	4000
Credydwr Pensiwn	6358	5327
	24413	22895

8. **Trafodion gyda Phartïon Perthynol**

Mae'r cwmni yn cael ei reoli gan y Bwrdd a enwir ar dudalen 2. Ni dalwyd unrhyw gostau teithio i aelodau'r Bwrdd eleni (2021: £dim). Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr ffioedd am eu gwaith fel Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn (2021: £dim).

8. Trafodion gyda Phartïon Perthynol - parhad

Bu'r prif swyddog yn aelod annibynnol o Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr fel cynrychiolydd o'r trydydd sector am gyfnod o dair mlynedd. Ymddiswyddodd ar ddiwedd Chwefror 2019. Mae'r cwmni wedi derbyn cyllid ar gyfer dau gynllun gan y Bwrdd Iechyd eleni, sef Adeiladu Pontydd Cadarn/Hwylusydd Iechyd a Cyswllt Cymunedol (2021: 2). Yn ogystal bu cytundeb dosbarthu grantiau Iechyd Meddwl ac Anableddau yn ystod y flwyddyn (2021:dim).

9. Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd

Mae'r cwmni yn rhan o gynllun Cyngor Gwynedd, sydd yn gynllun budd. Mae'r prisiad ystadegol yn cael ei wneud gan gyfrifydd proffesiynol. Cafodd y cynllun ei brisio diwethaf ar 31 Mawrth 2019 ond mae diweddariad yn cael ei wneud ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Mae costau'r pensiwn am y cyfnod wedi ei ddangos isod.

Paratowyd adroddiad at bwrpas y cyfrifon yma gan Hymans Robertson:-

Symudiad yn Asedau, Rhwymedigaethau a Diffyg y Cynllun Pensiwn Budd

	Asesau	**Rhwymedigaethau**	**(Diffyg)Gwarged**
	£000	**£000**	**£000**
d/y ar 1.4.21	2503	(2700)	(197)
	====	====	====
Cost yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol			
Cost gwasanaeth cyfredol	-	(49)	
Llôg ar asedau'r cynllun	51	-	
Llôg ar rwymedigaethau'r cynllun	-	(56)	
	51	(105)	(54)
Llif Arian			
Cyfraniadau'r aelodau	8	(8)	
Cyfraniadau'r cyflogwr	26	-	
Amcangyfrif o'r buddion dalwyd	(15)	15	
	19	7	26
Colledion/Enillion Cydnabyddedig			
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	-	206	
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	-	11	
Profiadau eraill		(6)	
Ad-ennill ar asedau ac eithrio'r swm wedi ei gynnwys fel llôg	204		
	204	211	415
c/y ar 31.3.22	2777	(2587)	190
	====	====	====

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd - parhad**

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000
Ecwiti	1972	1827
Eiddo	250	200
Arian	555	476
	2777	2503

Asedau Pensiwn Net

	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000
Asedau'r Cynllun	2777	2503
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(2587)	(2700)
Gwarged/(Diffyg) Pensiwn Net	190	(197)

Symudiad yn y Diffyg am y flwyddyn:-	31 Mawrth 2022 £	31 Mawrth 2021 £
(Diffyg) d/y	(197000)	(62000)
Cost gwasanaeth cyfredol	(49000)	(44000)
Cyfraniad y cyflogwr	25911	33002
Enillion net ar asedau	(4911)	(2002)
Enillion/(Colledion) actiwaraidd	415000	(122000)
Gwarged/(Diffyg) c/y	190000	(197000)

Mae cyfraniadau'r cyflogwr yn y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2023 wedi'u hamcangyfrif i fod yn £26,000 (2021: £33,000). Amcangyfrifir y gôst am y flwyddyn yn £40,000. Roedd y raddfa adennill ar y gronfa yn 10.2% yn y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 (2021: 29.2%). Mae gwerth teg asedau'r cyflogwr yn llai na 1% o'r gronfa.

Rhagdybiaethau ariannol	31 Mawrth 2022 (% y flwyddyn)	31 Mawrth 2021 (% y flwyddyn)
Codiad Pensiwn	3.15	2.8
Codiad Cyflog	3.45	3.1
Cyfran Disgownt	2.75	2.05

Dadansoddiad sensitifrwydd

Newid yn y rhagdybiaethau ar 31 Mawrth 2022	Amcan o'r newid yn y rhwymedigaeth	Amcan £000
Lleihad o 0.1% yn y gyfran disgownt	2%	56
Blwyddyn o gynnydd yn amcangyfrif oes	4%	103
Cynnydd o 0.1% yn y codiad cyflog	0%	6
Cynnydd o 0.1% yn y codiad pensiwn	2%	49

10. **Datganiad o Asedau Net Rhwng Cronfeydd**

Ar 31.3.22	**Cronfa Anghyfyngedig**	**Cronfa Gyfyngedig**	**Cyfanswm**
	£	**£**	**£**
Asedau Sefydlog	116000	-	116000
Asedau Cyfredol	874284	44973	919257
Credydwyr	(24413)	-	(24413)
	965871	44973	1010844

Ar 31.3.21	**Cronfa Anghyfyngedig**	**Cronfa Gyfyngedig**	**Cyfanswm**
	£	**£**	**£**
Asedau Sefydlog	117585	-	117585
Asedau Cyfredol	698884	46902	745786
Credydwyr	(219895)	-	(219895)
	596574	46902	643476

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

11. **Datganiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2022**

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.21 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Balans ar 31.3.22 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	28859	259254	(285055)	-	3058
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	5481	39662	(39662)	-	5481
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	4869	-	(91)	-	4778
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	4214	58140	(58862)	-	3492
6. Datblygu Maesgeirchen	1477	24486	(24486)	-	1477
7. Cydlynydd Cymunedol	-	25000	(315)	-	24685
	46902	406542	(408471)	-	44973

Cronfeydd Anghyfyngedig	Balans ar 1.4.21 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Enillion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.22 £
1. Cronfeydd Cyffredinol	706990	337633	(355336)	(14000)	-	675287
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	10000	-	-	-	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	32000	-	-	-	-	32000
-Gwaith adeilad Dolgellau	-	-	-	14000	-	14000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(197000)	-	(28000)	-	415000	190000
	596574	337633	(383336)	-	415000	965871

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn yn dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Fel sydd wedi ei fanylu yn nodyn 9) Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd, mae'r cynllun yn gynllun pensiwn budd, ble mae'r prisiad yn cael ei ddiweddaru ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Roedd prisiad 31.3.21 yn dangos fod rhwymedigaethau'r cynllun yn fwy na gwerth yr asedau perthnasol, ac o ganlyniad roedd y diffyg yn creu rhwymedigaeth o £197,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar ddiwedd y flwyddyn.

Ar 31.3.22 mae'r prisiad yn dangos fod gwerth yr asedau yn fwy na'r rhwymedigaethau, ac o ganlyniad mae'r gwarged yn creu ased o £190,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Yn unol â'r canllawiau yn FRS 102 mae'r ased wedi ei ddatgan gan fod modd adennill y swm drwy dalu cyfraniadau gostyngiedig yn y dyfodol a/neu cael ad-daliadau o'r cynllun. Cafwyd cadarnad gan Gyngor Gwynedd a Hymans Robertson fod termau ac amodau'r cynllun yn caniatau hyn.

Mae sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni a gall y canlyniadau newid yn sylweddol. Bydd prisiad llawn yn cael ei wneud yn ystod 2022.

11. Dadansoddiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2021

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.20 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwyddiadau £	Balans ar 31.3.21 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	2592	84492	(58225)	-	28859
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	-	40269	(34788)	-	5481
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	5158	-	(289)	-	4869
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	2832	57000	(55618)	-	4214
6. Loteri Social Value Cymru	62458	-	(62745)	287	-
7. Gallaf I (I Can)	1267	-	(1267)	-	-
8. Datblygu Maesgeirchen	1477	25511	(25511)	-	1477
9. Cyngor Môn – Trawsnewid Plant	-	34000	(34000)	-	-
	77786	241272	(272443)	287	46902

Cronfeydd Anghyfyngedig	Balans ar 1.4.20 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwyddiadau £	Colledion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.21 £
1. Cronfeydd Cyffredinol	490975	537480	(321178)	(287)	-	706990
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	10000	-	-	-	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	32000	-	-	-	-	32000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(62000)	-	(13000)	-	(122000)	(197000)
	515559	537480	(334178)	(287)	(122000)	596574

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

11. **Datganiad o'r Cronfeydd - parhad**

Mae'r gronfa gyfyngedig yn cynnwys incwm wedi ei dderbyn tuag at gynllun priodol lle mae'r arianwyr wedi rhoi amodau sut mae'r incwm i'w wario:-

1. Gwahanol gynlluniau grantiau i'r gymuned, yn cynnwys cymorth yn sgil Covid-19
2. Adeiladu Pontydd Cadarn - Hwylusydd lechyd.
3. Cyllid craidd y Ganolfan Gwirfoddoli Gwynedd ynghyd a chynllun gwirfoddoli ymysg ieuenctid yng Nghwynedd.
4. Uned Symudol, ar gyfer mynd a gwybodaeth i gymunedau yng Ngwynedd a thu hwnt.
5. Cynllun peilot Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon
6. Cynllun i ddatblygu'r gymdeithas yn ardal Maesgeirchen.
7. Cynllun Cydlynydd Cymunedol Cymru Garedig

Mae'r gronfa gyffredin yn cynnwys incwm gan arianwyr allanol tuag at brif weithgaredd y cwmni.

Mae'r cronfeydd penodol wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr tuag at y costau dyfodol canlynol:-

- costau diswyddo a salwch staff;
- costau proffesiynol.
- cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol.
- cyfrannu at gyflogi swyddog am 6 mis yn ystod 2015/16 gyda'r gweddill ar gael i'r dyfodol.
- cyfrannu tuag at y gost o adnewyddu offer technoleg gwybodaeth
- cyfrannu at y gost o gyflogi staff SROI am flwyddyn
- gwaith cynnal a chadw swyddfa Dolgellau

12. **Ymrwymiadau**

Ar 31 Mawrth, 2022 roedd gan y cwmni ymrwymiadau yn ymwneud a thir ac adeiladau ac offer cyffredinol yn darfod :-

	Tir ac Adeiladau 2022 £	Offer Cyffredinol 2022 £	Tir ac Adeiladau 2021 £	Offer Cyffredinol 2021 £
Ymhen blwyddyn	24000	5272	31200	5866
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	96000	9134	124800	14501
Ar ôl pum mlynedd	6000	-	39000	-
	126000	14406	195000	20367

Yn ystod y flwyddyn penderfynwyd terfynu prydles 23 Y Bont Bridd, Caernarfon.

Ar 31 Mawrth 2022 roedd ymrwymiad o £13,260 am waith ar swyddfa Dolgellau.

Rhif y Cwmni 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(CYFYNGEDIG DRWY WARANT)

CYFRIFON ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

MANTELL GWYNEDD CYF.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR (CYFARWYDDWYR)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

Cyflwyna'r ymddiriedolwyr eu hadroddiad ynghyd â'r cyfrifon am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022.

Prif Weithgaredd ac Adolygiad

Prif weithgaredd y Cwmni yn ystod y flwyddyn oedd hyrwyddo unrhyw ddibenion elusennol er lles trigolion Gwynedd ac yn arbennig trwy gynorthwyo a chefnogi dibenion elusennol a gwaith mudiadau gwirfoddol yn yr ardal les. Gweler yr Adroddiad Blynyddol am fwy o fanylion, mae hwn ar gael gan y cwmni.

Manylion Gweinyddol

Enw'r Elusen	Mantell Gwynedd Cyf.
Rhif Elusen Gofrestredig	1068851
Rhif Cwmni Cofrestredig	3420271
Cyfeiriad Cofrestredig	25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Archwilwyr	Owain Bebb a'i Gwmni 32 Y Maes Caernarfon
Cyfreithwyr	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bancwyr	Banc Barclays Parc Menai Bangor
	Undeb Credyd Cambrian 144 Ffordd Conwy Cyffordd Llandudno Conwy
	The Charity Bank Limited Fosse House 182 High Street Tonbridge
	Santander Bridle Road Bootle Merseyside
	Shawbrook Bank Limited Lutea House Warley Hill Business Park Great Warley Brentwood

Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn, a'r rhai presennol yw:

Gwen Griffith (Cadeirydd)
Sydna Ann Williams (Is-Gadeirydd)
Betty Williams
Elwen Roberts (Trysorydd)
Trystan Pritchard (Is-Drysorydd)
Y Tad Deiniol

Enwau'r prif aelodau o staff (Tîm Rheoli) yw:-

Bethan Russell Williams - Prif Swyddog
Ceren Williams - Dirprwy Prif Swyddog a Phennaeth Tîm Cyllid a Gweinyddol

Telir aelodau'r staff yn unol â'r trefn pwyntiau sydd yn berthnasol i'r llywodraeth leol.

Strwythur, Llywodraethu a Rheoli

Mae'r cwmni yn un cyfyngedig heb gyfranddaliadau ac yn elusen gofrestredig sy'n cael ei lywodraethu gan Femorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae apwyntiadau yn cael eu gwneud yn y cyfarfod blynyddol yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae gan Mantell Gwynedd broses i anwytho ymddiriedolwyr newydd. Cyfrifoldeb y Prif Swyddog a'r Cadeirydd yw sicrhau fod ymddiriedolwyr newydd yn manteisio ar y broses o anwytho.

Rheolir busnes yr Elusen gan yr Ymddiriedolwyr. Y mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am strwythur polisïau'r Elusen a sicrhau fod y gwaith yn cael ei reoli'n effeithiol. Pwrpas y gwaith yw gwarchod lles yr elusen, felly'n caniatáu'r gwaith da barhau yn y dyfodol.

Y mae staff wedi eu hapwyntio, yn atebol i'r Ymddiriedolwyr ac yn goruchwylio'r gwaith dyddiol yn unol â'r polisi. Mae'r ymddiriedolwyr yn cyfarfod o leiaf pedair gwaith y flwyddyn, a gall cyfarfodydd ychwanegol gael eu galw pe bydd angen. Gall yr ymddiriedolwyr apwyntio un neu ragor o is-bwyllgorau yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r cwmni.

Risgiau yn wynebu Mantell Gwynedd yn ystod 2022-2023

- Mae'r Cytundeb Partneriaeth gyda Llywodraeth Cymru yn ei le hyd Mawrth 2023. Bydd unrhyw gyllid craidd yn y dyfodol yn ddibynnol ar ganlyniad trafodaethau rhwng Llywodraeth Cymru a Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru ar ran Partneriaeth Trydydd Sector Cymru.

- Mae'r arian craidd ychwanegol a gafwyd yn ystod 2021-22 wedi sicrhau fod gwaith Social Value Cymru wedi gallu parhau gyda 2.3 aelod staff yn y tim. Er bod diddordeb sylweddol o sawl cyfeiriad i gomisiynu gwasanaethau gan Social Value Cymru mae dyfodol y tim yn gwbl ddibynnol ar fedru denu y cyllid angenrheidiol o waith wedi ei gomisiynu. Ar hyn o bryd mae gwaith yn argoeli'n dda gyda thendrau wedi eu hennill ac eraill ar y gweill, ond rhaid cofio fod mudiadau/cwmnïau eraill yn edrych ar fesur gwerth cymdeithasol fel gwasanaeth posib i'w gynnig ac y gall fod cystadleuaeth o'r tu allan am ddarparu y gwasanaeth. Mae Mantell Gwynedd yn y broses o addasu y Ddogfen Lywodraethol er mwyn sicrhau fod gwasanaethau Social Value Cymru yn cael parhau tu allan i Wynedd ac yn cynnwys y Deyrnas Unedig gyfan fel maes gwaith. Bydd hyn yn ein helpu gan y gallwn chwilio am waith yn ehangach. Rydym yn disgwyl adborth gan y Comisiwn Elusennau er mwyn cyflwyno'r addasiad fel "Special Resolution" a bydd hyn yn digwydd mewn cyfarfod cyffredinol arbennig fydd yn cael ei alw cyn gynted ag y daw adborth o'r Comisiwn Elusennau.

- Fel pob blwyddyn arall, bydd Mantell Gwynedd angen ymgeisio o gronfeydd allanol eraill er mwyn medru cyflawni gwaith sydd yn ymateb i ofynion y sector. Gyda chronfeydd allanol yn prinhau a llawer mwy o gystadleuaeth amdano byddwn angen bod yn barod am hyn a bod yn greadigol ac ymarferol wrth gyflwyno ceisiadau.

Risgiau yn wynebu Mantell Gwynedd yn ystod 2022-2023 - parhad

- Mae prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon yn cael ei ariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r ffynhonnell ariannu bresennol o fewn y Bwrdd Iechyd yn dod i ben ddiwedd Mawrth 2023 felly mae yna risg sylweddol i ddyfodol y prosiect. Mae yna gystadleuaeth am arian i gynnal prosiectau presgripsiwn cymdeithasol ac rydym yn ddiolchgar am gefnogaeth Llywodraeth Cymru i'r agenda Presgripsiwn Cymdeithasol a bydd rhaid bod yn barod i ymgeisio o unrhyw gronfa newydd pan ddaw. Ein mantais mawr ar hyn o bryd yw ein bod wedi gwerthuso y prosiect yn drylwyr ers dros bedair blynedd gan ddefnyddio model mesur gwerth cymdeithasol. Byddwn yn parhau i werthuso yn drylwyr fel ein bod mewn lle da i barhau gyda'r gwaith yma.

- Ar ôl cyfnod Covid mae staff wedi dychwelyd i'r swyddfeydd yng Nghaernarfon a Dolgellau ac mae trefniadau gwaith "hybrid" yn eu lle sydd yn sicrhau fod y swyddfeydd ar agor yn ddyddiol ond sydd hefyd yn galluogi staff i weithio hyd at 50% o'u hamser adref. Er bod y trefniadau hyn yn eu lle ers Chwefror 2022 mae y nifer sydd yn "galw'i fewn" i'r swyddfeydd e.e. i chwilio am gyfleoedd gwirfoddoli, yn parhau yn isel a'r ôl troed cyhoeddus ar y stryd fawr yn gyffredinol hefyd yn isel. Er fod hyn tu hwnt i Mantell fedru gwneud dim amdano bydd yn rhaid ail edrych ar y ffyrdd yr ydym yn ymgysylltu gyda'r cyhoedd a bydd yn rhaid ail afael mewn ymdrechion i farchnata e.e. mewn sioeau a digwyddiadau ac ati

- Dros y blynyddoedd mae Mantell Gwynedd wedi bod yn ffodus o fedru cadw staff am gyfnodau maith o amser – degawdau yn aml ! Fodd bynnag, yn ystod 2022 gwelwyd ymddeoliad un o'r swyddi allweddol o fewn y cwmni. Er fod Mantell Gwynedd wedi llwyddo i benodi yn gynnar i'r swydd , mae'n rhaid cofio fod cyflogai sydd gyda hanes hir o weithio i Mantell gyda strwythurau cydweithio agos a phersonol gydag asiantaethau, mudiadau ac unigolion. Mae colli y cysylltiadau personol, tymor hir yma yn gallu bod yn risg i'r maes gwaith.

- Mae creisis economaidd sydd yn debyg o achosi creisis costau byw sylweddol yn mynd i gael effaith ar sut bydd Mantell Gwynedd yn mynd ati i ddarparu gwasanaethau cefnogol gan y bydd y galw am gefnogaeth yn debyg o fod yn ddyrys ac yn dra argyfyngus.

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau

Cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol, annog unigolion i wirfoddoli a bod yn llais cryf i'r trydydd sector yng Ngwynedd yw nod Mantell Gwynedd. Mae'n gwmni elusennol cofrestredig gydag aelodaeth leol ond yn rhan o rwydwaith o Gynghorau Gwirfoddol Sirol sy'n gweithredu drwy Gymru. Daw'r arian craidd i redeg y cwmni oddi wrth Llywodraeth Cymru, trwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru. Mae'r mudiad yn ymgymryd â gweithgareddau ychwanegol i hyn ond i gyd gyda'r un nôd o hyrwyddo gwirfoddoli a'r trydydd sector yng Ngwynedd.

Mae'r gweithgareddau yn cynnwys y canlynol:-

- Hyrwyddo, datblygu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli.
- Cynrychioli'r trydydd sector a chydweithio ar bartneriaethau strategol.
- Rhoi cymorth i bobl a mudiadau i ymgysylltu'n fwy effeithiol gyda chyrff cyhoeddus.
- Rhoi cefnogaeth llywodraethol i fudiadau e.e. materion cyfansoddiadol ac ariannol.
- Rhoi cefnogaeth i fudiadau i fesur eu gwerth yn well, yn enwedig gwerth cymdeithasol.
- Gweithredu fel linc ar gyfer cyfeirio unigolion at wasanaethau trydydd sector e.e. Presgripsiwn Cymdeithasol.
- Rhoi cefnogaeth i redeg prosiectau a pheilota prosiectau ar gyfer y trydydd sector pan fo angen.
- Rheoli ffynhonellau grant a rhoi cyngor ar ariannu prosiectau.
- Hybu datblygiad mentrau cymdeithasol a chynaliadwyedd mudiadau.
- Annog datblygiad a chyd-lynu consortia darparwyr trydydd sector.
- Rhannu gwybodaeth gyda'r trydydd sector trwy newyddlenni, bwletinau, taflenni gwybodaeth, y wefan, cyfryngau cymdeithasol ac unrhyw ddulliau addas eraill.
- Cynnig rhaglen o hyfforddiant i gynorthwyo mudiadau a gwirfoddolwyr yn eu gwaith.
- Cynnig gwasanaethau ymarferol e.e. llogi offer, llogi uned symudol, llungopio, darparu ystafelloedd cyfarfod a gofod swyddfa.
- Cynnig gwasanaeth cyflogres.
- Annog cydweithio ar draws sectorau.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd:

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

Bu gwaith y Ganolfan Wirfoddoli yn greiddiol yn ystod cyfnod Covid-19. Sefydlwyd Banc Gwirfoddolwyr Covid-19, ac mewn dim o amser, 'roedd 514 o unigolion wedi cofrestru ar y Banc. Bu'n waith sylweddol yn ystod cyfnod Covid-19 i gadw cyswllt gyda'r unigolion oedd wedi cofrestru, adnabod cyfleoedd gwirfoddoli iddynt, ac wedyn cyfeirio'r unigolion at y cyfleoedd addas ar eu cyfer. Bu cyfraniad yr unigolion hyn yn greiddiol i gynnal cymunedau yn ystod cyfnod Covid.

Mae'r gwaith o gynnal Banc Argyfwng wedi parhau yn ystod 21-22 yn y cyfnod ôl covid ac mae'r Ganolfan bellach yn cynnal Banc Argyfwng fydd yn bosib ei ddefnyddio mewn unrhyw argyfwng yn y dyfodol, boed hwnnw yn argyfwng iechyd cyhoeddus, argyfwng hinsawdd ayyb.

Yn ystod 2021-22 derbyniwyd 223 o ymholiadau am wirfoddoli, cofrestrwyd 104 o unigolion newydd o Wynedd ar wefan Gwirfoddoli Cymru a chofrestrwyd 827 o oriau o wirfoddoli ar y wefan. Nid yw ffigyrau'r wefan genedlaethol yn wir adlewyrchu gweithgaredd yng Ngwynedd gan fod llawer heb gofrestru ar y wefan genedlaethol ac eraill yn amharod i'w defnyddio. Mae gwefan genedlaethol newydd ar y gweill fydd yn darparu gwell safle i gofrestru ayyb.

Un o'r unigolion sydd wedi derbyn cefnogaeth o'r Ganolfan yw Patricia Whitfield (Trish). Bu i'r Ganolfan ganfod cyfle gwirfoddoli iddi gyda Snowdonia Donkeys ac meddai Trish :

"Mae gwirfoddoli wedi gwneud gwahaniaeth enfawr i mi. Dechreuais trwy feddwl fy mod i yn helpu eraill ond sylweddolais yn fuan bod gwirfoddoli yn cael effaith arnaf i fi fy hun hefyd. Mae rhoi a gwneud i eraill wedi bod yn gymaint o hwb i fy lles. Rwyf wedi dysgu sgiliau newydd, wedi gwneud ffrindiau anhygoel ac fy niwrnod gwirfoddoli yw'r diwrnod gorau'r wythnos. Unwaith y byddaf yn dechrau siarad am wirfoddoli a'r buddion ni allaf roi'r gorau iddi. Ni allaf ddiolch digon am gael cynnig y cyfle anhygoel hwn!"

Mae cydlynydd Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd yn y swydd ers 2010.

Presgrispiwn Cymdeithasol Arfon

Ariennir y gwaith trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r prosiect yn mynd ers 2016 gyda thros 1,300 o unigolion wedi cael budd o'r prosiect ers iddo gychwyn bum mlynedd yn ôl.

Yn ystod 21-22 cafodd 192 o unigolion gefnogaeth gan y prosiect. Gwnaed darn o waith i fesur Gwerth Cymdeithasol y prosiect ac yn ystod 21-22 am bob £1 a fuddsoddwyd crëwyd £4.38 o werth cymdeithasol. Mae'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol y prosiect yn parhau.

Mae unigolion yn cael eu cyfeirio i'r prosiect gan Feddygon Teulu, Therapyddion, gweithwyr iechyd meddwl a gweithwyr cymunedol , ond hefyd gall unigolion hunan gyfeirio.

"All the help and changes would have not happened without Rhian. I had tried for years and failed. The service is vital" ***geiriau Defnyddiwr gwasanaeth Presgrispiwn Cymdeithasol Arfon***

Mae'r Swyddog Presgripsiwn Cymdeithasol yn ei swydd ers cychwyn y prosiect yn 2016.

Prosiect Hwylusydd Llesiant

Mae'r Hwylusydd Llesiant yn cael ei hariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.
Derbyniodd yr Hwylusydd 1370 o ymholiadau yn ystod 2021-22

Yn ystod y flwyddyn bu'r Hwylusydd yn cynnal cyfarfodydd /gweithdai a chefnogi fforymau a rhwydweithiau lleol gan sicrhau llais i fudiadau trydydd sector a hyrwyddo eu cyfraniad i'r agenda iechyd a llesiant. Rhan allweddol o'r gwaith yw codi ymwybyddiaeth o gyfleoedd dylanwadu.

Bu'r Hwylusydd Llesiant yn ei swydd am bron i 19 o flynyddoedd nes iddi ymddeol fis Gorffennaf 2022. Penodwyd Hwylusydd newydd yn syth fel nad oedd toriad yn y gwaith.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd – parhad

Prosiect Social Value Cymru

Mae Mantell Gwynedd wedi bod yn arwain ar waith mesur gwerth cymdeithasol ers 2016. Erbyn hyn mae yma dîm o swyddogion sydd wedi cymhwyso i safon uchel i ymgymryd â gwaith mesur gwerth cymdeithasol.

Mae Mantell Gwynedd fel cwmni wedi ennill marc ansawdd COMMIT trwy Social Value UK , sydd yn cydnabod fod gwerth cymdeithasol wedi ei wreiddio yn holl waith y cwmni. Mantell Gwynedd yw'r unig gorff ymbarél yn y DU i ennill y statws hwn.

Yn ystod cyfnod Covid-19 ariannwyd y gwaith yn rhannol trwy arian ychwanegol o Lywodraeth Cymru ac erbyn hyn mae y prosiect yn hunan gynhaliol gan ddenu gwaith comisiwn i'w gynnal.

Yn ystod 2020-21 bu'r swyddogion yn mesur gwerth cymdeithasol rhai o'r prosiectau fu'n llwyddiannus yn denu grantiau Covid-19. Bu'r gwaith hwn o gymorth i ddenu cyllid grant ychwanegol i'w ddyrannu o fewn y trydydd sector.

Mae Rheolwr Gwerth Cymdeithasol yn gweithio yn Mantell ers 2013 a'r ddau swyddog ychwanegol i'r tîm wedi eu penodi yn 2020.

Prosiect Swyddog Cymunedol MaesNi

Ers 2018 mae Mantell Gwynedd yn cyflogi Swyddog Cymunedol i weithio yn ardal Maesgeirchen. Gwneir hyn trwy waith partneriaeth hefo Ymddiriedolaeth Adeiladu Cymunedau a rhaglen Buddsoddi'n Lleol. Cefnogir y gwaith trwy arian Loteri.

Mae'r swyddog wedi canolbwyntio ar weithio gyda'r gymuned i ganfod eu blaenoriaethau er mwyn cefnogi'r cynlluniau i adeiladu hwb cymunedol newydd a manteisio ar gyfleoedd i'r gymuned ymgysylltu gyda'r prosiect Buddsoddi'n Lleol.

Yn ystod cyfnod Covid-19 bu'r swyddog yn ganolog i drefniadau cefnogi trigolion yr ardal. Mae'r swyddog yn cynorthwyo'r gwaith o ddarparu cefnogaeth fwyd, cefnogi materion iechyd meddwl, hyrwyddo a threfnu cyfleoedd i drigolion ddod at ei gilydd, mynediad at gefnogaeth ariannol ac yn rhan o gynllun peilot Cefnogaeth Covid-19 gyda'r Bwrdd Iechyd a'r Awdurdod Lleol.

Erbyn hyn mae'r Swyddog yn gweithio ar yr agenda ôl Covid ac yn greiddiol i hwyluso datblygiadau hir dymor ar gyfer Maesgeirchen.

Prosiect Compassionate Cymru Garedig

Dyma brosiect newydd sbon yn Mantell Gwynedd a phenodwyd Swyddog i'r gwaith ym mis Mai 2022.

Gweledigaeth Compassionate Cymru Garedig yw fod Cymru yn genedl ystyrlon a gofalgar a phwrpas y gwaith yw helpu pobl i gyrchu a chynnig gwybodaeth, gofal a chefnogaeth mewn modd tosturiol yn eu cymunedau.

Trwy bartneriaeth gyda Iechyd Cyhoeddus Cymru mae Mantell Gwynedd yn cyflogi swyddog sydd yn darparu map o wasanaethau sydd ar gael ar gyfer gofal diwedd bywyd i blant, pobl ifanc ac oedolion, yn ogystal â chefnogaeth i rai sydd yn galaru. Bydd y Swyddog, yn ogystal â mapio darpariaeth gyfredol, hefyd yn adnabod bylchau mewn gwasanaeth ac yn gweithio gyda chymunedau er mwyn cyfarch y bylchau a sicrhau gwasanaethau cynaliadwy a phwrpasol.

Mae'r swydd wedi ei lleoli yn Mantell Gwynedd ond yn gwasanaethu siroedd Môn a Chonwy.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd – parhad

Gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd

Er bod darparu gwasanaeth cyflogres yn rhan o wasanaeth craidd Mantell Gwynedd i'r sector ers nifer o flynyddoedd bellach, bu cyfnod 2020-21 a Covid-19 gyda rheolau a gweithdrefnau gwaith newydd e.e. ffyrlo, yn rhan mawr o waith y Tim Cyllid yn ystod cyfnod Covid. Mae'r gwaith hwnnw o gynghori a chyfeirio yn parhau

Fel y gwelir yn yr Adroddiad Blynyddol eto eleni rhoddir sylw arbennig i'r gwaith yma oherwydd ei fod yn faes cefnogi dyrys iawn ac mae'r gwasanaeth cyflogres bellach yn cael ei ddarparu i nifer dda o fudiadau trydydd sector.

Mae'r Rheolydd Cyllid sydd yn arwain ar y gwasanaeth a'r cynorthwyydd cyllid sydd yn cynorthwyo gyda'r gwaith yn eu swyddi ers dros ugain mlynedd.

Gweinyddu Grantiau ar gyfer y sector

Mae Mantell Gwynedd yn parhau i weinyddu nifer o gronfeydd grant ar gyfer y sector. Yn ystod cyfnod Covid gweinyddwyd nifer o gronfeydd ar ran Llywodraeth Cymru gan gynnwys grantiau argyfwng Covid-19 a hefyd Grant Iechyd Meddwl ar ran y Bwrdd Iechyd.

Erbyn hyn mae'r grantiau a weinyddir yn cynnwys Grant Unigrwydd Llywodraeth Cymru a Grant y Rheilffordd.

Mae'r gwaith yn cael ei gydnabod yn bwysig gan ei fod yn gyfle, nid yn unig i gynnig ffynhonell ariannol ar gyfer mudiadau, ond hefyd yn gyfle i fynd ati i roi cefnogaeth lywodraethol i fudiadau sydd yn dangos diddordeb neu yn ymgeisio.

Mae'r gwaith o ddyrannu grantiau yn gwneud defnydd o'r Panel Grantiau sydd yn cynnwys aelodaeth o Fwrdd Rheoli Mantell Gwynedd yn ogystal â chynrychiolaeth o'r Awdurdod Lleol.

Adolygiad Ariannol

Mae'r elusen wedi gwneud diffyg o £47,632 y flwyddyn hon (2021: gwarged £172,131) cyn addasu am y cynllun pensiwn budd. Manylir mwy am y cronfeydd a'r cynllun pensiwn budd yn y nodiadau i'r cyfrifon.

Polisi'r elusen ynglŷn â'r cronfeydd wrth gefn

Mae Mantell Gwynedd yn cydnabod ac yn derbyn ei gyfrifoldebau fel elusen a chyflogwr i ddiogelu eu dichonoldeb ariannol a pharhad y mudiad. Yn ôl canllawiau arfer dda'r Comisiwn Elusennau, cytunwn fod arian yn cael eu clustnodi i gronfa wrth gefn.

Pwrpas y gronfa fydd:-

- I sicrhau llif arian (gwarchod rhag oediad derbyn arian refeniw);
- I warchod rhag unrhyw ddigwyddiad annisgwyl;
- I roi cyfle i ddenu/adnabod ffynonellau ariannol newydd pe bai ffynonellau presennol yn cael eu cwtogi;
- I sicrhau pe bai ariannu yn dod i ben, bod y mudiad yn gallu cwblhau ei ymrwymiadau ariannol a chyfreithiol wrth ddirwyn i ben.

Bydd lefel y gronfa wrth gefn yn cael ei hadolygu yn flynyddol gan y Bwrdd. Oni bai cytunir yn wahanol bydd y cwmni yn cadw o leiaf dau fis o gostau rhedeg y mudiad, a cheisio i gynyddu'r gronfa i swm sydd yn gyfartal i 4 mis o gostau rhedeg. Mae dadansoddiad o'r cronfeydd a sefyllfa'r cynllun pensiwn budd yn nodyn 11 o'r cyfrifon.

Cynlluniau i'r dyfodol

- Byddwn yn parhau i weithredu yn unol â gofynion y Cytundeb Partneriaeth, sef ein cytundeb gyda Llywodraeth Cymru. Mae Mantell Gwynedd yn un o aelodau o'r Bartneriaeth Cefnogaeth Trydydd Sector Cymru, sef rhwydwaith o fudiadau cymorth i'r trydydd sector yng Nghymru sydd â'r nod o alluogi'r sector a gwirfoddolwyr i gyfrannu'n llawn at lesiant unigolion a chymunedau, yn awr ac yn y dyfodol. Bydd Mantell Gwynedd yn cyflawni'r Cytundeb trwy ddarparu cefnogaeth mewn pedwar maes, sef Llywodraethu Da, Gwirfoddoli, Cyllid Cynaliadwy ac Ymgysylltu a Dylanwadu.

- Rhoddodd COVID-19 ffocws newydd ar bwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth ac ar draws sectorau. Byddwn yn parhau i gyd weithio mewn partneriaeth er lles poblogaeth Gwynedd ac yn gobeithio bydd y partneriaethau rheiny yn parhau i ffynnu a thyfu.

- Trwy ein prosiect Social Value Cymru, byddwn yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol. Trwy'r gwaith hwn rydym yn gallu dangos sut yr ydym fel sector yn datgloi potensial Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Yn ogystal, mae'r Bil Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) yn rhoi cyfrifoldebau newydd ar gyrff cyhoeddus ac yn sefydlu'r Cyngor Partneriaeth Gymdeithasol. Bydd gofyniad ar i gyrff cyhoeddus penodol gyflawni dyletswyddau rheoli contractau er mwyn sicrhau y rhoddir sylw i ganlyniadau cymdeithasol gyfrifol trwy gadwyni cyflenwi. Mae hwn yn gam allweddol wrth i waith Social Value Cymru ddatblygu.

- Byddwn yn ceisio ymestyn ein gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol er mwyn sicrhau bod mudiadau'r trydydd sector yn cael y cyfle i chwarae rhan flaenllaw mewn darparu cefnogaeth i unigolion sydd heb anghenion clinigol. Gobeithiwn uchafu potensial mudiadau'r trydydd sector i gyfrannu i'r agenda llesiant wrth wneud hyn, a thrwy hynny, yn gwireddu potensial Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sydd yn rhoi'r trydydd sector wrth galon darparu a chynllunio gwasanaethau. Byddwn yn parhau i fesur gwerth cymdeithasol y prosiect er mwyn darparu tystiolaeth o'r angen am wasanaethau trydydd sector.

- Byddwn yn parhau i edrych ar ffyrdd ymarferol o gefnogi'r trydydd sector i gydymffurfio gyda safonau Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a byddwn yn manteisio ar bob cyfle posibl i gefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg yn y trydydd sector, yn enwedig yn y maes Gwirfoddoli gan adeiladu ar y gwaith da mae Mantell Gwynedd eisoes wedi arwain arno.

- Byddwn yn gweithio gydag phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â'r agenda newid hinsawdd a hyrwyddo ymarfer da o fewn y sector.

- Wrth i'r wlad wynebu heriau economaidd aruthrol byddwn yn cydweithio gyda phartneriaid er mwyn eu cynorthwyo i fynd i'r afael â'r creisis costau byw.

Datganiad Budd y Cyhoedd

Mae'r Pwyllgor Rheoli wedi ystyried adroddiad y Comisiwn Elusennau ynglŷn â Budd i'r Cyhoedd ac maent yn fodlon bod gweithgareddau'r elusen yn ystod y flwyddyn, fel y disgrifiwyd yn yr adroddiad hwn, yn unol â'r prawf hwnnw.

Polisi ac Amcanion Buddsoddiadau

Yn unol â'r Memorandwm ac Erthyglau y mae gan ymddiriedolwyr yr elusen y pwêr i fuddsoddi pan maent yn credu fod y buddsoddiad yn briodol. Mae asedau'r elusen ar gael ac yn ddigonol i gwrdd â'r gofynion yn y dyfodol gweladwy.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr o Mantell Gwynedd Cyf. at bwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r adroddiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102: Y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP).

Mae cyfraith cwmni yn ei wneud yn ofynnol i Ymddiriedolwyr baratoi Adroddiadau Ariannol am bob cyfnod ariannol sydd yn rhoi golwg cywir a theg o sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac o incwm a gwariant y cwmni elusennol am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r adroddiadau ariannol, mae yn rhaid i'r Ymddiriedolwyr:-

- ddewis polisïau cyfrifo addas ac yna eu gweithredu yn gyson;
- dilyn egwyddorion a gweithdrefnau sydd yn y SORP elusennau;
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon cyfrifo sydd yn rhesymol ac yn ddarbodus;
- datgan os yw Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig berthnasol wedi eu dilyn, yn amodol i unrhyw newid materol sydd wedi eu datguddio a'u hegluro yn yr Adroddiadau Ariannol, a
- paratoi adroddiadau ariannol ar sail bod y busnes yn parhau oni bai nad yw yn addas i gymeryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo digonol sydd yn datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol, ac i'w galluogi i sicrhau bod yr Adroddiadau Ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am sicrhau asedion y cwmni elusennol a thrwy hynny cymeryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Cyn belled a bod yr Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:-

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohono, ac
- y mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymeryd y camau sy'n ddyletswydd arnynt i sicrhau eu bod yn hysbys o unrhyw wybodaeth fyddai'n berthnasol i'r archwiliad, ac i sicrhau fod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth hynny.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gofal a chywirdeb yr wybodaeth corfforedig ac ariannol sydd wedi ei gynnwys ar safle wê y cwmni elusennol. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n rheoli, paratoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodau eraill.

Trwy orchymyn y bwrdd ar Hydref 21ain 2022

..... Bethan Russell Williams (Ysgrifennydd)

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU

MANTELL GWYNEDD CYF.

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

Barn

Archwiliwyd cyfrifon Mantell Gwynedd Cyf. am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth, 2022 sydd yn cynnwys y Datganiad o Symudiadau Ariannol, Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, Datganiad Llif Arian a'r nodiadau perthnasol yn cynnwys crynodeb o'r polisiau cyfrifo arwyddocaol. Y fframwaith ar gyfer Adroddiadau Ariannol sydd wedi ei ddefnyddio wrth baratoi'r cyfrifon yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig yn cynnwys Safon Adrodd Ariannol 102, y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP)

Yn ein barn ni mae'r cyfrifon:-

- yn rhoi adlewyrchiad cywir a theg, o gyflwr ariannol y cwmni elusennol ar 31 Mawrth, 2022 a'r adnoddau mewnol ac adnoddau a ddefnyddiwyd, yn cynnwys ei incwm a gwariant am y flwyddyn;

- wedi eu paratoi yn gywir yn unol ag Egwyddorion Cyfrifeg Gyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig; ac

- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail i'r farn roddwyd

Gwnaethpwyd yr archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) (ISAs (UK)) a'r gyfraith perthnasol. Mae ein cyfrifoldebau yn cael eu manylu'n bellach yn y datganiad am gyfrifoldebau'r archwilwyr yn ein hadroddiad. Yr ydym yn annibynnol yn unol â gofynion moesegol y Deyrnas Gyfunol sydd yn berthnasol i'n archwiliad o'r cyfrifon, yn cynnwys Safonau Moesegol y FRC, ac yr ydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hynny. Yr ydym o'r farn fod y dystiolaeth gasglwyd yn briodol ac yn ddigonol i'n gallugoi i ffurfio barn.

Casgliadau yn ymweud a sail busnes byw

Wedi archwilio'r cyfrifon yr ydym wedi dod i'r canlyniad ei bod yn briodol i'r ymddiriedolwyr baratoi'r cyfrifon ar sail busnes byw.

Yn seiliedig ar y gwaith wnaethpwyd, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd materol fyddai, yn unigol neu ar y cyd , yn creu amheuaeth sylweddol ar allu'r elusen i hawlio sail busnes byw am o leiaf deuddeg mis o'r dyddiad pryd mae'r cyfrifon yn cael eu awdurdodi.

Mae ein cyfrifoldebau fel archwilwyr a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr yn ymwneud â sail busnes byw wedi ei fanylu yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad.

Gwybodaeth Ychwanegol

Yr ymddiriedolwyr sydd yn gyfrifol am yr wybodaeth ychwanegol, sydd yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiadau ariannol, ac eithrio'r cyfrifon a'n adroddiad. Nid ydyw ein barn ar yr adroddiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth ychwanegol hwn, arwahan ein bod yn manylu hynny yn ein hadroddiad, ac felly nid ydym yn datgan unrhyw farn arno. Yng nghyswllt ein archwiliad o'r adroddiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ydyw i ddarllen yr wybodaeth ychwanegol ac ystyried os ydyw'n faterol wahanol i'r adroddiadau, neu'r wybodaeth yr ydym wedi ei gasglu yn ystod yr archwiliad, neu ei fod yn ymddangos wedi ei gam ddatgan. Os ydym yn darganfod unrhyw anghysondeb neu gamddatganiad materol, y mae'n gyfrifoldeb arnom i asesu os ydyw'n gamddatganiad yn yr adroddiadau ariannol neu'r wybodaeth ychwanegol. Os yr ydym yn casglu fod camddatganiad yn yr wybodaeth ychwanegol mae'n ofynnol arnom i ddatgan hynny. Nid oes gennym unrhyw wybodaeth i'w ddatgan yn y cyswllt hwn.

Barn ar fater arall a argymhellir gan Ddeddf Cwmnïau 2006

Yn ein barn ni mae'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn ariannol yn gyson gyda'r Adroddiadau Ariannol, ac wedi ei baratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol.

Materion y mae'n rhaid i ni adrodd arnynt trwy eithriad

Yng nghyswllt ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth o'r cwmni elusennol, nid ydym wedi darganfod unrhyw gam ddatgeliadau materol yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn ôl ynglŷn â'r materion canlynol, ble mae'n ofynnol i ni adrodd i chwi yn unol â Deddf Cwmnïau 2006, os yn ein barn ni:-

- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw na dogfennau digonol ar gyfer ein harchwiliad wedi eu derbyn gan y safleoedd nad ydym wedi ymweld â hwy;
- nid yw'r Datganiadau Ariannol yn cytuno gyda'r cofnodion cyfrifo na'r dogfennau;
- nid yw datgeliadau o daliadau i'r Ymddiriedolwyr sy'n ofynnol i'w ddatgelu yn ôl y gyfraith wedi eu gwneud;
- nid ydym wedi derbyn y cyfan o'r wybodaeth a'r esboniadau yr oedd eu hangen er mwyn gwneud yr archwiliad; neu
- nad oedd gan yr Ymddiriedolwyr yr hawl i baratoi'r cyfrifon yn unol â threfniadau cwmnïau bychain na chymeryd mantais o ryddhadau cwmni bychain wrth baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a pheidio paratoi adroddiad strategol.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Fel sydd wedi ei esbonio yn llawnach yn natganiad cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (ar dudalen 8), mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr y Cwmni Elusennol ar gyfer pwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiadau Ariannol ac am sicrhau eu bod yn rhoi golwg cywir a theg.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr - parhad

Maent hefyd yn gyfrifol am ffurfio rheoliadau mewnol er mwyn sicrhau fod yr Adroddiadau Ariannol yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny yn sgil camgymeriad neu dwyll.

Wrth baratoi'r adroddiadau mae'r ymddiriedolwyr hefyd yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau ar sail busnes hyfyw, neu ddatgelu gwybodaeth i'r gwrthwyneb os yn berthnasol.

Cyfrifoldebau'r Archwilwyr

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r cyfrifon a bodloni ein hunain eu bod yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny oherwydd twyll neu anghysonderau eraill, a chyhoeddi adroddiad sydd yn cynnwys ein barn. Ni allwn sicrhau y bydd archwiliad sydd wedi ei wneud yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) yn darganfod camddatganiad materiol ym mhob achos. Gall camddatganiad ddigwydd ohewydd twyll neu anghysondeb arall, a caiff ei ystyried yn faterol os, yn unigol, neu mewn cyfanswm, y byddai'n ddigonol i ddylanwadu penderfyniadau sydd wedi eu selio ar y cyfrifon hyn.

Yr ydym wedi cynllunio'r archwiliad i gyd fynd â'r cyfrifoldebau uchod er mwyn adnabod camddatganiadau materol o ganlyniad i anghysonderau neu dwyll.

Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod anghysonderau, yn cynnwys twyll:

Mae anghysonderau, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rydym yn dylunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag anghysonderau, gan gynnwys twyll:

- Sicrhaodd y partner ymgysylltu fod y cymhwysedd, y galluoedd a'r sgiliau priodol ar gael i nodi neu gydnabod diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau cymwys
- Gwnaethom nodi'r deddfau a'r rheoliadau sydd yn berthnasol trwy drafodaethau â'r ymddiriedolwyr a rheolwyr eraill, ac o'n gwybodaeth fasnachol a'n profiad o'r sector
- Gwnaethom ganolbwyntio ar gyfreithiau a rheoliadau penodol yr oeddem o'r farn allai gael effaith sylweddol uniongyrchol ar ddatganiadau ariannol neu weithgareddau'r Cwmni, gan gynnwys deddfwriaeth fel Deddf Cwmniau 2006, deddfwriaeth trethiant, diogelu data, gwrth-lwgrwobrwyo, cyflogaeth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch ac amgylcheddol.
- Gwnaethom asesu graddau'r cydymffurfiad â'r deddfau a'r rheoliadau a nodwyd uchod trwy wneud ymholiadau gyda'r rheolwyr ac archwilio gohebiaeth gyfreithiol,a
- Cyfleu y deddfau a rheoliadau a nodwyd o fewn y tim archwilio yn rheolaidd gan sicrhau ymwybyddiaeth gyson drwy'r archwiliad.

Gwnaethom asesu tueddiad datganiadau ariannol y Cwmni i gamddatganiad materol, gan gynnwys cael dealltwriaeth o sut y gallai twyll ddigwydd, trwy:

- Wneud ymholiadau ynglyn â'r tueddiad i dwyll, gwybodaeth am dwyll gwirioneddol, amheus a honedig;
- Ystyried y rheolaethau mewnol sydd ar waith i liniaru risgiau twyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.

Er mwyn mynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy ragfarn a diystyru rheolaethau, rydym yn:

- Perfformio gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw gysylltiadau anarferol neu annisgwyl;
- Profi cofnodion cyfrifo ar gyfer trafodion anarferol;

Gweithdrefnau – parhad

- Asesu a oedd dyfyrniadau a thybiaethau a wnaed wrth bennu'r amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl,
- Ymchwilio i'r rhesymeg tu ôl i drafodion sylweddol neu anghyffredin

Mewn ymateb i'r risg o anghysonderau a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gwnaethom ddylunio gweithdrefnau a oedd yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- Cytuno datgeliadau'r datganiadau ariannol i ddogfennau atebol sylfaenol;
- Darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sydd yn gyfrifol am lywodraethau;
- Ymholi'r rheolwyr ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- Adolygu'r gohebiaeth â Chyllid a Thollau EM, rheoleiddwyr perthnasol a chynghorwyr cyfreithiol y Cwmni.

Mae cyfyngiadau cynhenid yn y gweithdrefnau archwilio ddisgrifiwyd uchod. Po fwyaf y caiff deddfau a rheoliadau eu dileu o drafodion ariannol, y lleiaf tebygol ydyw y byddwn yn dod yn ymwybodol o ddiffyg cydymffurfio. Mae safonau archwilio hefyd yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio sydd yn ofynnol i nodi diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau i ymholi'r cyfarwyddwyr a rheolwyr eraill ac archwilio gohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol, os o gwbl. Gall fod yn anoddach canfod camddatganiadau materol sydd yn codi oherwydd twyll na'r rhai sydd yn codi o gamgymeriad gan fod bosib iddynt gynnwys elfen o guddiad neu gydgynllwynio yn fwriadol.

Mae mwy o wybodaeth am gyfrifoldebau archwilwyr ar gael ar safle wê y Financial Reporting Council (FRC) (www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities). Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'n adroddiad.

Defnydd o'r adroddiad

Paratowyd yr adroddiad hwn ar gyfer aelodau'r cwmni yn unig yn unol â Phennod 3 o Ran 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Gwnaethpwyd y gwaith archwilio er mwyn ein galluogi i adrodd yr hyn yr oedd cyfrifoldeb arnom i gynnwys yn Adroddiad yr Archwilydd yn unig, ac i ddim pwrpas ychwanegol. Hyd eithaf yr hyn ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn na chymeryd cyfrifoldeb i unrhyw gorff yn ychwanegol i'r cwmni a'r aelodau am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad a'r farn a ffurfiwyd gennym.

Iona Hughes

21.12.22

Iona Hughes
Prif Archwiliwr Statudol
Dros ac ar ran:
OWAIN BEBB A'I GWMNI
CYFRIFWYR SIARTREDIG
ARCHWILWR STATUDOL

32 Y MAES
CAERNARFON

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O SYMUDIADAU ARIANNOL

(DATGANIAD CYNHWYSFAWR O INCWM A GWARIANT)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Incwm a gwaddolion o:					
Rhoddion					
Incwm gwirfoddol	2	215025	-	215025	372303
Weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	121260	406542	527802	404068
Llôg banc		1348	-	1348	2381
Cyfanswm		337633	406542	744175	778752
Gwariant ar weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	383336	408471	791807	606621
Cyfanswm		383336	408471	791807	606621
Incwm Net cyn enillion a cholledion cydnabyddedig		(45703)	(1929)	(47632)	172131
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		-	-	-	-
		(45703)	(1929)	(47632)	172131
Enillion a cholledion cydnabyddedig eraill					
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar gynllun pensiwn budd	9	415000	-	415000	(122000)
Symudiadau yn y cronfeydd		369297	(1929)	367368	50131
Cyfanswm cronfeydd d/y		596574	46902	643476	593345
Cyfanswm cronfeydd c/y	11	965871	44973	1010844	643476

Ni pharatowyd datganiad ar wahân o incwm a gwariant.

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 27 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O'R SEFYLLFA ARIANNOL

AR 31 MAWRTH 2022

	Nodyn	2022 £	2021 £
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau Gweladwy a ddefnyddir gan yr Elusen	5	116000	117585
ASEDAU CYFREDOL			
Dyledwyr	6	87331	11788
Arian yn y banc ac mewn llaw		641926	733998
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL		729257	745786
CREDYDWYR: Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	7	(24413)	(22895)
ASEDAU CYFREDOL NET		704844	722891
Cyfanswm asedau llai credydwyr cyfredol		820844	840476
Ased/Rhwymedigaeth cynllun pensiwn budd	9	190000	(197000)
ASEDAU NET YN CYNNWYS CYNLLUN PENSIWN		1010844	643476
CRONFEYDD			
Cronfeydd Anghyfyngedig	11		
- Cronfa Gyffredinol		675287	706990
- Cronfa Benodol		100584	86584
- Cronfa Pensiwn		190000	(197000)
Cronfa Gyfyngedig	11	44973	46902
CYFANSWM CRONFEYDD		1010844	643476

Cymeradwywyd y cyfrifon gan y Bwrdd ac arwyddwyd ar eu rhan ar Hydref 21ain 2022 gan:-

..... G. Griffith ..... Gwen Griffith (Cyfarwyddwr)

Rhif Cofrestredig 3420271

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 27 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF

DATGANIAD LLIF ARIAN

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

	2022 £	2021 £
Llif arian o weithgareddau gweithredol (datganiad o symudiadau ariannol)	367368	50131
Addasu am		
Dibrisio	1585	1696
Llogau dderbyniwyd	(1348)	(2381)
	367605	49446
Newid yn y:		
Dyledwyr masnachol a dyledwyr eraill	(75543)	41838
Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill	1518	3531
Cynllun pensiwn budd	(387000)	135000
Llif arian net o weithgareddau gweithredol	(93420)	229815
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Llôg dderbyniwyd	1348	2381
Llif arian net o weithgareddau yn y cyfnod	(92072)	232196
Newid net mewn arian a'r hyn sydd yn cyfateb i arian	(92072)	232196
Ar gychwyn y flwyddyn	733998	501802
Ar ddiwedd y flwyddyn	641926	733998

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 27 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

1. **Polisïau Cyfrifo**
Gwybodaeth Gyffredinol

Mae'r elusen yn gwmni cyfyngedig preifat heb gyfranddaliadau wedi ei gofrestru yng Nghymru, ac yn elusen gofrestredig yng Nghymru. Cyfeiriad y swyddfa gofrestredig yw 25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd.

Y mae'r elusen yn cwrdd a diffiniad FRS 102 o endid sydd yn rhoi budd i'r cyhoedd.

Sail Cyfrifo/Datganiad Cydymffurfio

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi o dan y ddefod cost hanesyddol a'r Safon Adrodd Ariannol 102, sef y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a'r SORP FRS102 ar gyfer elusennau a'r Ddeddf Cwmnïau 2006.

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi mewn sterling, sef arian swyddogaethol y cwmni elusennol.

Busnes Hyfyw

Ym marn yr ymddiriedolwyr nid oes unrhyw ansicrwydd ynglyn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Dyfarniadau a phrif ansicrwydd parthed amcangyfrifon

Wrth baratoi'r Adroddiadau Ariannol mae'n ofynnol gwneud dyfarniadau, amcangyfrifon a phenderfyniadau sy'n effeithio ar y ffigyrau a roddwyd. Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau yma yn cael eu hadolygu'n gyson ac maent wedi eu selio ar brofiad o ffactorau eraill gan gynnwys disgwyliadau a digwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Dibrisio/Amhariad gwerth asedau sefydlog

Mae'r asedau sefydlog wedi eu dangos yn ôl eu cost (ble mae'r gost yn fwy na £1000) a'u dibrisio dros eu bywyd defnyddiol ar y graddfeydd canlynol:-

Tir ac Eiddo	- 1% pob blwyddyn
Offer Cyffredinol	- 25% pob blwyddyn
Offer Cyfrifiadurol	- 25% i 33% pob blwyddyn

Cynhelir adolygiad blynyddol ar gyfer adnabod unrhyw nam ar werth yr asedau sefydlog, a pan fo'r gwerth yn fwy na'r swm y gellir ei adennill gwneir cofnod cyfrifo o'r amhariad. Adolygir unrhyw amhariad blaenorol a'i wrthdroi os yn berthnasol.

Cyfrifo ar gyfer y cronfeydd

Mae'r cronfeydd anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio ar ddisgresiwn yr Ymddiriedolwyr er mwyn hybu nôd elusennol y cwmni.

Mae cronfeydd penodedig yn gronfeydd anghyfyngedig sydd wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr ar gyfer pwrpas penodol yn y dyfodol.

Mae cronfeydd cyfyngedig wedi eu cyfyngu yn ôl eu defnydd i gynlluniau priodol yn unol ac amodau'r arianwyr.

Incwm

Mae'r holl incwm yn cael ei gynnwys yn y datganiad o symudiadau ariannol pan mae'r hawl i'r incwm wedi trosglwyddo i'r elusen; y mae'n debygol y bydd y manteision economaidd sy'n gysylltiedig yn llifo i'r elusen, gall y swm gael ei fesur yn ddibynadwy a bod unrhyw amodau wedi eu cwrdd,neu o fewn gallu'r elusen i'w cwrdd.

Prif elfen incwm yw grantiau a chytundebau o wahanol ffynonellau.

1. **Polisïau Cyfrifo - parhad**

Incwm - parhad

Caiff incwm cyfyngedig ei gynnwys mewn cronfa gyfyngedig a'i gyfatebu â'r gwariant.

Mae'r incwm wedi ei rannu rhwng y gwahanol gronfeydd. Mae'r arian craidd yn cael ei ddangos fel incwm gwirfoddol. Mae incwm eraill yn cael ei ddangos fel incwm o weithgareddau'r elusen, sy'n cynnwys cytundebau gyda gwahanol arianwyr a gwasanaethau sydd yn ran o weithgareddau'r cwmni er mwyn hybu ei nôd elusennol yn unol â'r SORP, fel y nodir yn nodyn 2. Mae incwm yn cael ei ohirio ble mae wedi ei dderbyn ymlaen llaw.

Mae rhai cytundebau cyfyngedig yn gadael y cwmni ail ddosbarthu costau rhedeg fel costau'r cytundebau ac mae'r incwm yn cael ei ddangos fel incwm anghyfyngedig. Mae'r trafodion yma yn cael eu dangos ar wahân yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol. Cyfanswm 2022 oedd £48,939 (2021: £35,679).

Derbyniwyd grantiau gan Llywodraeth Cymru drwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (WCVA) fel y'i manylir yn nodyn 2.

Costau

Cynhwysir holl gostau'r elusen yn natganiad y symudiadau ariannol yn unol â'r drefn o gronni costau, ble mae dyletswydd gyfreithiol yn bodoli. Mae'r gwariant yn cynnwys unrhyw Treth ar Werth gan na ellir ei adennill.

Manylwyd y costau yn ôl canllawiau'r Datganiad o Arferion ac Argymhellion (SORP) ble mae nôd yr elusen yn cael ei ddangos fel costau gweithgareddau'r elusen, wrth ymgymryd â'r gweithgareddau hynny sydd yn hyrwyddo ei nodau elusennol er budd ei buddiolwyr. Mae costau llywodraethu yn cynnwys costau cefnogol llywodraethu'r elusen, ac yn ffurfio rhan o gostau'r gweithgareddau elusennol.

Mae'r holl gostau yn cael eu hadrodd wrth natur y gwariant. Mae gwariant cyfyngedig yn cael ei ddyrannu i gronfa gyfyngedig.

Costau cefnogol

Y mae'r costau wedi eu manylu yn y datganiad o symudiadau ariannol a'r nodiadau. Gan mai gweithgareddau elusennol yn unig sydd, a dim gweithgareddau codi arian, nid oes rhaniad pellach wedi ei wneud o'r costau cefnogol.

Cynllun Grantiau

Mae'r cwmni yn gweithredu cynlluniau grantiau a gweler yn nodyn 2.

Cynlluniau Pensiwn

Mae'r cwmni yn aelod o gynllun pensiwn Cyngor Gwynedd sydd yn gynllun budd wedi ei ddiffinio. Mae'r cynllun yn cael ei reoli gan y "Local Government Pension Scheme Regulations 1997".

Mae'r symiau sydd wedi eu codi yn erbyn yr elw gweithredol yn cynrychioli cost lefel bresennol o'r gwasanaeth ynghyd a'r elw neu'r colledion ar y setliadau a'r cwtogiadau lle yn berthnasol. Maent wedi eu cynnwys fel rhan o gostau staff. Mae costau gwasanaeth yn y gorffennol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol yn syth os yw'r buddiannau mewn meddiant.

Os nad yw'r buddiannau mewn meddiant yn syth, yna mae'r costau yn cael eu cydnabod dros gyfnod tan fod y buddiannau yn dod i feddiant. Mae'r llog ar adenillion ar yr asedau yn cael eu netio i ffwrdd o gostau cyllido a chredits tebyg o dan llog. Mae enillion a cholledion actiwaraidd yn cael eu cydnabod yn syth yn natganiad yr enillion a'r colledion cydnabyddiedig.

Mae'r cynllun wedi ei gyllido, gyda'r asedion o'r cynllun yn cael eu dal ar wahân i asedion y cwmni, mewn cronfeydd sydd wedi eu gweinyddu gan ymddiriedolwyr.

1. Polisïau Cyfrifo - parhad

Cynlluniau Pensiwn - parhad

Mae asedion y cynllun pensiwn wedi eu mesur yn ôl gwerth teg ac mae'r rhwymedigaethau yn cael eu mesur ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ac wedi eu disgowntio ar gyfradd sy'n cyfateb i hynny a geir ar fond corfforaethol o safon uchel, yn yr un cyfred ariannol a'r un cyfnod a dyledion y cynllun.

Mae'r prisiadau actiwaraidd yn cael eu paratoi o leiaf bob tair blynedd ac maent yn cael eu hadolygu ar bob pen blwyddyn. Mae'r gwarged neu ddyled budd diffiniedig a geir wedyn yn cael ei gyflwyno ar wahân i weddill yr asedion ar wyneb y Fantolen.

Mae'r cwmni wedi dechrau cynllun pensiwn arall gyda "The Pension Trust" i aelodau newydd, ble mae'r cyflogwr yn talu 10%. Cynllun pensiwn cyfraniad ydyw ble mae'r gôst yn cael ei rannu yn unol a swyddogaeth yr unigolion.

Les Gweithredol

Mae lesi gweithredol yn cael eu dangos yn y datganiad o symudiadau ariannol fel y maent yn codi.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr ar y swm cytundebol ar ôl unrhyw ddisgownt perthnasol

Arian yn y banc ac mewn llaw

Mae arian yn y banc ac mewn llaw yn cynnwys arian a symiau wedi eu buddsoddi tymor byr, ble mae'r gwerth yn wybyddus a'r risg o newid yn isel.

Credydwyr a darpariaethau

Cydnabyddir credydwyr a darpariaethau ar y swm setlo llai unrhyw ddisgownt

Asedau Ariannol

Mae ased neu rhwymedigaeth ariannol yn cael ei adnabod pan fydd yr elusen yn barti i ddarpariaeth cytundebol.

Mae asedau neu rhwymedigaethau sylfaenol yn cael eu cydnabod ar y swm derbyniadwy neu sy'n daladwy gan gynnwys unrhyw gostau trafodion cysylltiedig, oni bai bod y trefniant yn gyfystyr a chytundeb ariannu, lle caiff ei gydnabod ar werth presennol taliadau y dyfodol wedi'i addasu ar gyfradd llog y farchnad ar ddyled tebyg.

2. Datganiad o Symudiadau Ariannol

Mae'r gwarged am y flwyddyn ar ôl codi am y canlynol:-

	2022 £	2021 £
Dibrisio	1585	1696
Ffioedd yr Archwilwyr - Archwilio	4750	4750
Tâl a phensiwn Ymddiriedolwyr	-	-
	=====	=====

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	Anghyfyngedig £	Cyfyngedig £	Cyfanswm 2022 £	Cyfanswm 2021 £
Incwm - Rhoddion				
WCVA - arian craidd	215025	-	215025	196165
WCVA - arian craidd ychwanegol Covid-19	-	-	-	176138
	215025	-	215025	372303
Incwm - Gweithgareddau Elusennol				
Grant Cymorth Busnes Gwynedd	-	-	-	76000
Adeiladu Pontydd Cadarn	-	39662	39662	40269
WCVA - GwirVol	-	6650	6650	6650
Gwynedd - Cytundeb gwasanaeth	8880	-	8880	8880
Ffi Asiantaeth	7797	-	7797	14562
Ffi Gweinyddol	41142	-	41142	21117
Incwm arall - Gwasanaethau a chyrsiau	22369	-	22369	11737
Cyngor Gwynedd - Cronfa Iechyd Meddwl	-	10000	10000	-
Bwrdd Iechyd – Cronfa Iechyd Meddwl ac Anableddau	-	100000	100000	-
Incwm SROI	41072	-	41072	20500
Presgripsiwn Cymdeithasol/Hwylusydd Iechyd	-	58140	58140	57000
Cyngor Gwynedd/Adra - Datblygu Maesgeirchen	-	24486	24486	25511
Cyngor Môn - Trawsnewid Plant	-	34000	34000	34000
WCVA - Comic Relief	-	2826	2826	26591
WCVA - Cronfa Argyfwng y Trydydd Sector	-	-	-	51251
WCVA - Secondiad Gwirfoddoli	-	-	-	10000
Cyngor Gwynedd - Cronfa Unigrwydd ac Ynysigrwydd	-	22727	22727	-
WCVA – Pwysa'r Gaeaf	-	83051	83051	-
Swydd Gymru Garedig	-	25000	25000	-
	121260	406542	527802	404068
Gwariant - Gweithgareddau Elusennol				
Cyflogau a theithio	295047	98956	394003	367684
Costau ymgynghorwyr	-	-	-	5000
Hysbysebu a hyrwyddo	1930	-	1930	2732
Hyfforddiant a recriwtio staff	360	515	875	880
Costau rhedeg y swyddfa	19739	1063	20802	19756
Costau gweinyddol	-	41142	41142	21117
Gwasanaethau a chyrsiau	1429	-	1429	117
Costau safle	52522	722	53244	59223
Costau banc	100	-	100	93
Costau cyllid net	4911	-	4911	2002
Dibrisio	1585	-	1585	1696
Grantiau	-	236185	236185	87225
Costau Uned Symudol	-	91	91	289
Costau rhedeg prosiectau	-	7797	7797	16499
Costau gwerthuso	-	22000	22000	16000
Costau Llywodraethu:-				
Archwilio a chyfrifo	5700	-	5700	5895
Costau proffesiynol	13	-	13	413
	383336	408471	791807	606621

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	2022 £	2021 £
Grantiau - Mudiadau		
WCVA Grantiau dan arweiniad -4 (2021:6)	5000	5000
Trawsnewid gwasanaethau plant a phobl ifanc-8 (2021:8)	30000	30000
WCVA/Comic Relief Cronfa Argyfwng Covid 19 -13 (2021:57)	26251	51525
Grant anabledd dysgu (2021:1)	-	700
Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu -16 (2021:dim)	98889	-
Unigrwydd ac Ynysigrwydd Cymdeithasol – 10 (2021:dim)	20000	-
Pwysa'r Gaeaf – 15 (2021:dim)	56045	-
	236185	87225

Ceir mwy o fanylion am y mudiadau a'r grantiau yn yr Adroddiad Blynyddol sydd i'w gael ar www.mantellgwynedd.com. Yn unol â'r polisi cyfrifo mae elfen o'r costau cefnogol yn cael ei ail ddosbarthu a'i gynnwys fel incwm.

Y swm perthnasol eleni oedd £28,870 (2021: £5,000)

3. **Staff**

	2022	2021
Cyfartaledd nifer y staff yn ystod y flwyddyn:-		
Cefnogi'r Trydydd Sector	12	15

	2022 £	2021 £
Cyfanswm Cyflogau	296981	281991
Yswiriant Gwladol	22141	20363
Pensiwn Budd - 4 aelod o staff (2021: 4)	32840	33002
Pensiwn Cyfraniad - 7 aelod o staff (2021: 8)	15247	15359
	367209	350715

Ni enillodd yr un staff cyflog o £60,000 neu fwy'r flwyddyn (2021: dim). Nid oedd unrhyw daliadau diswyddo yn y flwyddyn (2021: £1,431)

Talwyd £80,530 (2021: £78,093) i'r tîm rheoli yn unol â'r drefn pwyntiau sydd yn berthnasol i wasanaethau'r llywodraeth leol. Mae'r cyflogau wedi eu rhannu yn y datganiad o symudiadau ariannol yn ôl swyddogaeth yr unigolyn. Noder fod y cyfraniad pensiwn budd uchod yn cynnwys tâl polisi salwch, fydd yn cael ei dalu'n flynyddol o hyn allan.

4. **Treth Corfforaeth**

Y mae'r elusen yn cael ei eithrio rhag talu treth gan fod yr incwm yn gysylltiedig a'i amcanion elusennol.

5. **Asedau Sefydlog Gweladwy**

	Eiddo Rhydd-ddaliad (Dolgellau)	Uned Symudol	MESMAC	Offer Cyffredinol a Biwro Gwirfoddolwyr	Offer Cyfrifiadurol	Cyfanswm
Cost	£	£	£	£	£	£
Ar 1.4.21 ac ar 31.3.22	125000	23691	408	36297	31177	216573
Dibrisio						
Ar 1.4.21	8750	22440	408	36226	31164	98988
Am y flwyddyn	1250	313	-	18	4	1585
Ar 31.3.22	10000	22753	408	36244	31168	100573
Gwerth yn y Llyfrau						
Ar 31.3.22	115000	938	-	53	9	116000
Ar 31.3.21	116250	1251	-	71	13	117585

Defnyddir yr holl asedau i bwrpas elusennol.

6. **Dyledwyr** - Symiau'n ddyledus ymhen blwyddyn

	2022 £	2021 £
Dyledwyr masnachol	87331	11788

7. **Credydwyr** - Symiau'n daladwy ymhen blwyddyn

	2022 £	2021 £
Credydwyr Masnachol	5724	8425
Trethiant a nawdd chymdeithasol	8331	5143
Costau wedi cronni ac incwm gohiriedig	4000	4000
Credydwr Pensiwn	6358	5327
	24413	22895

8. **Trafodion gyda Phartïon Perthynol**

Mae'r cwmni yn cael ei reoli gan y Bwrdd a enwir ar dudalen 2. Ni dalwyd unrhyw gostau teithio i aelodau'r Bwrdd eleni (2021: £dim). Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr ffioedd am eu gwaith fel Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn (2021: £dim).

8. Trafodion gyda Phartïon Perthynol - parhad

Bu'r prif swyddog yn aelod annibynnol o Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr fel cynrychiolydd o'r trydydd sector am gyfnod o dair mlynedd. Ymddiswyddodd ar ddiwedd Chwefror 2019. Mae'r cwmni wedi derbyn cyllid ar gyfer dau gynllun gan y Bwrdd Iechyd eleni, sef Adeiladu Pontydd Cadarn/Hwylusydd Iechyd a Cyswllt Cymunedol (2021: 2). Yn ogystal bu cytundeb dosbarthu grantiau Iechyd Meddwl ac Anableddau yn ystod y flwyddyn (2021:dim).

9. Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd

Mae'r cwmni yn rhan o gynllun Cyngor Gwynedd, sydd yn gynllun budd. Mae'r prisiad ystadegol yn cael ei wneud gan gyfrifydd proffesiynol. Cafodd y cynllun ei brisio diwethaf ar 31 Mawrth 2019 ond mae diweddariad yn cael ei wneud ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Mae costau'r pensiwn am y cyfnod wedi ei ddangos isod.

Paratowyd adroddiad at bwrpas y cyfrifon yma gan Hymans Robertson:-

Symudiad yn Asedau, Rhwymedigaethau a Diffyg y Cynllun Pensiwn Budd

	Asesau	**Rhwymedigaethau**	**(Diffyg)Gwarged**
	£000	**£000**	**£000**
d/y ar 1.4.21	2503	(2700)	(197)
	====	====	====
Cost yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol			
Cost gwasanaeth cyfredol	-	(49)	
Llôg ar asedau'r cynllun	51	-	
Llôg ar rwymedigaethau'r cynllun	-	(56)	
	51	(105)	(54)
Llif Arian			
Cyfraniadau'r aelodau	8	(8)	
Cyfraniadau'r cyflogwr	26	-	
Amcangyfrif o'r buddion dalwyd	(15)	15	
	19	7	26
Colledion/Enillion Cydnabyddedig			
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	-	206	
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	-	11	
Profiadau eraill		(6)	
Ad-ennill ar asedau ac eithrio'r swm wedi ei gynnwys fel llôg	204		
	204	211	415
c/y ar 31.3.22	2777	(2587)	190
	====	====	====

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd - parhad**

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000
Ecwiti	1972	1827
Eiddo	250	200
Arian	555	476
	2777	2503

Asedau Pensiwn Net

	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000
Asedau'r Cynllun	2777	2503
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(2587)	(2700)
Gwarged/(Diffyg) Pensiwn Net	190	(197)

Symudiad yn y Diffyg am y flwyddyn:-	31 Mawrth 2022 £	31 Mawrth 2021 £
(Diffyg) d/y	(197000)	(62000)
Cost gwasanaeth cyfredol	(49000)	(44000)
Cyfraniad y cyflogwr	25911	33002
Enillion net ar asedau	(4911)	(2002)
Enillion/(Colledion) actiwaraidd	415000	(122000)
Gwarged/(Diffyg) c/y	190000	(197000)

Mae cyfraniadau'r cyflogwr yn y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2023 wedi'u hamcangyfrif i fod yn £26,000 (2021: £33,000). Amcangyfrifir y gôst am y flwyddyn yn £40,000. Roedd y raddfa adennill ar y gronfa yn 10.2% yn y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 (2021: 29.2%). Mae gwerth teg asedau'r cyflogwr yn llai na 1% o'r gronfa.

Rhagdybiaethau ariannol	31 Mawrth 2022 (% y flwyddyn)	31 Mawrth 2021 (% y flwyddyn)
Codiad Pensiwn	3.15	2.8
Codiad Cyflog	3.45	3.1
Cyfran Disgownt	2.75	2.05

Dadansoddiad sensitifrwydd

Newid yn y rhagdybiaethau ar 31 Mawrth 2022	Amcan o'r newid yn y rhwymedigaeth	Amcan £000
Lleihad o 0.1% yn y gyfran disgownt	2%	56
Blwyddyn o gynnydd yn amcangyfrif oes	4%	103
Cynnydd o 0.1% yn y codiad cyflog	0%	6
Cynnydd o 0.1% yn y codiad pensiwn	2%	49

10. **Datganiad o Asedau Net Rhwng Cronfeydd**

Ar 31.3.22	**Cronfa Anghyfyngedig**	**Cronfa Gyfyngedig**	**Cyfanswm**
	£	**£**	**£**
Asedau Sefydlog	116000	-	116000
Asedau Cyfredol	874284	44973	919257
Credydwyr	(24413)	-	(24413)
	965871	44973	1010844

Ar 31.3.21	**Cronfa Anghyfyngedig**	**Cronfa Gyfyngedig**	**Cyfanswm**
	£	**£**	**£**
Asedau Sefydlog	117585	-	117585
Asedau Cyfredol	698884	46902	745786
Credydwyr	(219895)	-	(219895)
	596574	46902	643476

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

11. **Datganiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2022**

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.21 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Balans ar 31.3.22 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	28859	259254	(285055)	-	3058
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	5481	39662	(39662)	-	5481
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	4869	-	(91)	-	4778
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	4214	58140	(58862)	-	3492
6. Datblygu Maesgeirchen	1477	24486	(24486)	-	1477
7. Cydlynydd Cymunedol	-	25000	(315)	-	24685
	46902	406542	(408471)	-	44973

Cronfeydd Anghyfyngedig	Balans ar 1.4.21 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Enillion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.22 £
1. Cronfeydd Cyffredinol	706990	337633	(355336)	(14000)	-	675287
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	10000	-	-	-	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	32000	-	-	-	-	32000
-Gwaith adeilad Dolgellau	-	-	-	14000	-	14000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(197000)	-	(28000)	-	415000	190000
	596574	337633	(383336)	-	415000	965871

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn yn dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Fel sydd wedi ei fanylu yn nodyn 9) Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd, mae'r cynllun yn gynllun pensiwn budd, ble mae'r prisiad yn cael ei ddiweddaru ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Roedd prisiad 31.3.21 yn dangos fod rhwymedigaethau'r cynllun yn fwy na gwerth yr asedau perthnasol, ac o ganlyniad roedd y diffyg yn creu rhwymedigaeth o £197,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar ddiwedd y flwyddyn.

Ar 31.3.22 mae'r prisiad yn dangos fod gwerth yr asedau yn fwy na'r rhwymedigaethau, ac o ganlyniad mae'r gwarged yn creu ased o £190,000 yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Yn unol â'r canllawiau yn FRS 102 mae'r ased wedi ei ddatgan gan fod modd adennill y swm drwy dalu cyfraniadau gostyngiedig yn y dyfodol a/neu cael ad-daliadau o'r cynllun. Cafwyd cadarnad gan Gyngor Gwynedd a Hymans Robertson fod termau ac amodau'r cynllun yn caniatau hyn.

Mae sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni a gall y canlyniadau newid yn sylweddol. Bydd prisiad llawn yn cael ei wneud yn ystod 2022.

11. Dadansoddiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2021

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.20 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwyddiadau £	Balans ar 31.3.21 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	2592	84492	(58225)	-	28859
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	-	40269	(34788)	-	5481
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	5158	-	(289)	-	4869
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	2832	57000	(55618)	-	4214
6. Loteri Social Value Cymru	62458	-	(62745)	287	-
7. Gallaf I (I Can)	1267	-	(1267)	-	-
8. Datblygu Maesgeirchen	1477	25511	(25511)	-	1477
9. Cyngor Môn – Trawsnewid Plant	-	34000	(34000)	-	-
	77786	241272	(272443)	287	46902

Cronfeydd Anghyfyngedig	Balans ar 1.4.20 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwyddiadau £	Colledion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.21 £
1. Cronfeydd Cyffredinol	490975	537480	(321178)	(287)	-	706990
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	10000	-	-	-	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	32000	-	-	-	-	32000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(62000)	-	(13000)	-	(122000)	(197000)
	515559	537480	(334178)	(287)	(122000)	596574

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

11. **Datganiad o'r Cronfeydd - parhad**

Mae'r gronfa gyfyngedig yn cynnwys incwm wedi ei dderbyn tuag at gynllun priodol lle mae'r arianwyr wedi rhoi amodau sut mae'r incwm i'w wario:-

1. Gwahanol gynlluniau grantiau i'r gymuned, yn cynnwys cymorth yn sgil Covid-19
2. Adeiladu Pontydd Cadarn - Hwylusydd lechyd.
3. Cyllid craidd y Ganolfan Gwirfoddoli Gwynedd ynghyd a chynllun gwirfoddoli ymysg ieuenctid yng Nghwynedd.
4. Uned Symudol, ar gyfer mynd a gwybodaeth i gymunedau yng Ngwynedd a thu hwnt.
5. Cynllun peilot Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon
6. Cynllun i ddatblygu'r gymdeithas yn ardal Maesgeirchen.
7. Cynllun Cydlynydd Cymunedol Cymru Garedig

Mae'r gronfa gyffredin yn cynnwys incwm gan arianwyr allanol tuag at brif weithgaredd y cwmni.

Mae'r cronfeydd penodol wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr tuag at y costau dyfodol canlynol:-

- costau diswyddo a salwch staff;
- costau proffesiynol.
- cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol.
- cyfrannu at gyflogi swyddog am 6 mis yn ystod 2015/16 gyda'r gweddill ar gael i'r dyfodol.
- cyfrannu tuag at y gost o adnewyddu offer technoleg gwybodaeth
- cyfrannu at y gost o gyflogi staff SROI am flwyddyn
- gwaith cynnal a chadw swyddfa Dolgellau

12. **Ymrwymiadau**

Ar 31 Mawrth, 2022 roedd gan y cwmni ymrwymiadau yn ymwneud a thir ac adeiladau ac offer cyffredinol yn darfod :-

	Tir ac Adeiladau 2022 £	Offer Cyffredinol 2022 £	Tir ac Adeiladau 2021 £	Offer Cyffredinol 2021 £
Ymhen blwyddyn	24000	5272	31200	5866
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	96000	9134	124800	14501
Ar ôl pum mlynedd	6000	-	39000	-
	126000	14406	195000	20367

Yn ystod y flwyddyn penderfynwyd terfynu prydles 23 Y Bont Bridd, Caernarfon.

Ar 31 Mawrth 2022 roedd ymrwymiad o £13,260 am waith ar swyddfa Dolgellau.

MANTELL GWYNEDD CYF

England & Wales - Charity number 1068851

Accounts

Annual Report

MANTELL GWYNEDD

2020 - 2021

MANTELL GWYNEDD

www.mantellgwynedd.com

Twitter: @MantellGwynedd

MANTELL
GWYNEDD
Yn cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol
Supporting voluntary and community groups

REGISTERED OFFICE
23 - 25 Y Bont Bridd
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1AB
Tel: 01286 672 626
enquiries@mantellgwynedd.com

AREA OFFICE
Yr Hen Orsaf Heddlu
Y Lawnt
Dolgellau
Gwynedd
LL40 1SB
Tel: 01341 422575
dolgellau@mantellgwynedd.com

Registered Charity: 1068851 | Company Limited by Guarantee: 3420271 | Registered in Wales

COVER PHOTO:
© Thomasine Tomkins, Circo Arts, Llanberis
Toby & Rowan Sutcliffe taking part in activities organised by Circo Arts, Llanberis.
The activities were sponsored by Mantell Gwynedd Covid-19 funding.

Contents...

Message from the Chair	4
Activities	5
Gwynedd Volunteer Centre	6 - 7
Volunteering during Covid-19	8 - 9
Health and Well-being	10
Mantell Gwynedd Payroll Service	11
Social Prescription	12 - 13
Social Value Cymru	14 - 15
Maes Ni	16 - 17
Children and Young People Transformation Grant	18
COVID 19 Grants	19
Future Plans	20
Financial Summary 2020 – 2021	21
Structure, Governance and Management	22

www.mantellgwynedd.com

A message from the Chair...

This Annual Report covers an extraordinary year in history. On the 28th of February 2020 the first case of coronavirus was declared in Wales and by the 12th of March the first case had reached North Wales. The first death from coronavirus was declared on the 16th of March which resulted in Welsh Government declaring on the 23rd of March that there would be a national lockdown. This lockdown remained in place from the end of March with easing of restrictions coming into place at the end of July. However, by September there were further lockdowns.

The result of the virus and the restrictions was that there was a huge call on the third sector to respond to unprecedented need. Volunteers and third sector organisations responded swiftly. New work systems were adopted overnight and we saw an enormous cross sector effort to respond to the crisis.

During this most challenging year Mantell Gwynedd delivered what can only be described as above and beyond. I cannot begin to convey how proud I feel about how the organisation adapted and responded and took a central role to support communities at this unique time in history.

A Volunteer Bank was established and within a fortnight over 600 individuals had registered to offer their time. By working across sectors to identify pockets of need volunteers were quickly placed to support vulnerable individuals across the county. Substantial sums of Covid-19 grant funding was received from Welsh Government and a grants panel was established quickly so that funding could be targeted to the most needy areas. Emergency response systems were established so that Mantell was able to respond efficiently as a signposting centre.

Close working relationships were formed with Welsh Government, the WCVA, the Health Board and Cyngor Gwynedd. We saw partnership working at its best and if this past year demonstrates anything then it demonstrates what we can achieve by working collectively across sectors.

Some of the stories you will read in this Annual Report will raise your spirits and at the same time bring a tear to your eye. It shows what is possible by working together. The developments in Maesgeirchen deserve a special mention. Here we saw the whole community pulling together to support the most vulnerable. Lifetime friendships were formed and projects were launched which remain in place for the benefit of the community. Likewise in Caernarfon new groups such as Porthi Pawb were formed with Covid-19 grant funding from Mantell Gwynedd and the group has continued and now delivers a huge range of community support services. Ironically, the pandemic put a number of acorns in place which are growing into the oaks of the future. The way communities responded was phenomenal and many of the projects which formed as a response to Covid-19 have remained in place. I am filled with proudness knowing that Mantell Gwynedd played a key role in all of this.

I extend my great thanks to my co Board members for their support to Mantell Gwynedd. However, my greatest thanks is to the staff who have responded with grace, flexibility and energy. Every single one of them has shown dedication to their work, to their colleagues and to the sector. My thanks also to the wonderful volunteers and many organisations who work to better our communities.

Finally my thanks to Welsh Government and the supporters and funders of our organisation. None of this would be possible without them.

Sincerely,
Gwen Griffith
(Chair of the Management Board)

Activities

WHAT DOES MANTELL GWYNEDD DO?

The aim of Mantell Gwynedd is to support voluntary and community groups, to encourage individuals to volunteer and to be a strong voice for the third sector in Gwynedd.

During the Covid-19 pandemic Mantell Gwynedd demonstrated its ability to respond quickly to an urgent situation, create new working structures and work closely with partner agencies to deliver new emergency provision.

Mantell Gwynedd is a registered charitable company with local membership, and it is also part of Third Sector Support Wales (TSSW), a Wales-wide network of County Voluntary Councils together with the Wales Council for Voluntary Action (WCVA). Its core funding comes from the Welsh Government, via the WCVA. The organisation also takes on numerous other projects all with the same objective – to support and promote volunteering and the third sector in Gwynedd.

We received over **5,000** enquiries during the year

ACTIVITIES:

- Promote, develop and support volunteering opportunities
- Represent the third sector on, and work collaboratively with, strategic partnerships
- Support individuals and organisations to engage more effectively with public bodies
- Provide governance support to organisations e.g. constitutional and financial matters
- Support organisations to better measure their value, particularly social value
- Operate as a link between individuals and third sector organisations e.g. Social Prescription
- Provide support to run projects, and to pilot projects on behalf of the third sector as and when needed
- Support partners by employing staff
- Administer grant funding and provide advice on sources of funding
- Promote the development of social enterprises and the sustainability of organisations
- Promote and co-ordinate third sector consortia arrangements
- Share information with the third sector via the monthly bulletin, Information sheets, other bulletins, website, social media and any other relevant sources
- Offer a programme of training to support organisations and volunteers in their work
- Offer practical services such as the loan of equipment including the Mobile Unit, photocopying service, meeting rooms and office space
- Offer payroll services
- Promote collaboration across sectors

Membership

Membership is open to all voluntary groups working in Gwynedd and the membership fee is **£10 per year**.

Gwynedd Volunteer Centre

Volunteering

The main function of the Gwynedd Volunteer Centre is to promote and celebrate volunteering, recruit and support volunteers, and advise and develop good practice in volunteering.

Volunteers Week 20020

Every year, the Gwynedd Volunteer Centre arranges a series of activities during Volunteers Week which is the national week of volunteer celebration.

As a result of the pandemic, activities were held online and virtually under the banner "Time to Thank Volunteers".

A specific theme was celebrated every day throughout the week e.g young volunteers, environmental volunteers, clapping for volunteers etc. and the opportunity was taken to thank those who stepped forward to help others during the pandemic .

A number of online "thank you" broadcasts went out from Members of Parliament, Welsh Senedd Member, Local councillors, Cyngor Gwynedd and Mantell Gwynedd Chief Executives. In addition local broadcaster, Aled Hughes from the BBC thanked all the volunteers from Gwynedd and beyond.

A video message from Sian Gwenllian Member of Senedd Cymru thanking everyone who volunteered during the emergency period and beyond.

Aled Hughes from Radio Cymru giving thanks to all the volunteers in Gwynedd

Over **1,100** enquiries regarding supporting volunteers were received

614 registrations on the Gwynedd Volunteer Bank

Gwirfoddoli Cymru Volunteering Wales

GWYNEDD YOUTH GRANT

Mantell Gwynedd continues to administer the Gwynedd Youth Grant which is facilitated by a panel of young people.

This year a meeting was held with new members over zoom. £5,000 was distributed to six third sector organisations to develop volunteering opportunities for young people in Gwynedd.

The successful applicants during 2020-21 were :

Clwb Criced a Bowlio Bethesda	£1,125
Cwmni'r Fran Wen	£1,125
Menter y Plu	£1,125
Maes G Showzone	£500
Llysgenhadon Ifanc- Grwp Llandrillo Menai	£625
Hamdden Harlech ac Ardudwy	£500

Young people from the Llwybrau Llachar project meeting over Zoom

This is the story of one of the successful applicants:
Tesni's story – Llwybrau Llachar Project , Cwmni'r Fran Wen

"I volunteered with Cwmni'r Fran Wen on the Llwybrau Llachar project. I was working on a music creation and composing project with a girl who had additional needs.

I took part through zoom because of the Covid-19 situation and the reason I participated was because I had never done anything like this before. I felt I was making a difference through volunteering. I also enjoy meeting and collaborating with new people.

On a personal level, volunteering has made me feel that I am making a difference and it has also given me a lot of new skills, like communication sills for example, and just taking part in something I would never have dreamt about before volunteering with Y Frân Wen.

Volunteering has boosted my confidence as well as given me a lo of n=other new skills. I think the fact I volunteered through the Covid-19 emergency and through lockdown has helped me more generally. It has led to me making a lifetime friend and has given me ideas about what I would like to do in the future as I grow up.

Through the volunteering sessions I have learnt that I am a fairly easy to work with person, and this has been good for me because previously I had little confidence in myself when it comes to things like this. Certainly, volunteering with Y Fran Wen has had a real long term impact on me.

This has been an unforgettable experience – volunteering opens many doors."

Volunteering & COVID 19

The Gwynedd Volunteering Bank

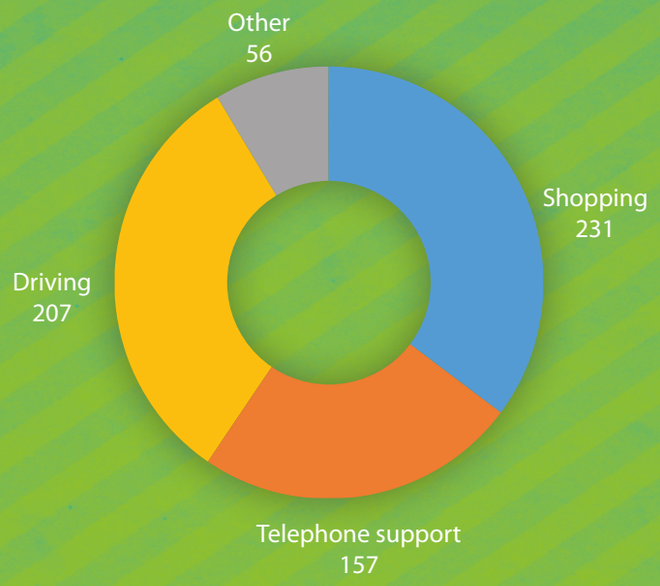
The Gwynedd Volunteering Bank was established by Gwynedd Volunteer Centre at the beginning of the pandemic in March 2020. The main function of the Bank was to bring together volunteers with individuals needing assistance with shopping, collecting prescriptions, telephone befriending, dog walking etc. Within two weeks over 600 individuals registered on the Bank indicating where they lived and how they could offer help.

The aim of establishing the Bank was to ensure a central resource during the pandemic and this resource led to a partnership between Mantell Gwynedd and Adra housing association. A befriending scheme was established to ensure vulnerable tenants were supported by volunteers.

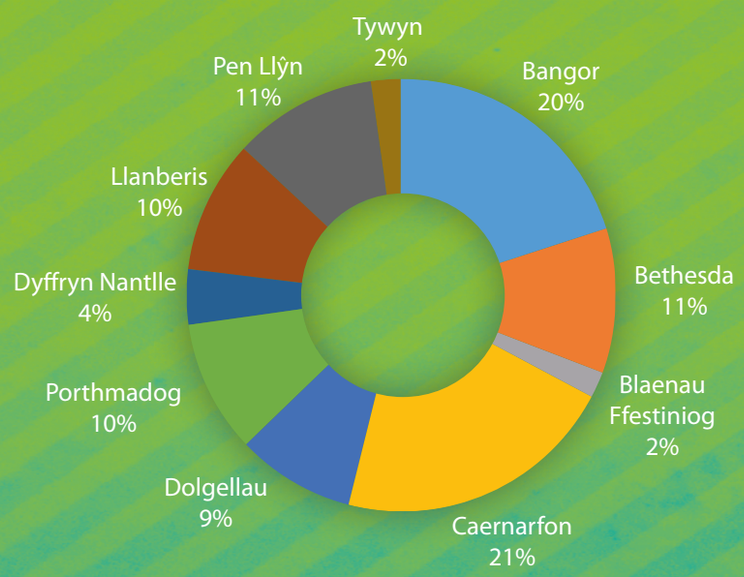
The Bank continued to be used throughout the year to support individuals needing assistance and we are extremely grateful to those who gave their time at short notice. The Track, Test & Trace also benefitted from the Bank resource as it provided volunteer support for those having to isolate.

Volunteers were critical to ensuring our communities were resilient during the pandemic.

How volunteers offered to help

A breakdown by area of the Covid-19 Volunteering Bank

CASE STUDIES OF EMERGENCY VOLUNTEERS

Richard Williams

"Lockdown was a very worrying time and soon people realised the importance of their community. I'm now retired and at the time with all the travel restrictions in place and not being able to meet friends and family, I had time on my hands like many others. The news, websites and social media were full of information and calling for volunteers to support the NHS and food banks etc. In early April I came across Mantell Gwynedd and the Gwynedd Volunteer Bank so I registered to help in which ever way I could.

Within a couple of days, I received a phone call from the Volunteer Centre asking if I was available to support someone who also lives in Bangor. We had a discussion about the role and I was paired with Stan who lives just a stone's throw away from me. Stan was in the shielding category and needed practical support. At the time, volunteers were allowed to leave their homes to support others.

I went to meet Stan for the first time outside his house to put arrangements in place and see how I could help. Every Monday morning I phoned him to get the weekly shopping list, then on Tuesdays I would go to the supermarket as well as collecting his prescription once a month. Without doubt, it would have been very difficult for Stan and others like him without the support of volunteers like me. It was important for Stan to return to some 'normality' in mid-August when the shielding scheme ended. Fortunately, we both live close to each other and we are still in touch to this day. Stan knows he can pick up the phone if he ever needs me again.

Volunteering gave me a huge sense of pride and purpose during those difficult times. I'm glad we are still in touch to this very day."

Eva Boglova

"I started my volunteering journey after seeing an advert calling for volunteers by the Gwynedd Volunteer Centre and I immediately registered on their Volunteer Bank. I was made to work from home but found myself with some time on my hands and I wanted to do something in my local community. I felt incredibly isolated and somewhat 'useless' and wanted to connect with the community and support others who truly needed support.

Soon after registering on the Bank, I was contacted by a member of staff from the Volunteer Centre asking if was available to help a nearby elderly woman. I jumped at the opportunity! My main tasks were to provide practical support by picking up medication for Brenda, doing her weekly shopping, even going out to pay her water and electricity bills. Many people of that generation are digitally excluded who do not use online banking or any online services. Every Tuesday I would pop over to visit Brenda to pick up her shopping list, prescription needs and check if any bills were due. We would have lengthy chats in the garden and she would tell me stories when she was younger.

I felt a great sense of purpose supporting Brenda during the lockdown and I volunteered every week between April and mid-August until the shielding regulation ended. Now, I want to get involved in more volunteering and I have been supported by the Volunteer Centre to find me another suitable opportunity. I'm so glad I signed up to volunteer. I got to know more people and connected with the community. I'm still in contact with Brenda and will be ready to help again should there be a return to stricter restrictions.

Volunteering gives a different perspective on ourselves and others around us".

Health & Well-being

This project is funded by Betsi Cadwaldr University Health Board and the project is partnership working with the Health Board.

ENGAGING WITH THIRD SECTOR ORGANISATIONS
The third sector Volunteering and Well-being network was held virtually throughout 2020-21. Continuing to support the sector was vital at this time to provide a space for organisations to discuss challenges they faced during this time.

Some of the subjects and events were:

- 11th June 2020 – sharing and discussing matters affecting the sector since the onset of covid
- 23rd July 2020 – Virtual Speed -dating session
- 26th November 2020 – Sharing good practice and identifying gaps in services

Comments made by attendees:

"Volunteers have been critical in supporting individuals during Covid-19"

"Some organisations have faced a slump in income, in some cases up to 50% reduction which has left many facing uncertainty"

"Virtual meeting have enabled more people to come together – this has been valuable for individuals and families"

"Digital inclusion has been key and we need to ensure inclusion is maintained

1,560 enquiries were received

Organisations were supported with funding applications

A central point to disseminate information and updates

Communication point for third sector organisations

Pressure was taken off public services

Promoting third sector services

Providing a voice for the third sector and promoting their contribution to the health and well-being agenda

- Facilitating meetings / workshops and supporting virtual forums and networks
- Ensuring a third sector perspective in partnership meetings and other events
- Raising awareness of influencing opportunities
- Jointly holding a virtual Volunteering and Well-being network

Mantell Gwynedd Payroll Service

Mantell Gwynedd provides payroll services for third sector organisations in Gwynedd.

Financial matters can often be a minefield for small organisations who are sometimes wholly reliant on volunteers for the day to day running of their organisations.

During the year, with new work arrangements in place due to Covid-19, and requirements such as furlough being completely new to many, we saw an increased demand in requests for support with these matters as we moved into new territory.

This is what some organisations had to say about the support they received from Mantell Gwynedd during this time:

"A superb service for small organisations. Totally practical."

AMGUEDDFA FORWROL LLŶN

"The officers are always ready to help us. They respond quickly to any enquiries. Very valuable."

CANOLFAN FELIN FACH, PWLLHELI

"This service has been a huge help to us during a very uncertain time."

CYLCH MEITHRIN MAESINCLA

"Always at the end of the telephone line if we need any help or information."

CYLCH MEITHRIN Y GARNEDD

"I don't know how our organisation could have managed furlough requirements if it weren't for Mantell Gwynedd. We really cannot thank Mantell Gwynedd salary service enough. They have gone the extra mile to help us this year."

CYLCH MEITHRIN SEIONT A PHEBLIG

Social Prescription

Social Prescription enables GPs, nurses and other primary care professionals to refer individuals to a range of local non-clinical services. Also, playing a key role in preventative work e.g. promoting awareness to screening, falls prevention and referring and promoting health courses.

Social Prescription seeks to address people's needs in a more holistic way. It supports individuals to take greater control of their own health and well-being. Social prescribing schemes can involve a variety of activities which are typically provided by voluntary and community sector organisations.

There are many different models of social prescribing, but most involve a Link Worker or navigator who works with people to access local sources of support. Mantell Gwynedd is well placed as the third sector umbrella body to undertake this work, particularly given its vast database of opportunities and it's connections with and knowledge of existing third sector providers.

The project is funded by The Betsi Cadwaladr Health Board.

The role of the Community Link officer is to:

- Empower individuals to re-connect with their local communities
- Build confidence and resilience.
- Improve health and wellbeing
- Improve the individual's quality of life.
- Reduce medical appointments and the prescribing of medication.
- Reduce isolation
- Increase awareness of what is available to help and support individuals
- Engaging individuals to take control of their own lives.

Since the project commenced in October 2016 there have been 1060 referrals and between 1st April 2020 and 31 March 2021, during the Covid pandemic, a total of 280 individuals

ARFON COMMUNITY LINK: REFERRALS FROM 1ST APRIL 2020 - 31ST MARCH 2021

"Despite the service being limited by COVID-19 restrictions, I see the service offered by Mantell Gwynedd as essential as there is little on offer for people during the pandemic. People coming through our services are in crisis and socially isolated, being referred to Mantell Gwynedd, even though limited support can be a life line for people, to know they will be linked with someone in the community, who will offer tailored support to them."
Community Mental Health Team

"It was such a relief that you called and that you could help sort out my problem"

"I now can get out and about safely and independently. Thank you"

"Because of your help and contacts at the start I now live in a safe, warm and cosy place"

CASE STUDY 2 KNOWN AS 'B'

B was referred to the Community Link Officer by the mental health team for help, advice and support that was available for B to continue with their recovery from a chronic mental health episode.

Before the lockdown B had attended a creative writing course, a book club and an anxiety course. B was finding it extremely difficult not being able to attend the support and activity groups due to the restrictions caused by Covid-19. These had been paramount in helping B with their recovery.

A telephone appointment was made with the Community Link Officer and options of help and activities that were available during the pandemic were discussed. B stated that they were afraid that their health would deteriorate if they did not have a support network around them.

OUTCOME

A referral was made to the Red Cross and a grant was applied for. The funding received was used to purchase a laptop so that B could continue with online health courses, creative courses and support networks. B was referred to the Volunteer Centre to be matched up with a phone buddy. Regular emails are sent to B with information of online groups, activities and opportunities. B received IT support on how to use online shopping websites and how to attend virtual meetings.

Client B's comments

"The support and information that I have received from you has definitely helped me to focus on my recovery. I have learnt new skills on the laptop by joining new groups and activities. The volunteer who has been calling me every week has been such a help. We are still in contact and once the pandemic is under control and the rules allow us to meet, we are going to start to go for walks together so that I can integrate back into the community, lose weight and keep fit. I'm very grateful for your help"

Social Value Cymru

Mantell Gwynedd has been involved in measuring social value since 2016. The interest in social value commenced when Dr Adam Richards was commissioned to measure the social value of Mantell Gwynedd projects. This led to us understanding the enormous benefit of measured social value which, in turn, can transform services and unlock the potential of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015.

To date, a large number of public, private and third sector organisations across the world acknowledge that measuring social value is key to managing and improving services which, in turn, leads to improving people's lives. Measuring social value helps organisations to do more of what makes a difference.

Social Value Cymru offers:

- Training – introductory sessions, or more intensive workshops for managers, trustees and volunteers
- Social value systems – put systems in place to measure your social value
- Full social value evaluation service - so you are able to demonstrate your social value to others

In 2019 Mantell Gwynedd achieved the Commit kitemark status which acknowledges we have embedded social value in all our work. Mantell Gwynedd was the first umbrella organisation in the UK to achieve this status. Then, in 2020 we won a special award from Social Value UK for our partnership working which resulted in improved social value.

Mantell Gwynedd's Social Value team now consists of three members of staff who are all qualified to undertake social value measurement. The service is offered as part of Mantell Gwynedd's wider offer of services.

Value

Here are examples of Social Value Cymru measuring the social value of some of the Covid grants awarded by Mantell Gwynedd.

CASE STUDY:
Porthi Pawb

During the year Mantell Gwynedd awarded Porthi Pawb £1,000 grant funding from the Covid-19 Emergency Fund.

Porthi Pawb is a cooking project, established by Chris Summers, to prepare, cook and distribute food for up to 350 vulnerable individuals in Caernarfon.

The Porthi Pawb Team consisted of 35 volunteers, 10 working in the kitchen and 25 involved in the distribution of food. Approximately 650 hot meals were distributed weekly during the lockdown and the project is a wonderful example of how local communities came together to support others during a challenging period. Such was the success of the project that the team had to move from a small kitchen in Cae Gwyn to a large industrial kitchen at Ysgol Syr Hugh Owen. Social Value Cymru undertook a piece of work to assess the value of the £1,000 grant awarded to Porthi Pawb.

The findings showed that :

- For every £1 of the grant funding invested £4.78 of social value was generated
- Recipients of the food reported feeling less isolated and in better health due to the wholesome food distributed
- Volunteers on the project reported feeling good about their efforts but more importantly that they felt a sense of belonging to their community as a result of the volunteering.

CASE STUDY:
MaesG Partnership

The MaesG partnership consists of Maes Ni group, Penrhyn House and Hive Café. During the pandemic the partnership provided support, through a food parcel project, to individuals living in Maesgeirchen and Tan y Bryn. During the lockdown period there was a huge increase in demand for support from the partnership.

MaesG partnership successfully applied for £1,000 of Covid-19 Emergency Funding from Mantell Gwynedd. With this funding approximately 80 food boxes and 84 meals were provided weekly. Over 5,000 meals were provided to the vulnerable during this period.

Social Value Cymru undertook a piece of work to assess the value of the grant funding awarded to MaesG. The findings showed that:

- For every £1 of grant funding invested £2.17 of social value was generated.
- 92% of individuals reported feeling more positive and less anxious
- 92% felt they were supported at a time of huge strain
- 100% of volunteers noted that they felt a sesnse of purpose as a result of helping others.

Maes Ni project Maesgeirchen

The MaesNi project is funded through the Invest Local programme which is funded by the Big Lottery Fund and managed by Building Communities Trust. The Invest Local programme supports 13 communities across Wales and is an opportunity for everyone living in those communities to make their local area an even better place to live.

This is a 10-year programme which builds on strengths, skills, talents of individuals, groups and organisations in those communities to create positive and long-lasting change.

With £1m to spend on local priorities it is the Maesgeirchen community which decides how to spend the money, which organisations they want to work with and how decisions are made.

By employing a Community Development Worker on behalf of the MaesNi steering group, Mantell Gwynedd provides ongoing support to the project and community.

Since commencing in her role in December 2018 the Community Development Worker has worked with the community to identify priorities so that progress can be made in developing the Community Hub and to enable them to better engage with the project.

During the year the Community Development Worker has:

Supported Groups and Projects

The Community Development Worker has worked closely with community groups in Maesgeirchen and Tan y Bryn. Groups like Showzone (Dance) and Letters Grow (Rap) are going from strength to strength.

The Community Worker has supported these groups to become confident and more independent and now offer opportunities for children, families and adults of every age. New ideas, volunteers and groups are emerging almost continuously and the Community Worker has helped set up a Fruit & Veg Co-op which started in the autumn. Volunteers pack and sell the produce at cost with over 40 boxes now going out throughout the lockdown period.

Many other projects have also thrived, such as the new "Funzone" play park which was designed by children and which is now a popular facility.

Growing for Change is another project which has evolved through a partnership between MaesNi and Ty Penrhyn. It has just obtained planning permission I develop the old playing field as a vegetable garden which will also include training and volunteering opportunities.

The Community Worker has been central to all these developments.

Pandemic!

Throughout 2020-21 the Community Worker has continued to support groups and individuals who required support because of Covid-19. MaesNi now leads on a Covid-19 pilot programme in Maesgeirchen which is designed by residents. The pilot programme includes emergency food provision, mental health and wellbeing support, opportunities for people to come together and connect with others, IT equipment borrowing, and better access to financial support.

Community Facility

The feasibility study for a new community facility is now underway with regular opportunities for community input by residents and a process in place to ensure that architects are responding to needs.

Initial diagrams have now been created which provides for a facility including a large hall, café/bar, gymnasium, a new home for the boxing club, a creative space, childcare space as well as space for partners to deliver services e.g youth service, health therapies and other forms of support.

Activities and Events

In between lockdown periods some activities have re commenced, for example community football games, gardening activities and walking groups. Christmas and summer holiday activities took place during the year.

In between these periods, bicycle repair workshops took place and other ways of keeping in touch, such as podcasting, have been developed.

Grant trawsnewid ar gyfer plant a phobl ifanc

During the year Mantell Gwynedd was commissioned to administer a grant fund to support the Children and Young People Transformation Programme. The project is part of the North Wales Regional Partnership Board's work.

The purpose of the grant was to promote the health, well-being and emotional resilience of children and young people in the north western region of North Wales. The main focus was on community opportunities available for children and young people.

Grant funding was awarded to 8 groups during the year

Yr Orsaf, Penygroes - £3566
To establish walking clubs in schools in Dyffryn Nantlle area and other family activities

Snowdonia Donkeys - £5000
To provide outdoor activities for children and families

Cyfeillion Ysgol Gwaun Gynfi - £4990
To develop and share community skills through gardening, physical and other outdoor activities

Cylch Meirthin Tywyn - £4640
To provide childcare in a safe nurturing environment

Showzone, Maesgeirchen - £5000
To explore the creative performing arts through dance, drama and singing

Llygaid Maesincla - £1522
To promote children's physical and mental health through outdoor play and volunteering

Letters Grow - £3284
To deliver creative expression workshops

Circo Arts, Llanberis - £1997
To connect the community through virtual and online creative arts

Grantiau COVID 19

MANTELL GWYNEDD COVID-19 EMERGENCY FUND

During March 2020, at the start of the pandemic, Welsh Government announced a £24m package to support the third sector in Wales so it could respond to the Covid-19 crisis.

Part of this package was invested in a Small Grants Fund which was administered by the County Voluntary Councils throughout Wales.

In addition to the Welsh Government package, Comic Relief also provided further funding to enhance the Small Grants Scheme. Out of the £51,525 awarded to Mantell Gwynedd during 2020-21, 57 organisations received funding.

- Cruse
- Crossroads
- GISDA
- Help Harlech
- Porthi Pawb
- Seren, Blaenau Ffestiniog
- Llygaid Maesincla
- Banc Bwyd Nefyn
- Pwyllgor Pentref Llandwrog
- Gwallgofiaid, Blaenau Ffestiniog
- Siop Griffiths Cyf
- DEG
- Cymuned Llanbedr
- EGNI Abergynolwyn
- Anne Mathews Trust, Corris
- Neuadd Goffa Llanllyfni
- Centre of Sign-Sight-Sound
- Menter Fachwen
- Menter y Plu, Llanystumndwy
- Tim Pobi Arfon
- Farm and Garden, Bangor
- Maes Ni
- Neuadd y Groeslon
- Age Cymru
- Grwp cynefin
- Circo Arts, Llanberis
- Mon FM
- Canolfan Llanwnda
- Clwb Criced Dolgellau
- Canolfan Coedmawr
- Y Frân Wen
- Macular Society
- North Wales Africa Society
- Siop Pen y Groes, Llithfaen
- Welsh Hearts Charity
- O Ddrws i Ddrws
- Canolfan Y Fron
- First Bethesda Beavers
- Cylch Meithrin Mynydd Llandygai
- Tim o Walis
- Neuadd Rhiwlas
- Cwmni Pump Plwy Penllyn
- Cylch Meithrin Garnodolbenmaen
- Showzone, Maesgeirchen
- Letters Grow, Maesgeirchen
- Cylch Meithrin Twthill
- Parc Heol y Castell, Bala
- Gwynedd Explorers
- Partneriaeth Maes G
- Eryri Cydweithredol
- Neuadd Goffa Penygroes
- Ffermwyr Ifanc Meirionnydd
- Neuadd Goffa Perhyndeudraeth
- Ffermwyr Ifanc Eryri
- Antur Aelhaearn
- Seren Fach, Dolgellau
- Banc Bwyd Dyffryn Ogwen

Future Plans

Cefnogi Trydydd Sector Cymru
Third Sector Support Wales

We will continue to deliver the requirements of the Third Sector Support Wales Partnership Agreement. Mantell Gwynedd is a member of Third Sector Support Wales, a network of support organisations for the third sector in Wales. Our shared goal is to enable the third sector and volunteers across Wales to contribute fully to individual and community well-being, now and for the future. Mantell Gwynedd will provide support under each of the four pillars of work – Good Governance, Volunteering, Sustainable Funding, and Engagement and influencing.

Covid-19 has provided a new focus in terms of partnership working and particularly cross sector working. We will continue with these collaborative approaches in 2020-21 for the benefit of the people of Gwynedd and hope that newly formed partnerships can flourish and grow further.

Through our Social Value Cymru project we will continue to encourage and support the sector to measure its social value. Through this work we are able to demonstrate how the third sector can help unlock the potential of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. Our Social Value Cymru project will be self funded through commissioned work and we will need to ensure plentiful work to maintain the project.

We will endeavour to expand on our Social Prescription work to ensure that third sector organisations are provided with the opportunity to deliver support to individuals with non-clinical needs. By doing so we hope that third sector organisations are able to contribute fully to the well-being agenda, thus fulfilling the aspirations of The Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 which places the third sector at the heart of the design and delivery of services. We will continue to measure the social value of this work so that we are well placed with sufficient evidence as we proceed to look for funding to continue with the project.

We will look at practical ways of supporting the third sector to comply with the legislative requirements of The Welsh Language (Wales) Measure 2011. We will take every opportunity to support and promote the Welsh language within the third sector.

We will work with others to tackle the challenges of climate change and to promote good practice within the sector.

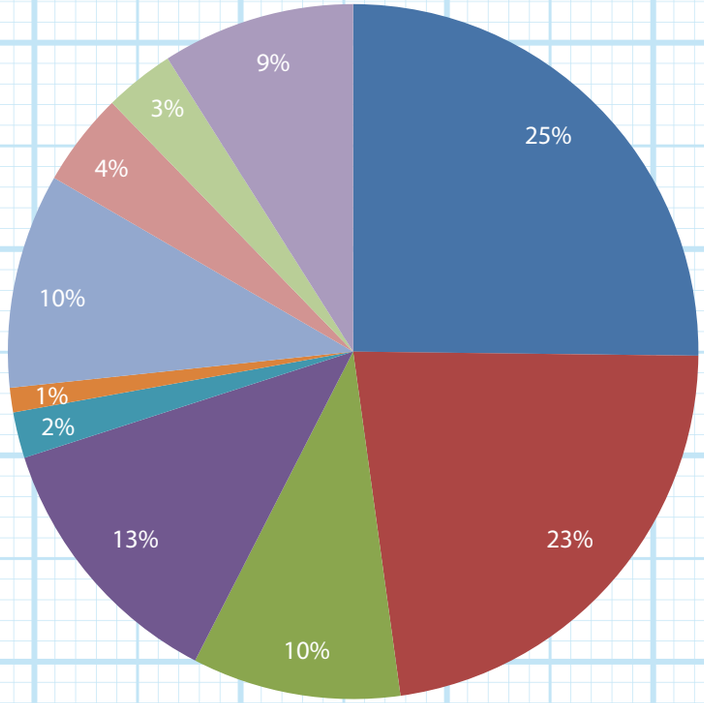
Financial Summary

How Mantell Gwynedd is Funded

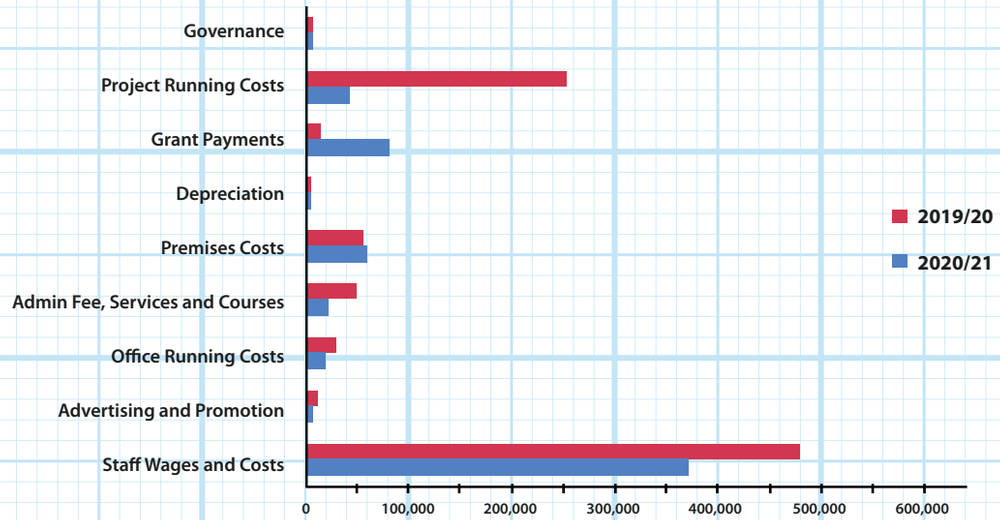
Each year Mantell Gwynedd secures its funding from a wide variety of sources e.g. Government Bodies, Charitable Trusts and Lottery Funding.

Total Income during 2019/20
£778,752

Total Expenditure during 2019/20
£606,621

A COMPARISON OF MANTELL GWYNEDD EXPENDITURE DURING 2019/20 a 2020/21

Contact Mantell Gwynedd for a copy of the Annual Accounts for the year ending 31st March 2021

Management Board 2020 / 2021

OFFICERS

Chair: Gwen Griffith | Disablement Welfare Rights Trust
Vice-Chair: Annie Williams | Retired Principal Coleg Harlech
Treasurer: Elwen Roberts | Creating Enterprise
Vice-Treasurer: Trystan Pritchard | Chief Executive St David's Hospice

MEMBERS

Y Tad Deiniol | Yn Ein Blaenau
Betty Williams | Retired Member of Parliament
Cllr. Paul John Rowlinson | Gwynedd Council representative

Staff 2020 / 2021

MANAGEMENT TEAM

Bethan Russell Williams
Chief Officer
Ceren Williams
Deputy Chief Officer and
Head of Finance and Operations Team

SERVICES AND DEVELOPMENT

Eleri Lloyd
Social Value Manager
Mathew Lewis
Social Value Officer
Gareth James
Social Value Officer
Dr. Adam Richards
Specialist Social Accountant (SROI)
Carys Williams
Grants and Development Officer / Finance Assistant
Jess Mead Silvester
Development Officer for MaesNi, Maesgeirchen

HEALTH & WELL-BEING

Sioned Llwyd Larsen
Health and Social Care Facilitator
Rhian Griffiths
Social Prescription Officer

FINANCE AND ADMINISTRATION

Tracy Lynne Rotheram
Administrative Officer
Arwen Elysteg Evans
Administrative Assistant
Mair Parry Davies
Receptionist

GWYNEDD VOLUNTEER CENTRE

Carwyn Humphreys
Volunteer Centre Co-ordinator
Alan Rhys Thomas
Volunteers Officer

Rhif y Cwmni 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(CYFYNGEDIG DRWY WARANT)

CYFRIFON ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

MANTELL GWYNEDD CYF.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR (CYFARWYDDWYR)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Cyflwyna'r ymddiriedolwyr eu hadroddiad ynghyd â'r cyfrifon am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021.

Prif Weithgaredd ac Adolygiad

Prif weithgaredd y Cwmni yn ystod y flwyddyn oedd hyrwyddo unrhyw ddibenion elusennol er lles trigolion Gwynedd ac yn arbennig trwy gynorthwyo a chefnogi dibenion elusennol a gwaith mudiadau gwirfoddol yn yr ardal lles. Gweler yr Adroddiad Blynyddol am fwy o fanylion, mae hwn ar gael gan y cwmni.

Manylion Gweinyddol

Enw'r Elusen	Mantell Gwynedd Cyf.
Rhif Elusen Gofrestredig	1068851
Rhif Cwmni Cofrestredig	3420271
Cyfeiriad Cofrestredig	23 - 25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Archwilwyr	Owain Bebb a'i Gwmni 32 Y Maes Caernarfon
Cyfreithwyr	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bancwyr	Banc Barclays Parc Menai Bangor
	Undeb Credyd Cambrian 144 Ffordd Conwy Cyffordd Llandudno Conwy
	The Charity Bank Limited Fosse House 182 High Street Tonbridge
	Santander Bridle Road Bootle Merseyside
	Shawbrook Bank Limited Lutea House Warley Hill Business Park Great Warley Brentwood

Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn, a'r rhai presennol yw:

Gwen Griffith (Cadeirydd)
Sydna Ann Williams (Is-Gadeirydd)
Betty Williams
Elwen Roberts (Trysorydd)
Trystan Pritchard (Is-Drysorydd)
Y Tad Deiniol

Enwau'r prif aelodau o staff (Tîm Rheoli) yw:-

Bethan Russell Williams - Prif Swyddog
Ceren Williams - Dirprwy Prif Swyddog a Phennaeth Tîm Cyllid a Gweinyddol

Telir aelodau'r staff yn unol â'r trefn pwyntiau sydd yn berthnasol i'r llywodraeth leol.

Strwythur, Llywodraethu a Rheoli

Mae'r cwmni yn un cyfyngedig heb gyfranddaliadau ac yn elusen gofrestredig sy'n cael ei lywodraethu gan Femorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae apwyntiadau yn cael eu gwneud yn y cyfarfod blynyddol yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae gan Mantell Gwynedd broses i anwytho ymddiriedolwyr newydd. Cyfrifoldeb y Prif Swyddog a'r Cadeirydd yw sicrhau fod ymddiriedolwyr newydd yn manteisio ar y broses o anwytho.

Rheolir busnes yr Elusen gan yr Ymddiriedolwyr. Y mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am strwythur polisïau'r Elusen a sicrhau fod y gwaith yn cael ei reoli'n effeithiol. Pwrpas y gwaith yw gwarchod lles yr elusen, felly'n caniatáu'r gwaith da barhau yn y dyfodol.

Y mae staff wedi eu hapwyntio, yn atebol i'r Ymddiriedolwyr ac yn goruchwylio'r gwaith dyddiol yn unol â'r polisi. Mae'r ymddiriedolwyr yn cyfarfod o leiaf pedair gwaith y flwyddyn, a gall cyfarfodydd ychwanegol gael eu galw pe bydd angen. Gall yr ymddiriedolwyr apwyntio un neu ragor o is-bwyllgorau yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r cwmni.

Mae'r risgiau canlynol yn wynebu'r cwmni yn ystod y flwyddyn i ddod :

- Mae'r Cytundeb Partneriaeth gyda Llywodraeth Cymru yn ei le hyd Mawrth 2022. Bydd unrhyw gyllid craidd yn y dyfodol yn ddibynnol ar ganlyniad trafodaethau rhwng Llywodraeth Cymru a Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru ar ran Partneriaeth Trydydd Sector Cymru.

- Rydym yn ffodus o fod wedi derbyn cynnydd sylweddol yn ein cyllid craidd er mwyn mynd i'r afael â heriau covid yn ystod 2020-21 i ariannu y llwyth gwaith ychwanegol ddaeth yn sgil y cyfnod hwnnw. Os am gario'n mlaen gyda'r un capasiti bydd angen sicrhau parhad cynnydd arian craidd neu arian cyfatebol arall. Heb yr arian yma mae yna risg y bydd y raglen waith yn lleihau yn sylweddol.

- Mae arian craidd ychwanegol wedi sicrhau fod gwaith Social Value Cymru wedi gallu parhau gyda 2.3 aelod staff yn y tim. Er bod diddordeb sylweddol o sawl cyfeiriad i gomisiynu gwasanaethau gan Social Value Cymru mae dyfodol y tim yn gwbl ddibynnol ar fedru denu y cyllid angenrheidiol o waith wedi ei gomisiynu. Ar hyn o bryd mae gwaith yn argoeli'n dda ond rhaid cofio fod mudiadau/cwmniau eraill yn edrych ar fesur gwerth cymdeithasol fel gwasanaeth posib i'w gynnig ac y gall fod cystadleuaeth o'r tu allan am ddarparu y gwasanaeth.

- Mae prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon yn cael ei ariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r ffynhonell ariannu bresennol o fewn y Bwrdd Iechyd yn dod i ben ddiwedd Mawrth 2022 felly mae yna risg sylweddol i ddyfodol y prosiect. Mae yna gystadleuaeth am arian i gynnal prosiectau presgripsiwn cymdeithasol ac rydym yn gobeithio bydd arian sylweddol yn dod i gefnogi'r agenda yma o Lywodraeth Cymru yn 2022. Bydd rhaid bod yn barod i ymgeisio o'r gronfa honno pan ddaw. Ein mantais mawr ar hyn o bryd yw ein bod wedi gwerthuso y prosiect yn drylwyr ers dros bedair blynedd gan ddefnyddio model mesur gwerth cymdeithasol. Byddwn yn parhau i werthuso yn drylwyr fel ein bod mewn lle da i barhau gyda'r gwaith yma.

Risgiau - parhad

- Mae cyfnod Covid wedi golygu fod staff wedi bod yn gweithio o adref ers Mawrth 2020. Mae'r cyfnod estynedig yma o fod allan o awyrgylch swyddfa yn gallu peri trafferthion i rai aelodau staff wrth feddwl am ddychwelyd i weithio mewn swyddfa. Bydd rhaid mabwysiadu polisi fydd yn deg i pawb gan dderbyn fod rhai swyddi yn naturiol wedi eu lleoli mewn gofod swyddfa tra bo posib gweithio yn hyblyg gyda rhai swyddi eraill. Gallwn wynebu anhawsterau staffio wrth fynd ati i addasu i gyfundrefn waith swyddfa unwaith eto.

- Gyda'r ddwy swyddfa dal ar gau mae'r arferiad o unigolion yn galw'i fewn oddi ar y stryd wedi hen ddiflannu. Mae'r gwasanaethau oeddem yn ei gynnig e.e. casglu rhoddion ffoaduriaid a chasglu rhoddion Banc Bwyd wedi diflannu. 'Roedd y gwasanaethau hyn yn rhoi enw da i Mantell ac yn fodd o godi proffeil. Bydd ail afael yn hyn yn her. Rydym hefyd wedi colli gafael ar yr unigolion rheiny oedd yn galw'i fewn am help e.e. chwilio am gyfle gwirfoddoli ac mae natur y gwaith yma wedi newid i wasanaeth arlein gyda pheryg o fethu categori o bobl sydd yn anllythrennog gyda TG.

- Rydym wedi colli cyfleoedd marchnata trwy cyfnod Covid e.e. mynychu sioeau a digwyddiadau eraill yn y Sir. Rydym hefyd wedi colli'r cyfleoedd naturiol eraill i ddathlu ein gwaith e.e. Te Gwirfoddoli , Cyfarfod Blynyddol a chyfarfodydd a digwyddiadau eraill oedd yn cael eu cynnal yn gyhoeddus e.e. digwyddiad blynyddol Iechyd Da, cyfarfodydd rhwydwaith ayb. Bydd angen meddwl yn ofalus am sut i fwrw 'mlaen gyda'r pethau hyn er mwyn lleihau y risg o golli cefnogaeth/ colli cyfle i hyrwyddo enw da Mantell.

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau

Cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol, annog unigolion i wirfoddoli a bod yn llais cryf i'r trydydd sector yng Ngwynedd yw nod Mantell Gwynedd. Mae'n gwmni elusennol cofrestredig gydag aelodaeth leol ond yn rhan o rwydwaith o Gynghorau Gwirfoddol Sirol sy'n gweithredu drwy Gymru. Daw'r arian craidd i redeg y cwmni oddi wrth Llywodraeth Cymru, trwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru. Mae'r mudiad yn ymgymryd â gweithgareddau ychwanegol i hyn ond i gyd gyda'r un nôd o hyrwyddo gwirfoddoli a'r trydydd sector yng Ngwynedd.

Mae'r gweithgareddau yn cynnwys y canlynol:-

- Hyrwyddo, datblygu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli.
- Cynrychioli'r trydydd sector a chydweithio ar bartneriaethau strategol.
- Rhoi cymorth i bobl a mudiadau i ymgysylltu'n fwy effeithiol gyda chyrff cyhoeddus.
- Rhoi cefnogaeth llywodraethol i fudiadau e.e. materion cyfansoddiadol ac ariannol.
- Rhoi cefnogaeth i fudiadau i fesur eu gwerth yn well, yn enwedig gwerth cymdeithasol.
- Gweithredu fel linc ar gyfer cyfeirio unigolion at wasanaethau trydydd sector e.e. Presgripsiwn Cymdeithasol.
- Rhoi cefnogaeth i redeg prosiectau a pheilota prosiectau ar gyfer y trydydd sector pan fo angen.
- Rheoli ffynhonellau grant a rhoi cyngor ar ariannu prosiectau.
- Hybu datblygiad mentrau cymdeithasol a chynaliadwyedd mudiadau.
- Annog datblygiad a chyd-lynu consortia darparwyr trydydd sector.
- Rhannu gwybodaeth gyda'r trydydd sector trwy newyddlenni, bwletinau, taflenni gwybodaeth, y wefan, cyfryngau cymdeithasol ac unrhyw ddulliau addas eraill.
- Cynnig rhaglen o hyfforddiant i gynorthwyo mudiadau a gwirfoddolwyr yn eu gwaith.
- Cynnig gwasanaethau ymarferol e.e. llogi offer, llogi uned symudol, llungopio, darparu ystafelloedd cyfarfod a gofod swyddfa.
- Cynnig gwasanaeth cyflogres.
- Annog cydweithio ar draws sectorau.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd:

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

Bu gwaith y Ganolfan Wirfoddoli yn greiddiol yn ystod cyfnod Covid-19. Sefydlwyd Banc Gwirfoddolwyr Covid-19, ac mewn dim o amser, 'roedd 514 o unigolion wedi cofrestru ar y Banc. Bu'n waith sylweddol yn ystod cyfnod Covid-19 i gadw cyswllt gyda'r unigolion oedd wedi cofrestru, adnabod cyfleoedd gwirfoddoli iddynt, ac wedyn cyfeirio'r unigolion at y cyfleoedd addas ar eu cyfer.

Bu'r Ganolfan yn ganolog i waith partneriaeth arbennig gyda chwmni ADRA yn ystod y cyfnod yma trwy cefnogi tenantiaid bregus . Cefnogwyd y gwaith trwy arian craidd ychwanegol o Lywodraeth Cymru.

Derbyniodd y Ganolfan Wirfoddoli dros 1,100 o ymholiadau i gefnogi unigolion yn ystod 2020-21.

Mae gwaith y Ganolfan Wirfoddoli yn parhau yn ganolog yn ystod cyfnod ôl-Covid-19 gyda gweithdrefnau mewn lle i ymateb i argyfwng pellach os bydd angen a Banc Gwirfoddolwyr ôl-Covid-19 wedi ei sefydlu.

"mae gwirfoddoli wedi gwella fy hyder.....ac yn agor llawer o ddrysau i chi. Diolch Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd"
Tesni, prosiect Llwybrau Llachar

Presgrispiwn Cymdeithasol Arfon

Ariennir y gwaith trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r prosiect yn mynd ers 2016 gyda thros 1,000 o unigolion wedi cael budd o'r prosiect ers iddo gychwyn bum mlynedd yn ôl.

Yn ystod 2020-21 bu i 280 o unigolion gael cefnogaeth y Swyddog Presgripsiwn Cymdeithasol. 'Roedd 167 o unigolion gyfeiriwyd at y prosiect yn ferched a 113 yn ddynion.

Gwnaed darn o waith i fesur Gwerth Cymdeithasol y prosiect ac yn ystod 2020-21 am bob £1 a fuddsoddwyd crewyd £6.60 o werth cymdeithasol.

Mae unigolion yn cael eu cyfeirio i'r prosiect gan Feddygon Teulu, Therapyddion, gweithwyr iechyd meddwl a gweithwyr cymunedol , ond hefyd gall unigolion hunan gyfeirio. Yn ystod 2020-21 'roedd 63 o'r cyfeiriadau gan Feddygon Teulu neu weithwyr iechyd proffesiynol.

"Oherwydd eich help chi 'rwyf yn awr yn byw mewn lle diogel a chynnes " ***Defnyddiwr gwasanaeth Presgrispiwn Cymdeithasol Arfon***

Prosiect Hwylusydd Llesiant

Mae'r Hwylusydd Llesiant yn cael ei hariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

Derbyniodd yr Hwylusydd 1560 o ymholiadau yn ystod 2020-21 a bu'r swydd yn greiddiol yn ystod cyfnod Covid-19 gyda'r Hwylusydd yn bwynt cyswllt pwysig i fudiadau ac asiantaethau.

Yn ystod y flwyddyn bu'r Hwylusydd yn cynnal cyfarfodydd /gweithdai a chefnogi fforymau a rhwydweithiau lleol gan sicrhau llais i fudiadau trydydd sector a hyrwyddo eu cyfraniad i'r agenda iechyd a llesiant.

Prosiect Social Value Cymru

Mae Mantell Gwynedd wedi bod yn arwain ar waith mesur gwerth cymdeithasol ers 2016. Erbyn hyn mae yma dîm o swyddogion sydd wedi cymhwyso i safon uchel i ymgymryd â gwaith mesur gwerth cymdeithasol. Mae Mantell Gwynedd wedi ennill marc ansawdd COMMIT trwy Social Value UK , sydd yn cydnabod fod gwerth cymdeithasol wedi ei wreiddio yn holl waith y cwmni. Mantell Gwynedd yw'r unig gorff ymbarel yn y DU i ennill y statws hwn.

Yn ystod cyfnod Covid-19 ariannwyd y gwaith yn rhannol trwy arian ychwanegol o Lywodraeth Cymru ac erbyn hyn mae y prosiect yn hunan gynhaliol gan ddenu gwaith comisiwn i'w gynnal.

Prosiectau- parhad

Prosiect Social Value Cymru -parhad

Yn ystod 2020-21 bu'r swyddogion yn mesur gwerth cymdeithasol rhai o'r prosiectau fu'n llwyddiannus yn denu grantiau Covid-19. Bu'r gwaith hwn o gymorth i ddenu cyllid grant ychwanegol i'w ddyrannu o fewn y trydydd sector.

Prosiect Swyddog Cymunedol MaesNi

Ers 2018 mae Mantell Gwynedd yn cyflogi Swyddog Cymunedol i weithio yn ardal Maesgeirchen. Gwneir hyn trwy waith partneriaeth hefo Ymddiriedolaeth Adeiladu Cymunedau a rhaglen Buddsoddi'n Lleol. Cefnogir y gwaith trwy arian Loteri.

Mae'r swyddog wedi canolbwyntio ar weithio gyda'r gymuned i ganfod eu blaenoriaethau er mwyn cefnogi'r prosiect adeiladu hwb cymunedol newydd a manteisio ar gyfleoedd i'r gymuned ymgysylltu gyda'r prosiect Buddsoddi'n Lleol.

Yn ystod cyfnod Covid-19 bu'r swyddog yn ganolog i drefniadau cefnogi trigolion yr ardal. Mae'r swyddog yn cynorthwyo'r gwaith o ddarparu cefnogaeth fwyd, cefnogi materion iechyd meddwl, hyrwyddo a threfnu cyfleoedd i drigolion ddod at ei gilydd, mynediad at gefnogaeth ariannol a hefyd, erbyn hyn, yn rhan o gynllun peilot Cefnogaeth Covid-19 gyda'r Bwrdd Iechyd a'r Awdurdod Lleol.

Gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd

Er bod darparu gwasanaeth cyflogres yn rhan o wasanaeth craidd Mantell Gwynedd i'r sector ers nifer o flynyddoedd bellach, bu cyfnod 2020-21 a Covid-19 gyda rheolau a gweithdrefnau gwaith newydd e.e. ffyrlo, yn rhan mawr o waith y Tim Cyllid yn ystod y flwyddyn.

Fel y gwelir yn yr Adroddiad Blynyddol rhoddir sylw arbennig i'r gwaith yma oherwydd ei fod wedi bod yn faes cefnogi dyrys iawn a chwbl newydd. Bu cynnydd sylweddol yn yr ymholiadau gan fudiadau oedd yn ceisio dod i drefn gyda gofynion ffyrlo a phatrymau gweithio newydd.

"wedi bod o gymorth mawr i ni yn ystod cyfnod ansicr" Cylch Meithrin Maesincla

Adolygiad Ariannol

Mae'r elusen wedi gwneud gwarged o £172,131 y flwyddyn hon (2020: diffyg £43,175) cyn addasu am y cynllun pensiwn budd. Manylir mwy am y cronfeydd a'r cynllun pensiwn budd yn y nodiadau i'r cyfrifon. Derbyniwyd cyllid ychwanegol eleni drwy law'r CGGC er mwyn sicrhau argaeledd ein gwasanaethau i'r trydydd sector yn ystod y cyfnod Covid -19.

Polisi'r elusen ynglŷn â'r cronfeydd wrth gefn

Mae Mantell Gwynedd yn cydnabod ac yn derbyn ei gyfrifoldebau fel elusen a chyflogwr i ddiogelu eu dichonoldeb ariannol a pharhad y mudiad. Yn ôl canllawiau arfer dda'r Comisiwn Elusennau, cytunwn fod arian yn cael eu clustnodi i gronfa wrth gefn.

Pwrpas y gronfa fydd:-

- I sicrhau llif arian (gwarchod rhag oediad derbyn arian refeniw);
- I warchod rhag unrhyw ddigwyddiad annisgwyl;
- I roi cyfle i ddenu/adnabod ffynonellau ariannol newydd pe bai ffynonellau presennol yn cael eu cwtogi;
- I sicrhau pe bai ariannu yn dod i ben, bod y mudiad yn gallu cwblhau ei ymrwymiadau ariannol a chyfreithiol wrth ddirwyn i ben.

Bydd lefel y gronfa wrth gefn yn cael ei hadolygu yn flynyddol gan y Bwrdd. Oni bai cytunir yn wahanol bydd y cwmni yn cadw o leiaf dau fis o gostau rhedeg y mudiad, a cheisio i gynyddu'r gronfa i swm sydd yn gyfartal i 4 mis o gostau rhedeg. Mae dadansoddiad o'r cronfeydd a'r diffyg ar y cynllun pensiwn budd yn nodyn 11 o'r cyfrifon.

Cynlluniau i'r dyfodol

- Byddwn yn parhau i weithredu yn unol â gofynion y Cytundeb Partneriaeth, sef ein cytundeb gyda Llywodraeth Cymru. Mae Mantell Gwynedd yn un o aelodau Cefnogaeth Trydydd Sector Cymru, sef rhwydwaith o fudiadau cymorth i'r trydydd sector yng Nghymru sydd â'r nod o alluogi'r sector a gwirfoddolwyr i gyfrannu'n llawn at lesiant unigolion a chymunedau, yn awr ac yn y dyfodol. Bydd Mantell Gwynedd yn cyflawni'r Cytundeb trwy ddarparu cefnogaeth mewn pedwar maes, sef Llywodraethu Da, Gwirfoddoli, Cyllid Cynaliadwy ac Ymgysylltu a Dylanwadu.
- Mae COVID-19 wedi rhoi ffocws newydd ar bwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth ac ar draws sectorau. Byddwn yn parhau i gyd weithio mewn partneriaeth er lles poblogaeth Gwynedd ac yn gobeithio bydd y partneriaethau rheiny yn ffynnu a thyfu.
- Trwy ein prosiect Social Value Cymru, byddwn yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol. Trwy'r gwaith hwn rydym yn gallu dangos sut yr ydym fel sector yn gallu datgloi potensial Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Bydd prosiect Social Value Cymru yn hunan gynhaliol ac felly bydd angen sicrhau gwaith digonol i gadw'r prosiect i fynd.
- Byddwn yn ceisio ymestyn ein gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol er mwyn sicrhau bod mudiadau'r trydydd sector yn cael y cyfle i chwarae rhan flaenllaw mewn darparu cefnogaeth i unigolion sydd heb anghenion clinigol. Gobeithiwn uchafu potensial mudiadau'r trydydd sector i gyfrannu i'r agenda llesiant wrth wneud hyn, a thrwy hynny gwireddu potensial Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sydd yn rhoi'r trydydd sector wrth galon darparu a chynllunio gwasanaethau. Byddwn yn parhau i fesur gwerth cymdeithasol y gwaith pwysig yma er mwyn sicrhau fod gennym dystiolaeth i ymgeisio am gyllid i barhau'r gwaith.
- Byddwn yn edrych ar ffyrdd ymarferol o gefnogi'r trydydd sector i gydymffurfio gyda safonau Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a byddwn yn manteisio ar bob cyfle posibl i gefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg yn y trydydd sector.
- Byddwn yn gweithio gydag eraill er mwyn mynd i'r afael â'r agenda newid hinsawdd a hyrwyddo ymarfer da o fewn y sector.

Datganiad Budd y Cyhoedd

Mae'r Pwyllgor Rheoli wedi ystyried adroddiad y Comisiwn Elusennau ynglŷn â Budd i'r Cyhoedd ac maent yn fodlon bod gweithgareddau'r elusen yn ystod y flwyddyn, fel y disgrifiwyd yn yr adroddiad hwn, yn unol â'r prawf hwnnw.

Polisi ac Amcanion Buddsoddiadau

Yn unol â'r Memorandwm ac Erthyglau y mae gan ymddiriedolwyr yr elusen y pwêr i fuddsoddi pan maent yn credu fod y buddsoddiad yn briodol. Mae asedau'r elusen ar gael ac yn ddigonol i gwrdd â'r gofynion yn y dyfodol gweladwy.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr o Mantell Gwynedd Cyf. at bwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r adroddiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102: Y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP).

Mae cyfraith cwmni yn ei wneud yn ofynnol i Ymddiriedolwyr baratoi Adroddiadau Ariannol am bob cyfnod ariannol sydd yn rhoi golwg cywir a theg o sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac o incwm a gwariant y cwmni elusennol am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r adroddiadau ariannol, mae yn rhaid i'r Ymddiriedolwyr:-

- ddewis polisïau cyfrifo addas ac yna eu gweithredu yn gyson;
- dilyn egwyddorion a gweithdrefnau sydd yn y SORP elusennau;
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon cyfrifo sydd yn rhesymol ac yn ddarbodus;
- datgan os yw Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig berthnasol wedi eu dilyn, yn amodol i unrhyw newid materol sydd wedi eu datguddio a'u hegluro yn yr Adroddiadau Ariannol, a
- paratoi adroddiadau ariannol ar sail bod y busnes yn parhau oni bai nad yw yn addas i gymeryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo digonol sydd yn datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol, ac i'w galluogi i sicrhau bod yr Adroddiadau Ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am sicrhau asedion y cwmni elusennol a thrwy hynny cymeryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Cyn belled a bod yr Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:-

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohono, ac
- y mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymeryd y camau sy'n ddyletswydd arnynt i sicrhau eu bod yn hysbys o unrhyw wybodaeth fyddai'n berthnasol i'r archwiliad, ac i sicrhau fod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth hynny.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gofal a chywirdeb yr wybodaeth corfforedig ac ariannol sydd wedi ei gynnwys ar safle wê y cwmni elusennol. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n rheoli, paratoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodau eraill.

Trwy orchymyn y bwrdd ar Hydref 22ain 2021

..... Bethan Russell Williams (Ysgrifennydd)

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU

MANTELL GWYNEDD CYF.

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Barn

Archwiliwyd cyfrifon Mantell Gwynedd Cyf. am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth, 2021 sydd yn cynnwys y Datganiad o Symudiadau Ariannol, Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, Datganiad Llif Arian a'r nodiadau perthnasol yn cynnwys crynodeb o'r polisiau cyfrifo arwyddocaol. Y fframwaith ar gyfer Adroddiadau Ariannol sydd wedi ei ddefnyddio wrth baratoi'r cyfrifon yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig yn cynnwys Safon Adrodd Ariannol 102, y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP)

Yn ein barn ni mae'r cyfrifon:-

- yn rhoi adlewyrchiad cywir a theg, o gyflwr ariannol y cwmni elusennol ar 31 Mawrth, 2021 a'r adnoddau mewnol ac adnoddau a ddefnyddiwyd, yn cynnwys ei incwm a gwariant am y flwyddyn;
- wedi eu paratoi yn gywir yn unol ag Egwyddorion Cyfrifeg Gyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig; ac
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail i'r farn roddwyd

Gwnaethpwyd yr archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) (ISAs (UK)) a'r gyfraith perthnasol. Mae ein cyfrifoldebau yn cael eu manylu'n bellach yn y datganiad am gyfrifoldebau'r archwilwyr yn ein hadroddiad. Yr ydym yn annibynnol yn unol â gofynion moesegol y Deyrnas Gyfunol sydd yn berthnasol i'n archwiliad o'r cyfrifon, yn cynnwys Safonau Moesegol y FRC, ac yr ydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hynny. Yr ydym o'r farn fod y dystiolaeth gasglwyd yn briodol ac yn ddigonol i'n gallugoi i ffurfio barn.

Casgliadau yn ymweud a sail busnes byw

Wedi archwilio'r cyfrifon yr ydym wedi dod i'r canlyniad ei bod yn briodol i'r ymddiriedolwyr baratoi'r cyfrifon ar sail busnes byw.

Yn seiliedig ar y gwaith wnaethpwyd, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd materol fyddai, yn unigol neu ar y cyd , yn creu amheuaeth sylweddol ar allu'r elusen i hawlio sail busnes byw am o leiaf deuddeg mis o'r dyddiad pryd mae'r cyfrifon yn cael eu awdurdodi.

Mae ein cyfrifoldebau fel archwilwyr a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr yn ymwneud â sail busnes byw wedi ei fanylu yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad.

Gwybodaeth Ychwanegol

Yr ymddiriedolwyr sydd yn gyfrifol am yr wybodaeth ychwanegol, sydd yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiadau ariannol, ac eithrio'r cyfrifon a'n adroddiad. Nid ydyw ein barn ar yr adroddiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth ychwanegol hwn, arwahan ein bod yn manylu hynny yn ein hadroddiad, ac felly nid ydym yn datgan unrhyw farn arno. Yng nghyswllt ein archwiliad o'r adroddiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ydyw i ddarllen yr wybodaeth ychwanegol ac ystyried os ydyw'n faterol wahanol i'r adroddiadau, neu'r wybodaeth yr ydym wedi ei gasglu yn ystod yr archwiliad, neu ei fod yn ymddangos wedi ei gam ddatgan. Os ydym yn darganfod unrhyw anghysondeb neu gamddatganiad materol, y mae'n gyfrifoldeb arnom i asesu os ydyw'n gamddatganiad yn yr adroddiadau ariannol neu'r wybodaeth ychwanegol. Os yr ydym yn casglu fod camddatganiad yn yr wybodaeth ychwanegol mae'n ofynnol arnom i ddatgan hynny. Nid oes gennym unrhyw wybodaeth i'w ddatgan yn y cyswllt hwn.

Barn ar fater arall a argymhellir gan Ddeddf Cwmnïau 2006

Yn ein barn ni mae'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn ariannol yn gyson gyda'r Adroddiadau Ariannol, ac wedi ei baratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol.

Materion y mae'n rhaid i ni adrodd arnynt trwy eithriad

Yng nghyswllt ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth o'r cwmni elusennol, nid ydym wedi darganfod unrhyw gam ddatgeliadau materol yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn ôl ynglŷn â'r materion canlynol, ble mae'n ofynnol i ni adrodd i chwi yn unol â Deddf Cwmnïau 2006, os yn ein barn ni:-

- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw na dogfennau digonol ar gyfer ein harchwiliad wedi eu derbyn gan y safleoedd nad ydym wedi ymweld â hwy;
- nid yw'r Datganiadau Ariannol yn cytuno gyda'r cofnodion cyfrifo na'r dogfennau;
- nid yw datgeliadau o daliadau i'r Ymddiriedolwyr sy'n ofynnol i'w ddatgelu yn ôl y gyfraith wedi eu gwneud;
- nid ydym wedi derbyn y cyfan o'r wybodaeth a'r esboniadau yr oedd eu hangen er mwyn gwneud yr archwiliad; neu
- nad oedd gan yr Ymddiriedolwyr yr hawl i baratoi'r cyfrifon yn unol â threfniadau cwmnïau bychain na chymeryd mantais o ryddhadau cwmni bychain wrth baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a pheidio paratoi adroddiad strategol.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Fel sydd wedi ei esbonio yn llawnach yn natganiad cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (ar dudalen 7), mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr y Cwmni Elusennol ar gyfer pwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiadau Ariannol ac am sicrhau eu bod yn rhoi golwg cywir a theg.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr - parhad

Maent hefyd yn gyfrifol am ffurfio rheoliadau mewnol er mwyn sicrhau fod yr Adroddiadau Ariannol yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny yn sgil camgymeriad neu dwyll.

Wrth baratoi'r adroddiadau mae'r ymddiriedolwyr hefyd yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau ar sail busnes hyfyw, neu ddatgelu gwybodaeth i'r gwrthwyneb os yn berthnasol.

Cyfrifoldebau'r Archwilwyr

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r cyfrifon a bodloni ein hunain eu bod yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny oherwydd twyll neu anghysonderau eraill, a chyhoeddi adroddiad sydd yn cynnwys ein barn. Ni allwn sicrhau y bydd archwiliad sydd wedi ei wneud yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) yn darganfod camddatganiad materiol ym mhob achos. Gall camddatganiad ddigwydd ohewydd twyll neu anghysondeb arall, a caiff ei ystyried yn faterol os, yn unigol, neu mewn cyfanswm, y byddai'n ddigonol i ddylanwadu penderfyniadau sydd wedi eu selio ar y cyfrifon hyn.

Yr ydym wedi cynllunio'r archwiliad i gyd fynd â'r cyfrifoldebau uchod er mwyn adnabod camddatganiadau materol o ganlyniad i anghysonderau neu dwyll.

Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod anghysonderau, yn cynnwys twyll:

Mae anghysonderau, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rydym yn dylunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag anghysonderau, gan gynnwys twyll:

-Sicrhaodd y partner ymgysylltu fod y cymhwysedd, y galluoedd a'r sgiliau priodol ar gael i nodi neu gydnabod diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau cymwys
-Gwnaethom nodi'r deddfau a'r rheoliadau sydd yn berthnasol trwy drafodaethau â'r ymddiriedolwyr a rheolwyr eraill, ac o'n gwybodaeth fasnachol a'n profiad o'r sector
-Gwnaethom ganolbwyntio ar gyfreithiau a rheoliadau penodol yr oeddem o'r farn allai gael effaith sylweddol uniongyrchol ar ddatganiadau ariannol neu weithgareddau'r Cwmni, gan gynnwys deddfwriaeth fel Deddf Cwmniau 2006, deddfwriaeth trethiant, diogelu data, gwrth-lwgrwobrwyo, cyflogaeth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch ac amgylcheddol.
-Gwnaethom asesu graddau'r cydymffurfiad â'r deddfau a'r rheoliadau a nodwyd uchod trwy wneud ymholiadau gyda'r rheolwyr ac archwilio gohebiaeth gyfreithiol,a
-Cyfleu y deddfau a rheoliadau a nodwyd o fewn y tim archwilio yn rheolaidd gan sicrhau ymwybyddiaeth gyson drwy'r archwiliad.

Gwnaethom asesu tueddiad datganiadau ariannol y Cwmni i gamddatganiad materol, gan gynnwys cael dealltwriaeth o sut y gallai twyll ddigwydd, trwy:

-Wneud ymholiadau ynglyn â'r tueddiad i dwyll, gwybodaeth am dwyll gwirioneddol, amheus a honedig;
-Ystyried y rheolaethau mewnol sydd ar waith i liniaru risgiau twyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.

Er mwyn mynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy ragfarn a diystyru rheolaethau, rydym yn:

-Perfformio gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw gysylltiadau anarferol neu annisgwyl;
-Profi cofnodion cyfrifo ar gyfer trafodion anarferol;

Gweithdrefnau - parhad

-Asesu a oedd dyfyrniadau a thybiaethau a wnaed wrth bennu'r amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl,
-Ymchwilio i'r rhesymeg tu ôl i drafodion sylweddol neu anghyffredin

Mewn ymateb i'r risg o anghysonderau a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gwnaethom ddylunio gweithdrefnau a oedd yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

-Cytuno datgeliadau'r datganiadau ariannol i ddogfennau atebol sylfaenol;
-Darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sydd yn gyfrifol am lywodraethau;
-Ymholi'r rheolwyr ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
-Adolygu'r gohebiaeth â Chyllid a Thollau EM, rheoleiddwyr perthnasol a chynghorwyr cyfreithiol y Cwmni.

Mae cyfyngiadau cynhenid yn y gweithdrefnau archwilio ddisgrifiwyd uchod. Po fwyaf y caiff deddfau a rheoliadau eu dileu o drafodion ariannol, y lleiaf tebygol ydyw y byddwn yn dod yn ymwybodol o ddiffyg cydymffurfio. Mae safonau archwilio hefyd yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio sydd yn ofynnol i nodi diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau i ymholi'r cyfarwyddwyr a rheolwyr eraill ac archwilio gohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol, os o gwbl. Gall fod yn anoddach canfod camddatganiadau materol sydd yn codi oherwydd twyll na'r rhai sydd yn codi o gamgymeriad gan fod bosib iddynt gynnwys elfen o guddiad neu gydgynllwynio yn fwriadol.

Mae mwy o wybodaeth am gyfrifoldebau archwilwyr ar gael ar safle wê y Financial Reporting Council (FRC) (www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities). Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'n adroddiad.

Defnydd o'r adroddiad

Paratowyd yr adroddiad hwn ar gyfer aelodau'r cwmni yn unig yn unol â Phennod 3 o Ran 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Gwnaethpwyd y gwaith archwilio er mwyn ein galluogi i adrodd yr hyn yr oedd cyfrifoldeb arnom i gynnwys yn Adroddiad yr Archwilydd yn unig, ac i ddim pwrpas ychwanegol. Hyd eithaf yr hyn ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn na chymeryd cyfrifoldeb i unrhyw gorff yn ychwanegol i'r cwmni a'r aelodau am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad a'r farn a ffurfiwyd gennym.

Iona Hughes

18.1.22

Iona Hughes
Prif Archwiliwr Statudol
Dros ac ar ran:
OWAIN BEBB A'I GWMNI
CYFRIFWYR SIARTREDIG
ARCHWILWR STATUDOL

32 Y MAES
CAERNARFON

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O SYMUDIADAU ARIANNOL

(DATGANIAD CYNHWYSFAWR O INCWM A GWARIANT)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cyfanswm 2020 £
Incwm a gwaddolion o:					
Rhoddion					
Incwm gwirfoddol	2	372303	-	372303	194975
Weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	162796	241272	404068	650615
Llôg banc		2381	-	2381	2422
Cyfanswm		537480	241272	778752	848012
Gwariant ar weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	334178	272443	606621	891187
Cyfanswm		334178	272443	606621	891187
Incwm Net cyn enillion a cholledion cydnabyddedig		203302	(31171)	172131	(43175)
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		(287)	287	-	-
		203015	(30884)	172131	(43175)
Enillion a cholledion cydnabyddedig eraill					
(Colledion)/Enillion actiwaraidd ar gynllun Pensiwn budd	9	(122000)	-	(122000)	385000
Symudiadau yn y cronfeydd		81015	(30884)	50131	341825
Cyfanswm cronfeydd d/y		515559	77786	593345	251520
Cyfanswm cronfeydd c/y	11	596574	46902	643476	593345

Ni pharatowyd datganiad ar wahân o incwm a gwariant.

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 15 i 26 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O'R SEFYLLFA ARIANNOL

AR 31 MAWRTH 2021

	Nodyn	2021 £	2020 £
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau Gweladwy a ddefnyddir gan yr Elusen	5	117585	119281
ASEDAU CYFREDOL			
Dyledwyr	6	11788	53626
Arian yn y banc ac mewn llaw		733998	501802
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL		745786	555428
CREDYDWYR: Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	7	(22895)	(19364)
ASEDAU CYFREDOL NET		722891	536064
Cyfanswm asedau llai credydwyr cyfredol		840476	655345
Rhwymedigaeth cynllun pensiwn budd	9	(197000)	(62000)
ASEDAU NET YN CYNNWYS RHWYMEDIGAETH PENSIWN		643476	593345
CRONFEYDD			
Cronfeydd Anghyfyngedig	11		
- Cronfa Gyffredinol		706990	490975
- Cronfa Benodol		86584	86584
- Cronfa Pensiwn		(197000)	(62000)
Cronfa Gyfyngedig	11	46902	77786
CYFANSWM CRONFEYDD		643476	593345

Cymeradwywyd y cyfrifon gan y Bwrdd ac arwyddwyd ar eu rhan ar Hydref 22ain 2021 gan:-

..... Gwen Griffith (Cyfarwyddwr)

Rhif Cofrestredig 3420271

Mae'r nodiadau ar dudalennau 15 i 26 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF

DATGANIAD LLIF ARIAN

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

	2021 £	2020 £
Llif arian o weithgareddau gweithredol (datganiad o symudiadau ariannol)	50131	341825
Addasu am		
Dibrisio	1696	1848
Llogau dderbyniwyd	(2381)	(2422)
	49446	341251
Newid yn y:		
Dyledwyr masnachol a dyledwyr eraill	41838	38882
Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill	3531	(14968)
Pensiwn cynllun budd	135000	(343000)
Llif arian net o weithgareddau gweithredol	229815	22165
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Llôg dderbyniwyd	2381	2422
Llif arian net o weithgareddau yn y cyfnod	232196	24587
Newid net mewn arian a'r hyn sydd yn cyfateb i arian	232196	24587
Ar gychwyn y flwyddyn	501802	477215
Ar ddiwedd y flwyddyn	733998	501802

Mae'r nodiadau ar dudalennau 15 i 26 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

1. **Polisïau Cyfrifo**
Gwybodaeth Gyffredinol

Mae'r elusen yn gwmni cyfyngedig preifat heb gyfranddaliadau wedi ei gofrestru yng Nghymru, ac yn elusen gofrestredig yng Nghymru. Cyfeiriad y swyddfa gofrestredig yw 23-25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd.

Y mae'r elusen yn cwrdd a diffiniad FRS 102 o endid sydd yn rhoi budd i'r cyhoedd.

Sail Cyfrifo/Datganiad Cydymffurfio

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi o dan y ddefod cost hanesyddol a'r Safon Adrodd Ariannol 102, sef y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a'r SORP FRS102 ar gyfer elusennau a'r Ddeddf Cwmnïau 2006.

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi mewn sterling, sef arian swyddogaethol y cwmni elusennol.

Busnes Hyfyw

Ym marn yr ymddiriedolwyr nid oes unrhyw ansicrwydd ynglyn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Dyfarniadau a phrif ansicrwydd parthed amcangyfrifon

Wrth baratoi'r Adroddiadau Ariannol mae'n ofynnol gwneud dyfarniadau, amcangyfrifon a phenderfyniadau sy'n effeithio ar y ffigyrau a roddwyd. Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau yma yn cael eu hadolygu'n gyson ac maent wedi eu selio ar brofiad o ffactorau eraill gan gynnwys disgwyliadau a digwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Dibrisio/Amhariad gwerth asedau sefydlog

Mae'r asedau sefydlog wedi eu dangos yn ôl eu cost (ble mae'r gost yn fwy na £1000) a'u dibrisio dros eu bywyd defnyddiol ar y graddfeydd canlynol:-

Tir ac Eiddo	- 1% pob blwyddyn
Offer Cyffredinol	- 25% pob blwyddyn
Offer Cyfrifiadurol	- 25% i 33% pob blwyddyn

Cynhelir adolygiad blynyddol ar gyfer adnabod unrhyw nam ar werth yr asedau sefydlog, a pan fo'r gwerth yn fwy na'r swm y gellir ei adennill gwneir cofnod cyfrifo o'r amhariad. Adolygir unrhyw amhariad blaenorol a'i wrthdroi os yn berthnasol.

Cyfrifo ar gyfer y cronfeydd

Mae'r cronfeydd anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio ar ddisgresiwn yr Ymddiriedolwyr er mwyn hybu nôd elusennol y cwmni.

Mae cronfeydd penodedig yn gronfeydd anghyfyngedig sydd wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr ar gyfer pwrpas penodol yn y dyfodol.

Mae cronfeydd cyfyngedig wedi eu cyfyngu yn ôl eu defnydd i gynlluniau priodol yn unol ac amodau'r arianwyr.

Incwm

Mae'r holl incwm yn cael ei gynnwys yn y datganiad o symudiadau ariannol pan mae'r hawl i'r incwm wedi trosglwyddo i'r elusen; y mae'n debygol y bydd y manteision economaidd sy'n gysylltiedig yn llifo i'r elusen, gall y swm gael ei fesur yn ddibynadwy a bod unrhyw amodau wedi eu cwrdd,neu o fewn gallu'r elusen i'w cwrdd.

Prif elfen incwm yw grantiau a chytundebau o wahanol ffynonellau.

1. **Polisïau Cyfrifo - parhad**

Incwm - parhad
Caiff incwm cyfyngedig ei gynnwys mewn cronfa gyfyngedig a'i gyfatebu â'r gwariant.

Mae'r incwm wedi ei rannu rhwng y gwahanol gronfeydd. Mae'r arian craidd yn cael ei ddangos fel incwm gwirfoddol. Mae incwm eraill yn cael ei ddangos fel incwm o weithgareddau'r elusen, sy'n cynnwys cytundebau gyda gwahanol arianwyr a gwasanaethau sydd yn ran o weithgareddau'r cwmni er mwyn hybu ei nôd elusennol yn unol â'r SORP, fel y nodir yn nodyn 2. Mae incwm yn cael ei ohirio ble mae wedi ei dderbyn ymlaen llaw.

Mae rhai cytundebau cyfyngedig yn gadael y cwmni ail ddosbarthu costau rhedeg fel costau'r cytundebau ac mae'r incwm yn cael ei ddangos fel incwm anghyfyngedig. Mae'r trafodion yma yn cael eu dangos ar wahân yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol. Cyfanswm 2021 oedd £35,679 (2020: £69,004).

Derbyniwyd grantiau gan Llywodraeth Cymru drwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (WCVA) a'r Llywodraeth Leol fel y'i manylir yn nodyn 2.

Costau

Cynhwysir holl gostau'r elusen yn natganiad y symudiadau ariannol yn unol â'r drefn o gronni costau, ble mae dyletswydd gyfreithiol yn bodoli. Mae'r gwariant yn cynnwys unrhyw Treth ar Werth gan na ellir ei adennill.

Manylwyd y costau yn ôl canllawiau'r Datganiad o Arferion ac Argymhellion (SORP) ble mae nôd yr elusen yn cael ei ddangos fel costau gweithgareddau'r elusen, wrth ymgymryd â'r gweithgareddau hynny sydd yn hyrwyddo ei nodau elusennol er budd ei buddiolwyr. Mae costau llywodraethu yn cynnwys costau cefnogol llywodraethu'r elusen, ac yn ffurfio rhan o gostau'r gweithgareddau elusennol.

Mae'r holl gostau yn cael eu hadrodd wrth natur y gwariant. Mae gwariant cyfyngedig yn cael ei ddyrannu i gronfa gyfyngedig.

Costau cefnogol

Y mae'r costau wedi eu manylu yn y datganiad o symudiadau ariannol a'r nodiadau. Gan mai gweithgareddau elusennol yn unig sydd, a dim gweithgareddau codi arian, nid oes rhaniad pellach wedi ei wneud o'r costau cefnogol.

Cynllun Grantiau

Mae'r cwmni yn gweithredu cynlluniau grantiau a gweler yn nodyn 2.

Cynlluniau Pensiwn

Mae'r cwmni yn aelod o gynllun pensiwn Cyngor Gwynedd sydd yn gynllun budd wedi ei ddiffinio. Mae'r cynllun yn cael ei reoli gan y "Local Government Pension Scheme Regulations 1997".

Mae'r symiau sydd wedi eu codi yn erbyn yr elw gweithredol yn cynrychioli cost lefel bresennol o'r gwasanaeth ynghyd a'r elw neu'r colledion ar y setliadau a'r cwtogiadau lle yn berthnasol. Maent wedi eu cynnwys fel rhan o gostau staff. Mae costau gwasanaeth yn y gorffennol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol yn syth os yw'r buddiannau mewn meddiant.

Os nad yw'r buddiannau mewn meddiant yn syth, yna mae'r costau yn cael eu cydnabod dros gyfnod tan fod y buddiannau yn dod i feddiant. Mae'r llog ar adenillion ar yr asedau yn cael eu netio i ffwrdd o gostau cyllido a chredits tebyg o dan llog. Mae enillion a cholledion actiwaraidd yn cael eu cydnabod yn syth yn natganiad yr enillion a'r colledion cydnabyddiedig.

Mae'r cynllun wedi ei gyllido, gyda'r asedion o'r cynllun yn cael eu dal ar wahân i asedion y cwmni, mewn cronfeydd sydd wedi eu gweinyddu gan ymddiriedolwyr.

1. Polisïau Cyfrifo - parhad

Cynlluniau Pensiwn - parhad

Mae asedion y cynllun pensiwn wedi eu mesur yn ôl gwerth teg ac mae'r rhwymedigaethau yn cael eu mesur ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ac wedi eu disgowntio ar gyfradd sy'n cyfateb i hynny a geir ar fond corfforaethol o safon uchel, yn yr un cyfred ariannol a'r un cyfnod a dyledion y cynllun.

Mae'r prisiadau actiwaraidd yn cael eu paratoi o leiaf bob tair blynedd ac maent yn cael eu hadolygu ar bob pen blwyddyn. Mae'r ddyled budd diffiniedig a geir wedyn yn cael ei gyflwyno ar wahân i weddill yr asedion ar wyneb y Fantolen.

Mae'r cwmni wedi dechrau cynllun pensiwn arall gyda "The Pension Trust" i aelodau newydd, ble mae'r cyflogwr yn talu 10%. Cynllun pensiwn cyfraniad ydyw ble mae'r gôst yn cael ei rannu yn unol a swyddogaeth yr unigolion.

Les Gweithredol

Mae lesi gweithredol yn cael eu dangos yn y datganiad o symudiadau ariannol fel y maent yn codi.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr ar y swm cytundebol ar ôl unrhyw ddisgownt perthnasol

Arian yn y banc ac mewn llaw

Mae arian yn y banc ac mewn llaw yn cynnwys arian a symiau wedi eu buddsoddi tymor byr, ble mae'r gwerth yn wybyddus a'r risg o newid yn isel.

Credydwyr a darpariaethau

Cydnabyddir credydwyr a darpariaethau ar y swm setlo llai unrhyw ddisgownt

Asedau Ariannol

Mae ased neu rhwymedigaeth ariannol yn cael ei adnabod pan fydd yr elusen yn barti i ddarpariaeth cytundebol.

Mae asedau neu rhwymedigaethau sylfaenol yn cael eu cydnabod ar y swm derbyniadwy neu sy'n daladwy gan gynnwys unrhyw gostau trafodion cysylltiedig, oni bai bod y trefniant yn gyfystyr a chytundeb ariannu, lle caiff ei gydnabod ar werth presennol taliadau y dyfodol wedi'i addasu ar gyfradd llog y farchnad ar ddyled tebyg.

2. Datganiad o Symudiadau Ariannol

Mae'r gwarged am y flwyddyn ar ôl codi am y canlynol:-

	2021 £	2020 £
Dibrisio	1696	1848
Ffioedd yr Archwilwyr - Archwilio	4750	4750
Tâl a phensiwn Ymddiriedolwyr	-	-
	=====	=====

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	Anghyfyngedig £	Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cyfanswm 2020 £
Incwm - Rhoddion				
WCVA – arian craidd	196165	-	196165	194975
WCVA – arian craidd ychwanegol Covid-19	176138	-	176138	-
	372303	-	372303	194975
Incwm - Gweithgareddau Elusennol				
Grant Cymorth Busnes Gwynedd	76000	-	76000	-
Adeiladu Pontydd Cadarn	-	40269	40269	38885
WCVA - GwirVol	-	6650	6650	11650
Gwynedd - Cytundeb gwasanaeth	8880	-	8880	8880
Cyngor Môn	-	-	-	849
Ffi Asiantaeth	14562	-	14562	32959
Ffi Gweinyddol	21117	-	21117	36045
Incwm arall - Gwasanaethau a chyrsiau	11737	-	11737	45934
Loteri - Social Value Cymru	-	-	-	162662
Cyngor Sir Fflint	-	-	-	5000
Incwm SROI	20500	-	20500	16230
Presgripsiwn Cymdeithasol	-	57000	57000	57000
Cartrefi Cymunedol Gwynedd – Datblygu Maesgeirchen	-	25511	25511	25051
Cyngor Môn – Trawsnewid Plant	-	34000	34000	-
Gallaf I	-	-	-	209470
WCVA – Comic Relief	-	26591	26591	-
WCVA – Cronfa Argyfwng y Trydydd Sector	-	51251	51251	-
WCVA – Secondiad Gwirfoddoli	10000	-	10000	-
	162796	241272	404068	650615
Gwariant - Gweithgareddau Elusennol				
Cyflogau a theithio	231958	135726	367684	466559
Costau ymgynghorwyr	-	5000	5000	30000
Hysbysebu a hyrwyddo	1118	1614	2732	10498
Hyfforddiant a recriwtio staff	15	865	880	1577
Costau rhedeg y swyddfa	17278	2478	19756	30593
Costau gweinyddol	-	21117	21117	36603
Gwasanaethau a chyrsiau	82	35	117	11734
Costau safle	57628	1595	59223	56970
Costau banc	93	-	93	76
Costau cyllid net	2002	-	2002	10407
Dibrisio	1696	-	1696	1848
Grantiau	-	87225	87225	12300
Costau Uned Symudol	-	289	289	3975
Costau rhedeg prosiectau	-	16499	16499	200713
Costau gwerthuso	16000	-	16000	10000
Ad-dalu grant Ymwybyddiaeth Awtistiaeth	-	-	-	1044
Costau Llywodraethu:-				
Archwilio a chyfrifo	5895	-	5895	5880
Costau proffesiynol	413	-	413	-
Costau'r pwyllgor	-	-	-	410
	334178	272443	606621	891187

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	2021 £	2020 £
Grantiau - Mudiadau		
WCVA Grantiau dan arweiniad (2021:6)	5000	12300
Trawsnewid gwasanaethau plant a phobl ifanc (2021:8)	30000	-
WCVA/Comic Relief Cronfa Argyfwng Covid 19 (2021:57)	51525	-
Grant anabledd dysgu (2021:1)	700	-
	87225	12300

Ceir mwy o fanylion am y mudiadau a'r grantiau yn yr Adroddiad Blynyddol sydd i'w gael ar www.mantellgwynedd.com. Yn unol â'r polisi cyfrifo mae elfen o'r costau cefnogol yn cael ei ail ddosbarthu a'i gynnwys fel incwm.

Y swm perthnasol eleni oedd £5,000 (2020: £2,200)

3. **Staff**

	2021	2020
Cyfartaledd nifer y staff yn ystod y flwyddyn:-		
Cefnogi'r Trydydd Sector	15	18

	2021 £	2020 £
Cyfanswm Cyflogau	281991	335317
Yswiriant Gwladol	20363	26089
Pensiwn Budd - 4 aelod o staff (2020: 5)	33002	39407
Pensiwn Cyfraniad - 8 aelod o staff (2020 : 9)	15359	12874
	350715	413687

Ni enillodd yr un staff cyflog o £60,000 neu fwy'r flwyddyn (2020: dim). Yr oedd un tâl diswyddo o £1,431 yn y flwyddyn (2020: dim)

Talwyd £78,093 (2020: £76,003) i'r tîm rheoli yn unol â'r drefn pwyntiau sydd yn berthnasol i wasanaethau'r llywodraeth leol.

4. **Treth Corfforaeth**

Y mae'r elusen yn cael ei eithrio rhag talu treth gan fod yr incwm yn gysylltiedig a'i amcanion elusennol.

5. **Asedau Sefydlog Gweladwy**

	Eiddo Rhydd-ddaliad (Dolgellau)	Uned Symudol	MESMAC	Offer Cyffredinol a Biwro Gwirfoddolwyr	Offer Cyfrifiadurol	Cyfanswm
Cost	£	£	£	£	£	£
Ar 1.4.20 ac ar 31.3.21	125000	23691	408	36297	31177	216573
Dibrisio						
Ar 1.4.20	7500	22023	408	36203	31158	97292
Am y flwyddyn	1250	417	-	23	6	1696
Ar 31.3.21	8750	22440	408	36226	31164	98988
Gwerth yn y Llyfrau						
Ar 31.3.21	116250	1251	-	71	13	117585
Ar 31.3.20	117500	1668	-	94	19	119281

Defnyddir yr holl asedau i bwrpas elusennol.

6. **Dyledwyr** - Symiau'n ddyledus ymhen blwyddyn

	2021 £	2020 £
Dyledwyr masnachol	11788	53626

7. **Credydwyr** - Symiau'n daladwy ymhen blwyddyn

	2021 £	2020 £
Credydwyr Masnachol	8425	1241
Trethiant a nawdd chymdeithasol	5143	7000
Costau wedi cronni ac incwm gohiriedig	4000	5737
Credydwr Pensiwn	5327	5386
	22895	19364

8. **Trafodion gyda Phartïon Perthynol**

Mae'r cwmni yn cael ei reoli gan y Bwrdd a enwir ar dudalen 2. Ni dalwyd unrhyw gostau teithio i aelodau'r Bwrdd eleni (2020: £410 i 4 aelod). Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr ffioedd am eu gwaith fel Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn (2020: £dim).

Trafodion gyda Phartïon Perthynol – parhad

Bu'r prif swyddog yn aelod annibynnol o Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr fel cynrychiolydd o'r trydydd sector am gyfnod o dair mlynedd. Ymddiswyddodd ar ddiwedd Chwefror 2019. Mae'r cwmni wedi derbyn cyllid ar gyfer dau gynllun gan y Bwrdd Iechyd eleni, sef Adeiladu Pontydd Cadarn/Hwylusydd Iechyd a Presgripsiwn Cymdeithasol (2020:3).

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd**

Mae'r cwmni yn rhan o gynllun Cyngor Gwynedd, sydd yn gynllun budd. Mae'r prisiad ystadegol yn cael ei wneud gan gyfrifydd proffesiynol. Cafodd y cynllun ei brisio diwethaf ar 31 Mawrth 2019 ond mae diweddariad yn cael ei wneud ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Mae costau'r pensiwn am y cyfnod wedi ei ddangos isod.

Paratowyd adroddiad at bwrpas y cyfrifon yma gan Hymans Robertson:-

Symudiad yn Asedau, Rhwymedigaethau a Diffyg y Cynllun Pensiwn Budd

	Asesau £000	Rhwymedigaethau £000	Diffyg £000
d/y ar 1.4.20	1914	(1976)	(62)
Cost yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol			
Cost gwasanaeth cyfredol	-	(44)	
Llôg ar asedau'r cynllun	44	-	
Llôg ar rwymedigaethau'r cynllun	-	(46)	
	44	(90)	(46)
Llif Arian			
Cyfraniadau'r aelodau	8	(8)	
Cyfraniadau'r cyflogwr	33	-	
Amcangyfrif o'r buddion dalwyd	(14)	14	
	27	6	33
Colledion/Enillion Cydnabyddedig			
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	-	(623)	
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	-	(36)	
Profiadau eraill	-	19	
Ad-ennill ar asedau ac eithrio'r swm wedi ei gynnwys fel llôg	518	-	
	518	(640)	(122)
c/y ar 31.3.21	2503	(2700)	(197)

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd - parhad**

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Ecwiti	1827	1436
Eiddo	200	191
Arian	476	287
	2503	1914

Asedau Pensiwn Net

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Asedau'r Cynllun	2503	1914
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(2700)	(1976)
Diffyg Pensiwn Net	(197)	(62)

Symudiad yn y Diffyg am y flwyddyn:-	31 Mawrth 2021 £	31 Mawrth 2020 £
Diffyg d/y	(62000)	(405000)
Cost gwasanaeth cyfredol	(44000)	(69000)
Cost gwasanaeth hanesyddol	-	(2000)
Cyfraniad y cyflogwr	33002	39407
Enillion net ar asedau	(2002)	(10407)
(Colledion)/enillion actiwaraidd	(122000)	385000
Diffyg c/y	(197000)	(62000)

Mae cyfraniadau'r cyflogwr yn y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2022 wedi'u hamcangyfrif i fod yn £33,000. Amcangyfrifir y gôst am y flwyddyn yn £66,000. Roedd y raddfa adennill ar y gronfa yn 29.2% yn y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021. Mae gwerth teg asedau'r cyflogwr yn llai na 1% o'r gronfa.

Rhagdybiaethau ariannol	31 Mawrth 2021 (% y flwyddyn)	31 Mawrth 2020 (% y flwyddyn)
Codiad Pensiwn	2.8	1.8
Codiad Cyflog	3.1	2.1
Cyfran Disgownt	2.05	2.3

Dadansoddiad sensitifrwydd

Newid yn y rhagdybiaethau ar 31 Mawrth 2021	Amcan o'r newid yn y rhwymedigaeth	Amcan £000
Lleihad o 0.5% yn y gyfran disgownt	11%	306
Cynnydd o 0.5% yn y codiad cyflog	1%	34
Cynnydd o 0.5% yn y codiad pensiwn	10%	266

10. **Datganiad o Asedau Net Rhwng Cronfeydd**

Ar 31.3.21

	Cronfa Anghyfyngedig	Cronfa Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Asedau Sefydlog	117585	-	117585
Asedau Cyfredol	698884	46902	745786
Credydwyr	(219895)	-	(219895)
	596574	46902	643476

Ar 31.3.20

	Cronfa Anghyfyngedig	Cronfa Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Asedau Sefydlog	119281	-	119281
Asedau Cyfredol	477642	77786	555428
Credydwyr	(81364)	-	(81364)
	515559	77786	593345

11. **Datganiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2021**

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.20 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Balans ar 31.3.21 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	2592	84492	(58225)	-	28859
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	-	40269	(34788)	-	5481
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	5158	-	(289)	-	4869
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	2832	57000	(55618)	-	4214
6. Loteri Social Value Cymru	62458	-	(62745)	287	-
7. Gallaf I (I Can)	1267	-	(1267)	-	-
8. Datblygu Maesgeirchen	1477	25511	(25511)	-	1477
9. Cyngor Môn – Trawsnewid Plant	-	34000	(34000)	-	-
	77786	241272	(272443)	287	46902

	Balans ar 1.4.20 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Colledion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.21 £
Cronfeydd Anghyfyngedig						
1. Cronfeydd Cyffredinol	490975	537480	(321178)	(287)	-	706990
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	10000	-	-	-	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	32000	-	-	-	-	32000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(62000)	-	(13000)	-	(122000)	(197000)
	515559	537480	(334178)	(287)	(122000)	596574

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

11. Dadansoddiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2020

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.19 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Balans ar 31.3.20 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	442	16650	(14500)	-	2592
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	4605	39734	(44539)	200	-
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	7062	-	(1904)	-	5158
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	2567	57000	(56735)	-	2832
6. Loteri Social Value Cymru	60206	162662	(160410)	-	62458
7. Gallaf I (I Can)	10658	209470	(218861)	-	1267
8. Datblygu Maesgeirchen	-	25051	(23574)	-	1477
9. Ymwybyddiaeth Awtistiaeth	1044	-	(1044)	-	-
	88586	510567	(521567)	200	77786

Cronfeydd Anghyfyngedig

	Balans ar 1.4.19 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Enillion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.20 £
1. Cronfeydd Cyffredinol	523350	337445	(327620)	(42200)	-	490975
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	-	-	-	10000	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn		-	-	32000	-	32000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(405000)	-	(42000)	-	385000	(62000)
	162934	337445	(369620)	(200)	385000	515559

11. Datganiad o'r Cronfeydd - parhad

Mae'r gronfa gyfyngedig yn cynnwys incwm wedi ei dderbyn tuag at gynllun priodol lle mae'r arianwyr wedi rhoi amodau sut mae'r incwm i'w wario:-

1. Gwahanol gynlluniau grantiau i'r gymuned, yn cynnwys cymorth yn sgil Covid-19
2. Adeiladu Pontydd Cadarn - Hwylusydd Iechyd.
3. Cyllid craidd y Ganolfan Gwirfoddoli Gwynedd ynghyd a chynllun gwirfoddoli ymysg ieuenctid yng Nghwynedd.
4. Uned Symudol, ar gyfer mynd a gwybodaeth i gymunedau yng Ngwynedd a thu hwnt.
5. Cynllun peilot Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon
6. Cynllun mesur gwerth cymdeithasol mudiadau trydydd sector Gwynedd.
7. Cynllun Gallaf I (I Can) – cyfeirio cleifion heb anghenion clinigol am gefnogaeth
8. Cynllun i ddatblygu'r gymdeithas yn ardal Maesgeirchen.
9. Cynllun grantiau cymunedol i drawsnewid gwasanaeth plant a phobl ifanc.

Mae'r gronfa gyffredin yn cynnwys incwm gan arianwyr allanol tuag at brif weithgaredd y cwmni.

Mae'r cronfeydd penodol wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr tuag at y costau dyfodol canlynol:-

- costau diswyddo a salwch staff;
- costau proffesiynol.
- cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol.
- cyfrannu at gyflogi swyddog am 6 mis yn ystod 2015/16 gyda'r gweddill ar gael i'r dyfodol.
- cyfrannu tuag at y gost o adnewyddu offer technoleg gwybodaeth
- cyfrannu at y gost o gyflogi staff SROI am flwyddyn

12. Ymrwymiadau

Ar 31 Mawrth, 2021 roedd gan y cwmni ymrwymiadau yn ymwneud a thir ac adeiladau ac offer cyffredinol yn darfod :-

	Tir ac Adeiladau 2021 £	Offer Cyffredinol 2021 £	Tir ac Adeiladau 2020 £	Offer Cyffredinol 2020 £
Ymhen blwyddyn	31200	5866	31200	5909
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	124800	14501	124800	20120
Ar ôl pum mlynedd	39000	-	70200	-
	195000	20367	226200	26029

Rhif y Cwmni 3420271

MANTELL GWYNEDD CYF.

(CYFYNGEDIG DRWY WARANT)

CYFRIFON ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

MANTELL GWYNEDD CYF.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR (CYFARWYDDWYR)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Cyflwyna'r ymddiriedolwyr eu hadroddiad ynghyd â'r cyfrifon am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021.

Prif Weithgaredd ac Adolygiad

Prif weithgaredd y Cwmni yn ystod y flwyddyn oedd hyrwyddo unrhyw ddibenion elusennol er lles trigolion Gwynedd ac yn arbennig trwy gynorthwyo a chefnogi dibenion elusennol a gwaith mudiadau gwirfoddol yn yr ardal lles. Gweler yr Adroddiad Blynyddol am fwy o fanylion, mae hwn ar gael gan y cwmni.

Manylion Gweinyddol

Enw'r Elusen	Mantell Gwynedd Cyf.
Rhif Elusen Gofrestredig	1068851
Rhif Cwmni Cofrestredig	3420271
Cyfeiriad Cofrestredig	23 - 25 Y Bont Bridd Caernarfon Gwynedd LL55 1AB
Archwilwyr	Owain Bebb a'i Gwmni 32 Y Maes Caernarfon
Cyfreithwyr	Pritchard Jones Lane 37 Y Maes Caernarfon
Bancwyr	Banc Barclays Parc Menai Bangor
	Undeb Credyd Cambrian 144 Ffordd Conwy Cyffordd Llandudno Conwy
	The Charity Bank Limited Fosse House 182 High Street Tonbridge
	Santander Bridle Road Bootle Merseyside
	Shawbrook Bank Limited Lutea House Warley Hill Business Park Great Warley Brentwood

Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn, a'r rhai presennol yw:

Gwen Griffith (Cadeirydd)
Sydna Ann Williams (Is-Gadeirydd)
Betty Williams
Elwen Roberts (Trysorydd)
Trystan Pritchard (Is-Drysorydd)
Y Tad Deiniol

Enwau'r prif aelodau o staff (Tîm Rheoli) yw:-

Bethan Russell Williams - Prif Swyddog
Ceren Williams - Dirprwy Prif Swyddog a Phennaeth Tîm Cyllid a Gweinyddol

Telir aelodau'r staff yn unol â'r trefn pwyntiau sydd yn berthnasol i'r llywodraeth leol.

Strwythur, Llywodraethu a Rheoli

Mae'r cwmni yn un cyfyngedig heb gyfranddaliadau ac yn elusen gofrestredig sy'n cael ei lywodraethu gan Femorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae apwyntiadau yn cael eu gwneud yn y cyfarfod blynyddol yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r Cwmni.

Mae gan Mantell Gwynedd broses i anwytho ymddiriedolwyr newydd. Cyfrifoldeb y Prif Swyddog a'r Cadeirydd yw sicrhau fod ymddiriedolwyr newydd yn manteisio ar y broses o anwytho.

Rheolir busnes yr Elusen gan yr Ymddiriedolwyr. Y mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am strwythur polisïau'r Elusen a sicrhau fod y gwaith yn cael ei reoli'n effeithiol. Pwrpas y gwaith yw gwarchod lles yr elusen, felly'n caniatáu'r gwaith da barhau yn y dyfodol.

Y mae staff wedi eu hapwyntio, yn atebol i'r Ymddiriedolwyr ac yn goruchwylio'r gwaith dyddiol yn unol â'r polisi. Mae'r ymddiriedolwyr yn cyfarfod o leiaf pedair gwaith y flwyddyn, a gall cyfarfodydd ychwanegol gael eu galw pe bydd angen. Gall yr ymddiriedolwyr apwyntio un neu ragor o is-bwyllgorau yn unol â Memorandwm ac Erthyglau'r cwmni.

Mae'r risgiau canlynol yn wynebu'r cwmni yn ystod y flwyddyn i ddod :

- Mae'r Cytundeb Partneriaeth gyda Llywodraeth Cymru yn ei le hyd Mawrth 2022. Bydd unrhyw gyllid craidd yn y dyfodol yn ddibynnol ar ganlyniad trafodaethau rhwng Llywodraeth Cymru a Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru ar ran Partneriaeth Trydydd Sector Cymru.

- Rydym yn ffodus o fod wedi derbyn cynnydd sylweddol yn ein cyllid craidd er mwyn mynd i'r afael â heriau covid yn ystod 2020-21 i ariannu y llwyth gwaith ychwanegol ddaeth yn sgil y cyfnod hwnnw. Os am gario'n mlaen gyda'r un capasiti bydd angen sicrhau parhad cynnydd arian craidd neu arian cyfatebol arall. Heb yr arian yma mae yna risg y bydd y raglen waith yn lleihau yn sylweddol.

- Mae arian craidd ychwanegol wedi sicrhau fod gwaith Social Value Cymru wedi gallu parhau gyda 2.3 aelod staff yn y tim. Er bod diddordeb sylweddol o sawl cyfeiriad i gomisiynu gwasanaethau gan Social Value Cymru mae dyfodol y tim yn gwbl ddibynnol ar fedru denu y cyllid angenrheidiol o waith wedi ei gomisiynu. Ar hyn o bryd mae gwaith yn argoeli'n dda ond rhaid cofio fod mudiadau/cwmniau eraill yn edrych ar fesur gwerth cymdeithasol fel gwasanaeth posib i'w gynnig ac y gall fod cystadleuaeth o'r tu allan am ddarparu y gwasanaeth.

- Mae prosiect Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon yn cael ei ariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r ffynhonell ariannu bresennol o fewn y Bwrdd Iechyd yn dod i ben ddiwedd Mawrth 2022 felly mae yna risg sylweddol i ddyfodol y prosiect. Mae yna gystadleuaeth am arian i gynnal prosiectau presgripsiwn cymdeithasol ac rydym yn gobeithio bydd arian sylweddol yn dod i gefnogi'r agenda yma o Lywodraeth Cymru yn 2022. Bydd rhaid bod yn barod i ymgeisio o'r gronfa honno pan ddaw. Ein mantais mawr ar hyn o bryd yw ein bod wedi gwerthuso y prosiect yn drylwyr ers dros bedair blynedd gan ddefnyddio model mesur gwerth cymdeithasol. Byddwn yn parhau i werthuso yn drylwyr fel ein bod mewn lle da i barhau gyda'r gwaith yma.

Risgiau - parhad

- Mae cyfnod Covid wedi golygu fod staff wedi bod yn gweithio o adref ers Mawrth 2020. Mae'r cyfnod estynedig yma o fod allan o awyrgylch swyddfa yn gallu peri trafferthion i rai aelodau staff wrth feddwl am ddychwelyd i weithio mewn swyddfa. Bydd rhaid mabwysiadu polisi fydd yn deg i pawb gan dderbyn fod rhai swyddi yn naturiol wedi eu lleoli mewn gofod swyddfa tra bo posib gweithio yn hyblyg gyda rhai swyddi eraill. Gallwn wynebu anhawsterau staffio wrth fynd ati i addasu i gyfundrefn waith swyddfa unwaith eto.

- Gyda'r ddwy swyddfa dal ar gau mae'r arferiad o unigolion yn galw'i fewn oddi ar y stryd wedi hen ddiflannu. Mae'r gwasanaethau oeddem yn ei gynnig e.e. casglu rhoddion ffoaduriaid a chasglu rhoddion Banc Bwyd wedi diflannu. 'Roedd y gwasanaethau hyn yn rhoi enw da i Mantell ac yn fodd o godi proffeil. Bydd ail afael yn hyn yn her. Rydym hefyd wedi colli gafael ar yr unigolion rheiny oedd yn galw'i fewn am help e.e. chwilio am gyfle gwirfoddoli ac mae natur y gwaith yma wedi newid i wasanaeth arlein gyda pheryg o fethu categori o bobl sydd yn anllythrennog gyda TG.

- Rydym wedi colli cyfleoedd marchnata trwy cyfnod Covid e.e. mynychu sioeau a digwyddiadau eraill yn y Sir. Rydym hefyd wedi colli'r cyfleoedd naturiol eraill i ddathlu ein gwaith e.e. Te Gwirfoddoli , Cyfarfod Blynyddol a chyfarfodydd a digwyddiadau eraill oedd yn cael eu cynnal yn gyhoeddus e.e. digwyddiad blynyddol Iechyd Da, cyfarfodydd rhwydwaith ayb. Bydd angen meddwl yn ofalus am sut i fwrw 'mlaen gyda'r pethau hyn er mwyn lleihau y risg o golli cefnogaeth/ colli cyfle i hyrwyddo enw da Mantell.

Amcanion a Gweithgareddau, Llwyddiannau a Pherfformiadau

Cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol, annog unigolion i wirfoddoli a bod yn llais cryf i'r trydydd sector yng Ngwynedd yw nod Mantell Gwynedd. Mae'n gwmni elusennol cofrestredig gydag aelodaeth leol ond yn rhan o rwydwaith o Gynghorau Gwirfoddol Sirol sy'n gweithredu drwy Gymru. Daw'r arian craidd i redeg y cwmni oddi wrth Llywodraeth Cymru, trwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru. Mae'r mudiad yn ymgymryd â gweithgareddau ychwanegol i hyn ond i gyd gyda'r un nôd o hyrwyddo gwirfoddoli a'r trydydd sector yng Ngwynedd.

Mae'r gweithgareddau yn cynnwys y canlynol:-

- Hyrwyddo, datblygu a chefnogi cyfleoedd gwirfoddoli.
- Cynrychioli'r trydydd sector a chydweithio ar bartneriaethau strategol.
- Rhoi cymorth i bobl a mudiadau i ymgysylltu'n fwy effeithiol gyda chyrff cyhoeddus.
- Rhoi cefnogaeth llywodraethol i fudiadau e.e. materion cyfansoddiadol ac ariannol.
- Rhoi cefnogaeth i fudiadau i fesur eu gwerth yn well, yn enwedig gwerth cymdeithasol.
- Gweithredu fel linc ar gyfer cyfeirio unigolion at wasanaethau trydydd sector e.e. Presgripsiwn Cymdeithasol.
- Rhoi cefnogaeth i redeg prosiectau a pheilota prosiectau ar gyfer y trydydd sector pan fo angen.
- Rheoli ffynhonellau grant a rhoi cyngor ar ariannu prosiectau.
- Hybu datblygiad mentrau cymdeithasol a chynaliadwyedd mudiadau.
- Annog datblygiad a chyd-lynu consortia darparwyr trydydd sector.
- Rhannu gwybodaeth gyda'r trydydd sector trwy newyddlenni, bwletinau, taflenni gwybodaeth, y wefan, cyfryngau cymdeithasol ac unrhyw ddulliau addas eraill.
- Cynnig rhaglen o hyfforddiant i gynorthwyo mudiadau a gwirfoddolwyr yn eu gwaith.
- Cynnig gwasanaethau ymarferol e.e. llogi offer, llogi uned symudol, llungopio, darparu ystafelloedd cyfarfod a gofod swyddfa.
- Cynnig gwasanaeth cyflogres.
- Annog cydweithio ar draws sectorau.

Y prif brosiectau yn y flwyddyn oedd:

Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd

Bu gwaith y Ganolfan Wirfoddoli yn greiddiol yn ystod cyfnod Covid-19. Sefydlwyd Banc Gwirfoddolwyr Covid-19, ac mewn dim o amser, 'roedd 514 o unigolion wedi cofrestru ar y Banc. Bu'n waith sylweddol yn ystod cyfnod Covid-19 i gadw cyswllt gyda'r unigolion oedd wedi cofrestru, adnabod cyfleoedd gwirfoddoli iddynt, ac wedyn cyfeirio'r unigolion at y cyfleoedd addas ar eu cyfer.

Bu'r Ganolfan yn ganolog i waith partneriaeth arbennig gyda chwmni ADRA yn ystod y cyfnod yma trwy cefnogi tenantiaid bregus . Cefnogwyd y gwaith trwy arian craidd ychwanegol o Lywodraeth Cymru.

Derbyniodd y Ganolfan Wirfoddoli dros 1,100 o ymholiadau i gefnogi unigolion yn ystod 2020-21.

Mae gwaith y Ganolfan Wirfoddoli yn parhau yn ganolog yn ystod cyfnod ôl-Covid-19 gyda gweithdrefnau mewn lle i ymateb i argyfwng pellach os bydd angen a Banc Gwirfoddolwyr ôl-Covid-19 wedi ei sefydlu.

"mae gwirfoddoli wedi gwella fy hyder.....ac yn agor llawer o ddrysau i chi. Diolch Canolfan Gwirfoddoli Gwynedd"
Tesni, prosiect Llwybrau Llachar

Presgrispiwn Cymdeithasol Arfon

Ariennir y gwaith trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r prosiect yn mynd ers 2016 gyda thros 1,000 o unigolion wedi cael budd o'r prosiect ers iddo gychwyn bum mlynedd yn ôl.

Yn ystod 2020-21 bu i 280 o unigolion gael cefnogaeth y Swyddog Presgripsiwn Cymdeithasol. 'Roedd 167 o unigolion gyfeiriwyd at y prosiect yn ferched a 113 yn ddynion.

Gwnaed darn o waith i fesur Gwerth Cymdeithasol y prosiect ac yn ystod 2020-21 am bob £1 a fuddsoddwyd crewyd £6.60 o werth cymdeithasol.

Mae unigolion yn cael eu cyfeirio i'r prosiect gan Feddygon Teulu, Therapyddion, gweithwyr iechyd meddwl a gweithwyr cymunedol , ond hefyd gall unigolion hunan gyfeirio. Yn ystod 2020-21 'roedd 63 o'r cyfeiriadau gan Feddygon Teulu neu weithwyr iechyd proffesiynol.

"Oherwydd eich help chi 'rwyf yn awr yn byw mewn lle diogel a chynnes " ***Defnyddiwr gwasanaeth Presgrispiwn Cymdeithasol Arfon***

Prosiect Hwylusydd Llesiant

Mae'r Hwylusydd Llesiant yn cael ei hariannu trwy Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

Derbyniodd yr Hwylusydd 1560 o ymholiadau yn ystod 2020-21 a bu'r swydd yn greiddiol yn ystod cyfnod Covid-19 gyda'r Hwylusydd yn bwynt cyswllt pwysig i fudiadau ac asiantaethau.

Yn ystod y flwyddyn bu'r Hwylusydd yn cynnal cyfarfodydd /gweithdai a chefnogi fforymau a rhwydweithiau lleol gan sicrhau llais i fudiadau trydydd sector a hyrwyddo eu cyfraniad i'r agenda iechyd a llesiant.

Prosiect Social Value Cymru

Mae Mantell Gwynedd wedi bod yn arwain ar waith mesur gwerth cymdeithasol ers 2016. Erbyn hyn mae yma dîm o swyddogion sydd wedi cymhwyso i safon uchel i ymgymryd â gwaith mesur gwerth cymdeithasol. Mae Mantell Gwynedd wedi ennill marc ansawdd COMMIT trwy Social Value UK , sydd yn cydnabod fod gwerth cymdeithasol wedi ei wreiddio yn holl waith y cwmni. Mantell Gwynedd yw'r unig gorff ymbarel yn y DU i ennill y statws hwn.

Yn ystod cyfnod Covid-19 ariannwyd y gwaith yn rhannol trwy arian ychwanegol o Lywodraeth Cymru ac erbyn hyn mae y prosiect yn hunan gynhaliol gan ddenu gwaith comisiwn i'w gynnal.

Prosiectau- parhad

Prosiect Social Value Cymru -parhad

Yn ystod 2020-21 bu'r swyddogion yn mesur gwerth cymdeithasol rhai o'r prosiectau fu'n llwyddiannus yn denu grantiau Covid-19. Bu'r gwaith hwn o gymorth i ddenu cyllid grant ychwanegol i'w ddyrannu o fewn y trydydd sector.

Prosiect Swyddog Cymunedol MaesNi

Ers 2018 mae Mantell Gwynedd yn cyflogi Swyddog Cymunedol i weithio yn ardal Maesgeirchen. Gwneir hyn trwy waith partneriaeth hefo Ymddiriedolaeth Adeiladu Cymunedau a rhaglen Buddsoddi'n Lleol. Cefnogir y gwaith trwy arian Loteri.

Mae'r swyddog wedi canolbwyntio ar weithio gyda'r gymuned i ganfod eu blaenoriaethau er mwyn cefnogi'r prosiect adeiladu hwb cymunedol newydd a manteisio ar gyfleoedd i'r gymuned ymgysylltu gyda'r prosiect Buddsoddi'n Lleol.

Yn ystod cyfnod Covid-19 bu'r swyddog yn ganolog i drefniadau cefnogi trigolion yr ardal. Mae'r swyddog yn cynorthwyo'r gwaith o ddarparu cefnogaeth fwyd, cefnogi materion iechyd meddwl, hyrwyddo a threfnu cyfleoedd i drigolion ddod at ei gilydd, mynediad at gefnogaeth ariannol a hefyd, erbyn hyn, yn rhan o gynllun peilot Cefnogaeth Covid-19 gyda'r Bwrdd Iechyd a'r Awdurdod Lleol.

Gwasanaeth Cyflogres Mantell Gwynedd

Er bod darparu gwasanaeth cyflogres yn rhan o wasanaeth craidd Mantell Gwynedd i'r sector ers nifer o flynyddoedd bellach, bu cyfnod 2020-21 a Covid-19 gyda rheolau a gweithdrefnau gwaith newydd e.e. ffyrlo, yn rhan mawr o waith y Tim Cyllid yn ystod y flwyddyn.

Fel y gwelir yn yr Adroddiad Blynyddol rhoddir sylw arbennig i'r gwaith yma oherwydd ei fod wedi bod yn faes cefnogi dyrys iawn a chwbl newydd. Bu cynnydd sylweddol yn yr ymholiadau gan fudiadau oedd yn ceisio dod i drefn gyda gofynion ffyrlo a phatrymau gweithio newydd.

"wedi bod o gymorth mawr i ni yn ystod cyfnod ansicr" Cylch Meithrin Maesincla

Adolygiad Ariannol

Mae'r elusen wedi gwneud gwarged o £172,131 y flwyddyn hon (2020: diffyg £43,175) cyn addasu am y cynllun pensiwn budd. Manylir mwy am y cronfeydd a'r cynllun pensiwn budd yn y nodiadau i'r cyfrifon. Derbyniwyd cyllid ychwanegol eleni drwy law'r CGGC er mwyn sicrhau argaeledd ein gwasanaethau i'r trydydd sector yn ystod y cyfnod Covid -19.

Polisi'r elusen ynglŷn â'r cronfeydd wrth gefn

Mae Mantell Gwynedd yn cydnabod ac yn derbyn ei gyfrifoldebau fel elusen a chyflogwr i ddiogelu eu dichonoldeb ariannol a pharhad y mudiad. Yn ôl canllawiau arfer dda'r Comisiwn Elusennau, cytunwn fod arian yn cael eu clustnodi i gronfa wrth gefn.

Pwrpas y gronfa fydd:-

- I sicrhau llif arian (gwarchod rhag oediad derbyn arian refeniw);
- I warchod rhag unrhyw ddigwyddiad annisgwyl;
- I roi cyfle i ddenu/adnabod ffynonellau ariannol newydd pe bai ffynonellau presennol yn cael eu cwtogi;
- I sicrhau pe bai ariannu yn dod i ben, bod y mudiad yn gallu cwblhau ei ymrwymiadau ariannol a chyfreithiol wrth ddirwyn i ben.

Bydd lefel y gronfa wrth gefn yn cael ei hadolygu yn flynyddol gan y Bwrdd. Oni bai cytunir yn wahanol bydd y cwmni yn cadw o leiaf dau fis o gostau rhedeg y mudiad, a cheisio i gynyddu'r gronfa i swm sydd yn gyfartal i 4 mis o gostau rhedeg. Mae dadansoddiad o'r cronfeydd a'r diffyg ar y cynllun pensiwn budd yn nodyn 11 o'r cyfrifon.

Cynlluniau i'r dyfodol

- Byddwn yn parhau i weithredu yn unol â gofynion y Cytundeb Partneriaeth, sef ein cytundeb gyda Llywodraeth Cymru. Mae Mantell Gwynedd yn un o aelodau Cefnogaeth Trydydd Sector Cymru, sef rhwydwaith o fudiadau cymorth i'r trydydd sector yng Nghymru sydd â'r nod o alluogi'r sector a gwirfoddolwyr i gyfrannu'n llawn at lesiant unigolion a chymunedau, yn awr ac yn y dyfodol. Bydd Mantell Gwynedd yn cyflawni'r Cytundeb trwy ddarparu cefnogaeth mewn pedwar maes, sef Llywodraethu Da, Gwirfoddoli, Cyllid Cynaliadwy ac Ymgysylltu a Dylanwadu.
- Mae COVID-19 wedi rhoi ffocws newydd ar bwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth ac ar draws sectorau. Byddwn yn parhau i gyd weithio mewn partneriaeth er lles poblogaeth Gwynedd ac yn gobeithio bydd y partneriaethau rheiny yn ffynnu a thyfu.
- Trwy ein prosiect Social Value Cymru, byddwn yn parhau i hyrwyddo'r gwaith o fesur gwerth cymdeithasol. Trwy'r gwaith hwn rydym yn gallu dangos sut yr ydym fel sector yn gallu datgloi potensial Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Bydd prosiect Social Value Cymru yn hunan gynhaliol ac felly bydd angen sicrhau gwaith digonol i gadw'r prosiect i fynd.
- Byddwn yn ceisio ymestyn ein gwaith Presgripsiwn Cymdeithasol er mwyn sicrhau bod mudiadau'r trydydd sector yn cael y cyfle i chwarae rhan flaenllaw mewn darparu cefnogaeth i unigolion sydd heb anghenion clinigol. Gobeithiwn uchafu potensial mudiadau'r trydydd sector i gyfrannu i'r agenda llesiant wrth wneud hyn, a thrwy hynny gwireddu potensial Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sydd yn rhoi'r trydydd sector wrth galon darparu a chynllunio gwasanaethau. Byddwn yn parhau i fesur gwerth cymdeithasol y gwaith pwysig yma er mwyn sicrhau fod gennym dystiolaeth i ymgeisio am gyllid i barhau'r gwaith.
- Byddwn yn edrych ar ffyrdd ymarferol o gefnogi'r trydydd sector i gydymffurfio gyda safonau Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a byddwn yn manteisio ar bob cyfle posibl i gefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg yn y trydydd sector.
- Byddwn yn gweithio gydag eraill er mwyn mynd i'r afael â'r agenda newid hinsawdd a hyrwyddo ymarfer da o fewn y sector.

Datganiad Budd y Cyhoedd

Mae'r Pwyllgor Rheoli wedi ystyried adroddiad y Comisiwn Elusennau ynglŷn â Budd i'r Cyhoedd ac maent yn fodlon bod gweithgareddau'r elusen yn ystod y flwyddyn, fel y disgrifiwyd yn yr adroddiad hwn, yn unol â'r prawf hwnnw.

Polisi ac Amcanion Buddsoddiadau

Yn unol â'r Memorandwm ac Erthyglau y mae gan ymddiriedolwyr yr elusen y pwêr i fuddsoddi pan maent yn credu fod y buddsoddiad yn briodol. Mae asedau'r elusen ar gael ac yn ddigonol i gwrdd â'r gofynion yn y dyfodol gweladwy.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr o Mantell Gwynedd Cyf. at bwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r adroddiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102: Y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP).

Mae cyfraith cwmni yn ei wneud yn ofynnol i Ymddiriedolwyr baratoi Adroddiadau Ariannol am bob cyfnod ariannol sydd yn rhoi golwg cywir a theg o sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac o incwm a gwariant y cwmni elusennol am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r adroddiadau ariannol, mae yn rhaid i'r Ymddiriedolwyr:-

- ddewis polisïau cyfrifo addas ac yna eu gweithredu yn gyson;
- dilyn egwyddorion a gweithdrefnau sydd yn y SORP elusennau;
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon cyfrifo sydd yn rhesymol ac yn ddarbodus;
- datgan os yw Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig berthnasol wedi eu dilyn, yn amodol i unrhyw newid materol sydd wedi eu datguddio a'u hegluro yn yr Adroddiadau Ariannol, a
- paratoi adroddiadau ariannol ar sail bod y busnes yn parhau oni bai nad yw yn addas i gymeryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo digonol sydd yn datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol, ac i'w galluogi i sicrhau bod yr Adroddiadau Ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am sicrhau asedion y cwmni elusennol a thrwy hynny cymeryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Cyn belled a bod yr Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:-

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohono, ac
- y mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymeryd y camau sy'n ddyletswydd arnynt i sicrhau eu bod yn hysbys o unrhyw wybodaeth fyddai'n berthnasol i'r archwiliad, ac i sicrhau fod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth hynny.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gofal a chywirdeb yr wybodaeth corfforedig ac ariannol sydd wedi ei gynnwys ar safle wê y cwmni elusennol. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n rheoli, paratoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodau eraill.

Trwy orchymyn y bwrdd ar Hydref 22ain 2021

..... Bethan Russell Williams (Ysgrifennydd)

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU

MANTELL GWYNEDD CYF.

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Barn

Archwiliwyd cyfrifon Mantell Gwynedd Cyf. am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth, 2021 sydd yn cynnwys y Datganiad o Symudiadau Ariannol, Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, Datganiad Llif Arian a'r nodiadau perthnasol yn cynnwys crynodeb o'r polisiau cyfrifo arwyddocaol. Y fframwaith ar gyfer Adroddiadau Ariannol sydd wedi ei ddefnyddio wrth baratoi'r cyfrifon yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig yn cynnwys Safon Adrodd Ariannol 102, y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (UK GAAP)

Yn ein barn ni mae'r cyfrifon:-

- yn rhoi adlewyrchiad cywir a theg, o gyflwr ariannol y cwmni elusennol ar 31 Mawrth, 2021 a'r adnoddau mewnol ac adnoddau a ddefnyddiwyd, yn cynnwys ei incwm a gwariant am y flwyddyn;
- wedi eu paratoi yn gywir yn unol ag Egwyddorion Cyfrifeg Gyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig; ac
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail i'r farn roddwyd

Gwnaethpwyd yr archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) (ISAs (UK)) a'r gyfraith perthnasol. Mae ein cyfrifoldebau yn cael eu manylu'n bellach yn y datganiad am gyfrifoldebau'r archwilwyr yn ein hadroddiad. Yr ydym yn annibynnol yn unol â gofynion moesegol y Deyrnas Gyfunol sydd yn berthnasol i'n archwiliad o'r cyfrifon, yn cynnwys Safonau Moesegol y FRC, ac yr ydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hynny. Yr ydym o'r farn fod y dystiolaeth gasglwyd yn briodol ac yn ddigonol i'n gallugoi i ffurfio barn.

Casgliadau yn ymweud a sail busnes byw

Wedi archwilio'r cyfrifon yr ydym wedi dod i'r canlyniad ei bod yn briodol i'r ymddiriedolwyr baratoi'r cyfrifon ar sail busnes byw.

Yn seiliedig ar y gwaith wnaethpwyd, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd materol fyddai, yn unigol neu ar y cyd , yn creu amheuaeth sylweddol ar allu'r elusen i hawlio sail busnes byw am o leiaf deuddeg mis o'r dyddiad pryd mae'r cyfrifon yn cael eu awdurdodi.

Mae ein cyfrifoldebau fel archwilwyr a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr yn ymwneud â sail busnes byw wedi ei fanylu yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad.

Gwybodaeth Ychwanegol

Yr ymddiriedolwyr sydd yn gyfrifol am yr wybodaeth ychwanegol, sydd yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiadau ariannol, ac eithrio'r cyfrifon a'n adroddiad. Nid ydyw ein barn ar yr adroddiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth ychwanegol hwn, arwahan ein bod yn manylu hynny yn ein hadroddiad, ac felly nid ydym yn datgan unrhyw farn arno. Yng nghyswllt ein archwiliad o'r adroddiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ydyw i ddarllen yr wybodaeth ychwanegol ac ystyried os ydyw'n faterol wahanol i'r adroddiadau, neu'r wybodaeth yr ydym wedi ei gasglu yn ystod yr archwiliad, neu ei fod yn ymddangos wedi ei gam ddatgan. Os ydym yn darganfod unrhyw anghysondeb neu gamddatganiad materol, y mae'n gyfrifoldeb arnom i asesu os ydyw'n gamddatganiad yn yr adroddiadau ariannol neu'r wybodaeth ychwanegol. Os yr ydym yn casglu fod camddatganiad yn yr wybodaeth ychwanegol mae'n ofynnol arnom i ddatgan hynny. Nid oes gennym unrhyw wybodaeth i'w ddatgan yn y cyswllt hwn.

Barn ar fater arall a argymhellir gan Ddeddf Cwmnïau 2006

Yn ein barn ni mae'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn ariannol yn gyson gyda'r Adroddiadau Ariannol, ac wedi ei baratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol.

Materion y mae'n rhaid i ni adrodd arnynt trwy eithriad

Yng nghyswllt ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth o'r cwmni elusennol, nid ydym wedi darganfod unrhyw gam ddatgeliadau materol yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn ôl ynglŷn â'r materion canlynol, ble mae'n ofynnol i ni adrodd i chwi yn unol â Deddf Cwmnïau 2006, os yn ein barn ni:-

- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw na dogfennau digonol ar gyfer ein harchwiliad wedi eu derbyn gan y safleoedd nad ydym wedi ymweld â hwy;
- nid yw'r Datganiadau Ariannol yn cytuno gyda'r cofnodion cyfrifo na'r dogfennau;
- nid yw datgeliadau o daliadau i'r Ymddiriedolwyr sy'n ofynnol i'w ddatgelu yn ôl y gyfraith wedi eu gwneud;
- nid ydym wedi derbyn y cyfan o'r wybodaeth a'r esboniadau yr oedd eu hangen er mwyn gwneud yr archwiliad; neu
- nad oedd gan yr Ymddiriedolwyr yr hawl i baratoi'r cyfrifon yn unol â threfniadau cwmnïau bychain na chymeryd mantais o ryddhadau cwmni bychain wrth baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a pheidio paratoi adroddiad strategol.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Fel sydd wedi ei esbonio yn llawnach yn natganiad cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (ar dudalen 7), mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr y Cwmni Elusennol ar gyfer pwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiadau Ariannol ac am sicrhau eu bod yn rhoi golwg cywir a theg.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr - parhad

Maent hefyd yn gyfrifol am ffurfio rheoliadau mewnol er mwyn sicrhau fod yr Adroddiadau Ariannol yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny yn sgil camgymeriad neu dwyll.

Wrth baratoi'r adroddiadau mae'r ymddiriedolwyr hefyd yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau ar sail busnes hyfyw, neu ddatgelu gwybodaeth i'r gwrthwyneb os yn berthnasol.

Cyfrifoldebau'r Archwilwyr

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r cyfrifon a bodloni ein hunain eu bod yn rhydd o unrhyw gamddatganiad materol, boed hynny oherwydd twyll neu anghysonderau eraill, a chyhoeddi adroddiad sydd yn cynnwys ein barn. Ni allwn sicrhau y bydd archwiliad sydd wedi ei wneud yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (Y Deyrnas Gyfunol) yn darganfod camddatganiad materiol ym mhob achos. Gall camddatganiad ddigwydd ohewydd twyll neu anghysondeb arall, a caiff ei ystyried yn faterol os, yn unigol, neu mewn cyfanswm, y byddai'n ddigonol i ddylanwadu penderfyniadau sydd wedi eu selio ar y cyfrifon hyn.

Yr ydym wedi cynllunio'r archwiliad i gyd fynd â'r cyfrifoldebau uchod er mwyn adnabod camddatganiadau materol o ganlyniad i anghysonderau neu dwyll.

Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod anghysonderau, yn cynnwys twyll:

Mae anghysonderau, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rydym yn dylunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag anghysonderau, gan gynnwys twyll:

-Sicrhaodd y partner ymgysylltu fod y cymhwysedd, y galluoedd a'r sgiliau priodol ar gael i nodi neu gydnabod diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau cymwys
-Gwnaethom nodi'r deddfau a'r rheoliadau sydd yn berthnasol trwy drafodaethau â'r ymddiriedolwyr a rheolwyr eraill, ac o'n gwybodaeth fasnachol a'n profiad o'r sector
-Gwnaethom ganolbwyntio ar gyfreithiau a rheoliadau penodol yr oeddem o'r farn allai gael effaith sylweddol uniongyrchol ar ddatganiadau ariannol neu weithgareddau'r Cwmni, gan gynnwys deddfwriaeth fel Deddf Cwmniau 2006, deddfwriaeth trethiant, diogelu data, gwrth-lwgrwobrwyo, cyflogaeth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch ac amgylcheddol.
-Gwnaethom asesu graddau'r cydymffurfiad â'r deddfau a'r rheoliadau a nodwyd uchod trwy wneud ymholiadau gyda'r rheolwyr ac archwilio gohebiaeth gyfreithiol,a
-Cyfleu y deddfau a rheoliadau a nodwyd o fewn y tim archwilio yn rheolaidd gan sicrhau ymwybyddiaeth gyson drwy'r archwiliad.

Gwnaethom asesu tueddiad datganiadau ariannol y Cwmni i gamddatganiad materol, gan gynnwys cael dealltwriaeth o sut y gallai twyll ddigwydd, trwy:

-Wneud ymholiadau ynglyn â'r tueddiad i dwyll, gwybodaeth am dwyll gwirioneddol, amheus a honedig;
-Ystyried y rheolaethau mewnol sydd ar waith i liniaru risgiau twyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.

Er mwyn mynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy ragfarn a diystyru rheolaethau, rydym yn:

-Perfformio gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw gysylltiadau anarferol neu annisgwyl;
-Profi cofnodion cyfrifo ar gyfer trafodion anarferol;

Gweithdrefnau - parhad

-Asesu a oedd dyfyrniadau a thybiaethau a wnaed wrth bennu'r amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl,
-Ymchwilio i'r rhesymeg tu ôl i drafodion sylweddol neu anghyffredin

Mewn ymateb i'r risg o anghysonderau a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gwnaethom ddylunio gweithdrefnau a oedd yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

-Cytuno datgeliadau'r datganiadau ariannol i ddogfennau atebol sylfaenol;
-Darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sydd yn gyfrifol am lywodraethau;
-Ymholi'r rheolwyr ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
-Adolygu'r gohebiaeth â Chyllid a Thollau EM, rheoleiddwyr perthnasol a chynghorwyr cyfreithiol y Cwmni.

Mae cyfyngiadau cynhenid yn y gweithdrefnau archwilio ddisgrifiwyd uchod. Po fwyaf y caiff deddfau a rheoliadau eu dileu o drafodion ariannol, y lleiaf tebygol ydyw y byddwn yn dod yn ymwybodol o ddiffyg cydymffurfio. Mae safonau archwilio hefyd yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio sydd yn ofynnol i nodi diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau i ymholi'r cyfarwyddwyr a rheolwyr eraill ac archwilio gohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol, os o gwbl. Gall fod yn anoddach canfod camddatganiadau materol sydd yn codi oherwydd twyll na'r rhai sydd yn codi o gamgymeriad gan fod bosib iddynt gynnwys elfen o guddiad neu gydgynllwynio yn fwriadol.

Mae mwy o wybodaeth am gyfrifoldebau archwilwyr ar gael ar safle wê y Financial Reporting Council (FRC) (www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities). Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'n adroddiad.

Defnydd o'r adroddiad

Paratowyd yr adroddiad hwn ar gyfer aelodau'r cwmni yn unig yn unol â Phennod 3 o Ran 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Gwnaethpwyd y gwaith archwilio er mwyn ein galluogi i adrodd yr hyn yr oedd cyfrifoldeb arnom i gynnwys yn Adroddiad yr Archwilydd yn unig, ac i ddim pwrpas ychwanegol. Hyd eithaf yr hyn ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn na chymeryd cyfrifoldeb i unrhyw gorff yn ychwanegol i'r cwmni a'r aelodau am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad a'r farn a ffurfiwyd gennym.

Iona Hughes

18.1.22

Iona Hughes
Prif Archwiliwr Statudol
Dros ac ar ran:
OWAIN BEBB A'I GWMNI
CYFRIFWYR SIARTREDIG
ARCHWILWR STATUDOL

32 Y MAES
CAERNARFON

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O SYMUDIADAU ARIANNOL

(DATGANIAD CYNHWYSFAWR O INCWM A GWARIANT)

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cyfanswm 2020 £
Incwm a gwaddolion o:					
Rhoddion					
Incwm gwirfoddol	2	372303	-	372303	194975
Weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	162796	241272	404068	650615
Llôg banc		2381	-	2381	2422
Cyfanswm		537480	241272	778752	848012
Gwariant ar weithgareddau elusennol					
Cefnogi'r Trydydd Sector	2	334178	272443	606621	891187
Cyfanswm		334178	272443	606621	891187
Incwm Net cyn enillion a cholledion cydnabyddedig		203302	(31171)	172131	(43175)
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd		(287)	287	-	-
		203015	(30884)	172131	(43175)
Enillion a cholledion cydnabyddedig eraill					
(Colledion)/Enillion actiwaraidd ar gynllun Pensiwn budd	9	(122000)	-	(122000)	385000
Symudiadau yn y cronfeydd		81015	(30884)	50131	341825
Cyfanswm cronfeydd d/y		515559	77786	593345	251520
Cyfanswm cronfeydd c/y	11	596574	46902	643476	593345

Ni pharatowyd datganiad ar wahân o incwm a gwariant.

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 15 i 26 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

DATGANIAD O'R SEFYLLFA ARIANNOL

AR 31 MAWRTH 2021

	Nodyn	2021 £	2020 £
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau Gweladwy a ddefnyddir gan yr Elusen	5	117585	119281
ASEDAU CYFREDOL			
Dyledwyr	6	11788	53626
Arian yn y banc ac mewn llaw		733998	501802
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL		745786	555428
CREDYDWYR: Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	7	(22895)	(19364)
ASEDAU CYFREDOL NET		722891	536064
Cyfanswm asedau llai credydwyr cyfredol		840476	655345
Rhwymedigaeth cynllun pensiwn budd	9	(197000)	(62000)
ASEDAU NET YN CYNNWYS RHWYMEDIGAETH PENSIWN		643476	593345
CRONFEYDD			
Cronfeydd Anghyfyngedig	11		
- Cronfa Gyffredinol		706990	490975
- Cronfa Benodol		86584	86584
- Cronfa Pensiwn		(197000)	(62000)
Cronfa Gyfyngedig	11	46902	77786
CYFANSWM CRONFEYDD		643476	593345

Cymeradwywyd y cyfrifon gan y Bwrdd ac arwyddwyd ar eu rhan ar Hydref 22ain 2021 gan:-

..... Gwen Griffith (Cyfarwyddwr)

Rhif Cofrestredig 3420271

Mae'r nodiadau ar dudalennau 15 i 26 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF

DATGANIAD LLIF ARIAN

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

	2021 £	2020 £
Llif arian o weithgareddau gweithredol (datganiad o symudiadau ariannol)	50131	341825
Addasu am		
Dibrisio	1696	1848
Llogau dderbyniwyd	(2381)	(2422)
	49446	341251
Newid yn y:		
Dyledwyr masnachol a dyledwyr eraill	41838	38882
Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill	3531	(14968)
Pensiwn cynllun budd	135000	(343000)
Llif arian net o weithgareddau gweithredol	229815	22165
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Llôg dderbyniwyd	2381	2422
Llif arian net o weithgareddau yn y cyfnod	232196	24587
Newid net mewn arian a'r hyn sydd yn cyfateb i arian	232196	24587
Ar gychwyn y flwyddyn	501802	477215
Ar ddiwedd y flwyddyn	733998	501802

Mae'r nodiadau ar dudalennau 15 i 26 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

MANTELL GWYNEDD CYF.

NODIADAU I'R CYFRIFON

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

1. **Polisïau Cyfrifo**
Gwybodaeth Gyffredinol

Mae'r elusen yn gwmni cyfyngedig preifat heb gyfranddaliadau wedi ei gofrestru yng Nghymru, ac yn elusen gofrestredig yng Nghymru. Cyfeiriad y swyddfa gofrestredig yw 23-25 Y Bont Bridd, Caernarfon, Gwynedd.

Y mae'r elusen yn cwrdd a diffiniad FRS 102 o endid sydd yn rhoi budd i'r cyhoedd.

Sail Cyfrifo/Datganiad Cydymffurfio

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi o dan y ddefod cost hanesyddol a'r Safon Adrodd Ariannol 102, sef y Safon Adrodd Ariannol sydd yn berthnasol i'r DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) a'r SORP FRS102 ar gyfer elusennau a'r Ddeddf Cwmnïau 2006.

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi mewn sterling, sef arian swyddogaethol y cwmni elusennol.

Busnes Hyfyw

Ym marn yr ymddiriedolwyr nid oes unrhyw ansicrwydd ynglyn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Dyfarniadau a phrif ansicrwydd parthed amcangyfrifon

Wrth baratoi'r Adroddiadau Ariannol mae'n ofynnol gwneud dyfarniadau, amcangyfrifon a phenderfyniadau sy'n effeithio ar y ffigyrau a roddwyd. Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau yma yn cael eu hadolygu'n gyson ac maent wedi eu selio ar brofiad o ffactorau eraill gan gynnwys disgwyliadau a digwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Dibrisio/Amhariad gwerth asedau sefydlog

Mae'r asedau sefydlog wedi eu dangos yn ôl eu cost (ble mae'r gost yn fwy na £1000) a'u dibrisio dros eu bywyd defnyddiol ar y graddfeydd canlynol:-

Tir ac Eiddo	- 1% pob blwyddyn
Offer Cyffredinol	- 25% pob blwyddyn
Offer Cyfrifiadurol	- 25% i 33% pob blwyddyn

Cynhelir adolygiad blynyddol ar gyfer adnabod unrhyw nam ar werth yr asedau sefydlog, a pan fo'r gwerth yn fwy na'r swm y gellir ei adennill gwneir cofnod cyfrifo o'r amhariad. Adolygir unrhyw amhariad blaenorol a'i wrthdroi os yn berthnasol.

Cyfrifo ar gyfer y cronfeydd

Mae'r cronfeydd anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio ar ddisgresiwn yr Ymddiriedolwyr er mwyn hybu nôd elusennol y cwmni.

Mae cronfeydd penodedig yn gronfeydd anghyfyngedig sydd wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr ar gyfer pwrpas penodol yn y dyfodol.

Mae cronfeydd cyfyngedig wedi eu cyfyngu yn ôl eu defnydd i gynlluniau priodol yn unol ac amodau'r arianwyr.

Incwm

Mae'r holl incwm yn cael ei gynnwys yn y datganiad o symudiadau ariannol pan mae'r hawl i'r incwm wedi trosglwyddo i'r elusen; y mae'n debygol y bydd y manteision economaidd sy'n gysylltiedig yn llifo i'r elusen, gall y swm gael ei fesur yn ddibynadwy a bod unrhyw amodau wedi eu cwrdd,neu o fewn gallu'r elusen i'w cwrdd.

Prif elfen incwm yw grantiau a chytundebau o wahanol ffynonellau.

1. **Polisïau Cyfrifo - parhad**

Incwm - parhad
Caiff incwm cyfyngedig ei gynnwys mewn cronfa gyfyngedig a'i gyfatebu â'r gwariant.

Mae'r incwm wedi ei rannu rhwng y gwahanol gronfeydd. Mae'r arian craidd yn cael ei ddangos fel incwm gwirfoddol. Mae incwm eraill yn cael ei ddangos fel incwm o weithgareddau'r elusen, sy'n cynnwys cytundebau gyda gwahanol arianwyr a gwasanaethau sydd yn ran o weithgareddau'r cwmni er mwyn hybu ei nôd elusennol yn unol â'r SORP, fel y nodir yn nodyn 2. Mae incwm yn cael ei ohirio ble mae wedi ei dderbyn ymlaen llaw.

Mae rhai cytundebau cyfyngedig yn gadael y cwmni ail ddosbarthu costau rhedeg fel costau'r cytundebau ac mae'r incwm yn cael ei ddangos fel incwm anghyfyngedig. Mae'r trafodion yma yn cael eu dangos ar wahân yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol. Cyfanswm 2021 oedd £35,679 (2020: £69,004).

Derbyniwyd grantiau gan Llywodraeth Cymru drwy law Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (WCVA) a'r Llywodraeth Leol fel y'i manylir yn nodyn 2.

Costau

Cynhwysir holl gostau'r elusen yn natganiad y symudiadau ariannol yn unol â'r drefn o gronni costau, ble mae dyletswydd gyfreithiol yn bodoli. Mae'r gwariant yn cynnwys unrhyw Treth ar Werth gan na ellir ei adennill.

Manylwyd y costau yn ôl canllawiau'r Datganiad o Arferion ac Argymhellion (SORP) ble mae nôd yr elusen yn cael ei ddangos fel costau gweithgareddau'r elusen, wrth ymgymryd â'r gweithgareddau hynny sydd yn hyrwyddo ei nodau elusennol er budd ei buddiolwyr. Mae costau llywodraethu yn cynnwys costau cefnogol llywodraethu'r elusen, ac yn ffurfio rhan o gostau'r gweithgareddau elusennol.

Mae'r holl gostau yn cael eu hadrodd wrth natur y gwariant. Mae gwariant cyfyngedig yn cael ei ddyrannu i gronfa gyfyngedig.

Costau cefnogol

Y mae'r costau wedi eu manylu yn y datganiad o symudiadau ariannol a'r nodiadau. Gan mai gweithgareddau elusennol yn unig sydd, a dim gweithgareddau codi arian, nid oes rhaniad pellach wedi ei wneud o'r costau cefnogol.

Cynllun Grantiau

Mae'r cwmni yn gweithredu cynlluniau grantiau a gweler yn nodyn 2.

Cynlluniau Pensiwn

Mae'r cwmni yn aelod o gynllun pensiwn Cyngor Gwynedd sydd yn gynllun budd wedi ei ddiffinio. Mae'r cynllun yn cael ei reoli gan y "Local Government Pension Scheme Regulations 1997".

Mae'r symiau sydd wedi eu codi yn erbyn yr elw gweithredol yn cynrychioli cost lefel bresennol o'r gwasanaeth ynghyd a'r elw neu'r colledion ar y setliadau a'r cwtogiadau lle yn berthnasol. Maent wedi eu cynnwys fel rhan o gostau staff. Mae costau gwasanaeth yn y gorffennol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol yn syth os yw'r buddiannau mewn meddiant.

Os nad yw'r buddiannau mewn meddiant yn syth, yna mae'r costau yn cael eu cydnabod dros gyfnod tan fod y buddiannau yn dod i feddiant. Mae'r llog ar adenillion ar yr asedau yn cael eu netio i ffwrdd o gostau cyllido a chredits tebyg o dan llog. Mae enillion a cholledion actiwaraidd yn cael eu cydnabod yn syth yn natganiad yr enillion a'r colledion cydnabyddiedig.

Mae'r cynllun wedi ei gyllido, gyda'r asedion o'r cynllun yn cael eu dal ar wahân i asedion y cwmni, mewn cronfeydd sydd wedi eu gweinyddu gan ymddiriedolwyr.

1. Polisïau Cyfrifo - parhad

Cynlluniau Pensiwn - parhad

Mae asedion y cynllun pensiwn wedi eu mesur yn ôl gwerth teg ac mae'r rhwymedigaethau yn cael eu mesur ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ac wedi eu disgowntio ar gyfradd sy'n cyfateb i hynny a geir ar fond corfforaethol o safon uchel, yn yr un cyfred ariannol a'r un cyfnod a dyledion y cynllun.

Mae'r prisiadau actiwaraidd yn cael eu paratoi o leiaf bob tair blynedd ac maent yn cael eu hadolygu ar bob pen blwyddyn. Mae'r ddyled budd diffiniedig a geir wedyn yn cael ei gyflwyno ar wahân i weddill yr asedion ar wyneb y Fantolen.

Mae'r cwmni wedi dechrau cynllun pensiwn arall gyda "The Pension Trust" i aelodau newydd, ble mae'r cyflogwr yn talu 10%. Cynllun pensiwn cyfraniad ydyw ble mae'r gôst yn cael ei rannu yn unol a swyddogaeth yr unigolion.

Les Gweithredol

Mae lesi gweithredol yn cael eu dangos yn y datganiad o symudiadau ariannol fel y maent yn codi.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr ar y swm cytundebol ar ôl unrhyw ddisgownt perthnasol

Arian yn y banc ac mewn llaw

Mae arian yn y banc ac mewn llaw yn cynnwys arian a symiau wedi eu buddsoddi tymor byr, ble mae'r gwerth yn wybyddus a'r risg o newid yn isel.

Credydwyr a darpariaethau

Cydnabyddir credydwyr a darpariaethau ar y swm setlo llai unrhyw ddisgownt

Asedau Ariannol

Mae ased neu rhwymedigaeth ariannol yn cael ei adnabod pan fydd yr elusen yn barti i ddarpariaeth cytundebol.

Mae asedau neu rhwymedigaethau sylfaenol yn cael eu cydnabod ar y swm derbyniadwy neu sy'n daladwy gan gynnwys unrhyw gostau trafodion cysylltiedig, oni bai bod y trefniant yn gyfystyr a chytundeb ariannu, lle caiff ei gydnabod ar werth presennol taliadau y dyfodol wedi'i addasu ar gyfradd llog y farchnad ar ddyled tebyg.

2. Datganiad o Symudiadau Ariannol

Mae'r gwarged am y flwyddyn ar ôl codi am y canlynol:-

	2021 £	2020 £
Dibrisio	1696	1848
Ffioedd yr Archwilwyr - Archwilio	4750	4750
Tâl a phensiwn Ymddiriedolwyr	-	-
	=====	=====

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	Anghyfyngedig £	Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cyfanswm 2020 £
Incwm - Rhoddion				
WCVA – arian craidd	196165	-	196165	194975
WCVA – arian craidd ychwanegol Covid-19	176138	-	176138	-
	372303	-	372303	194975
Incwm - Gweithgareddau Elusennol				
Grant Cymorth Busnes Gwynedd	76000	-	76000	-
Adeiladu Pontydd Cadarn	-	40269	40269	38885
WCVA - GwirVol	-	6650	6650	11650
Gwynedd - Cytundeb gwasanaeth	8880	-	8880	8880
Cyngor Môn	-	-	-	849
Ffi Asiantaeth	14562	-	14562	32959
Ffi Gweinyddol	21117	-	21117	36045
Incwm arall - Gwasanaethau a chyrsiau	11737	-	11737	45934
Loteri - Social Value Cymru	-	-	-	162662
Cyngor Sir Fflint	-	-	-	5000
Incwm SROI	20500	-	20500	16230
Presgripsiwn Cymdeithasol	-	57000	57000	57000
Cartrefi Cymunedol Gwynedd – Datblygu Maesgeirchen	-	25511	25511	25051
Cyngor Môn – Trawsnewid Plant	-	34000	34000	-
Gallaf I	-	-	-	209470
WCVA – Comic Relief	-	26591	26591	-
WCVA – Cronfa Argyfwng y Trydydd Sector	-	51251	51251	-
WCVA – Secondiad Gwirfoddoli	10000	-	10000	-
	162796	241272	404068	650615
Gwariant - Gweithgareddau Elusennol				
Cyflogau a theithio	231958	135726	367684	466559
Costau ymgynghorwyr	-	5000	5000	30000
Hysbysebu a hyrwyddo	1118	1614	2732	10498
Hyfforddiant a recriwtio staff	15	865	880	1577
Costau rhedeg y swyddfa	17278	2478	19756	30593
Costau gweinyddol	-	21117	21117	36603
Gwasanaethau a chyrsiau	82	35	117	11734
Costau safle	57628	1595	59223	56970
Costau banc	93	-	93	76
Costau cyllid net	2002	-	2002	10407
Dibrisio	1696	-	1696	1848
Grantiau	-	87225	87225	12300
Costau Uned Symudol	-	289	289	3975
Costau rhedeg prosiectau	-	16499	16499	200713
Costau gwerthuso	16000	-	16000	10000
Ad-dalu grant Ymwybyddiaeth Awtistiaeth	-	-	-	1044
Costau Llywodraethu:-				
Archwilio a chyfrifo	5895	-	5895	5880
Costau proffesiynol	413	-	413	-
Costau'r pwyllgor	-	-	-	410
	334178	272443	606621	891187

2. **Datganiad o Symudiadau Ariannol - parhad**

	2021 £	2020 £
Grantiau - Mudiadau		
WCVA Grantiau dan arweiniad (2021:6)	5000	12300
Trawsnewid gwasanaethau plant a phobl ifanc (2021:8)	30000	-
WCVA/Comic Relief Cronfa Argyfwng Covid 19 (2021:57)	51525	-
Grant anabledd dysgu (2021:1)	700	-
	87225	12300

Ceir mwy o fanylion am y mudiadau a'r grantiau yn yr Adroddiad Blynyddol sydd i'w gael ar www.mantellgwynedd.com. Yn unol â'r polisi cyfrifo mae elfen o'r costau cefnogol yn cael ei ail ddosbarthu a'i gynnwys fel incwm.

Y swm perthnasol eleni oedd £5,000 (2020: £2,200)

3. **Staff**

	2021	2020
Cyfartaledd nifer y staff yn ystod y flwyddyn:-		
Cefnogi'r Trydydd Sector	15	18

	2021 £	2020 £
Cyfanswm Cyflogau	281991	335317
Yswiriant Gwladol	20363	26089
Pensiwn Budd - 4 aelod o staff (2020: 5)	33002	39407
Pensiwn Cyfraniad - 8 aelod o staff (2020 : 9)	15359	12874
	350715	413687

Ni enillodd yr un staff cyflog o £60,000 neu fwy'r flwyddyn (2020: dim). Yr oedd un tâl diswyddo o £1,431 yn y flwyddyn (2020: dim)

Talwyd £78,093 (2020: £76,003) i'r tîm rheoli yn unol â'r drefn pwyntiau sydd yn berthnasol i wasanaethau'r llywodraeth leol.

4. **Treth Corfforaeth**

Y mae'r elusen yn cael ei eithrio rhag talu treth gan fod yr incwm yn gysylltiedig a'i amcanion elusennol.

5. **Asedau Sefydlog Gweladwy**

	Eiddo Rhydd-ddaliad (Dolgellau)	Uned Symudol	MESMAC	Offer Cyffredinol a Biwro Gwirfoddolwyr	Offer Cyfrifiadurol	Cyfanswm
Cost	£	£	£	£	£	£
Ar 1.4.20 ac ar 31.3.21	125000	23691	408	36297	31177	216573
Dibrisio						
Ar 1.4.20	7500	22023	408	36203	31158	97292
Am y flwyddyn	1250	417	-	23	6	1696
Ar 31.3.21	8750	22440	408	36226	31164	98988
Gwerth yn y Llyfrau						
Ar 31.3.21	116250	1251	-	71	13	117585
Ar 31.3.20	117500	1668	-	94	19	119281

Defnyddir yr holl asedau i bwrpas elusennol.

6. **Dyledwyr** - Symiau'n ddyledus ymhen blwyddyn

	2021 £	2020 £
Dyledwyr masnachol	11788	53626

7. **Credydwyr** - Symiau'n daladwy ymhen blwyddyn

	2021 £	2020 £
Credydwyr Masnachol	8425	1241
Trethiant a nawdd chymdeithasol	5143	7000
Costau wedi cronni ac incwm gohiriedig	4000	5737
Credydwr Pensiwn	5327	5386
	22895	19364

8. **Trafodion gyda Phartïon Perthynol**

Mae'r cwmni yn cael ei reoli gan y Bwrdd a enwir ar dudalen 2. Ni dalwyd unrhyw gostau teithio i aelodau'r Bwrdd eleni (2020: £410 i 4 aelod). Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr ffioedd am eu gwaith fel Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn (2020: £dim).

Trafodion gyda Phartïon Perthynol – parhad

Bu'r prif swyddog yn aelod annibynnol o Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr fel cynrychiolydd o'r trydydd sector am gyfnod o dair mlynedd. Ymddiswyddodd ar ddiwedd Chwefror 2019. Mae'r cwmni wedi derbyn cyllid ar gyfer dau gynllun gan y Bwrdd Iechyd eleni, sef Adeiladu Pontydd Cadarn/Hwylusydd Iechyd a Presgripsiwn Cymdeithasol (2020:3).

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd**

Mae'r cwmni yn rhan o gynllun Cyngor Gwynedd, sydd yn gynllun budd. Mae'r prisiad ystadegol yn cael ei wneud gan gyfrifydd proffesiynol. Cafodd y cynllun ei brisio diwethaf ar 31 Mawrth 2019 ond mae diweddariad yn cael ei wneud ar bob pen blwyddyn yn unol â FRS 102. Mae costau'r pensiwn am y cyfnod wedi ei ddangos isod.

Paratowyd adroddiad at bwrpas y cyfrifon yma gan Hymans Robertson:-

Symudiad yn Asedau, Rhwymedigaethau a Diffyg y Cynllun Pensiwn Budd

	Asesau £000	Rhwymedigaethau £000	Diffyg £000
d/y ar 1.4.20	1914	(1976)	(62)
Cost yn y Datganiad o Symudiadau Ariannol			
Cost gwasanaeth cyfredol	-	(44)	
Llôg ar asedau'r cynllun	44	-	
Llôg ar rwymedigaethau'r cynllun	-	(46)	
	44	(90)	(46)
Llif Arian			
Cyfraniadau'r aelodau	8	(8)	
Cyfraniadau'r cyflogwr	33	-	
Amcangyfrif o'r buddion dalwyd	(14)	14	
	27	6	33
Colledion/Enillion Cydnabyddedig			
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	-	(623)	
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	-	(36)	
Profiadau eraill	-	19	
Ad-ennill ar asedau ac eithrio'r swm wedi ei gynnwys fel llôg	518	-	
	518	(640)	(122)
c/y ar 31.3.21	2503	(2700)	(197)

9. **Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd - parhad**

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Ecwiti	1827	1436
Eiddo	200	191
Arian	476	287
	2503	1914

Asedau Pensiwn Net

	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Asedau'r Cynllun	2503	1914
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(2700)	(1976)
Diffyg Pensiwn Net	(197)	(62)

Symudiad yn y Diffyg am y flwyddyn:-	31 Mawrth 2021 £	31 Mawrth 2020 £
Diffyg d/y	(62000)	(405000)
Cost gwasanaeth cyfredol	(44000)	(69000)
Cost gwasanaeth hanesyddol	-	(2000)
Cyfraniad y cyflogwr	33002	39407
Enillion net ar asedau	(2002)	(10407)
(Colledion)/enillion actiwaraidd	(122000)	385000
Diffyg c/y	(197000)	(62000)

Mae cyfraniadau'r cyflogwr yn y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2022 wedi'u hamcangyfrif i fod yn £33,000. Amcangyfrifir y gôst am y flwyddyn yn £66,000. Roedd y raddfa adennill ar y gronfa yn 29.2% yn y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021. Mae gwerth teg asedau'r cyflogwr yn llai na 1% o'r gronfa.

Rhagdybiaethau ariannol	31 Mawrth 2021 (% y flwyddyn)	31 Mawrth 2020 (% y flwyddyn)
Codiad Pensiwn	2.8	1.8
Codiad Cyflog	3.1	2.1
Cyfran Disgownt	2.05	2.3

Dadansoddiad sensitifrwydd

Newid yn y rhagdybiaethau ar 31 Mawrth 2021	Amcan o'r newid yn y rhwymedigaeth	Amcan £000
Lleihad o 0.5% yn y gyfran disgownt	11%	306
Cynnydd o 0.5% yn y codiad cyflog	1%	34
Cynnydd o 0.5% yn y codiad pensiwn	10%	266

10. **Datganiad o Asedau Net Rhwng Cronfeydd**

Ar 31.3.21

	Cronfa Anghyfyngedig	Cronfa Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Asedau Sefydlog	117585	-	117585
Asedau Cyfredol	698884	46902	745786
Credydwyr	(219895)	-	(219895)
	596574	46902	643476

Ar 31.3.20

	Cronfa Anghyfyngedig	Cronfa Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Asedau Sefydlog	119281	-	119281
Asedau Cyfredol	477642	77786	555428
Credydwyr	(81364)	-	(81364)
	515559	77786	593345

11. **Datganiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2021**

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.20 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Balans ar 31.3.21 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	2592	84492	(58225)	-	28859
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	-	40269	(34788)	-	5481
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	5158	-	(289)	-	4869
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	2832	57000	(55618)	-	4214
6. Loteri Social Value Cymru	62458	-	(62745)	287	-
7. Gallaf I (I Can)	1267	-	(1267)	-	-
8. Datblygu Maesgeirchen	1477	25511	(25511)	-	1477
9. Cyngor Môn – Trawsnewid Plant	-	34000	(34000)	-	-
	77786	241272	(272443)	287	46902

	Balans ar 1.4.20 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Colledion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.21 £
Cronfeydd Anghyfyngedig						
1. Cronfeydd Cyffredinol	490975	537480	(321178)	(287)	-	706990
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	10000	-	-	-	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn	32000	-	-	-	-	32000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(62000)	-	(13000)	-	(122000)	(197000)
	515559	537480	(334178)	(287)	(122000)	596574

Mae Cyfarwyddwyr y cwmni yn dymuno tynnu sylw at y ffaith fod y gronfa bensiwn wedi dylanwadu ar y ffigyrau ariannol terfynol. Maent yn awyddus i nodi fod sefyllfa Cronfa Bensiwn Gwynedd tu hwnt i reolaeth y cwmni.

11. Dadansoddiad o'r Cronfeydd ar 31 Mawrth 2020

Cronfeydd Cyfyngedig

	Balans ar 1.4.19 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Balans ar 31.3.20 £
1. Cynllun Grantiau - amrywiol	442	16650	(14500)	-	2592
2. Adeiladu Pontydd Cadarn/ Hwylusydd Iechyd	4605	39734	(44539)	200	-
3. Canolfan Gwirfoddoli/ Gwir-Vol	2002	-	-	-	2002
4. Uned Symudol	7062	-	(1904)	-	5158
5. Presgripsiwn Cymdeithasol	2567	57000	(56735)	-	2832
6. Loteri Social Value Cymru	60206	162662	(160410)	-	62458
7. Gallaf I (I Can)	10658	209470	(218861)	-	1267
8. Datblygu Maesgeirchen	-	25051	(23574)	-	1477
9. Ymwybyddiaeth Awtistiaeth	1044	-	(1044)	-	-
	88586	510567	(521567)	200	77786

Cronfeydd Anghyfyngedig

	Balans ar 1.4.19 £	Incwm £	Gwariant £	Trosglwydd-iadau £	Enillion Actiwaraidd £	Balans ar 31.3.20 £
1. Cronfeydd Cyffredinol	523350	337445	(327620)	(42200)	-	490975
2.Cronfeydd Penodol:-						
- Costau staff	2592	-	-	-	-	2592
- Costau proffesiynol	3000	-	-	-	-	3000
- Cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol	33318	-	-	-	-	33318
- Cyflogi swyddog am 6 mis	5674	-	-	-	-	5674
- Adnewyddu offer TG	-	-	-	10000	-	10000
- Cyflogi staff SR0l am flwyddyn		-	-	32000	-	32000
3.Cronfa Pensiwn (nodyn 9)	(405000)	-	(42000)	-	385000	(62000)
	162934	337445	(369620)	(200)	385000	515559

11. Datganiad o'r Cronfeydd - parhad

Mae'r gronfa gyfyngedig yn cynnwys incwm wedi ei dderbyn tuag at gynllun priodol lle mae'r arianwyr wedi rhoi amodau sut mae'r incwm i'w wario:-

1. Gwahanol gynlluniau grantiau i'r gymuned, yn cynnwys cymorth yn sgil Covid-19
2. Adeiladu Pontydd Cadarn - Hwylusydd Iechyd.
3. Cyllid craidd y Ganolfan Gwirfoddoli Gwynedd ynghyd a chynllun gwirfoddoli ymysg ieuenctid yng Nghwynedd.
4. Uned Symudol, ar gyfer mynd a gwybodaeth i gymunedau yng Ngwynedd a thu hwnt.
5. Cynllun peilot Presgripsiwn Cymdeithasol Arfon
6. Cynllun mesur gwerth cymdeithasol mudiadau trydydd sector Gwynedd.
7. Cynllun Gallaf I (I Can) – cyfeirio cleifion heb anghenion clinigol am gefnogaeth
8. Cynllun i ddatblygu'r gymdeithas yn ardal Maesgeirchen.
9. Cynllun grantiau cymunedol i drawsnewid gwasanaeth plant a phobl ifanc.

Mae'r gronfa gyffredin yn cynnwys incwm gan arianwyr allanol tuag at brif weithgaredd y cwmni.

Mae'r cronfeydd penodol wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr tuag at y costau dyfodol canlynol:-

- costau diswyddo a salwch staff;
- costau proffesiynol.
- cyfrannu at gostau rhedeg 2018/19 a'r dyfodol.
- cyfrannu at gyflogi swyddog am 6 mis yn ystod 2015/16 gyda'r gweddill ar gael i'r dyfodol.
- cyfrannu tuag at y gost o adnewyddu offer technoleg gwybodaeth
- cyfrannu at y gost o gyflogi staff SROI am flwyddyn

12. Ymrwymiadau

Ar 31 Mawrth, 2021 roedd gan y cwmni ymrwymiadau yn ymwneud a thir ac adeiladau ac offer cyffredinol yn darfod :-

	Tir ac Adeiladau 2021 £	Offer Cyffredinol 2021 £	Tir ac Adeiladau 2020 £	Offer Cyffredinol 2020 £
Ymhen blwyddyn	31200	5866	31200	5909
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	124800	14501	124800	20120
Ar ôl pum mlynedd	39000	-	70200	-
	195000	20367	226200	26029